

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: 2021-04-26 kl. 08:30
Plats: Nossan (A-salen) Kommunhuset, Microsoft Teams

Gunnar Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Fam Sundquist
Sekreterare

Förslag på justerare: Mats Palm (S)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens ordförande. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i Kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i Kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragandel Kommentar</i>
08.30			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
08.35	1	Info	Information från Turistrådet i Västsverige (TRV) gällande Hållbarhetsklivet	--	--	VD för TRV
09.05	2	KF	Nytt verksamhetsområde för vatten och avlopp runt Sämsjön	KS 178/2020 541	X	Samhällsutvecklare & miljöchef
09.25	3	KS	Svar på remiss från Länsstyrelsen angående en regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götalands län	KS 30/2021 950	X	Samhällsutvecklare & miljöchef
09.30	4	KS	Svar på remiss från Länsstyrelsen avseende samråd inom vattenförvaltning i Västerhavets vattendistrikt	KS 237/2020 540	X	Samhällsutvecklare & miljöchef
09.50	5	KF	Svar på motion om framtagande av koldioxidbudget för Herrljunga kommun	KS 154/2019 899	X	Samhällsutvecklare
10.05	--	--	PAUS	--	--	--
10.20	6	KS	Uppföljning av internkontrollplan 2020 för administrations- och kommunikationsenheten	KS 65/2021 906	X	Kommundirektör
10.25	7	KS	Uppföljning av internkontroll 2020 för samtliga nämnder	KS 65/2021 906	X	Ekonomichef
10.35	8	KF	Godkännande av årsredovisning 2020 för Tolkförmedling Väst och prövning av ansvarsfrihet	KS 109/2021 992	X	Ekonomichef
10.40	9	KS	Föreningen Hem i Herrljunga - redovisning av ekonomiskt stöd juli-december 2020	KS 57/2018 942	X	Ordförande
10.45	10	KF	Upphävande av riktlinje för trygghetsboende	KS 74/2021 601	X	Kommundirektör
11.00	11	KF	Revidering av avgift för familjerådgivning	KS 98/2021 767	X	Ordförande
11.05	12	KS	Regional avfallsplan 2021–2030, Region Sjuhärad, remiss	KS 103/2021 560	X	Renhållningschef
11.25	13	KF	Omfördelning av investeringsmedel mellan olika projekt - Horsby	KS 104/2021 942	X	Ordförande

11.30	14	KF	Omfördelning av investeringsmedel mellan olika projekt - Od	KS 104/2021 942	X	Ordförande
11.35	15	KF	Svar på medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning utanför Tallkottens förskola	KS 260/2020 351	X	Ordförande
11.40	16	KF	Svar på motion om fler platser inom de kommunala feriejobben	KS 83/2021 942	X	Kommundirektör

NR	Meddelandeförteckning	DNR	Handlingar bifogas
1	KF § 39/2021-03-22 Fyllnadsval av ledamot i krisledningsnämnden, ersättare i kommunstyrelsen samt ledamot i socialnämnden	KS 22/2021 111	X
2	Årsredovisning och stämmoprotokoll 2020 Herrljunga Elektriska	KS 93/2021 942	X
3	Årsredovisning och stämmoprotokoll 2020 Herrljunga Elkraft	KS 95/2021 942	X
4	Årsredovisning och stämmoprotokoll 2020 Herrljunga Vatten AB	KS 94/2021 942	X
5	Protokoll från Herrljunga Elektriska, Herrljunga Elkraft, Herrljunga Vatten AB	KS 92/2021 993	X
6	Årsredovisning 2020 Samfond 1	KS 99/2021 912	X
7	Årsredovisning 2020 Samfond 2	KS 100/2021 912	X
8	Årsredovisning 2020 Samfond 3	KS 101/2021 912	X
9	Årsredovisning 2020 Dagny och Herbert Carlssons minnesfond	KS 102/2021 912	X
10	SN § 43/2021-03-30 Uppdaterad handlingsplan per februari för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2021	KS 41/2021 942	X
11	Protokoll från Sjuhäradssamordningsförbunds sammanträde 2021-03-25	KS 42/2021 992	X
12	Protokoll från Nossan Förvaltningsaktiebolags sammanträde 2021-03-08 (nr 82)	KS 80/2021 993	X
13	Protokoll från Nossan Förvaltningsaktiebolags ordinarie bolagsstämma 2021-03-29	KS 80/2021 993	X
14	Årsredovisning Herrljunga bostäder (HERBO) 2020	KS 63/2021 942	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Ordförandebeslut gällande ombud till Kommuninvests föreningsstämma 2021	KS 91/2021 992	X
2	Låneavtal mellan Kommuninvest i Sverige AB och Herrljunga kommun	KS 112/2021 942	X

Nytt verksamhetsområde för vatten och avlopp vid Sämsjön samt alternativ för ledningsdragning

Sammanfattning

Att inrätta ett verksamhetsområde för vatten och avlopp i Sämsjöns norra del är en angelägen fråga, dels för att det är ett ansvar som åligger kommunen, dels för att det är en möjlighet till boendeutveckling inom kommunen. Det finns emellertid ett område inom det föreslagna verksamhetsområdet som det finns skäl att undanta, och det är Ekåsen. Området består av 22 hus som ligger på Sämsjöns norra sida. 2017 investerade dessa husägare ca 100 tkr per hus i ett eget reningsverk, som har en reningskapacitet som motsvarar ett allmänt reningsverk. Alla hus i området utom ett är anslutna till detta reningsverk. Det sista huset har ett eget reningsverk. Området har även en gemensam vattenförsörjning där både kvalitet och kvantitet är god.

I maj 2018 publicerade miljödepartementet en utredning som heter "Vägar till hållbara vattentjänster" SOU 2018/34. Utredningen föreslår bland annat att införa ett undantag från 6§ för områden som på eget initiativ inrättat en gemensam anläggning med motsvarande skydd för människors hälsa och miljön. Ekåsen verkar vara ett sådant område som kommer att omfattas av undantaget. Beredning av frågan pågår hos Regeringskansliet och beslut väntas fattas under våren 2021. Om lagförslaget inte skulle bli verklighet, finns möjlighet för Herrljunga kommun att i ett senare beslut lägga till Ekåsen i verksamhetsområdet. Men om lagförslaget blir verklighet är det betydligt svårare att i efterhand ta bort Ekåsen från det beslutade verksamhetsområdet. Med hänsyn till att de som äger hus i Ekåsen redan har en samlad och väl fungerande vatten och avloppsförsörjning och med hänsyn till att ett undantag för sådana områden som Ekåsen är under beredning, så är ordförandeförslaget att inrätta det nya verksamhetsområdet enligt en kartbild där området Ekåsen är exkluderat.

Beslutsunderlag

Ordförandeförslag i ärendet, daterad 2021-04-16

Karta "Föreslagna verksamhetsområden exklusive Ekåsen" daterad 2021-01-13

Ordförandens förslag till beslut

Enligt förvaltningens förslag med en ändring i form av att Ekåsen exkluderas från verksamhetsområdet för vatten och avlopp vid Sämsjön.

Gunnar Andersson (M)

Ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Nytt verksamhetsområde för vatten och avlopp runt Sämsjön

Sammanfattning

I samband med framtagandet av kommunens VA-plan år 2019 blev det tydligt att ett område vid norra delen av Sämsjön hade sådana egenskaper att Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (här kallad VA-lagen) anger att kommunen är skyldig att förse området med allmänt vatten och spillvatten (avlopp exklusive dagvatten). Kommunfullmäktige tog ett inriktningsbeslut, i och med antagandet av VA-planen, om att norra Sämsjön skulle ha allmänt vatten och avlopp år 2025, detta i enlighet med önskemål från Sämsholms stugförening. Konsulter anlätades för att utreda i detalj vilka områden som omfattas av lagkravet, och ge förslag på lämplig utformning av verksamhetsområde för vatten och spillvatten. De områden som enligt förslaget ska ingå i Sämsjöns verksamhetsområden är Kläckeneviken och Björkudden, på sjöns nordvästra strand, samt området Bröderna och Sämsholm, på sjöns nordöstra strand. Dessa områden är relativt tätt bebyggda, i dagsläget främst av fritidshus. Runt sjön finns ytterligare områden som belastar sjön med spillvatten, men bedömningen är att dessa inte omfattas av bestämmelserna i VA-lagstiftningen. De har därför lämnats utanför föreslaget verksamhetsområde, men kan under vissa omständigheter ansluta sig till det allmänna VA-nätet på egen bekostnad. Ett av dessa områden är Säms camping, där Herrljunga kommun är markägare.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 2021-04-08
- Utdrag ur VA-plan: Kapitel 8 "Plan för VA-försörjning utanför nuvarande verksamhetsområde" samt kapitel 9 "Sammanfattande åtgärdsplan"
- Rapport "Sämsholm VA-utredning för omvandlingsområde." Norconsult, daterad 2021-01-13 inklusive bilagor 1-5.
- Karta "Föreslagna verksamhetsområden" daterad 2021-01-13
- "Inläga från Sämsholms stugförening" daterad 2021-03-23
- "Skrivelse med synpunkter angående VA-plan för Sämsjöområdet" Ekåsens stugförening, inkommen 2021-04-06

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår till kommunfullmäktige att nytt verksamhetsområde för vatten och spillvatten inrättas enligt karta "Förslag till verksamhetsområde", daterad 2021-01-13
- VA-huvudman, Herrljunga Vatten AB, ges i uppdrag att projektera och genomföra anslutningen

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Elaine Larsson
Miljöchef

Bakgrund

Historik och sammanfattning

I arbetet med att ta fram en VA-plan för Herrljunga kommun, vilket pågick mellan åren 2017-2019, framkom att ett område intill Sämsjön hade sådan karaktär att 6§ i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (även kallad VA-lagen) angav att kommunen är skyldig att förse området med allmänt vatten och avlopp. En dialog fördes då med berörda husägare och arrendatorer för att få inspel kring hur införandet skulle genomföras. Stugägarföreningen i Sämsholm framhöll att de inte delar förvaltningens bedömning att området omfattas av 6§ i VA-lagen, men att om området skall anslutas önskade föreningen att detta sker år 2025. I enlighet med detta önskemål angavs i VA-planen att allmänt vatten och spillvatten skulle införas i området år 2025. I arbetet med VA-planen utreddes inte exakt vilka områden som omfattades av bestämmelserna i 6§ i VA-lagen. För att utreda det anlätades VA-utredare från Norconsult som utifrån geografisk data, statistik för antal hushåll och riskbedömningar för närliggande vatten gjorde en bedömning av vilka områden intill Sämsjön som kunde anses ha sådana egenskaper att bestämmelserna i VA-lagen anger att kommunen är skyldig att förse området med allmänt vatten och avlopp. Främsta grund för bedömningen är antal hus med en viss täthet, vilket är det som varit avgörande vid rättsliga bedömningar i liknande fall.

Området används allt mer och bebyggelsen utvecklas

De områden som enligt förslaget ska ingå i Sämsjöns verksamhetsområden för vatten och avlopp är Kläckeneviken och Björkudden, på sjöns nordvästra strand (20 hus), och området Bröderna och Sämsholm, på sjöns nordöstra strand (99 hus och en kursgård). Båda är relativt tätt bebyggda. Några hus är permanentbostäder, men de flesta är fritidshus. Det är rimligt att tro att andelen permanentboende kommer att öka framöver eftersom bestämmelserna i de nyligen framtagna detaljplanerna för området (se nedan) medger större boyta än vad som var möjligt tidigare.

Det finns en fördjupad översiktsplan för Sämsholms område med syfte att utveckla bebyggelsen i området. I början av 2010-talet antog Herrljunga kommun tre detaljplaner med ca 20 nya tomter på Sämsholms område. Detaljplaner beslutades även 2013 för Kläckeneviken och 2015 för Bröderna.

Under 2019-2020 tog Herrljunga kommun fram en ny detaljplan för Linesand och Ekudden (som både ligger på Sämsholms område) med ca 30 st nya tomter. Den detaljplanen gav även flera befintliga tomter utökad byggrätt från 65kvm till 200kvm. I Länsstyrelsens yttrande över denna detaljplan framgick att det finns behov av en allmän VA-lösning i området. De nya detaljplanerna är också tydliga indikationer på att det finns efterfrågan på en utveckling av bebyggelsen i området.

Med tanke på områdets utveckling under det senaste decenniet och med tanke på att utvecklingen av området sannolikt kommer att fortsätta är bedömningen att det finns ett behov av att ordna vatten och avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § VA-lagen.

Begränsad möjlighet att lösa vatten- och avloppsfrågan genom gemensamhetsanläggningar

Det finns exempel i länet på områden där husen ligger tätt som har löst vatten- och avloppsfrågan genom egeninitierade gemensamhetsanläggningar. Bedömningen är att det i fallet för de nu aktuella områdena är svårt att nå en långsiktig helhetslösning på den vägen. Historiskt har samordningen kring vatten och avloppsfrågan varit väldigt begränsad för de flesta områden som föreslås ingå i det nya verksamhetsområdet. De flesta hus har en egen lösning, medan några har samordnat lösningar för bad-, disk- och tvättvatten (BDT) och några har samordnat gemensamma lösningar för både WC och BDT. I de befintliga gemensamhetsanläggningarna finns ingen sammanhållen lösning, utan det är i vissa fall vartannat hus som har anslutit sig. Det finns ett undantag och det är området Ekåsen som har en gemensamhetsanläggning i form av ett minireningsverk. Denna omfattar alla hushåll i området utom ett, och som har god reningsgrad. Detta omfattar 20 hushåll, vilket enligt tidigare rättsliga bedömningar ändå tillräckligt många hus i samlad bebyggelse för att inrymmas i kommunens ansvarsområde när det gäller VA-försörjning.

Områdets utveckling är också en faktor som gör att det är svårt att lösa VA-frågan genom gemensamhetsanläggningar. Det är svårt att få till en lämplig dimensionering av exempelvis ett eget reningsverk, eftersom det är omöjligt att veta hur många tomter som kommer att bebyggas under de närmaste 10 – 30 åren. En allmän lösning innebär att dimensioneringen inte blir något problem. Då kapaciteten i befintliga avloppsreningsverk är god finns det utrymme för ytterligare bebyggelse i framtiden.

Områden som inte ligger inom verksamhetsområdet kan ansluta sig ändå

Runt Sämsjön finns fler områden än de nu utpekade som belastar sjön med spillvatten, exempelvis Ollestad, Säms camping, Sjöheden och Sämsjöborg. Orsaken till att dessa ligger utanför föreslaget verksamhetsområde är att utredningen har visat att 6 § i VA-lagen inte är tillämplig på dessa områden. De områden som ligger utanför verksamhetsområdet har möjlighet att genast eller på sikt anslutas till det allmänna VA-nätet genom att själva bekosta anslutning till förbindelsepunkt på det allmänna VA-nätet. Kommunen kan även utöka verksamhetsområdet om behov uppkommer i framtiden, exempelvis om markägare styckar av fastigheter i ett område där behov av allmänna vattentjänster blir mer aktuellt. Erfarenhetsmässigt är det lättare att utöka ett verksamhetsområde än att begränsa det. En kapacitetsbedömning bör oavsett genomföras vid en eventuell utökning av verksamhetsområdet. Markägare för Säms camping är Herrljunga kommun och förvaltningens syn är att det är lämpligt om kommunen föregår med gott exempel genom att göra en investering för att ansluta campingen till det allmänna VA-nätet senast år 2030, som en åtgärd för att uppnå Sämsjöns miljö kvalitetsnorm för vatten.

Ekonomisk bedömning**Påverkan på kommunens ekonomi**

Kostnaden för utbyggnad av nytt verksamhetsområde ska, enligt VA-lagen, vara självfinansierande. Ingen del av utbyggnaden är alltså skattefinansierad. Utbyggnaden har dock vissa konsekvenser där finansieringen i dagsläget är oklar, främst kostnaden för att ge enskilda ersättning för befintliga reningsanläggningar som inte kan brukas sin fulla livslängd. Vilka anläggningar som kan tänkas omfattas av detta, och vilken ersättning som

då ska utgå, är inte klarlagt utan måste utredas vidare med utgångspunkt i att kommunen ska betala ut ersättningar på samma sätt som andra kommuner gjort i liknande fall. De som anser sig ha rätt till detta får lämna in en ansökan om ersättning som behandlas och vid godkännande betalas av skattekollektivet i Herrljunga kommun. Enligt dokumentation som finns på kommunens miljöenhet är det ca 5 anläggningar inom det nya verksamhetsområdet som är mindre än 10 år gamla och alltså kan vara berättigade till viss ersättning.

Med hänsyn till att Länsstyrelsen i sitt yttrande för detaljplan för Linesand och Ekudden, vilken antogs under 2020, angett att området behöver förses med allmänt vatten och avlopp gör förvaltningen bedömningen att en fortsatt ökning av antalet permanentboende i området är beroende av att området förses med allmänt vatten och avlopp. Utan ett verksamhetsområde avstannar sannolikt denna utveckling. En ökad andel permanentboende ger möjlighet till ökade skatteintäkter och förbättrat underlag för service i området, bland annat Eriksberg och Molla skolor.

Påverkan på enskildas ekonomi

Kostnaden för utbyggnad av VA-system i det nya verksamhetsområdet kan grovt delas in i två delar: kostnad för överföringsledning till verksamhetsområdet och kostnad för utbyggnad inom verksamhetsområdet. Den del av överföringsledningen som går mellan det nya verksamhetsområdet och befintlig VA-anläggning bekostas av VA-kollektivet via gälande taxa. Kostnaden för utbyggnad inom verksamhetsområdet ska bekostas genom anslutningsavgifter från de hushåll som ryms i det nya verksamhetsområdet. I den utredning som Norconsult utfört på uppdrag av Herrljunga kommun har en grov kostnadsuppskattning gjorts. Denna bygger dock på ett antal antaganden om systemets och överföringens tekniska utformning som inte kan avgöras förrän i detaljprojekteringen. Förvaltningens bedömning är att kostnaden sannolikt blir lägre än den som redovisas i rapporten. Bedömningen har inte heller redovisat vilken del av kostnaden som skall betalas av respektive part.

Om kommunen väljer att inte inrätta ett verksamhetsområde i området finns risk att Länsstyrelsen kommer med ett föreläggande om att sådant ska inrättas, vilket erfarenhetsmässigt innebär att VA-huvudman får kort om tid på sig att genomföra anslutningen. Det riskerar att innebära att kostnaden för genomförandet stiger. Anslutningsavgiften för en normal villa är i dagsläget 155 169 kronor (inkl moms), med en årlig uppräkningsom ca 4%, I denna kostnad inkluderas även dagvatten, vilket inte är aktuellt för området vid Sämsjön. Eftersom VA-kollektivet inte får belastas med kostnader för utbyggnad inom nytt verksamhetsområde kan det bli aktuellt att ta ut en högre avgift av de hushåll som ansluts om kostnaderna för genomförandet överstiger de samlade intäkterna med vanlig taxa. Blir det aktuellt att ta ut en högre avgift kommer Kommunfullmäktige få fatta ett beslut om så kallad särtaxa för verksamhetsområdet norra Sämsjön. Det är därför i dagsläget omöjligt att veta vad kostnaden för anslutning kommer att bli för var och en av de personer som äger hus inom det föreslagna verksamhetsområdet.

Juridisk bedömning

Den lagstiftning som detta ärende främst grundar sig i är Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (i denna skrivelse kallad VA-lagen). Bestämmelserna i den lagen syftar till att

säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Den 6 § i VA-lagen säger att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Enligt den VA-utredning som Herrljunga kommun beställt ("Sämsholms VA-utredning för omvandlingsområde") föreligger ett sådant behov i de områden som omges av röda linjer i kartan "Förslag till verksamhetsområde". I arbetet med utredningen har VA-utredarna tittat närmare på ett antal områden som ligger i närheten av Sämsjöns norra del. När de sakkunniga utredarna har tittat på antalet hus med en viss täthet, behovet av skydd mot bakterier (hälsoskydd), fosfor och kväve så har slutsatsen blivit att några områden är sådana som enligt 6 § i VA-lagen ska förses med allmänt VA.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöövervakning för Sämsjön sköts av ett vattenråd där Herrljunga kommun är medlem. Miljöövervakningen går att följa genom Vatteninformationssystem Sverige (VISS).

I Sverige finns miljökvalitetsnormer för vatten. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap MB, enligt vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Miljökvalitetsnormerna för vatten fastställs i förvaltningscykler. Vi är nu i slutet av andra förvaltningscykeln och där är den gällande kvalitetsnormen för Sämsjön att den ska uppnå kvalitetsnivå motsvarande s.k. *God ekologisk status* senast år 2021.

Nästa förvaltningscykel är nu ute på samråd och i materialet framgår att den nya miljökvalitetsnormen för Sämsjön sannolikt blir att den ska uppnå *God ekologisk status* senast år 2033.

I dagsläget är sjön klassad som *Måttlig ekologisk status*. Orsakerna till att *God ekologisk status* inte uppnås är enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) näringsämnespåverkan växtplankton, vandringshinder för fisk och syrgasförhållanden som indikerar övergödning¹. Identifierade påverkanskällor är bland annat jordbruk och små avlopp.

Normerna är juridiskt bindande vilket innebär att myndigheter och kommuner inte får upprätta planer eller tillåta projekt som kan orsaka att ett vattens status försämras. Det innebär också att verksamheter inte får företas som kan försvåra genomförandet av planerade åtgärder enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram som syftar till att höja ett vattens status. Myndigheter och kommuner är enligt 5 kap. 8§ miljöbalken skyldiga att inom sina ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs enligt åtgärdsprogrammet. Dessa

¹ <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA68301222>

ska också varje kalenderår rapportera till Vattenmyndigheten vilka åtgärder som har genomförts under året.

Sämsjön har haft problem med algbloomning till och från under det senaste decenniet. Sommaren 2018 och sommaren 2020 var algbloomningen så omfattande att kommunen satte upp anslag vid badplatserna och informerade via websida och sociala medier om råd i bad i samband med algbloomning. Havs- och vattenmyndigheten skriver på sin websida att orsak till algbloomning är överskott av näringsämnen fosfor och kväve i vattnet och att mänskliga aktiviteter som utsläpp av avloppsvatten och högentensivt jordbruk är några exempel på orsaker².

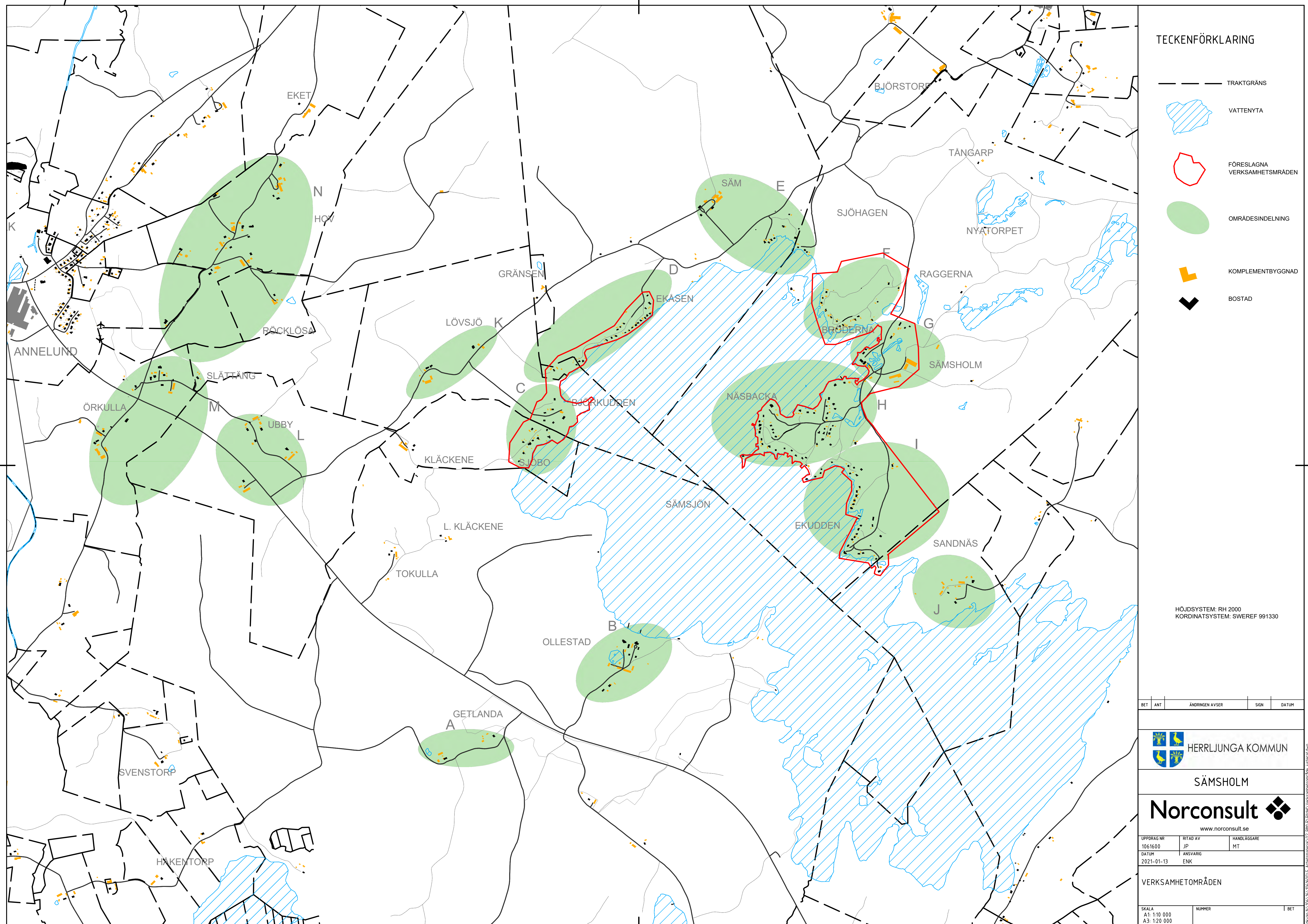
Förvaltningen bedömer, mot bakgrund av detta, att det finns behov av att vidta åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjön. Förvaltningen bedömer vidare att bortledning och ökad rening av spillvatten från de ca 120 hus som finns inom det föreslagna verksamhetsområdet för vatten och spillvatten vid Sämsjön norra strand är en lämplig åtgärd för att uppnå detta, eftersom små avlopp är en av de påverkanskällor som vattenmyndigheten har identifierat för Sämsjön.

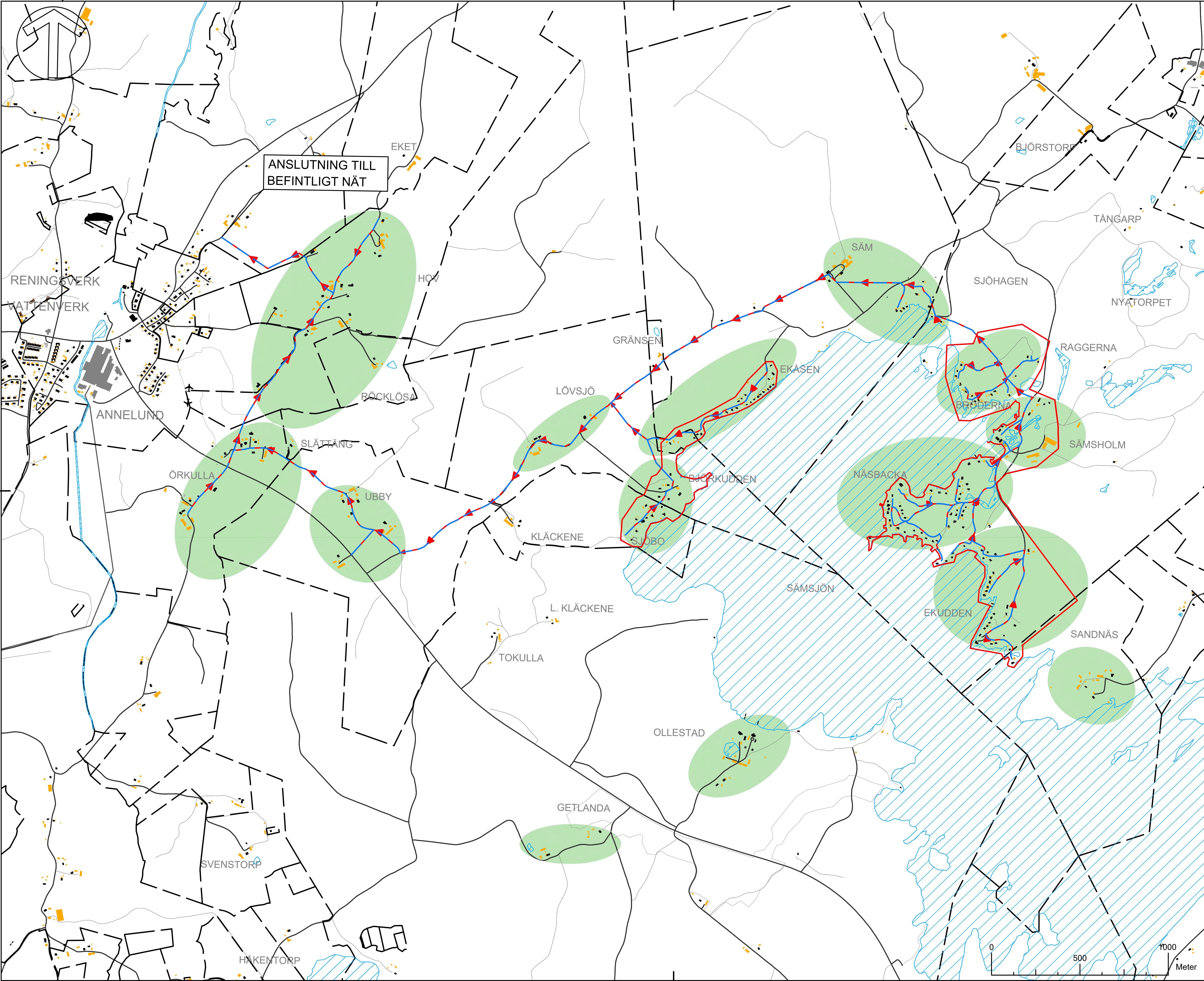
Motivering av förslag till beslut

Beslutet baseras på följande faktorer:

- Kläckeneviken, Ekåsen, Björkudden, Bröderna och Sämsholm (inklusive Näsbacka till Ekudden) är enligt VA-utredning samlad bebyggelse där vattenförsörjning och avlopp behöver ordnas i ett större sammanhang
- Området används allt mer och bebyggelsen utvecklas kontinuerligt, vilket också talar för att vattenförsörjning och avlopp behöver ordnas i ett större sammanhang
- En anslutning till det allmänna VA-nätet skulle sannolikt minska sjöns belastning av näringsämnen och på sikt bidra till att minska risken för algbloomning, anslutningen behövs alltså av hänsyn till skyddet för människors hälsa
- En anslutning till det allmänna VA-nätet skulle sannolikt förbättra vattenkvaliteten i sjön och det skulle bidra till att uppnå miljö kvalitetsnormen för vatten, anslutningen behövs alltså av hänsyn till skyddet för miljön
- Möjligheten för att långsiktigt säkra vatten- och avloppsförsörjningen genom gemensamhetsanläggningar är begränsad med avseende på samordning i tidigare ärenden och med avseende på osäkerheten i den framtida utvecklingstakten
- Områden som ligger utanför det föreslagna verksamhetsområdet bedöms inte omfattas av VA-lagen, men kan ändå ansluta sig frivilligt
- Kostnaderna för anläggningsarbetet som sker inom gränserna för verksamhetsområdet kommer att bekostas de personer som äger hus inom området medan anläggningskostnaderna för överföringsledningen som leder bort spillvattnet kommer att bekostas av VA-kollektivet, dvs Herrljunga Vatten AB.

² <https://www.havochvatten.se/miljopaverkan-och-atgarder/miljopaverkan/overgodning/algbloomning.html>

TECKENFÖRKLARING

- FÖRESLAGEN TRYCKSPILL (LTA)
- FÖRESLAGEN VATTENLEDNING
- TRAKTGRÄNS
- VATTENYTA
- FÖRESLAGNA VERKSAMHETESOMRÅDEN
- OMRÅDESELDELNING
- KOMPLEMENTBYGGNAD
- BOSTAD

HÖJDSYSTEM: RH 2000
KORDINATSYSTEM: SWEREF 991330

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
-----	-----	-----------------	------	-------

HERRLJUNGA KOMMUN

SÄMSHOLM

Norconsult

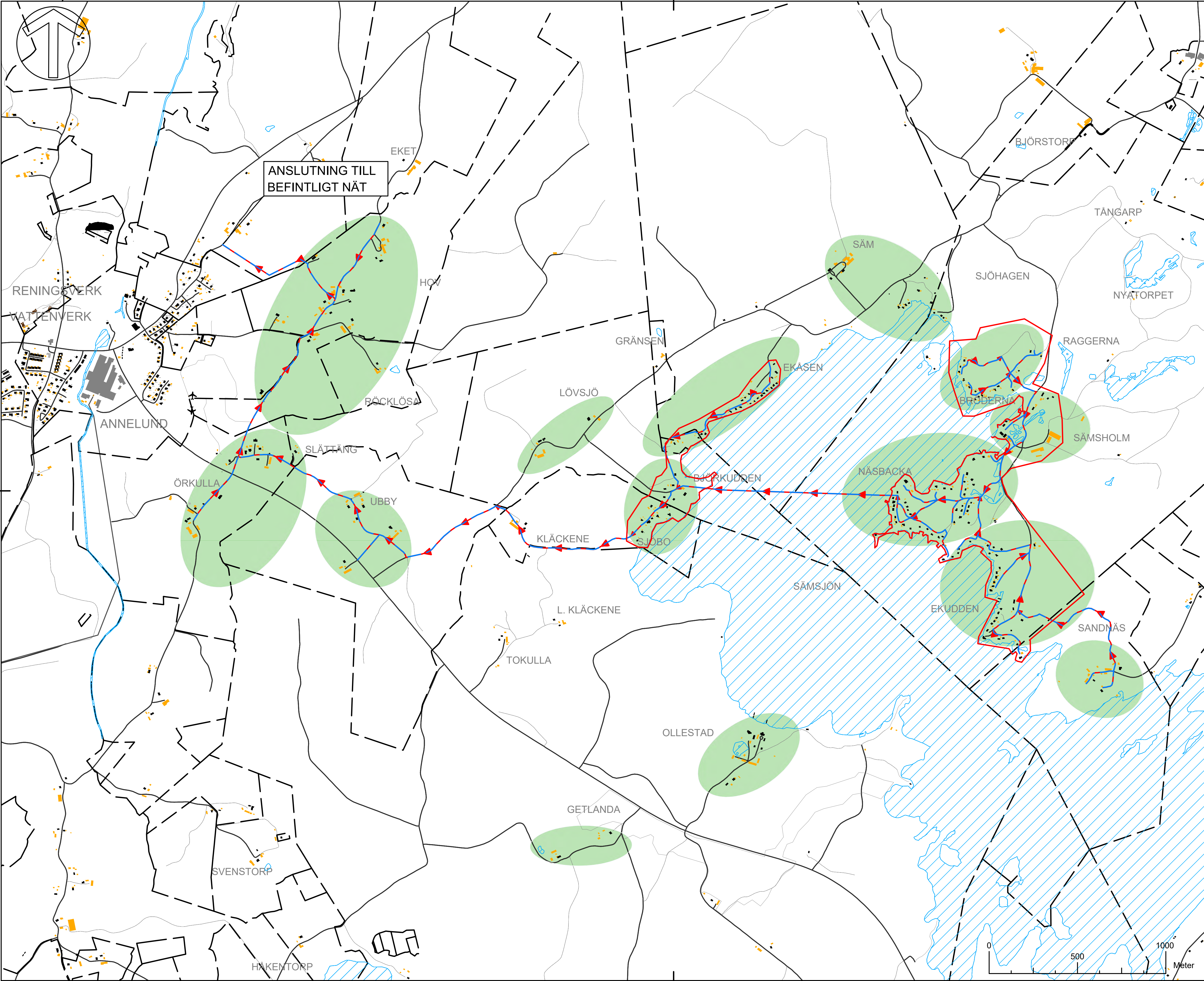

www.norconsult.se

UPPDRAG NR 1061600	RITAD AV JP	HANDLAGGARE MT
DATUM 2021-01-13	ANSVARIG ENK	

BILAGA 1
LEDNINGSDRAGNING ALTERNATIV 1

SKALA A1: 1:10 000 A3: 1:20 000	NUMMER ALTERNATIV 1	BET
---------------------------------------	------------------------	-----

TECKENFÖRKLARING

- FÖRESLAGEN TRYCKSPILL (LTA)
- FÖRESLAGEN VATTENLEDNING
- TRAKTGRÄNS
- VATTENNYTA
- FÖRESLAGNA VERKSAMHETESOMRÅDEN
- OMRÅDESIDDELNING
- KOMPLEMENTBYGGNAD
- BOSTAD

HÖJDSYSTEM: RH 2000
KORDINATSYSTEM: SWEREF 991330

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
-----	-----	-----------------	------	-------

HERRLJUNGA KOMMUN

SÄMSHOLM

Norconsult

www.norconsult.se

UPPDRAG NR 1061600	RITAD AV JP	HANDLAGGARE MT
DATUM 2021-01-13	ANSVARIG ENK	

BILAGA 2
LEDNINGSDRAGNING ALTERNATIV 2

SKALA A1: 1:10 000 A3: 1:20 000	NUMMER ALTERNATIV 2	BET
---------------------------------------	------------------------	-----

Alternativ 1	Område	Antal uppskattade hushåll idag	Intäkter	
Delområde			Intäkter befintlig bebyggelse	Framtida intäkter expl. grad 20 % om ej detaljplan anger annat
C	Björkudden	16	1,7 Mkr	2,0 Mkr
D	Ekåsen	22	2,3 Mkr	2,8 Mkr
E	Säm	10	1,1 Mkr	1,3 Mkr
F	Bröderna	17	1,8 Mkr	2,5 Mkr
G	Sämsholm	8	0,8 Mkr	1,0 Mkr
H	Näsbacka	42	4,4 Mkr	5,3 Mkr
I	Ekudden	25	2,6 Mkr	5,6 Mkr
K	Lövsjö	2	0,2 Mkr	0,3 Mkr
L	Ubby	5	0,5 Mkr	0,6 Mkr
M	Örekulla	9	1,0 Mkr	1,1 Mkr
N	Röcklösa	11	1,2 Mkr	1,4 Mkr
Totalt:		167	17,6 Mkr	24,0 Mkr

Alternativ 2	Område	Antal uppskattade hushåll idag	Intäkter	
Delområde			Intäkter befintlig bebyggelse	Framtida intäkter expl. grad 20 % om ej detaljplan anger annat
C	Björkudden	16	1,7 Mkr	2,0 Mkr
D	Sjöbo	22	2,3 Mkr	2,8 Mkr
F	Bröderna	17	1,8 Mkr	2,5 Mkr
G	Sämsholm	8	0,8 Mkr	1,0 Mkr
H	Näsbacka	42	4,4 Mkr	5,3 Mkr
I	Ekudden	25	2,6 Mkr	5,6 Mkr
J	Sandsnäs	5	0,5 Mkr	0,6 Mkr
L	Ubby	5	0,5 Mkr	0,6 Mkr
M	Örekulla	9	1,0 Mkr	1,1 Mkr
N	Röcklösa	11	1,2 Mkr	1,4 Mkr
Totalt:		160	14,6 Mkr	20,3 Mkr

Alternativ 1 V+TS (Vatten och tryckspill i samma ledningsgrav	Mängd	Pris	Summa
Jordschakt: Vatten-och tryckspill i samma ledningsgrav [m]	17443	3 700 kr	64,5 Mkr
Bergschakt: Vatten-och tryckspill i samma ledningsgrav [m]	340	4 180 kr	1,4 Mkr
Sjöförlagd: Sjöschakt 30m*2	-	-	-
Sjöförlagd: Ledning samt tyngd [m]	-	-	-
LTA-pumpar befintligt	167	30 000 kr	5,0 Mkr
Konventionella pumpstationer	2	115 000 kr	0,2 Mkr
Befintlig kostnad exklusive påslag			71,2 Mkr
Påslag projektering 10 %			10,7Mkr
Påslag byggledning 15 %			11,7 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			10,7 Mkr
Befintlig kostnad inklusive påslag			96,1 mkr
LTA-pumpar framtid (exploateringsgradgrad 20 %)	227	30 000 kr	6,8 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) exklusive påslag			73,0 Mkr
Påslag projektering 10 %			7,3 Mkr
Påslag byggledning 15%			11,0 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			7,3 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) inklusive påslag			98,6 Mkr

Alternativ 1 V+TS Isolerlåda (Vatten och tryckspill i isolerlåda)	Mängd	Pris	Summa
Jordschakt: Vatten-och tryckspill i isolerlåda [m]	17443	3 200 kr	55,8 Mkr
Bergschakt: Vatten-och tryckspill i isolerlåda [m]	340	980 kr	0,3 Mkr
Sjöförlagd: Sjöschakt 30m*2	-	-	-
Sjöförlagd: Ledning samt tyngd [m]	-	-	-
LTA-pumpar befintligt	167	30 000 kr	5,0 Mkr
Konventionella pumpstationer	2	115 000 kr	0,2 Mkr
Befintlig kostnad exklusive påslag			61,4 Mkr
Påslag projektering 10 %			6,1 Mkr
Påslag byggledning 15 %			9,2 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			6,1 Mkr
Befintlig kostnad inklusive påslag			82,9 Mkr
LTA-pumpar framtid (exploateringsgradgrad 20 %)	227	30 000 kr	6,8 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) exklusive påslag			63,1 Mkr
Påslag projektering 10 %			6,3 Mkr
Påslag byggledning 15 %			9,5 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			6,3 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) inklusive påslag			85,3 Mkr

Alternativ 2 V+TS (Vatten och tryckspill i samma ledningsgrav)	Mängd	Pris	Summa
Jordschakt: Vatten-och tryckspill i samma ledningsgrav [m]	13687	3 700 kr	50,6 Mkr
Bergschakt: Vatten-och tryckspill i samma ledningsgrav [m]	470	4 180 kr	2,0 Mkr
Sjöförlagd: Sjöschakt 30m*2	60	17 500 kr	1,1 Mkr
Sjöförlagd: Ledning samt tyngd [m]	1038	392 kr	0,4 Mkr
LTA-pumpar befintligt	160	30 000 kr	4,8 Mkr
Konventionella pumpstationer	2	115 000 kr	0,2 Mkr
Befintlig kostnad exklusive påslag			59,1 Mkr
Påslag projektering 10 %			5,9 Mkr
Påslag byggledning 15 %			8,9 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			5,9 Mkr
Befintlig kostnad inklusive påslag			79,8 Mkr
LTA-pumpar framtid (exploateringsgradgrad 20 %)	192	30 000 kr	5,8 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) exklusive påslag			60,1 Mkr
Påslag projektering 10 %			6,0 Mkr
Påslag byggledning 15%			9,0 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			6,0 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) inklusive påslag			81,1 Mkr

Alternativ 2 V+TS Isolerlåda (Vatten och tryckspill i isolerlåda) landförlagd, V+TS (Vatten och tryckspill i samma ledningsgrav) sjöförlagd	Mängd	Pris	Summa
Jordschakt: Vatten-och tryckspill i isolerlåda [m]	13687	3 200 kr	43,8 Mkr
Bergschakt: Vatten-och tryckspill i isolerlåda [m]	470	980 kr	0,5 Mkr
Sjöförlagd: Sjöschakt 30m*2	60	17 500 kr	1,1 Mkr
Sjöförlagd: Ledning samt tyngd [m]	1038	392 kr	0,4 Mkr
LTA-pumpar befintligt	160	30 000 kr	4,8 Mkr
Konventionella pumpstationer	2	115 000 kr	0,2 Mkr
Befintlig kostnad exklusive påslag			50,7 Mkr
Påslag projektering 10 %			5,1 Mkr
Påslag byggledning 15 %			7,6 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			5,1 Mkr
Befintlig kostnad inklusive påslag			68,5 Mkr
LTA-pumpar framtid (exploateringsgradgrad 20 %)	192	30 000 kr	5,8 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) exklusive påslag			51,7 Mkr
Påslag projektering 10 %			5,2 Mkr
Påslag byggledning 15%			7,8 Mkr
Påslag oförutsedda kostnader 10 %			5,2 Mkr
Framtida kostnad (exploateringsgrad 20 %) inklusive påslag			69,8 Mkr

Arende 2

SGUs kartvisare

Jordarter

1:25 000–1:100 000

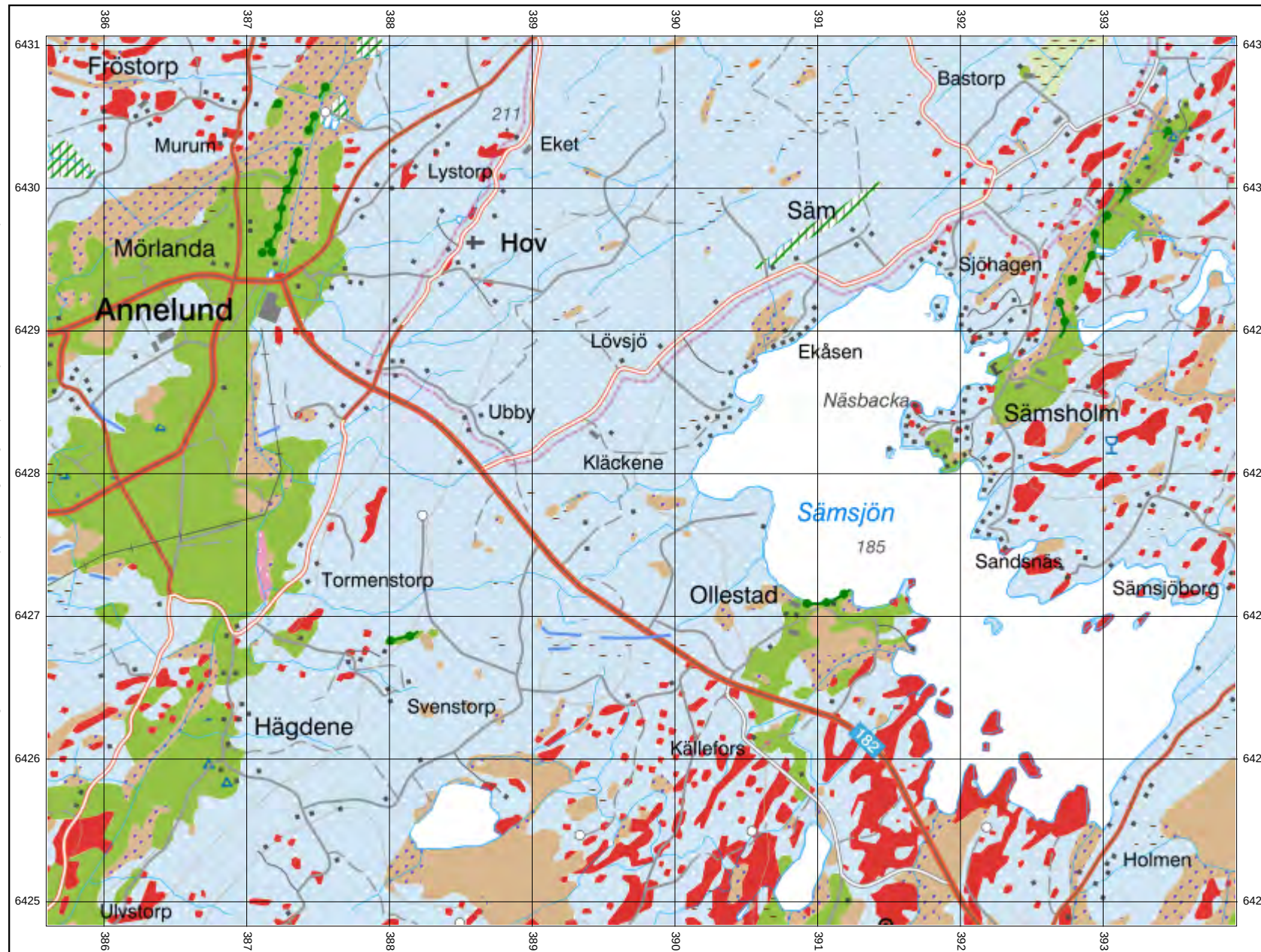

SGU
Sveriges geologiska undersökning

Om kartan

Detta är en utskrift från kartvisaren Jordarter 1:25 000–1:100 000. Syftet är att ge underlag för analyser av grundvattenförhållanden, spridning av föroreningar i mark och grundvatten, markstabilitet, erosion, byggbarhet, naturvärden och andra markrelaterade frågor. Kartvisaren innehåller information om jordart (grundlager, underliggande lager, tunt eller osammanhängande ytlager), landform, blockighet i markytan, linjeobjekt och punktobjekt. Informationen i kartan kan med fördel användas för framställning av olika tematiska produkter, till exempel grundvattnets sårbarhet, markens genomsläpplighet, erosionskänslighet och skredrisker.

Läs mer om kartvisaren på www.sgu.se

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Huvudkontor/Head Office:

Box 670

Besök/Visit: Villavägen 18

SE-751 28 Uppsala, Sweden

Tel: +46(0) 18 17 90 00

Fax: +46(0) 18 17 92 10

E-post: sgu@sgu.se

www.sgu.se

0 500 1000 1500 m

Skala 1:50000

Topografiskt underlag:

Ur GSD-Väggkartan.

© Lantmäteriet.

Rutnät i svart anger
koordinater i Sweref99TM

Punktobjekt

- Kalktuff
- Blocksänka
- Talus (rasmassor)
- Dyn
- Klapper
- Rauk
- Dödisgrop
- Moränkulle
- Blockmark
- Jätteblock
- Sedimentärt berg
- Fanerozoisk diabas
- Berg
- Källa
- Slukhål
- Dolin
- Jättegryta
- Grotta
- Kaolin
- Kiselgur
- Stenbrott, gruva och / eller bergtäkt

Linjeobjekt

- Kalktuff
- Brant med aktiv erosion, t.ex. nipa
- Talus, (rasmassor)
- Dyn
- Postglacial förkastning
- Strändvall
- Klint

- Raukfält
- Fornstrand
- Högsta kustlinjen
- Isälvsavlagring
- Krön på isälvsavlagring
- Dödisgrop
- Isälvsränna, bredd < 50 m
- Isälvsränna, bredd > 50 m
- Övergiven fluvial fåra
- Omväxlande morän och sorterade sediment
- Moränrygg
- Drumlin eller liknande
- Sedimentär berggrund
- Fanerozoisk diabas
- Berg
- Stenbrott, gruva eller bergtäkt

Blockighet i markytan

- Blockrik
- Storblockig yta
- Hög blockfrekvens inom icke moränyta
- Blockrik till storblockig yta

Jordart, tunt eller osammanhängande översta ytlager

- Torv
- Svällsediment
- Isälvsediment

Jordart, tunt eller osammanhängande ytlager

- Torv
- Svämsediment
- Älvsediment
- Flygsand
- Lera-silt
- Sand-grus
- Postglacial sand-grus
- Svallsediment
- Glacial grovsilt-finsand
- Isälvsediment
- Moränlera
- Morän
- Vittringsjord
- Oklassad jordart

Jordart, underliggande lager

- Torv
- Älv- och svämsediment
- Lera och silt
- Sand-grus
- Isälvsediment

- Morän
- Vittringsjord
- Berg
- Sedimentär berg
- Fanerozoisk diabas

Landform

- Strukturmark
- Polygonmark
- Blocksänka
- Isälvsroderat område
- Moränrygg
- Drumlin eller liknande
- Moränbacklandskap, kullig morän
- Moränbacklandskap, veikimorän

Jordarter

Jordart, grundlager

- Torv
- Mossetorv
- Kärrtorv

	Gyttja		Postglacial finlera
	Bleke och kalkgyttja		Postglacial lera
	Kalktuff		Postglacial grovlera
	Torv, tidvis under vatten		Postglacial silt
	Lera-silt, tidvis under vatten		Lera-Silt
	Oklassat område, tidvis under vatten		Silt
	Flytjord eller skredjord		Lera
	Talus		Finsand
	Svämsediment		Sand
	Svämsediment, ler-silt		Sand-grus
	Svämsediment, grovsilt-finsand		Sten-block
	Svämsediment, sand		Blockmark
	Svämsediment, grus		Postglacial grovsilt-finsand
	Älvsediment		Postglacial finsand
	Älvsediment, ler-silt		Postglacial sand
	Älvsediment, grovsilt-finsand		Svallsediment, grus
	Älvsediment, sand		Klapper
	Älvsediment, grus		Skaljord
	Älvsediment, sten-block		Glacial lera
	Flygsand		Glacial finlera
	Gyttjelera eller lergyttja		Glacial grovlera

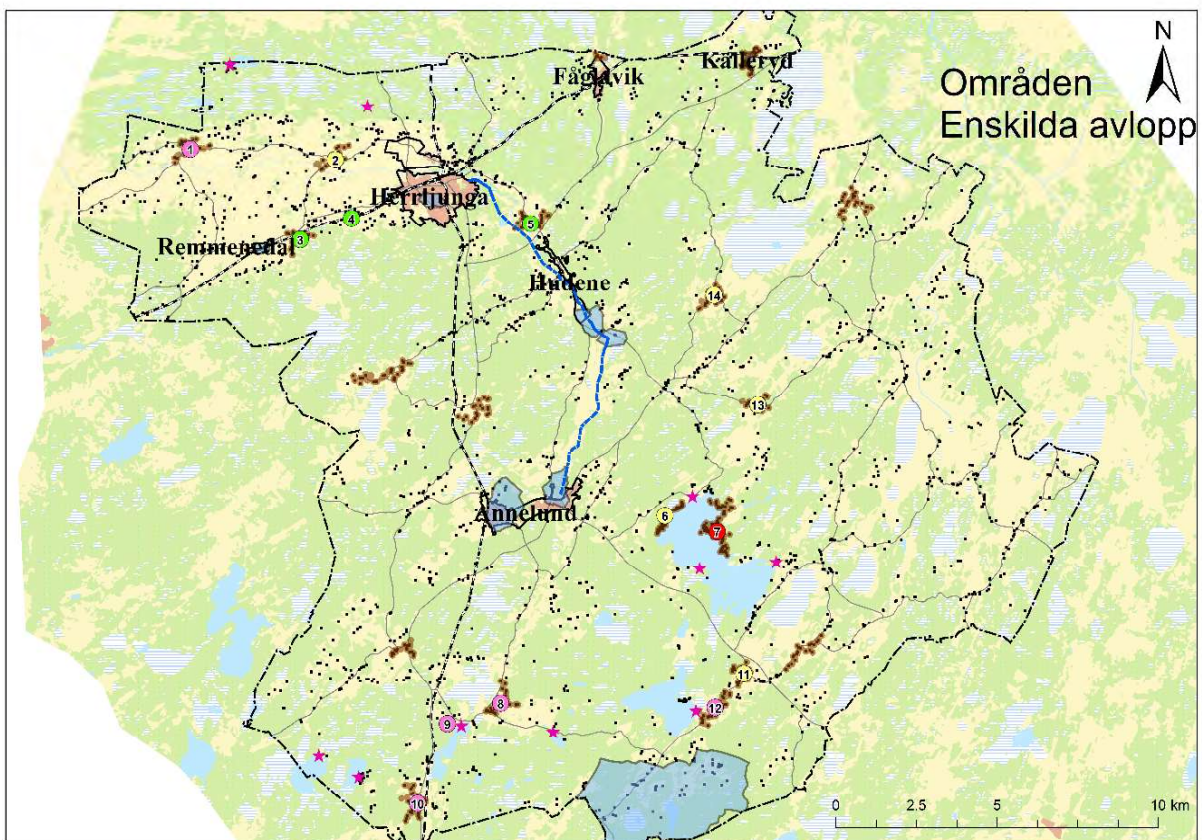
	Glacial silt		Berg
	Glacial grovsilt-finsand		Sedimentär berg
	Isälvs sediment		Fanerozoisk diabas
	Isälvs sediment, sand		Urberg
	Isälvs sediment, grus		Rösberg
	Isälvs sediment, sten-block		Skålla av sedimentärt berg
	Morän omväxlande med sorterade sediment		Skålla av sandsten
	Moränlera eller lerig morän		Oklassat område
	Moränlera		Fyllning
	Moränfinlera		Fyllning, rödfyll
	Morängrovlera		Vatten
	Morän		
	Sandig-siltig morän		Täckningsområde med information om karttyp
	Lerig morän		2: Fältkartläggning med detaljerad digital höjdmodell som underlag, 1:25 000
	Sandig morän		3: Flygbildstolkning med detaljerad digital höjdmodell som underlag, samt fältkontroller huvudsakligen längs vägnätet, 1:50 000
	Grusig morän		4: Fältkartläggning, 1:50 000
	Morän, sand		5: Flygbildstolkning, samt fältkontroller huvudsakligen längs vägnätet, 1:100 000
	Morän, sten-block		
	Vitringsjord		
	Vitringsjord, ler-silt		
	Vitringsjord, sand-grus		

8 PLAN FÖR VA-FÖRSÖRJNING UTANFÖR NUVARANDE VERKSAMHETSOMRÅDE

8.1 UTBYGGNADSBEHOV

En områdesindelning har genomförts baserat på riskanalys för miljö- och hälsopåverkan på grund av enskild VA-försörjning. Länsstyrelsen har tagit fram kluster för sammanhängande bebyggelse med enskilda avlopp som har varit utgångspunkt vid områdesindelningen. I Figur 12 visas enskilda avlopp och kluster samt andra bedömningsgrunder som badplatser, vattenskyddsområden och recipienter.

Totalt valdes 14 områden ut för vidare analys, se Figur 12

Figur 12. Områdesindelning.

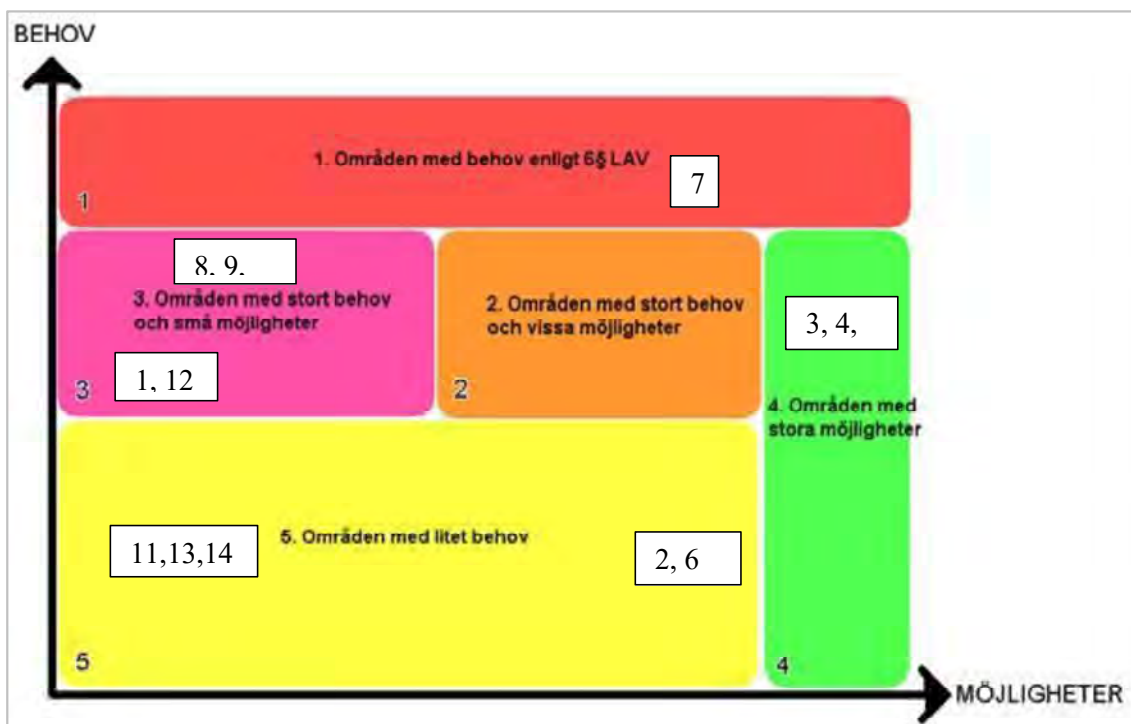
Åtgärdsbehov med avseende på miljö och/eller hälsa har analyserats för samtliga 14 områden. Arbetet har genomförts av den förvaltningsövergripande arbetsgruppen. För varje område genomfördes en värdering av åtgärdsbehov och betygsattes (1 = litet behov, 2 = stort behov och 3 = behov enligt 6§ LAV). Behovet var en sammanvägning utifrån närhet till recipient/badplats och närhet till vattenskyddsområde samt behov av enskild vattenförsörjning.

Även möjligheten för att ansluta området till den allmänna anläggningen eller att på annat sätt omfatta området inom verksamhetsområdet analyserades och betygsattes (betyg 1 = små möjligheter, 2 = vissa möjligheter, 3 = stora möjligheter).

Baserat på behov och möjlighet genomfördes en behovsanalys där alla områden kategoriserades enligt följande:

1. Område med behov enligt 6§ LAV
2. Område med stort behov och vissa möjligheter
3. Område med stort behov och små möjligheter
4. Område med stora möjligheter
5. Område med litet behov

Resultatet av behovsanalysen visas i Figur 13.

Figur 13. Behovsanalys av de 14 områdena.

8.2 ÅTGÄRDSPLAN

Sämsjön, norra halvan (7) har mycket stort behov av åtgärd och har klassats som ett område med behov enligt 6§ LAV. Översiktlig tidplan för åtgärd (överföringsledning till Annelund) är ca 6 år, dvs 2025. Innan dess ska utredning om va-områdets storlek genomföras. En stor gemensamhetsanläggning kan vara ett alternativ beroende på utfallet med förslag om lagändring av LAV. Men tills vidare är befintlig lagstiftning utgångspunkt för planeringen.

Områdena runt **Mollasjön (8,9 och 10)** har bedömts som områden med stort behov och små möjligheter. Områdena ligger i närhet till Nossan som är en känslig och övergödd recipient. De ligger också nära befintlig badplats. Det finns planer på ett framtida tågstopp och utvecklingsplaner för ny bebyggelse, men det är osäkert när i tiden det blir. Om och när det blir verkligen behöver också VA-situationen lösas på ett mer hållbart sätt. Uppskattningsvis ligger detta ca 10-20 år framåt i tiden.

Områdena **Remmene (3), Tarsled (4) och Stenunga (5)** är områden som bedöms ha stora möjligheter för utbyggnad av VA-försörjningen.

I **Remmenedal (3)** finns ett undermåligt befintligt kommunalt reningsverk. Det finns även flera bostäder i området som inte är anslutna till reningsverket utan avloppshanteringen görs med enskilda avlopp. Området ligger i närhet till Nossan. Tidshorisonten för åtgärd är 10-20 år.

I **Tarsled (4)** är det på grund av den leriga jordarten svårt att ordna för enskilt VA. Utsläppen från de enskilda avloppen leds ofta i ledning hela vägen ner till Nossan som är en känslig och övergödd recipient. Tidshorisonten för åtgärd är 10-20 år.

Stenunga (5) ligger i närhet till Nossan som är en känslig och övergödd recipient. Det finns även industrier i området. Det finns planer på att eventuellt anlägga en överföringsledning för spillvatten mellan Hudene AVR och Herrljunga AVR och då ligger Stenunga längs vägen. Det kommer att krävas en pumpstation för att ansluta Stenunga. Tidshorisonten för detta är 10-20 år.

Slutligen har resterande områden som analyserats bedöms ha litet behov av åtgärd gällande VA-försörjningen. För dessa områden finns ingen plan för utbyggnad eller annan åtgärd utan de kommer att bibehålla enskild VA-försörjning. Det är:

Område	Anledning
Eggvena (1)	På grund av att leriga jordarten är det svårt att ordna för enskilt VA, men det bedöms ej som omöjligt. Området ligger i närhet till Nossan som är en känslig och övergödd recipient.
Fölene (2)	Det är glest mellan husen och förutsättningarna för enskilt VA bedöms som goda. Området ligger i närhet till Nossan som är en känslig och övergödd recipient.
Kläckene (6)	Det är stor andel fritidshus. Området ligger nära en badplats.
Od (11)	Litet antal hus
Sandsken (12)	Bebyggelsen består till största del av fritidshus.
Vimle (13)	Litet antal hus
Källunga (14)	Litet antal hus

8.3 TILLSYN ENSKILDA AVLOPP

Sedan 2010 arbetar Herrljunga kommun med målsättningen att alla avloppsanläggningar kontrolleras vart 10:e år och att alla ska vara kontrollerade år 2020. Målsättningen är att alla enskilda avloppsanläggningar i kommunen uppfyller miljöbalkens krav år 2025

I Herrljunga kommun finns ungefär 2600 enskilda avlopp. Miljöenhetens bedömning är att dessa avlopp behöver kontrolleras ungefär vart tionde år, vilket innebär att ca 260 avloppsanläggningar behöver kontrolleras årligen.

Det är kommunens miljöenhet som utför inspektionerna. Arbetet genomförs sockenvis. I Herrljunga kommun finns 20 socknar/församlingar, så två socknar kontrolleras varje år. Fastighetsägarna har fått två plus två år på sig att åtgärda sina anläggningar efter att de underkänts vid kontroll.

Innan arbetet med kontroller påbörjades (2007 – 2009) åtgärdades ungefär 20 avloppsanläggningar per år. Efter att arbetet med kontroller påbörjades (2010 – 2018) har 120 avloppsanläggningar per år åtgärdats. Om kommunens plan för tillsyn och uppföljning av enskilda avloppsanläggningar fortsätter att följas så kommer alla anläggningar uppfylla kraven år 2025.

Förutsättningarna för att rena avloppsvattnet genom infiltration i mark är goda i större delen av kommunen, men begränsade i kommunens nordvästra del. I den nordvästra delen av kommunen är genomsläppligheten i marken begränsad eftersom det förekommer en stor andel lerpartiklar på infiltrationsdjup. Den nordvästra delen är även den kommunal del som är mest låglänt. De vanligaste avloppslösningarna i denna kommunal del är upphöjd markbädd med pump och utsläpp i öppet dike, alternativt markbädd på burk med utsläpp i öppet dike. Befolkningstätheten på landsbygden är i denna del av kommunen relativt hög.

8.4 SKYDDSNIVÅ FÖR ENSKILDA AVLOPP

De områden som Herrljunga kommun att det finns behov av hög skyddsnivå för hälsoskydd är:

- Annelunds vattenskyddsområde
- Altorp vattenskyddsområde
- Fåglavik vattenskyddsområde
- Källeryd vattenskyddsområde
- Remmenedalsvattenskyddsområde
- Ölanda vattenskyddsområde
- Inom påverkansområde för enskilda dricksvattentäkter och dricksvattentäkter för tamdjur
- Dricksvattenförekomsterna Algustorp-Horla, Borgstena, Hudene och Ljung-Annelund
- 300 meter från strandlinje till Sämsjön och Sandsken
- Inom omvandlingsområdena Sämsjön, Säm, Sämsholm och Örum

De områden som Herrljunga kommun att det finns behov av hög skyddsnivå för miljöskydd är:

- Inom påverkansområde för Natura 2000
- 300 meter från strandlinje till Sämsjön och Sandsken
- Inom omvandlingsområdena Sämsjön, Säm, Sämsholm och Örum
- 200 meter från strandlinjen på båda sidor om vattendragen
 - Afsån – östra grenen

- Afsån – västra grenen
- Kyllingsån (Änskån)
- Lidan – Eriksberg till Bragnum
- Lidan – Påarp till Eriksberg
- Lidan – Sjögården till Eriksberg
- Lidan – (även del av Lillån)
- Nolån – mellan Sämsjön och Sandsken
- Nossan – Borgstena till Hudene
- Nossan – Hudene till Fåglum
- Vimleån – mellan inflöde i Nossan och Sämsjön
- Viskebäcken
- Inom påverkansområde till grundvattenförekomsterna
 - Algutstorp-Horla
 - Borgstena
 - Hudene
 - Ljung-Annelund

9 SAMMANFATTANDE ÅTGÄRDSPLAN

I tabellen nedan redovisas samtliga föreslagna åtgärder.

Tidplan		
Kort sikt 1-5 år	5-10 år	Lång sikt 10-20 år
Omläggning av spillvattenledning västra Herrljunga från pumpstation till ringleden.		
Löpande åtgärd kontroll av felkopplingar		
Ny vattenledning anläggs för rundmatning i Södra Horsby (När området byggs ut)		
Arbete med strategisk förnyelse av allmänna VA-ledningsnätet		
När behov uppstår koppla bort industrier för att frigöra kapacitet i avloppsreningsverket åt bostadsbebyggelse. (Tex Herrljunga cider)		
Nytt flerbostadshus i centrum.		
Ny vattenledning anläggs för rundmatning i Vreta	Förbättra kapacitet på spillvattensystemet i Vreta för att kunna ansluta nya områden.	
Nya utjämningsmagasin för dagvatten i Herrljunga tätort.	Reningsdamm för rening av dagvatten - kan ställas krav i framtiden.	
Utbyggnad av nytt industriområde NV om Herrljunga tätort kräver utbyggnad av VA.	Utbyggnad av nya bostadsområden i i utkanten av Herrljunga tätort kräver utbyggnad av VA.	Utbyggnad av VA runt Mollasjön
Nytt bostadsområde i östra Herrljunga tätort. Kontrollera att det kan anslutas till befintligt VA-system.	Utreda ansvar för dikning i skogsområdet	Utbyggnad av VA i Remmenedal och Tarsled
Anlägga munkbrunn och öppet dike i Herrljunga tätort för att minska belastningen.	Utbyggnad av VA i Sämsjön, norra halvan 2025	Utbyggnad av VA i Stenunga
Reservera översvämningsskänsliga ytor med restriktioner för bebyggelse.		
Utreda vilka ytor längs Nossan som kan planläggas och bebyggas.		

Herrljunga kommun

Sämsholm VA-utredning

För omvandlingsområde

2021-01-13

Upppdragsnr: 106 16 00 **Version:** 5

Uppdragsgivare: Herrljunga kommun
Uppdragsgivarens kontaktperson: Maja Sallander
Konsult: Norconsult AB
Box 8774
402 76 Göteborg
Uppdragsledare: Emma Nilsson Keskitalo
Specialist: Malin Törnberg
Handläggare: Johanna Pålsson
Granskare: Nicolas Schoeffler

5	2021-01-13	Färdig handling	Johanna Pålsson		Emma Nilsson Keskitalo
4	2020-11-09	Färdig handling	Emma Nilsson Keskitalo		Emma Nilsson Keskitalo
3	2020-09-07	Färdig handling	Johanna Pålsson		Emma Nilsson Keskitalo
2	2020-08-28	Färdig handling	Emma Nilsson Keskitalo		Emma Nilsson Keskitalo
1	2020-08-18	Färdig handling	Johanna Pålsson	Nicolas Schoeffler	Emma Nilsson Keskitalo
Utkast	2020-03-10	Sämsholm VA-område	Johanna Pålsson	Nicolas Schoeffler	Emma Nilsson Keskitalo
Version	Datum	Beskrivning	Upprättat	Granskat	Godkänt

Detta dokument är framtaget av Norconsult AB som del av det uppdrag dokumentet gäller. Upphovsrätten tillhör Norconsult. Beställaren har, om inte annat avtalats, endast rätt att använda och kopiera redovisat uppdragsresultat för uppdragets avsedda ändamål.

Sammanfattning

Syftet med utredningen har varit att se över behovet av framtida försörjning av dricksvatten samt hantering av spillvatten för området kring Sämsjön. Dagvatten inom utredningsområdet planeras att likt idag infiltreras lokalt på fastighetsmark samt avledas via diken och vägdiken. Olika ledningsdragningar och tekniker har jämförts och kostnadsuppskattning samt intäktsberäkning har genomförts.

Sämsjön är belägen cirka 16 km ifrån Herrljunga och cirka 6 km från Annelund där anslutning till befintligt nät planeras att ske. Sämsjön ingår i Herrljunga kommun. Större delen av fastigheterna runt sjön används som fritidsbostäder men även permanentbostäder förekommer. Planer på exploatering finns samtidigt som användning av befintliga bostäder bedöms kunna ändras från fritidshus till permanentboende. Detta leder till en ökad belastning på VA-systemet. Många av bostäderna inom utredningsområdet är belägna på arrenderad mark vilken ägs av Sämsholms gård.

Vilka delar av utredningsområdet som kommunen har skyldighet att inkludera i verksamhetsområde enligt 6 § lagen om allmänna vattentjänster (LAV) har undersökts. Detta har bland annat gjorts genom Länsstyrelsens GIS-stöd för små avlopp samt genom en dialog med Herrljunga kommun.

Ett LTA-system har föreslagits för att avleda spillvatten från utredningsområdet men val av ledningsteknik bör undersökas ytterligare. Vattenledningen planeras att läggas i samma schakt. Kostnaden för denna utbyggnad har beräknats till cirka 69–96 Mkr beroende på val av ledningsdragning. Påslag för byggledning, projektering samt oförutsedda kostnader ingår. Intäkter i form av anslutningsavgifter har beräknats till cirka 15–18 Mkr, även detta varierar beroende på val av ledningsdragning. Intäkter och kostnader har även beräknats med hänsyn till en framtida exploatering med en antagen exploateringsgrad om 20 % om ej detaljplaner anger annat. Med hänsyn till Länsstyrelsen GIS-stöd för små avlopp samt undersökning av 6 § - områden rekommenderar Norconsult att allmänt vatten- och spillvattennät byggs ut enligt alternativ 2 för en beräknad kostnad på 69–80 Mkr (inklusive byggledning, projektering och oförutsedda kostnader).

Begreppsförklaringar

Avloppsvatten: samlingsnamn för spill- och dagvatten

Dagvatten: nederbördsvatten

Delavrinningsområde: (DARO) område inom större avrinningsområde

Displacement: vikten av undanträngt vatten

Gemensamhetsanläggning: (GA) anläggning av väsentlig betydelse för flera fastigheter, ex väg, avlopp

Lagen om allmänna vattentjänster: (LAV) reglerar allmänna vattentjänster

Lätt tryck avlopp: (LTA) grunt förlagda ledningar där varje fastighet som ansluts till VA-nätet har en egen pump

Retentionspotential: markens potential att bibehålla exempelvis föroreningar, påverkas av jordens genomsläpplighet

Spillvatten: förorenat vatten från hushåll och industrier

Särtaxa: när kommunen har rätt att påföra olika kostnader för fastigheter inom samma verksamhetsområde

VA-taxa/Anslutningsavgift: avgift som fastighetsägaren betalar för tillgång till allmänt VA

Verksamhetsområde: område där vattenförsörjning och avlopp ordnats genom allmän VA-anläggning

6 § - område: område som kommunen enligt LAV har skyldighet att inkludera i verksamhetsområde

Innehåll

1	Orientering	6
1.1	Syfte/omfattning	6
1.2	Underlag	7
1.3	Områdesbeskrivning	7
2	Förutsättningar	12
2.1	Geologiska/Geotekniska förutsättningar	12
2.2	Särtaxa/VA-taxa	12
2.3	Detaljplaner	12
2.4	Område som berörs av 6 § (LAV)	13
2.4.1	Norconsults bedömning av 6 §- område	14
2.4.2	Föreslagna verksamhetsområden	20
3	Befintligt VA	21
4	Förslag på VA-anläggning	22
4.1	Uppskattning av intäkter och kostnader	22
4.1.1	Intäkter	23
4.1.2	Kostnader	24
4.1.3	Sammanställning	25
5	Slutsats	26
6	Litteraturförteckning	27

Bilagor

Bilaga 1: Ledningsdragning alternativ 1

Bilaga 2: Ledningsdragning alternativ 2

Bilaga 3: Uppskattning av intäkter för alternativ 1–2

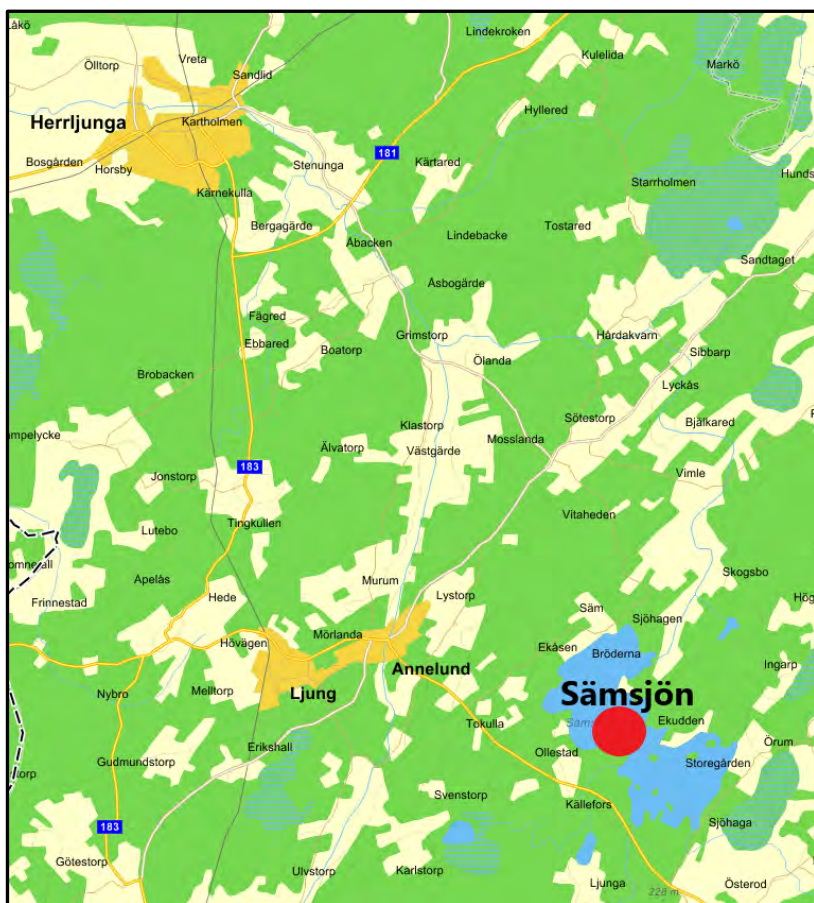
Bilaga 4: Uppskattning av kostnader för alternativ 1–2

Bilaga 5: Jordartskarta SGU

1 Orientering

På uppdrag av Herrljunga kommun har Norconsult AB utarbetat föreliggande VA-utredning för området kring Sämsholm. En långsiktig lösning för vattenförsörjning och avledning av spillvatten har tagits fram. I samband med anläggandet av ny spillvatten- och vattenledning kommer kommunens verksamhetsområde utökas och fler områden kommer få tillgång till allmänt vatten och spillvattenavlopp. Planerade exploateringar inom kommunens verksamhetsområde planeras även de få tillgång till det planerade allmänna VA-nätet.

Området är lokaliserat cirka 6 km från Annelund och cirka 16 km från Herrljunga (se **Figur 1**).

Figur 1. Lokalisering av området kring Sämsholm. Sämsholm är markerat med rött (Eniro, 2019)

1.1 Syfte/omfattning

Syftet med utredningen har varit att göra en bedömning av hur framtida vattenförsörjning och avledning av spillvatten kan lösas för området. Detta har gjorts genom att identifiera behov för de olika områdena intill Sämsholm samt uppförande av en kostnadskalkyl. Kostnadskalkylen baseras på en rad antaganden som behöver undersökas närmre, tex val av ledningsteknik samt behov av pump- och tryckstegringsstationer. Enligt kommunens önskan har uppdraget ej innefattat att undersöka dagvattensituationen i området. Följande huvudmoment ingick i utredningen:

- Avgränsning av områden och förslag på lämpligt VA-område.

- Undersökning av befintliga VA-förhållanden och allmänna förutsättningar.
- Beräkning av anslutningsavgifter.
- Utredning av lämplig hantering av vatten och spillvatten baserad på ekonomiska och miljömässiga konsekvenser. Framtagning av översiktliga förslag på ledningssträckor och eventuella pumpstationer.
- Redovisning genom ett tekniskt PM samt tillhörande bilagor.

1.2 Underlag

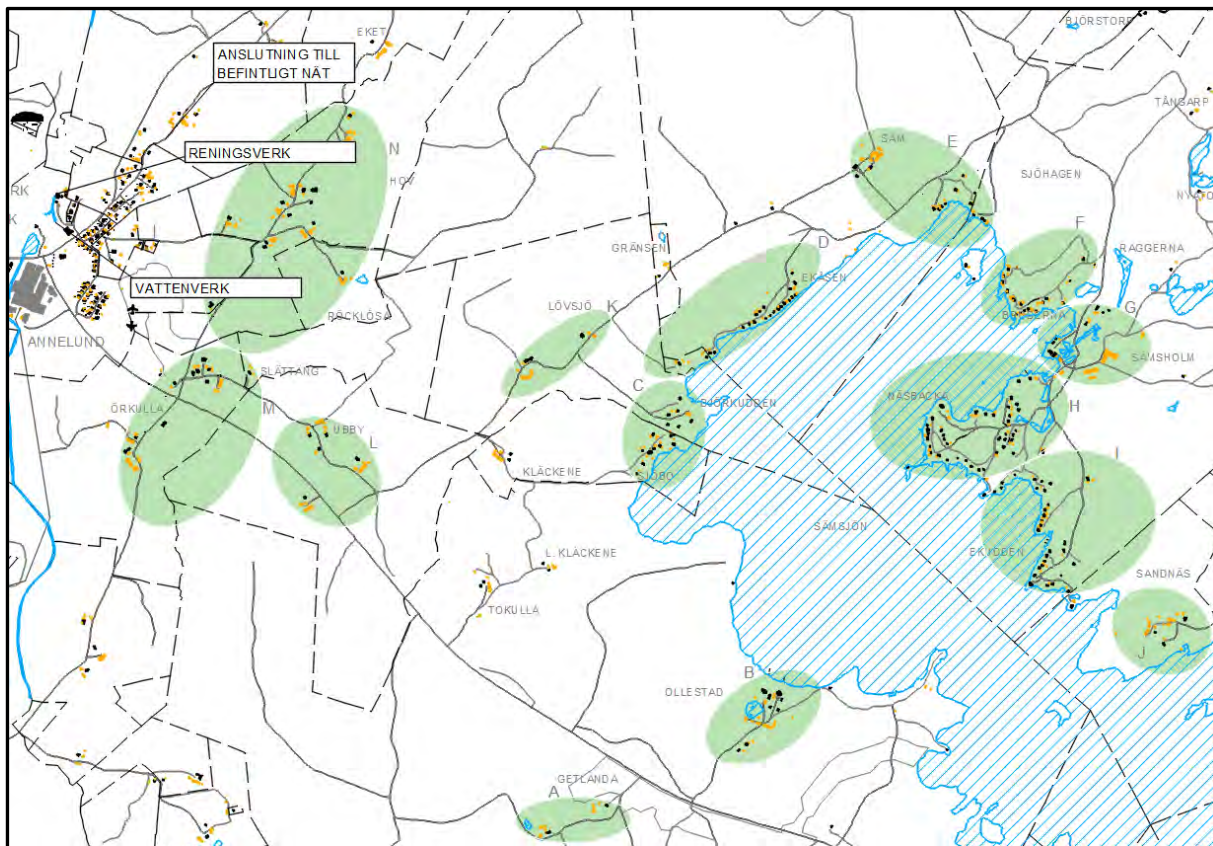
Herrljunga kommun har tillhandahållit underlag i form av:

- Höjddata och grundkarta i dwg och GIS över området.
- Kommunens anslutningsavgifter.
- Förstudie för ledningsdragning mellan Annelund och Sämsjön framtagen av Skandinavisk kommunalteknik.

1.3 Områdesbeskrivning

Idag sker utveckling och exploatering av området och en aspekt som bör belysas för en hållbar utveckling av området är försörjning av dricksvatten samt omhändertagande av spillvatten. Inget allmänt vatten eller spillavlopp finns i området i dagsläget utan endast enskilda eller gemensamma spillvattenanläggningar och vattentäkter. Utredningsområdet definieras av odlings och skogslandskap, vägnätet utgörs av privata och statliga vägar och är överhängande småskaligt. Kommunen äger inga vägar inom utredningsområdet. Merparten av bebyggelsen är belägen på arrenderad mark, markägare är Sämsholms gård. Topografin i utredningsområdet är generellt relativt kuperad med snabbt växlande höjder även om höjdskillnaderna inte nödvändigtvis är så stora.

Cirka 6 km nordväst om området finns det möjlighet att i framtiden ansluta området till befintligt allmänt nät för vatten och spillavlopp. Se **Figur 2** samt bilaga 1 och 2 för anslutningspunkt till allmänt VA-nät samt områdesindelning. **Figur 2** visar även placering av befintligt vatten- och reningsverk samt bokstavsbenämning för respektive område.

Figur 2. Lokalisering av vattenverk, reningsverk samt anslutningspunkt och områdesindelning i grönt

Boendeform och antalet bebyggda fastigheter inom varje område varierar. Typen av boende inom områdena består dels av fastigheter vilka används för permanent boende och dels av enklare fastigheter vilka endast nyttjas som fritidsbostäder. Antalet bostäder planeras att öka i framtiden samtidigt som användning av befintliga bostäder bedöms kunna ändras från fritidshus till permanentboende. Detta leder till en ökad belastning på VA-systemet. Områdesindelning och antalet uppskattade hushåll per område sammanfattas i **Tabell 1**. Områdesindelningen är ej baserad på avstånd mellan bostäderna.

Tabell 1. Antal hushåll per område

Benämning	Område	Antal uppskattade hushåll idag
A	Getlanda	3
B	Ollestad	7
C	Björkudden	16
D	Ekåsen	22
E	Säm	10
F	Bröderna	17
G	Sämsholm	8
H	Näsbacka	42
I	Ekudden	25
J	Sandsnäs	5
K	Lövsjö	2
L	Ubby	5
M	Örekulla	9
N	Röcklösa	11

Ett platsbesök gjordes våren 2019 i området. I **Figur 3-Figur 7** redovisas exempel på områdets karaktär med stugor intill strandkanten och smala vägar.

Figur 3. Sämsholms gård

Figur 4. Småskaligt vägnät

Figur 5. Sämsholms gård, annan vinkel

Figur 6. Exempel på en vanlig fastighet

Figur 7. Badplats vid Sämsholms gård

2 Förutsättningar

I följande kapitel redovisas utredningsområdets geologiska förutsättningar, förutsättningar för särtaxa, aktuella detaljplaner samt områden som kommunen enligt 6 § vattentjänstlagen har skyldighet att inkludera i verksamhetsområde.

2.1 Geologiska/Geotekniska förutsättningar

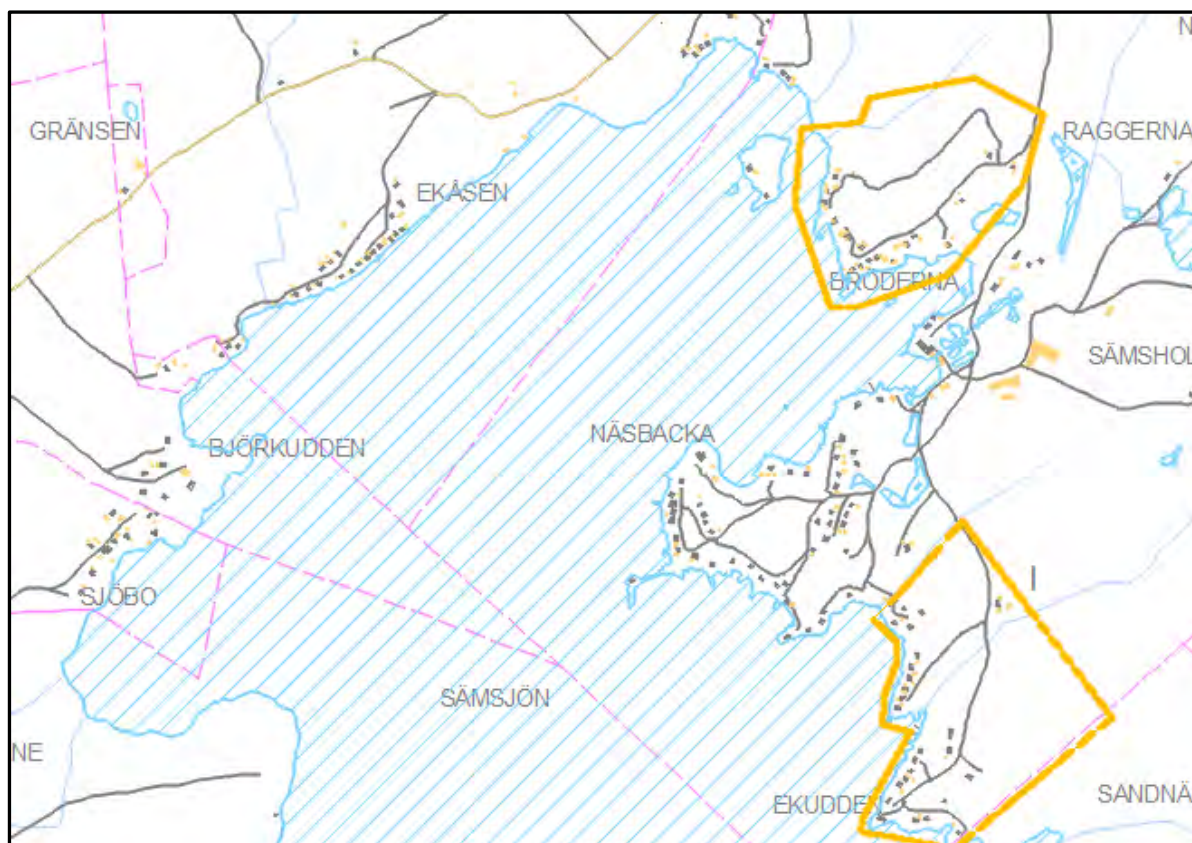
Översiktligt består utredningsområdet huvudsakligen av sandig morän. Mindre områden av torv, berg och isälvsediment förekommer i utredningsområdet, se SGU:S Jordartskarta (bilaga 5).

2.2 Särtaxa/VA-taxa

I fall där särförhållanden råder har kommunen rätt att påföra olika avgifter för fastigheter inom samma verksamhetsområde. Särforhållanden som eventuellt kan ge skäl till särtaxa kan till exempel vara: topografiska skillnader, geotekniska förhållanden, eller särskilda natur- och kulturvärden (Svenskt vatten, 2017). Herrljunga kommuns viljeriktning är i dagsläget att i möjligaste mån undvika särtaxa. Utgångspunkten i utredningen är därför att se till förutsättningarna för annan finansiering. Det kan ändå bli nödvändigt att använda särtaxa i slutänden eftersom LAV anger att VA-kollektivet inte ska belastas vid utbyggnad av själva verksamhetsområdet. Överföringsledningarna kan kollektivet stå för.

2.3 Detaljplaner

För utredningsområdet finns två aktuella detaljplaner vilka berör område F, och I. För område I som består av Linesand och Ekudden finns en detaljplan vilken har vunnit laga kraft. Enligt detaljplanen utgör avloppssituationen i området ett hinder för permanentboende. Inom området för detaljplanen finns 25 bostäder, planen medger ytterligare 28 tomter (Herrljunga kommun, 2020). För område F finns en detaljplan framtagen vilken vunnit laga kraft, inom planområdet ligger idag 17 bostadshus, planen möjliggör 7 nya tomter (Herrljunga kommun, 2015). Planområdenas lokalisering visas i gult i **Figur 8**. Båda detaljplanerna bedömer att möjlig utökning av takytorna som kan uppstå är försumbar och därför inte påverkar dagvattensituationen nämnvärt. Därav bedöms dagvatten likt idag kunna omhändertas lokalt då det kommer finnas goda förutsättningar för naturlig infiltration. Vidare är båda detaljplanerna i denna utredning inkluderade i verksamhetsområdet då de bedöms vara en del av ett större sammanhang, dvs minst 20–30 bostäder inom ett närmre avstånd till varandra. Vad ett större sammanhang innebär beskrivs mer detaljerat under kapitel 2.4. Detaljplanerna föreslås i denna utredning inkluderas i samma verksamhetsområde och utgör den nordligaste samt sydligaste delen av det östra verksamhetsområdet. Därmed föreslås gränsen för verksamhetsområdet sammanfalla med gränsen för detaljplanerna i den norra samt södra delen av det föreslagna östra verksamhetsområdet.

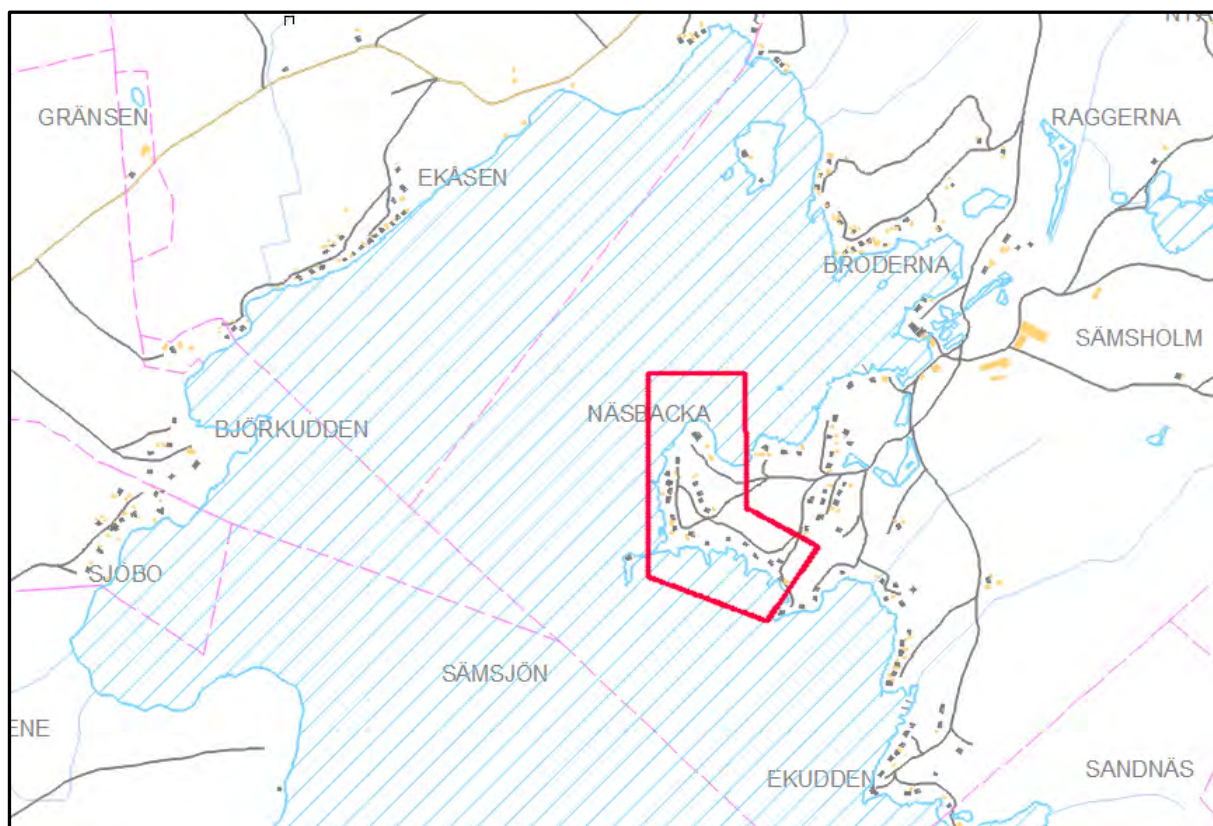

Figur 8. Planområden markerade i orange färg

2.4 Område som berörs av 6 § (LAV)

Kommunen har enligt 6 § vattentjänstlagen skyldighet att, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljö, anordna vattenförsörjning och avlopp för ett "större sammanhang" (Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, 2006). Vad som menas med ett större sammanhang är inte definierat i lagen men enligt Svenskt Vatten har 20–30 anslutna fastigheter bedömts vara ett riktvärde i förarbetet. Dock kan det räcka med färre fastigheter om bebyggelsen ligger samlad eller har ett samband med en allmän VA-anläggning. Om behovet för skydd av hälsa och miljö är stort kan även färre antal fastigheter räknas som ett större sammanhang (Svenskt Vatten, 2016). Utgångspunkt för föreliggande utrednings bedömning av samlad bebyggelse har varit 20–30 samt att det max är 100–200 meter mellan bostadshusen.

I Herrljunga kommuns VA-plan, framtagen av Tyréns pekas området Sämsholm ut som ett område med behov enligt 6 § LAV, se **Figur 9** (Tyréns, 2019). Bedömningen i VA-planen är en sammanvägning av närhet till recipient/badplats, områdets sammanlagda belastning på grund av antalet hus samt i viss mån behov av enskild vattenförsörjning.

Figur 9. Bedömt 6 §-område VA-plan Herrljunga kommun

2.4.1 Norconsults bedömning av 6 §- område

Som stöd för beslut om ytterligare områden ska bedömas som 6 §- område har Norconsult använt Länsstyrelsens GIS-Stöd för små avlopp. GIS-stödet består av tre konceptmodeller där tillkommande avlopps risk för påverkan på recipienten riskbedöms med hänsyn till fosfor, kväve samt hälsoskydd. Data som bearbetas i GIS-stödet är bland annat jordarter, jorddjup, hydrologiska- och topografiska förutsättningar, vattenskyddsområde och skyddade områden. Vidare har retentionspotential, geologisk risk samt vattenmyndigheternas statusklassning avseende näringsämnen bearbetats. Syftet med GIS-stödet är att skapa förutsättningar för en skälig, rättssäker och nationell likriktad bedömning av skyddsnivå (Länsstyrelsen, 2019). Bedömningen baseras även på avstånd mellan bebyggelsen där både 100 samt 200 meter har undersökts, detta beskrivs närmre under kapitel 2.4.1.2.

2.4.1.1 Länsstyrelsens GIS-stöd för små avlopp

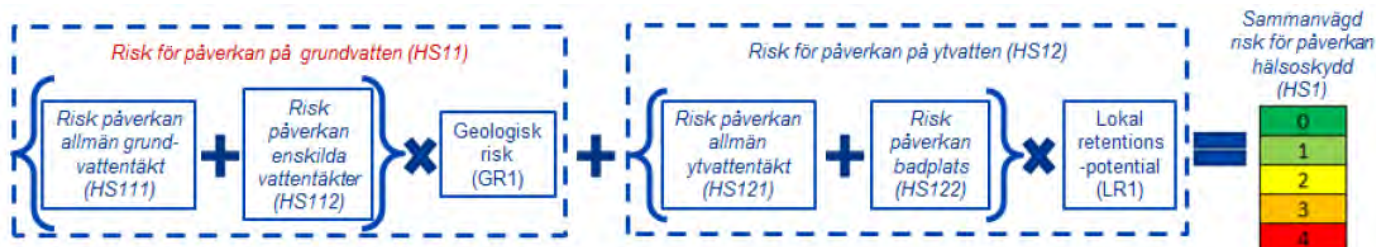
Riskbedömningen (0–4) är en sammanvägning av olika kriterier och presenteras genom en färgskala. Bedömningen utgår ifrån att avloppsvatten före utsläpp renas till normal skyddsnivå samt att det inte finns närliggande badplatser som inte är allmänna (Länsstyrelsen, 2019).

För risknivå 0–2 bedöms rening som uppfyller normal skyddsnivå som tillräcklig, för risknivå 3–4 bör högre krav på rening ställas (Länsstyrelsen, 2019).

I **Figur 11**, **Figur 13** och **Figur 15** presenteras resultatet av riskbedömningen. Områden som har bedömts till risknivå 0 är i dessa figurer släckta då avlopp inte riskerar att påverka delavrinningsområdet eller specifikt vatten. Risknivå 1 illustreras i bilderna med grönfärgade områden, risknivå 2 med guldfärgade, risknivå 3 med orange-färgade samt risknivå 4 med rödfärgade områden.

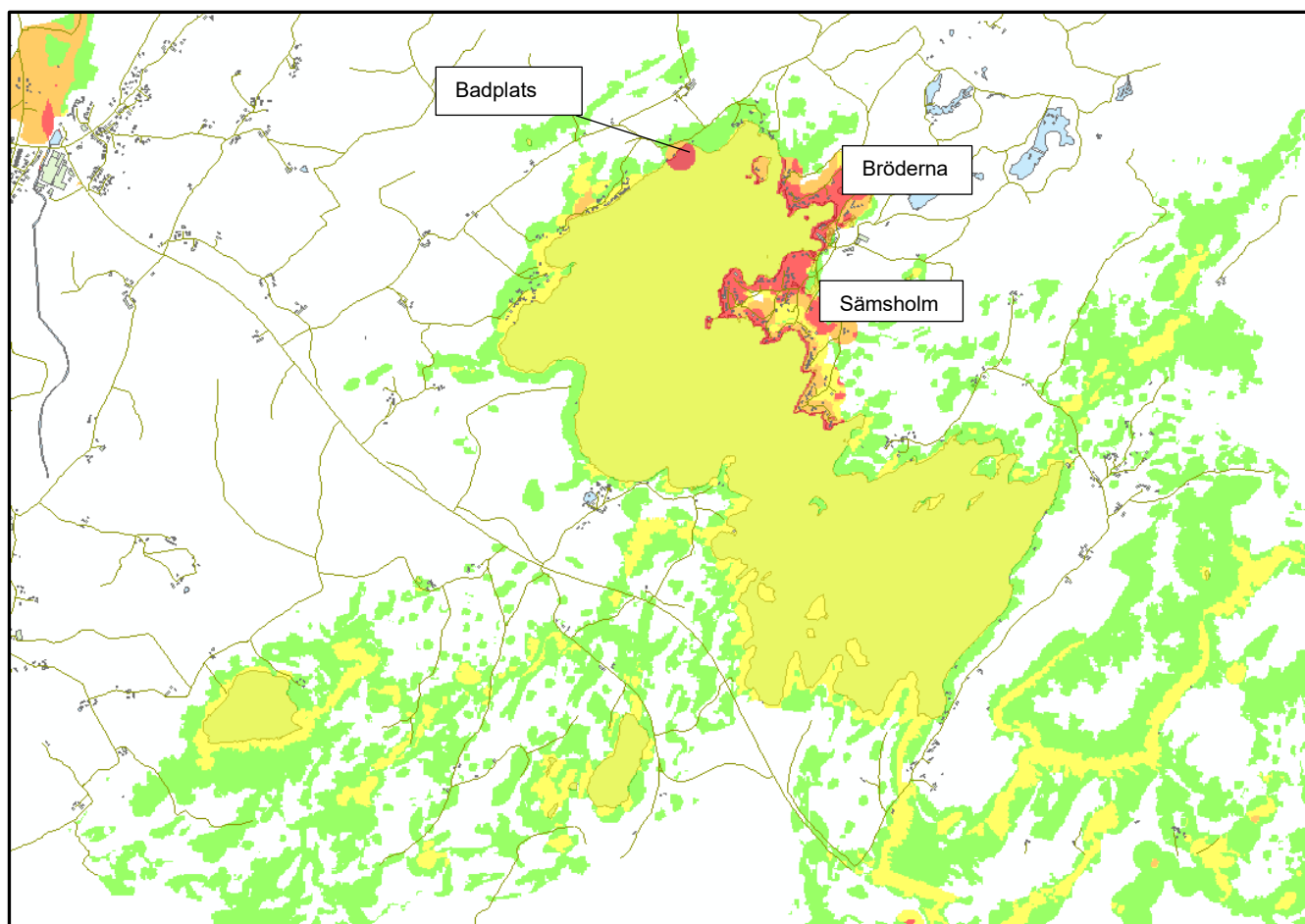
Riskbedömning hälsoskydd

Tillkommande avlopps påverkan på hälsoskydd har i GIS-stödet sammanvägts enligt konceptmodellen i **Figur 10**

Figur 10. Sammanvägd riskbedömning för hälsoskydd (Länsstyrelsen, 2019)

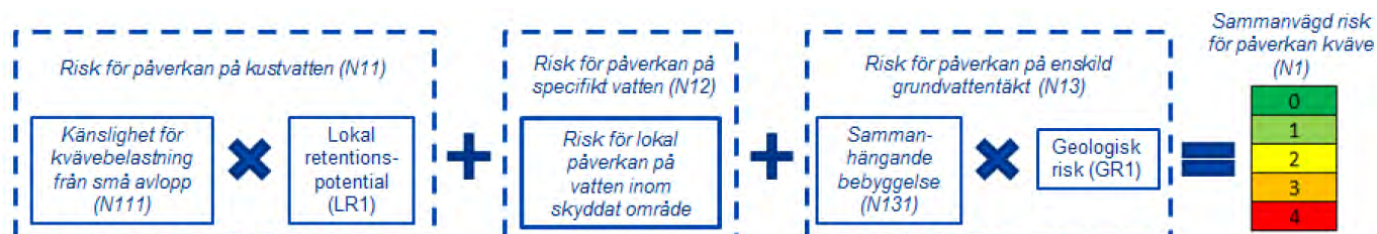
I **Figur 11** presenteras den sammanvägda risken ur hälsoskyddssynpunkter. Området kring Sämsholm och Bröderna samt badplatsen bedöms vara högsta risknivå (risknivå 4), avlopp i detta område bedöms därmed ha stor risk att påverka vatten inom delavrinningsområde eller specifikt vatten. Utifrån detta bör högre krav än de som uppfyller normal skyddsnivå ställas för Bröderna och Sämsholm. För Ekåsen och Björkudden har risknivån bedömts till nivå 2, med hänsyn till hälsoskydd bedöms därmed rening som uppfyller normal skyddsnivå vara tillräcklig.

Figur 11. Bedömd risk för påverkan av hälsoskydd

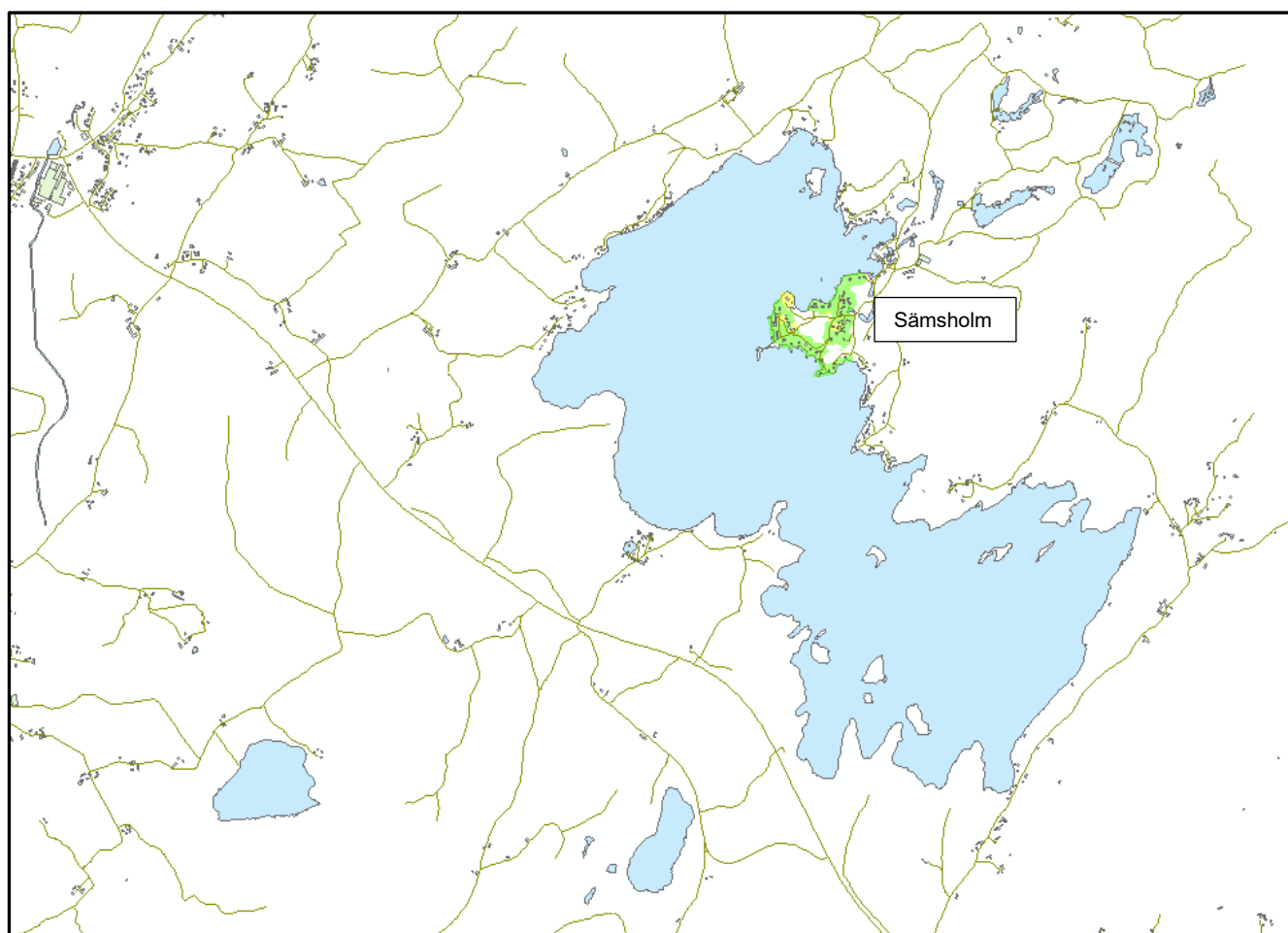
Riskbedömning kväveutsläpp

För bedömning av risk för kväveutsläpp genom tillkommande avlopp har konceptmodellen enligt **Figur 12** använts.

Figur 12 Sammanväg riskbedömning för utsläpp av kväve (Länsstyrelsen, 2019)

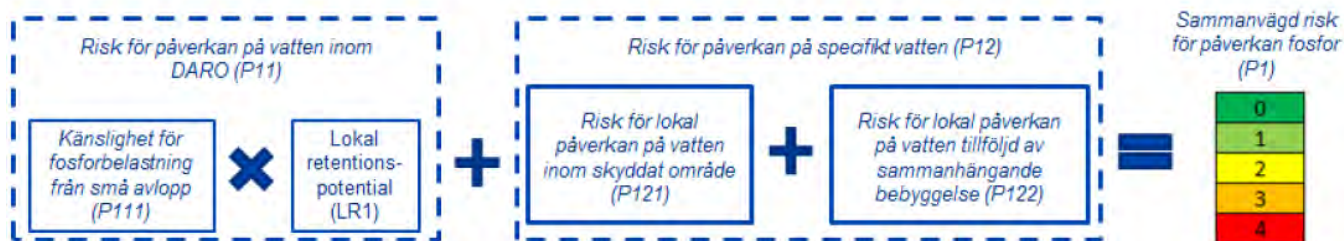
Figur 13 visar att risken att ett avlopp med hänsyn till kväveutsläpp ska påverka ett vatten inom delavrinningsområdet eller ett specifikt vatten är låg eller väldigt låg. Området kring Sämsholm är riskbedömt som riskklass 1 samt 2, i övrigt är utredningsområdet bedömt som riskklass 0. Enligt detta bedöms rening som uppfyller normal skyddsnivå vara tillräcklig med avseende på kväve för hela utredningsområdet.

Figur 13. Bedömd risk för påverkan av utsläpp av kväve

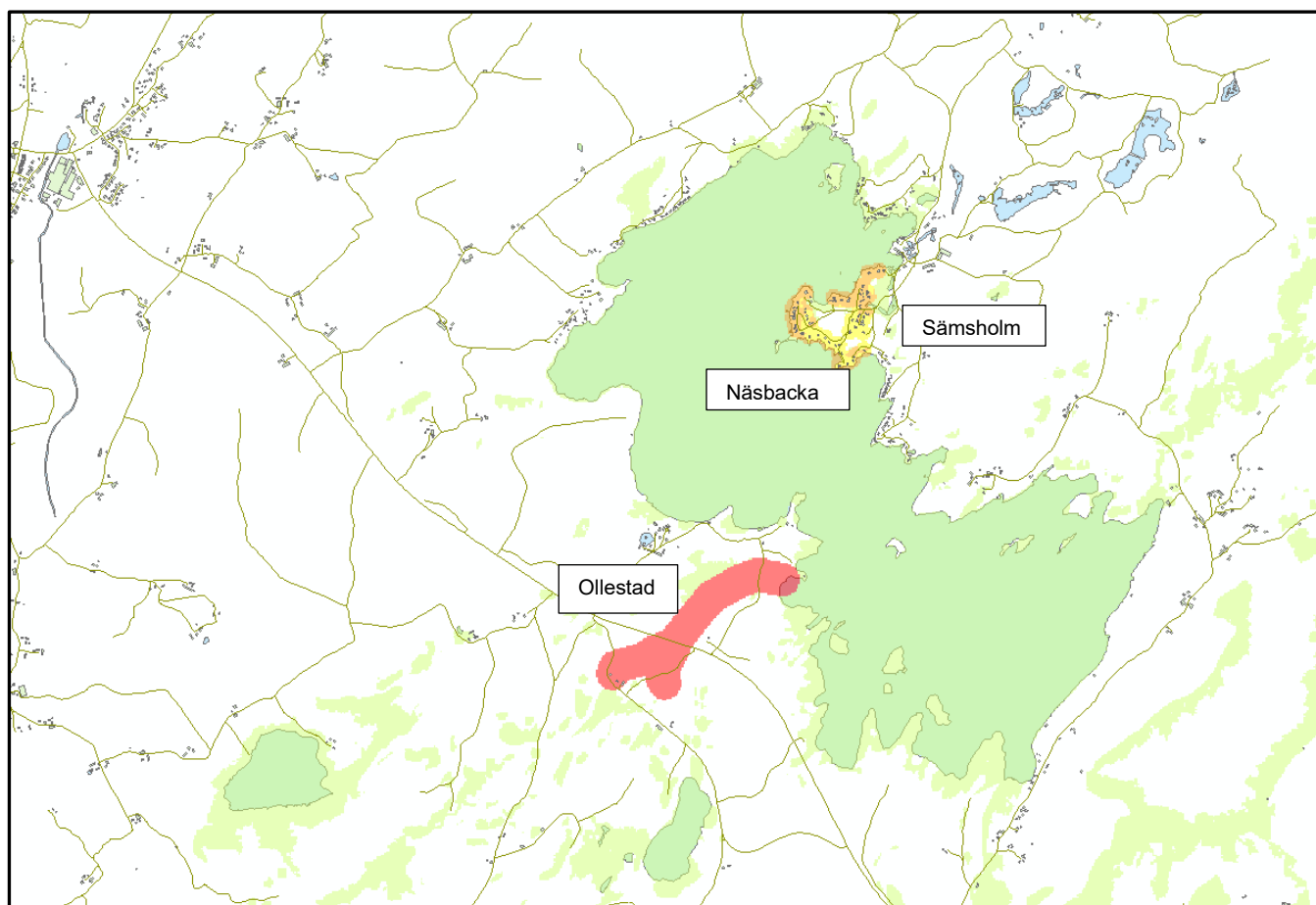
Riskbedömning fosforutsläpp

För riskbedömning av fosforutsläpp genom tillkommande avlopp har konceptmodellen enligt **Figur 14** använts.

Figur 14 Sammanvägd riskbedömning för fosfor (Länsstyrelsen, 2019).

Den sammanvägda riskbedömningen visas i **Figur 15**. Enligt GIS-stödet behövs högre krav på rening av fosfor än den som uppfyller normal skyddsnivå för området kring Näsbacka och Sämsholm. Från Sämsjöns västra del går en tarm med riskklass 4 (röd markerat område). Detta område bedöms vara högt riskklassat på grund av det naturreservat som finns i Ollestad. Naturreservatet Ollestad bildades 2009 och är 32 hektar stort, här finns bland annat vidkroniga ekar, grova aspar samt lågflikmossa och västlig njurlav (Länsstyrelsen Västra Götaland, 2020).

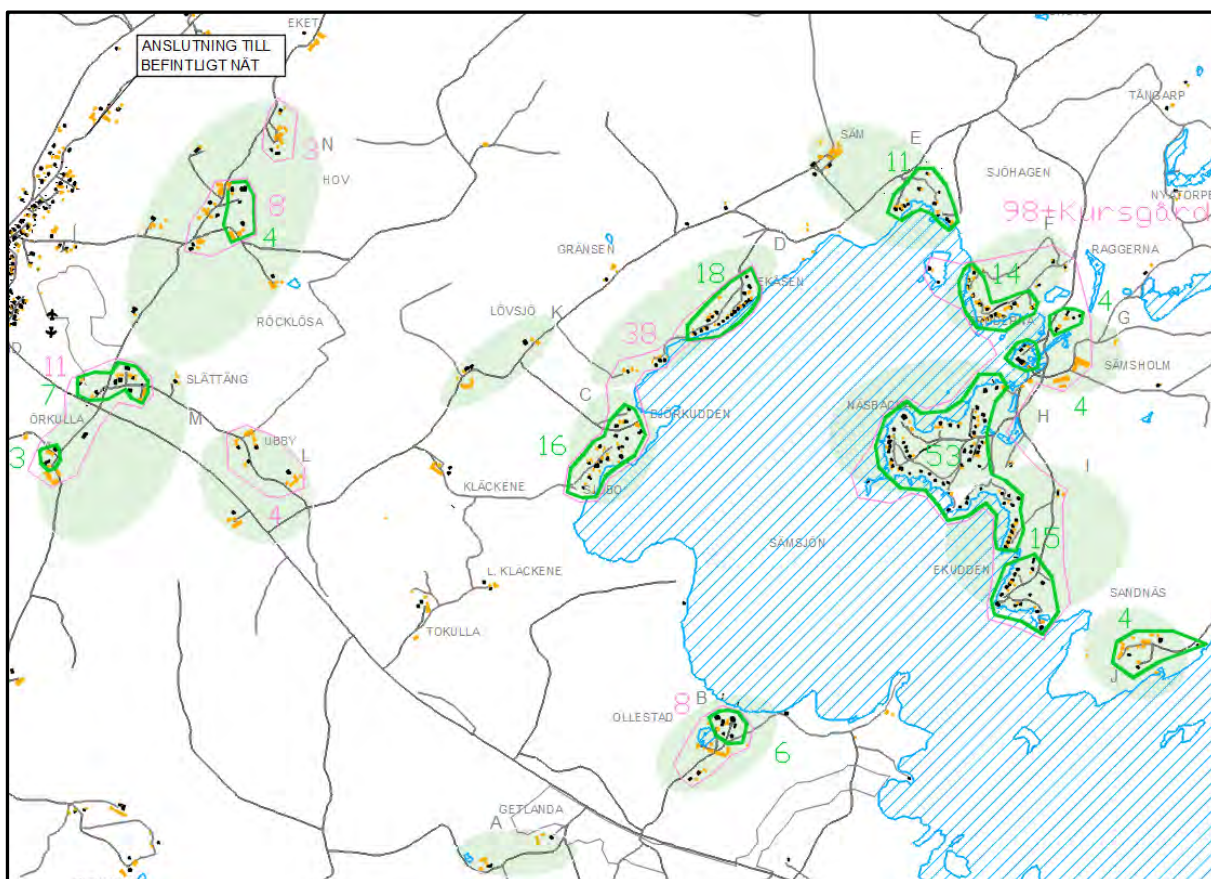

Figur 15. Bedömd risk för påverkan av fosforbelastning

2.4.1.2 Större sammanhang

Som nämnt ovan är det i lagen inte definierat vad som ska räknas som ett större sammanhang men enligt Svenskt Vatten (2016) har ett riktvärde i förarbetet till lagen varit 20–30 fastigheter.

Då det är odefinierat vilket avstånd som enligt LAV gäller för att ett område ska räknas som ett större sammanhang har det i utredningen studerats två avstånd, 100 samt 200 m. Den områdesindelning som erhålls från dessa avstånd visas i **Figur 16**. Områdesindelning för max 100 m illustreras i bilden med mörkare grön färg, för områdesindelning enligt max 200 m se rosa färg. För respektive områdesindelning anges även hur många bostadshus som faller inom gränserna i tillhörande färg. Antal utgår ifrån vilka byggnader som är klassade som bostadshus i den fastighetskarta som erhållits från beställaren och är därför endast en ungefärlig uppskattning av antalet tomter.

Figur 16. Områdesindelning enligt 100 samt 200 meter mellan bostäder

2.4.1.3 Sammanvägd bedömning

Resultatet från de tre konceptmodellerna sammanfattas i **Tabell 2**. För samtliga konceptmodeller, fosfor, hälsoskydd och kväve redovisas i tabellen de riskklasser som återfinns i respektive område. För varje område finns även en uppskattning av antalet hushåll samt avstånd till närmsta närliggande område. I **Tabell 2** redovisas även om det finns någon annan verksamhet i området som till exempel camping eller kursgård, detta är inget som GIS-stödet tar hänsyn till och bör därför beaktas separat. I **Tabell 2**, **Figur 17** och **Figur 16** betecknas badplatsen i Säm med X1 samt Säms camping och Café som X2.

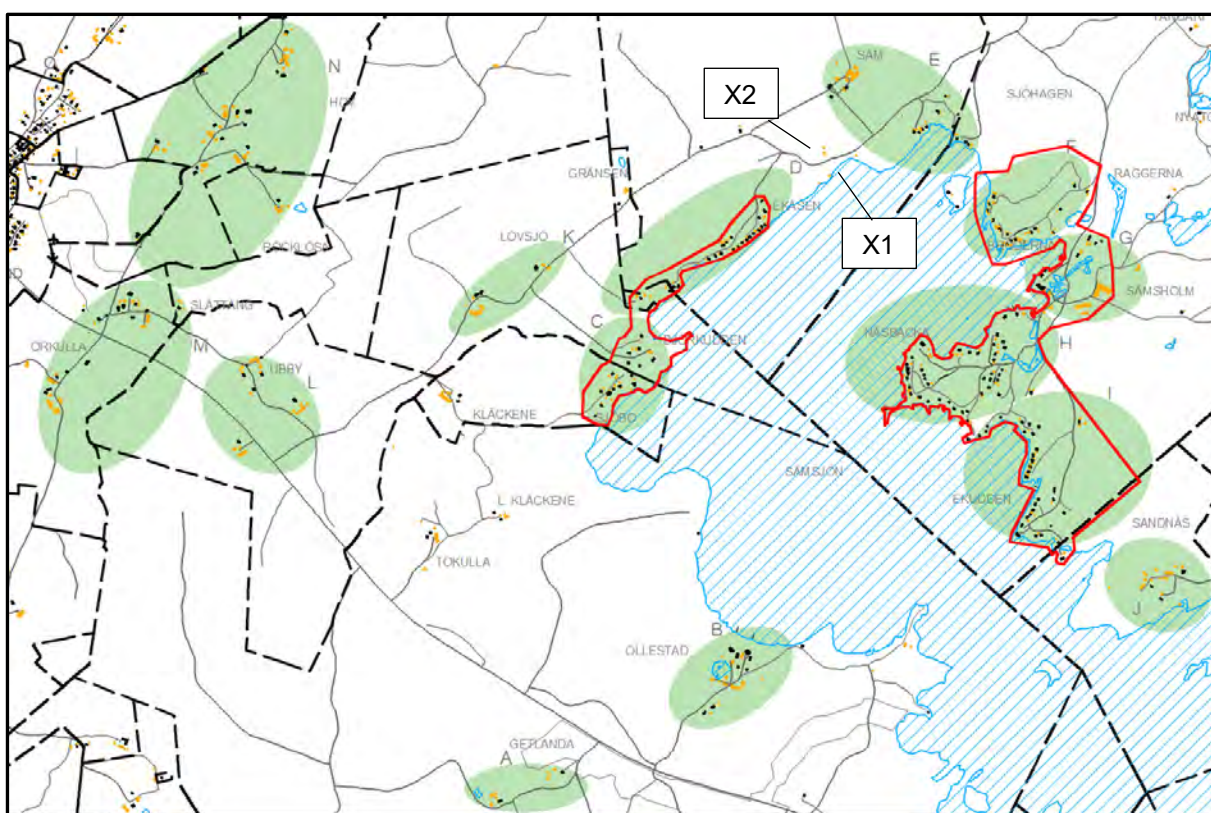
Tabell 2. Bedömning av 6 §-områden

Benämning	Område	Antal uppskattade hushåll idag	Övrigt	Närmsta område	Avstånd till närmsta område	Fosfor	Hälsoskydd	Kväve	Bedömning av 6 § - områden
A	Getlanda	3		B	AB: 690 m		1		Nej
B	Ollestad	7		A	AB: 690 m		1		Nej
C	Björkudden	16	Större sammanhang.	D	CD: 160 m		1,2		Ja
D	Ekåsen	22	Större sammanhang.	C	CD: 160 m		1,2,3		Ja
E	Säm	10		F	EF: 250 m		1		Nej
F	Bröderna	17	Detaljplan medger 7 nya tomter, se D1. Större sammanhang.	G	FG: 140 m				Ja
G	Sämsholm	8	Sämsholm kursgård m. 27 sängplatser. Större sammanhang.	F	FG: 140 m		2,3		Ja
H	Näsbacka	42	Större sammanhang.	I	HI: 100 m	1,2,3	2,3	1,2	Ja
I	Ekudden	25	Delvis 6 §-område enligt VA-plan Herrljunga. Detaljplan möjliggör 7 nya tomter, se D2. Större sammanhang.	H	HI: 100 m		1,2,3		Ja
J	Sandsnäs	5		I	IJ: 510 m		1,2		Nej
K	Lövsjö	2		D	KD: 480 m				Nej
L	Ubby	5		M	ML: 410 m				Nej
M	Örekulla	9		N	MN: 250 m				Nej
N	Röcklösa	11		M	MN: 250 m				Nej
X1	Säm		Badplats	D, E		1	3,4		Nej
X2	Säm		Säms Camping & Café. 15 campingplatser	D, E			1		Nej
D1	Bröderna, Sämsholm	17	Laga kraft. Medger ytterligare 7 tomter.	F					Ja
D2	Linesand och Ekudden	25	Laga kraft. Medger ytterligare 28 tomter.	I			1,2		Ja

2.4.2 Föreslagna verksamhetsområden

I **Figur 17** presenteras Norconsults förslag till verksamhetsområde baserat på Länsstyrelsens GIS-stöd för små avlopp samt avstånd mellan bebyggelsen. Förslaget består av två verksamhetsområden, ett öster om Säm sjön samt ett väster om sjön.

Då det endast är ett fåtal bostäder som faller inom avståndet 100–200 m har dessa inkluderats i det föreslagna verksamhetsområdet. Gränsdragningen för verksamhetsområdet öster om sjön har i viss mån dragits enligt pågående/gällande detaljplaner tidigare benämna D1 och D2 vilka rör Bröderna och Sämsholm samt Linesand och Ekudden. Båda detaljplanerna har inkluderats i området. Föreslagna verksamhetsområden visas i **Figur 17**. För bostäder som ligger utanför verksamhetsområde men i anslutning till ledningsdragning kan i vissa fall påkoppling erbjudas om så önskas.

Figur 17. Föreslagna verksamhetsområden markerade i rött

3 Befintligt VA

Inom utredningsområdet finns idag inget allmänt VA-ledningsnät. En inventering av befintliga avloppsanläggningar har gjorts vilken visar att merparterna av bostäderna har sluten tank. Ett fåtal hus har en gemensam markbädd. I Ekåsen, norr om Sämsjön, finns ett nytt minireningsverk för avloppsvatten.

Vattenförsörjning inom utredningsområdet sker enskilt eller genom gemensamhetsanläggning. På grund av otillräcklig tillgång på dricksvatten grävde ett antal husägare nya brunnar 2018. Tillgång och kvalitet på dricksvatten varierar inom området.

Enligt uppgift från Herrljunga Elektriska AB finns tillräcklig kapacitet i vatten- och reningsverk i Annelund för att ansluta utredningsområdet.

Dagvatten bedöms infiltreras lokalt på fastighetsmark samt avledas via diken och vägdiken.

4 Förslag på VA-anläggning

Förslag på VA sammanställs i bilagorna 1 och 2 där två olika alternativa ledningsdragningar redovisas. Ledningsdragningarna är översiktliga. Samtliga alternativ föreslås avleda sitt spillvatten genom ett lätttrycksavloppsvattensystem (LTA) med en pump per fastighet samt två ansamlade pumpstationer. Det är möjligt att delar av anläggningen kan byggas med annan teknik, vilket bör utredas i projekteringsfasen. Detta kan i så fall påverka anläggningskostnaden. För ledningsdragning enligt alternativ 2 finns förslag på placering av ansamlade pumpstation enligt underlag som Skandinavisk Kommunalteknik har tagit fram. För övriga ledningsdragningar behöver placering av ansamlade pumpstationer ses över. Skandinavisk kommunalteknik har även tagit fram förslag på placering av tryckstegringsstation för ledningsdragning enligt alternativ 1. Om behov av tryckstegringsstation finns behöver placering för övriga alternativ undersökas. Kostnadsuppskattning i bilaga 4 har gjorts för både LTA i isolerlåda och LTA på frostfritt djup. I kostnadsuppskattningen har ej en eventuell tryckstegringsstation inkluderats. Val av ledningsteknik samt behov av pump- och tryckstegringsstation behöver undersökas ytterligare.

Följande har legat till grund för rekommendation av LTA system:

- Topografin inom utredningsområdet är kuperad med växlande höjder. Ett konventionellt system hade inneburit många större pumpstationer (med tillkommande drift) och risker för djup ledningsschakt. Ett LTA-system är trycksatt med mindre dimensioner, vilket möjliggör grund förläggning.
- Vägnetet är generellt småskaligt och smalt. Ett konventionellt system hade inneburit komplicerade anläggningsförhållanden med antingen väldigt branta alternativt breda schakt eller dyra röjningsarbeten (vegetation, mm) och återställningsarbeten (fastighetsmark, staket, mm). Då LTA-systemet medger en grund förläggning minskas schaktdjupen och därmed blir även omfattningen av röjningsarbeten samt återställningsarbeten mindre.
- Svårigheter att ansluta fastigheter i anslutning till Sämsholmen med självfall till ledningar i gatan på grund av höjdskillnader.

Några av fördelarna med LTA är:

- Minskade schaktkostnader och schaktytor.
- Går att använda på sjönära platser.
- Kan vara ekonomiskt fördelaktigt i områden med gles bebyggelse, kuperad terräng eller berg.

Vattenledningarna föreslås att anläggas grunt, eventuellt i isolerlåda (vatten och spillvatten läggs i samma isolerlåda och följs åt). Värmekabel är ett alternativ.

Dagvattnet föreslås likt i dagsläget att infiltreras lokalt på fastighetsmark samt avledas via diken och vägdiken.

4.1 Uppskattning av intäkter och kostnader

I detta avsnitt sammanställs kostnadsbedömning för utbyggnad av VA-systemet i utredningsområdet samt intäktsberäkning utifrån anslutningsavgifter. Kostnadsbedömning har för de två alternativa ledningsdragningar utförts för två tekniker: vatten och lätttrycksavloppsvattensystem (LTA) samt vatten och lätttrycksavloppsvattensystem (LTA) i isolerlåda. Kostnadsuppskattningen är endast

preliminär och utgår från ett antal antaganden (tex val av ledningsteknik samt behov av pumpning/tryckstegring), dessa antaganden behöver utredas vidare innan en mer detaljerad kostnadsuppskattning kan ges.

4.1.1 Intäkter

Beräknade intäkter baseras på en anslutningsavgift på 105 681 kr/hushåll exklusive moms. För framtagning av anslutningsavgift har en genomsnittlig tomtyta på 1000 m² antagits för utredningsområdet. Intäkter för de olika ledningsdragningarna är beräknade för både befintligt antal bostäder samt för framtida exploatering. För framtida exploatering är en exploateringsrad om 20 % antagen om ej detaljplaner anger annat. Utöver anslutningsavgiften betalar fastighetsägaren ledningsdragning till och inom sin fastighet vilken är en privat kostnad. I de fall som det finns en arrendator är denna likställd med fastighetsägaren enligt LAV 4 §. I **Tabell 3** presenteras en uppskattning av intäkter utifrån den beräknade anslutningsavgiften för respektive område för befintlig bebyggelse samt framtida exploatering. För inkomstberäkningar för respektive ledningsdragning 1–2, se bilaga 3.

Tabell 3. Intäkter för respektive område baserat på anslutningsavgift

Benämning	Område	Antal uppskattade hushåll idag	Framtida utbyggnad 20 % om ej detaljplan anger annat	Intäkter befintlig bebyggelse	Framtida intäkter expl.grad 20 % om ej detaljplan anger annat
A	Getlanda	3	4	0,3 Mkr	0,4 Mkr
B	Ollestad	7	8	0,7 Mkr	0,9 Mkr
C	Björkudden	16	19	1,7 Mkr	2,0 Mkr
D	Ekåsen	22	26	2,3 Mkr	2,8 Mkr
E	Säm	10	12	1,1 Mkr	1,3 Mkr
F	Bröderna	17	24	1,8 Mkr	2,5 Mkr
G	Sämsholm	8	10	0,8 Mkr	1,0 Mkr
H	Näsbacka	42	50	4,4 Mkr	5,3 Mkr
I	Ekudden	25	53	2,6 Mkr	5,6 Mkr
J	Sandnäs	5	6	0,5 Mkr	0,6 Mkr
K	Lövsjö	2	2	0,2 Mkr	0,3 Mkr
L	Ubby	5	6	0,5 Mkr	0,6 Mkr
M	Örekulla	9	11	1,0 Mkr	1,1 Mkr
N	Röcklösa	11	13	1,2M kr	1,4 Mkr

4.1.2 Kostnader

För kostnadsuppskattning av de två framtagna ledningssträckorna har kostnadsuppgifter enligt **Tabell 4** använts. För priser gällande sjöförlagd ledning har tyngder beräknats för 100 % deplacement. Antal meter som kräver bergschakt har för varje ledningsdragning uppskattats genom SGU:s jordartskarta (bilaga 5). Enligt LAV 19 § skall huvudmannen stå för de pumpar som på grund av den allmänna VA-anläggningens konstruktion är nödvändiga för att fastighetsägaren ska kunna nyttja VA-anläggningen, därmed blir LTA-pumpar en kostnad för huvudmannen och ej för fastighetsägaren vid anläggning av ett LTA-system. Kostnad för eventuell tryckstegringsstation är ej inkluderad i kostnads kalkylen, om behov finns tillkommer därmed denna kostnad. För mer detaljerad kostnadsberäkning för respektive ledningsdragning än den sammanställning som visas i **Tabell 4**, se bilaga 4.

Tabell 4. Kostnadsuppgifter för VA-anläggning

	V+TS	V+TS Isolerlåda	Pumpar	Påslag
Investeringskostnad - Jordschakt				
Pris/meter [kr/m]	3 700	3 200		
Investeringskostnad - Bergschakt				
Pris/meter [kr/m]	4 180	980		
Investeringskostnad - Sjöförlagd				
Sjöschakt Pris/meter [kr/m]	17 500	-		
Rör samt tyngder Pris/meter [kr/m]	392	-		
Investeringskostnad - Pumpar				
LTA-pump på fastighet [kr/st]			30 000	
Ansamlande pumpstation [kr/st]			115 000	
Påslag				
Projektering				10 %
Byggledning				15 %
Oförutsedda kostnader				10 %

4.1.3 Sammanställning

Kostnader, intäkter samt differensen mellan dessa för samtliga alternativ har sammanställts enligt **Tabell 5**. Tabellen presenterar uppgifter för både befintlig bebyggelse samt uppskattade uppgifter för en framtida exploatering om 20 % för samtliga områden om ej detaljplan anger annat.

Tabell 5 Sammanställning över kostnader och intäkter för alternativ 1 och 2.

BEFINTLIGT	Alternativ 1		Alternativ 2	
	V+TS	V+TS Isolerlåda	V+TS	Land: V+TS Isolerlåda, Sjö: V+TS
Intäkt befintlig bebyggelse	17,6 Mkr		14,6 Mkr	
Exklusive kostnadspåslag				
Kostnad befintlig bebyggelse	71,2 Mkr	61,4 Mkr	59,1 Mkr	50,7 Mkr
Differens befintlig bebyggelse	53,6 Mkr	43,7 Mkr	44,5 Mkr	36,1 Mkr
Inklusive kostnadspåslag				
Kostnad befintlig bebyggelse	96,1 Mkr	82,9 Mkr	79,8 Mkr	68,5 Mkr
Differens befintlig bebyggelse	78,5 Mkr	65,2 Mkr	65,2 Mkr	53,9 Mkr
FRAMTID				
Intäkt framtid	24,0 Mkr		20,3 Mkr	
Exklusive kostnadspåslag				
Kostnad framtid	73,0 Mkr	63,2 Mkr	60,1 Mkr	51,7 Mkr
Differens framtid	49,0 Mkr	39,2 Mkr	39,7 Mkr	31,4 Mkr
Inklusive kostnadspåslag				
Kostnad framtid	98,6 Mkr	85,3 Mkr	81,1 Mkr	69,8 Mkr
Differens framtid	74,6 Mkr	61,3 Mkr	60,8 Mkr	49,5 Mkr

5 Slutsats

I överensstämmelse med **Tabell 2** (bedömning av 6 §-områden) rekommenderar Norconsult att allmänt VA byggs ut enligt alternativ 2. Samtliga utpekade 6 §-områden inkluderas i alternativet. Kostnadsmässigt är alternativ 2 billigare än alternativ 1.

Som beslutsunderlag för den bedömning vilken redovisas i **Tabell 2** har Länsstyrelsens GIS-stöd för små avlopp använts samt avstånd studerats. Då GIS-stödet ej tar hänsyn till verksamheter inom området har detta beaktats separat. Alternativ 1 möjliggör för framtida påkoppling av ytterligare områden som GIS-stödet har riskklassat som relativt höga om ytterligare exploatering vid dessa områden blir aktuellt i framtiden.

6 Litteraturförteckning

Eniro Kartor. Hämtat från Eniro den 12 februari 2019:

<https://kartor.eniro.se/?c=58.029646,13.036995&z=12&q=%22Annelund,%20LJUNG%22;207792830;geo>

Herrljunga kommun. (2020). *Detaljplan Linesand och Ekudden del av Sämsholm 2:1 m.fl.* Herrljunga: Herrljunga kommun.

Herrljunga kommun. (2015). *Detaljplan bröderna, Sämsholm 2:1 m.fl.* Herrljunga: Herrljunga kommun.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. (den 18 maj 2006). Stockholm, Sverige: Sveriges Riksdag, Miljö- och energidepartementet.

Länsstyrelsen. (2019). *Handledning GIS-stöd dör små avlopp.* Jönköping.

Länsstyrelsen Västra Götaland. (den 13 februari 2020). *Naturreservat Ollestad.* Hämtat från länsstyrelsen: <https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/besoksmal/naturreservat/ollestad.html>

Skandinavisk Kommunalteknik AB. (den 11 December 2017). *Principlösning LPS.* Mölndal.

Svenskt Vatten. (den 21 december 2016). Hämtat från Kommunens skyldigheter: <https://www.svensktvatten.se/va-chefens-verktyglada/juridik/oversikt-regelverk/vattentjanster-regler-fragor-och-praxis/kommunens-skyldighet-att-ordna-vattentjanster/>

Svenskt vatten. (2017). *Särtaxa.*

Tyréns AB. (2019). *VA-Plan Herrljunga.* Malmö: Tyréns AB.

Till Herrljunga Kommun angående VA-plan för Sämsjöområdet.

Med anledning av den information vi fått av kommunen angående Va-planen för Sämsjöområdet och Ekåsen vill vi från Ekåsens stugförening framföra följande.

Stugföreningen har sedan många år haft en gemensam djupborrad vattenbrunn och ägt ett gemensamt vattenledningsnät för distribution. Då flera stugägare upplevde att även avloppsfrågan behövde få en bättre och mer miljövänlig lösning diskuterades under 2016 en lösning i samma anda.

Efter att vi fått bekräftat från miljöenheten att det inte var aktuellt med en kommunal lösning för området gick vi vidare och projekterade en gemensam avloppsanläggning för Ekåsen. Miljöförvaltningen tyckte detta var en bra lösning och i december 2016 gav Bygg- och Miljönämnden tillstånd till detta. Under första delen av 2017 byggde Falks Markentreprenad anläggningen som togs i drift våren 2017.

Varje stugägare har investerat cirka 100 tkr i en väl fungerande anläggning av hög kvalitet. Livslängden på ledningsnätet är mins 100 år och leverantören säger att markbädden klarar minst 30 år.

Med stöd av ovanstående bör kommunen undanta Ekåsen från VA-planen för Sämsjöområdet. Att inte kunna använda en väl fungerande anläggning vore kapitalförstöring av stora mått då den största delen av den tekniska livslängden återstår.

Styrelsen för Ekåsens stugförening genom

Kurt Hårsmar

Inlaga till Herrljunga kommun angående kommunalt VA till Sämsjön

1. Detta dokument skall diarieföras
2. Några orsaker till att vi tycker att ärendet med kommunalt VA till Sämsjön skall bordläggas

* Paragraf 6

Norconsult som gjort utredningen för att bedöma om området är ett \$6-område har använt sig av den nationella metoden GIS. Enligt GIS metoden skall man bedöma risken för påverkan från små avlopp. När man läser slutrapporten för GIS, så finner man följande text:

"I Sverige finns det ca 691 000 fastigheter med små avlopp med WC ansluten och en fjärde del av dessa bedöms ha bristfälliga anläggningar. Det stora antalet fastigheter med bristfälliga avlopp är sammantaget en betydande källa till övergödning. Lokalt innebär det även en risk att dricksvatten och badvatten blir förorenat."

Med andra ord så gäller GIS-metoden för små avlopp där WC är ansluten, om vi förstått rapporten rätt. Detta är inte fallet för fastigheterna i Sämsholms-området. Här har samtliga fastigheter anslutning av WC till separat septitank eller till gemensam avloppsanläggning som godkänts av kommunen.

Det innebär att Norconsults rapport förmodligen inte kan användas för att bedöma om området är ett \$6-område, eftersom man använt metoden med felaktiga antaganden.

* Parisavtalet

Sverige har skrivit på Parisavtalet. Det innebär att vi alla (privatpersoner, kommuner, lansting etc) måste se till att bidra med så låga koldioxidutsläpp som möjligt.

Det innebär att ni inte bör starta ett projekt som utan tvekan kraftigt kommer att generera stora koldioxidutsläpp och dessutom med stor sannolikhet enbart ha marginell påverkan på sjöns kvalitet.

* Fibernät system i hela Sämsholms området (Herrljunga elektriska har ritningar)

Under de senaste åren har Sämsholmsområdet dragit fiber till fastigheterna. Dessa ledningar är nergrävda 30 till 60 cm i omedelbar närhet till våra vägar. Enligt de ritningar som nu gjorts upp för VA, så skall även dessa dras i närhet av våra vägar. Eftersom VA ledningarna skall ligga frostfritt kommer de att ligga djupare än fiberledningarna. Dessa fiberledningar är mycket ömtåliga och kan förstöras vid grävning med grävmaskin. Detta innebär att grävningen måste ske väldigt försiktigt och kanske tom via handgrävning på vissa ställen. Detta kommer att påverka priset för grävning negativt.

* Antal året runt boende

Som vi framfört ett flertal gånger så är det över 90% sommarstugor på de utpekade områdena. Som exempel finns det 6 st året runt boende på Näsbacka + Ekudden som består av 67 fastigheter.

Miljöpåverkan är alltså mycket begränsad. Dessutom märker vi inte av någon stor ökning av antalet året runt boende.

Inlaga till Herrljunga kommun angående kommunalt VA till Sämsjön

*** Befintliga gemensamma reningsanläggningar**

Om Ekåsen frånräknas pga ett gemensamt avloppssystem, så måste också de 2 gemensamma systemen på Ekudden och Bröderna räknas bort. Då försvinner sammanlagt ca $22 + 10 + 10 = 42$ fastigheter och deras intäkter. Även detta kommer att driva anslutningskostnaderna.

3. Utredning redan igång – inga problem att bordlägga – dessutom möjligheter att överklaga

Eftersom Herrljunga kommun nu startat en utredning, så borde ni ligga bra i fas även om Länsstyrelsen skulle komma med ett förordnande. Dessutom finns ju möjligheten att förhålla ett sådant beslut genom att överklaga ärendet, till mark o miljödomstolen samt till mark o miljööverdomstolen.

Med all den nya kunskap som finns i projektet, och att det finns stora risker att anslutningskostnaderna kraftigt ökar jämfört med de ursprungliga, anser vi att Herrljunga kommunstyrelse skall bordlägga sitt beslut nu i vår.

Sämsholm, 2021-03-23

Sämsholms stugförening

Förslag till remissvar gällande regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Sammanfattning

Herrljunga kommun har av Länsstyrelsen i Västra Götalands län inbjudits att lämna synpunkter i ärende 14381-2017, Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland. Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet i länet till och med år 2100. Planen beskriver vilka av länets dricksvattenresurser (både ytvatten och grundvatten) som är viktiga ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Ingen av de utpekade vattenresurserna är belägna inom Herrljunga kommuns gränser, men vi har vattendrag som påverkar dessa. Planen ger också förslag på åtgärder, riktade till kommunernas VA-huvudmän, tillsynsmyndighet och planförvaltning samt Länsstyrelsen, som kan bidra till en robust vattenförsörjning nu och i framtiden. För Herrljunga innebär planen att denna ska ingå som ett underlag till översiktsplaneringen, och därmed bli en del av planeringsföresättningar i kommunen. Den stora mängden tillkommande åtgärder faller på VA-huvudmannen, Herrljunga Vatten AB, som kommer att behöva ta fram ett eller flera planeringsdokument i form av bland annat kommunal vattenförsörjningsplan, beredskapsplan för torka, reservvattenförsörjning och nödvatten. Kommunens samhällsbyggnadsförvaltning och kommunstyrelseförvaltning kan i viss mån behöva medverka i detta arbete. Yttrandet är framtaget i samråd mellan enhet strategisk planering, miljöenheten och Herrljunga Vatten AB. Förvaltningarna och bolaget ser föreslagna åtgärder som relevanta, och ser ingen anledning att ha skarpa synpunkter på resten av den föreslagna planen.

Beslutsunderlag

Remiss, inklusive remissbrev (daterat 2021-02-01), ”Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland (remissversion)” (publikationsår 2021) samt bilagor 1-4, vilka inkom till kommunen den 1 februari 2021.
Tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 2021-03-30.

Förslag till beslut

Förslag till yttrande godkänns och förvaltningen får i uppdrag att skicka yttrandet till Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Elaine Larsson
Miljöchef

Herrljunga kommuns remissvar gällande regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland, Länsstyrelsens dnr 14381-2017

Sammanfattning

Herrljunga kommun har av Länsstyrelsen i Västra Götalands län inbjudits att lämna synpunkter i ärende 14381-2017, Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland. Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet i länet till och med år 2100. Planen beskriver vilka av länets dricksvattenresurser som är viktiga ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Planen ger också förslag på åtgärder, riktade till kommunernas VA-huvudmän, tillsynsmyndighet och planförvaltning samt Länsstyrelsen, som kan bidra till en robust vattenförsörjning nu och i framtiden.

Yttrande

Herrljunga kommun har tagit del av remissversionen av ”Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland”. Remiss, inklusive remissbrev (daterat 2021-02-01), ”Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland (remissversion)” (publikationsår 2021) samt bilagor som inkom till kommunen den 1 februari 2021.

Kommunen anser att planen innehåller användbar information och att de åtgärdsförslag som anges i kapitel 5 är relevanta. De kartor som redovisas skulle kunna göras mer lättillgängliga och användbara genom att redovisa fler geografiska hållpunkter, exempelvis kommungränser, för att öka orienterbarheten.

Utöver detta har kommunen inget att tillföra i ärendet.

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Elaine Larsson
Miljöchef

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Regional vattenförsörjningsplan för dricksvatten i Västra Götaland

Diarienummer:

Författare: Linnea Ruderfelt, Sara Svedlindh och Ronja Gidlund.

Publicationsår: 2021.

Omslagsfoto: Kennerth Kullman, Mostphotos.com.

Övriga foton: Roger Skoog, Mostphotos.com (sid 8), Jan Kansanen, Mostphotos.com (sid 14), Roger Skoog, Mostphotos.com (sid 26), Martin Fransson (sid 35), Peter Ekvall, Mostphotos.com (sid 39).

Sammanfattning

Vattenförsörjningsplanen för Västra Götalands län är ett planeringsunderlag som kan användas av alla som arbetar med en robust vattenförsörjning i länet. Planens syfte är att säkerställa långsiktig tillgång till råvatten för att täcka dricksvattenbehovet till och med år 2100.

I planen beskrivs vilka av länets vattenresurser som är viktiga för framtida dricksvattenförsörjning samt vilka åtgärder som behövs för att öka eller bibehålla robustheten i vattenförsörjningen.

Robust vattenförsörjning innebär att vattenkvaliteten är god och att det finns balans mellan vattentillgång och vattenbehov. Tillgång och vattenbehov varierar inom länet. Idag är vattentillgången begränsad främst vid kusten. Vattenbehovet är störst i Göteborgsregionen och i länets andra större tätorter.

Förutsättningarna för en robust vattenförsörjning i framtiden bestäms bland annat av hur vattentillgång och vattenkvalitet i länets vattenresurser påverkas av klimatförändringar. Länets framtida vattenbehov beror bland annat på befolkningstillväxt, näringslivsutveckling och beteendeförändringar. Hushållens vattenbehov bedöms öka till följd av en ökande befolkning. Näringslivets vattenbehov är svårt att prognosticera.

Utifrån kunskap om detta har tre kategorier av viktiga dricksvattenresurser identifierats: Nationellt, regionalt och kommunalt viktiga dricksvattenresurser. De nationellt viktiga dricksvattenresurserna har mycket stor kapacitet och nyttjas av andra regioner. Tre vattenresurser i länet uppfyller dessa krav; Väneren, Vättern och Göta älv. De regionalt viktiga dricksvattenresurserna har kapacitet nog att nyttjas över kommungränser. Totalt har 28 grundvattenmagasin och 17 sjöar bedömts som regionalt viktiga i länet. De kommunalt viktiga dricksvattenresurserna utgörs av mindre resurser som nyttjas för dricksvattenförsörjning idag. Dessa redovisas inte i planen. Dessa är, trots mindre uttagskapacitet, fortfarande viktiga som allmän eller enskild vattentäkt på lokal nivå. En välfungerande vattenförsörjning lokalt bidrar till ökad robusthet även ur regionalt perspektiv.

Vattenförsörjningsplanen presenterar också förslag på åtgärder för en robust vattenförsörjning. De gäller för alla länets dricksvattenresurser, lokala såväl som regionala och nationella. Åtgärderna riktar sig till Länsstyrelsen och till länets kommuner. Planens åtgärdsförslag kan summeras i fem övergripande åtgärder:

- Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd.
- Tillse tillräckliga kunskapsunderlag.
- Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan.
- Skapa robusta tekniska system.
- Beakta sekretess och säkerhetsskydd.

Vattenförsörjningsplanen fokuserar på förvaltning av råvattenresurser men beskriver även åtgärder kopplade till andra delar i vattenförsörjningen eftersom frågorna har inbördes beroenden och behöver hanteras samlat.

Läsanvisning

- Kapitel 1 beskriver planens syfte, dricksvattenförsörjningens ansvarsfördelning, planens arbetsgång och hur den är tänkt att användas av kommuner och Länsstyrelsen.
- Kapitel 2 beskriver länets vattentillgångar och vattenanvändning idag.
- Kapitel 3 beskriver vattenbehov och vattentillgång i framtiden. Här beskrivs kortfattat hur klimatförändringar förväntas påverka vattenresurserna.
- Kapitel 4 presenterar länets viktiga dricksvattenresurser.
- Kapitel 5 beskriver åtgärder som behöver vidtas för att dricksvattenförsörjningen i Västra Götalands län ska vara robust även i framtiden.

REMISSVERSION

Innehåll

1. Inledning	8
Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning	9
Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen?	10
Arbetsprocessen	11
Fyra delregioner	12
Uppdatering och uppföljning av planen	12
Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?	13
2. Vattenresurser och behov idag	14
Vattenresurser i Västra Götaland	14
Vattenanvändning	16
Erfarenheter av torka från 2016–2018	25
3. Tillgång och behov år 2100	26
Länets vattenresurser i ett förändrat klimat	27
Länets framtida vattenbehov	31
4. Länets dricksvattenresurser	35
Nationellt viktiga dricksvattenresurser	36
Regionalt viktiga dricksvattenresurser	36
5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning	39
Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd	40
Tillse tillräckliga kunskapsunderlag	41
Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan	42
Skapa robusta tekniska system	43
Beakta sekretess och säkerhetsskydd	43
Föreslagna åtgärder	44
6. Referenser	49

Bilagor

1. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser
2. Metodbeskrivning urval av regionalt viktiga dricksvattenresurser
3. Metodbeskrivning vattenbehov
4. Sammanfattning från kommundialoger

1. Inledning

Den här vattenförsörjningsplanen är ett led i Länsstyrelsens arbete för robust dricksvattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv. En viktig del i det arbetet är att skapa nödvändigt skydd för regionalt viktiga dricksvattenresurser (sjöar, vattendrag och grundvatten).

I vattenförsörjningsplanen identifierar Länsstyrelsen de vattenresurser som är och kan komma att bli viktiga för länets, och landets, framtida dricksvattenförsörjning. Både befintliga allmänna vattentäkter och andra vattenresurser med god potential för vattenförsörjning är viktiga att skydda för en trygg och säker vattenförsörjning på lång sikt. Planen belyser vilka vattenresurser som behöver förvaltas och skyddas.

Det mellankommunala perspektivet är centralt i vattenförsörjningsplanen. Kommunerna ansvarar för den allmänna dricksvattenförsörjningen enligt Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och planerar den inom sin kommun. Länsstyrelsen verkar på regional nivå och ser istället till de vattenresurser med stor kapacitet och god potential för dricksvattenförsörjning som inte nyttjas idag. Förvaltningen av dessa behöver lyftas på regional nivå i och med att de inte alltid ligger inom den kommun som kan vara beroende av att nyttja dem i framtiden.

Vattenförsörjningsplanens syfte är att identifiera och säkra tillräckliga vattenresurser för att dricksvattenbehovet i länet ska kunna tillgodoses år 2100. Åttio år är en lång planeringshorisont och mycket kan förändras under denna tid, både tekniska lösningar och beteenden kring vattenanvändning. Klimatförändringar påverkar både vattenresurserna och behovet av vatten. I urvalet av regionalt viktiga dricksvattenresurser antas att konventionell dricksvattenförsörjning, med sötvatten som råvattenkälla, nyttjas i samtliga länets kommuner även år 2100. Det är inte säkert att så kommer att vara fallet. Avsaltningsanläggningar finns i drift vid Sveriges östkust idag och pilotförsök för cirkulär vattenförsörjning där avloppsvatten renas till dricksvattenkvalitet pågår. Sett till förvaltning av vattenresurser är det dock en säkerhetsåtgärd att ta höjd för att sötvatten nyttjas till hundra procent även i framtiden.

Förutsättningarna för och behov av vattenförsörjning skiljer sig åt mellan stad och landsbygd såväl som mellan kust och inland. Utmaningarna för framtida dricksvattenförsörjning skiljer sig inom länet och så även lösningarna på dem. Samtidigt är det tydligt att samarbete krävs för en fortsatt hög dricksvattensäkerhet, både mellan kommuner och olika typer av verksamheter. Vattenförsörjningsplanen lägger grunden för länsövergripande vattenförsörjningsplanering och ska ses som ett första steg i det gemensamma arbetet för god dricksvattensäkerhet i hela länet.

De vattentäkter som nyttjas idag är våra viktigaste dricksvattenresurser. Det är av största vikt att dessa dricksvattenresurser får erforderligt skydd för att säkerställa att de kan nyttjas långsiktigt. Ansvar för skydd och förvaltning av dem faller på dricksvattenproducenten som nyttjar dem. Viktiga åtgärder för en god förvaltning av dessa vattentäkter redovisas i kapitel 5.

I denna plan identifierar Länsstyrelsen vattenresurser som kommer att vara viktiga för länets vattenförsörjning i framtiden. Vissa är givna, som exempelvis Vänern, Göta Älv och Vättern, medan andra vattenresursers roll bestäms av framtida vägval. De resurser som pekas ut ska tillsammans fram till och med år 2100 på ett säkert, klimatorbust och hållbart sätt försörja Västra Götalands läns invånare med dricksvatten. I bilaga 2 beskrivs metoden för urval av dessa vattenresurser och i kapitel 4 presenteras resultatet.

Regional vattenförsörjningsplanering för robust dricksvattenförsörjning

EU:s ramdirektiv för vatten har införlivats i svensk lag genom vattenförvaltningsförordningen (2004:660) och miljöbalken (1998:808). Syftet med direktivet är att vi ska förvalta våra vattenresurser så att kommande generationer har tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. Den svenska vattenförvaltningen utgår från fem vattendistrikt som förvaltas av varsin Vattenmyndighet. Större delen av Västra Götalands län ingår i Västerhavets vattendistrikt.

Varje vattenmyndighet har ett åtgärdsprogram som riktar sig till Sveriges myndigheter och talar om vad som krävs för att nå miljökvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammet beslutas var sjätte år och sträcker sig över en sexårscykel. Programmet innehåller åtgärder som Länsstyrelsen och kommunerna ska utföra gällande vattenplanering, dricksvattenskydd och långsiktigt skydd av vattentäkter. Enligt Västerhavets åtgärdsprogram för 2016–2021 (länsstyrelsernas åtgärd 4d) ska Länsstyrelsen ta fram en regional vattenförsörjningsplan i samverkan med kommunerna. Under arbetet med vattenförsörjningsplanen har samrådshandlingar för Västerhavets åtgärdsprogram för 2021–2027 funnits att ta del av. Åtgärder i dessa handlingar har införlivats i vattenförsörjningsplanens åtgärder i kapitel 5.

Vattenförsörjningsplaneringen är också sammanlänkad med Länsstyrelsens klimatanpassningsarbete. Planens åtgärder i kapitel 5 går i linje med vad klimatanpassningsmålet syftar till att uppnå. Länsstyrelsens myndighetsmål för klimatanpassning gällande vattenförsörjning lyder:

Länets vattenresurser används på ett hållbart sätt för att säkerställa en robust vattenförsörjning för dricksvatten, jordbruk och industri.

Fokus i vattenförsörjningsplanen är dricksvattenförsörjning och perspektivet kommer att behöva utökas för att omfatta även jordbruket och industrin såsom målet i klimatanpassningen gör.

Vattenförsörjning är central för ett fungerande samhälle och en långsiktig vattenförsörjningsplanering ingår i arbetet med att nå de globala målen för hållbar utveckling. Flera mål berörs men tydligast är kopplingen till mål nr 6 – Rent vatten och sanitet. Målet är att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Figur 1. Globala målen för hållbar utveckling.

Vem ansvarar för dricksvattenförsörjningen?

Kommunerna ansvarar för dricksvattenförsörjningen till de fastigheter som har allmän dricksvattenförsörjning. Det kan handla om fastigheter inom verksamhetsområde för dricksvatten eller fastigheter som har skrivit avtal med kommunen om att försörjas. Fastigheterna är då anslutna till en så kallad allmän vatten- och avloppsanläggning. Ägaren av vatten- och avloppsanläggningen, kommunen, kallas VA-huvudman.

Kommunerna har skyldighet att ordna vattentjänster (vatten eller avlopp) om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön, enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Detta gäller för befintlig eller blivande bebyggelse ”i ett större sammanhang” och så länge behovet kvarstår. Enligt praxis är ett större sammanhang cirka 20–30 fastigheter (Havs- och vattenmyndigheten, 2015). Det kan handla om ett lägre antal om behoven är stora. Lagen om allmänna vattentjänster omfattar bara vatten för hushållsändamål men i praktiken försörjs även privata och offentliga verksamheter genom allmän vattenförsörjning.

VA-huvudmannen ska leverera vatten som uppfyller de krav som finns på vattenkvaliteten. VA-huvudmannen har alltid ansvaret för dricksvattenförsörjningen, även om en krissituation uppstår. Kommunen behöver därför planera för både nöd- och reservvattenförsörjning. Nödvattenförsörjning innebär distribution av vatten i tankar och används om ordinarie vattenförsörjningssystem inte kan nyttjas. Reservvattenförsörjning innebär att ordinarie vattenförsörjningssystem används men att vattnet tas från en annan råvattenkälla. Det finns inte några lagliga krav på reservvattenförsörjning men tillgång till det är en förutsättning för att kunna upprätthålla vattenförsörjningen om ordinarie försörjning slås ut.

Fastigheter som kommunen inte försörjer har enskild vattenförsörjning. Vattnet kan komma från en brunn på den egna fastigheten eller från en gemensam brunn för flera fastigheter. Fastighetsägaren ansvarar då själv för sin vattenförsörjning. Detta inkluderar att kontrollera dricksvattenkvaliteten genom provtagning.¹ För vattenförsörjning till jordbruk och industrier ligger ansvaret hos verksamhetsutövaren.

Kommunerna ansvarar för planering av mark och vatten inom sina geografiska gränser. Detta görs genom översikts- och detaljplanering. Dricksvatten är ett allmänt intresse som kommunen ska inkludera i översiktsplaneringen. Kommunen har också ansvar att inte lämna bygglov om inte dricksvattenförsörjningen kan lösas.

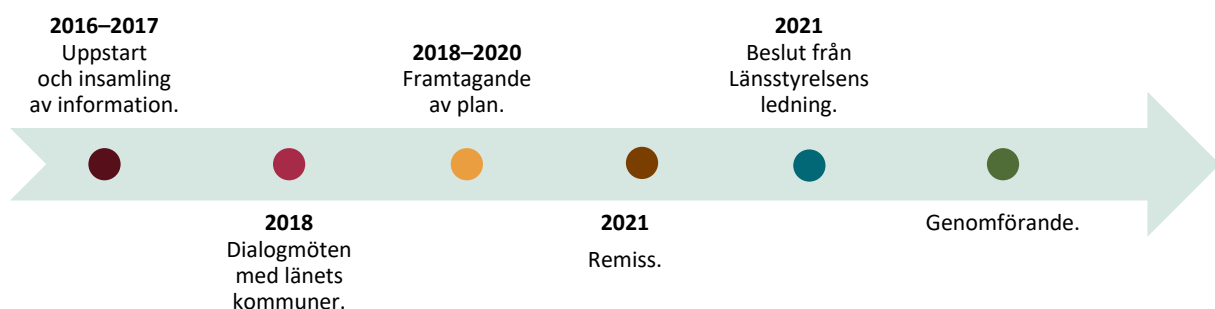
Kommunernas miljönämnder har ansvar för viss tillsyn som rör dricksvatten. Vattentäkter som försörjer kommersiella verksamheter, fler än 50 personer eller där uttaget överstiger 10 m³/dygn omfattas av kommunens livsmedelstillsyn. Det innebär krav på bland annat dricksvattenkvaliteten. Tillsynen omfattar både enskilda och allmänna vattentäkter. Mindre vattentäkter omfattas inte av samma lagkrav. För dessa har kommunen dock tillsynsansvar genom miljöbalken. I många fall har kommunen också tillsyn över vattenskyddsområden.

Uttag av vatten vid en vattentäkt kräver tillstånd eller anmälan om vattenverksamhet enligt 11 kap. 9 § miljöbalken. Undantag gäller vattentäkt för en- eller tvåfamiljsfastighet eller jordbruksfastighets husbehovsförbrukning eller värmeförsörjning (11 kap. 11 § miljöbalken). Undantagen gäller endast så länge allmänna eller enskilda intressen inte påverkas negativt. Tillstånd ges av mark- och miljödomstolen. Anmälan om vattenuttag görs till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tillsyn för både tillstånds- och anmälningspliktiga vattenuttag.

Länsstyrelsen har också tillsyn över att kommunen uppfyller sin skyldighet att ordna vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen kan också besluta om att inrätta vattenskyddsområden och har då tillsynsansvar för området. Tillsynen kan dock överlåtas till kommunen. Utöver detta ansvarar Länsstyrelsen även för prövning och tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Länsstyrelsen är i och med tillsynsansvaret skyldiga att arbeta med att ge stöd och rådgivning till kommunerna (Havs- och vattenmyndigheten, 2015).

Arbetsprocessen

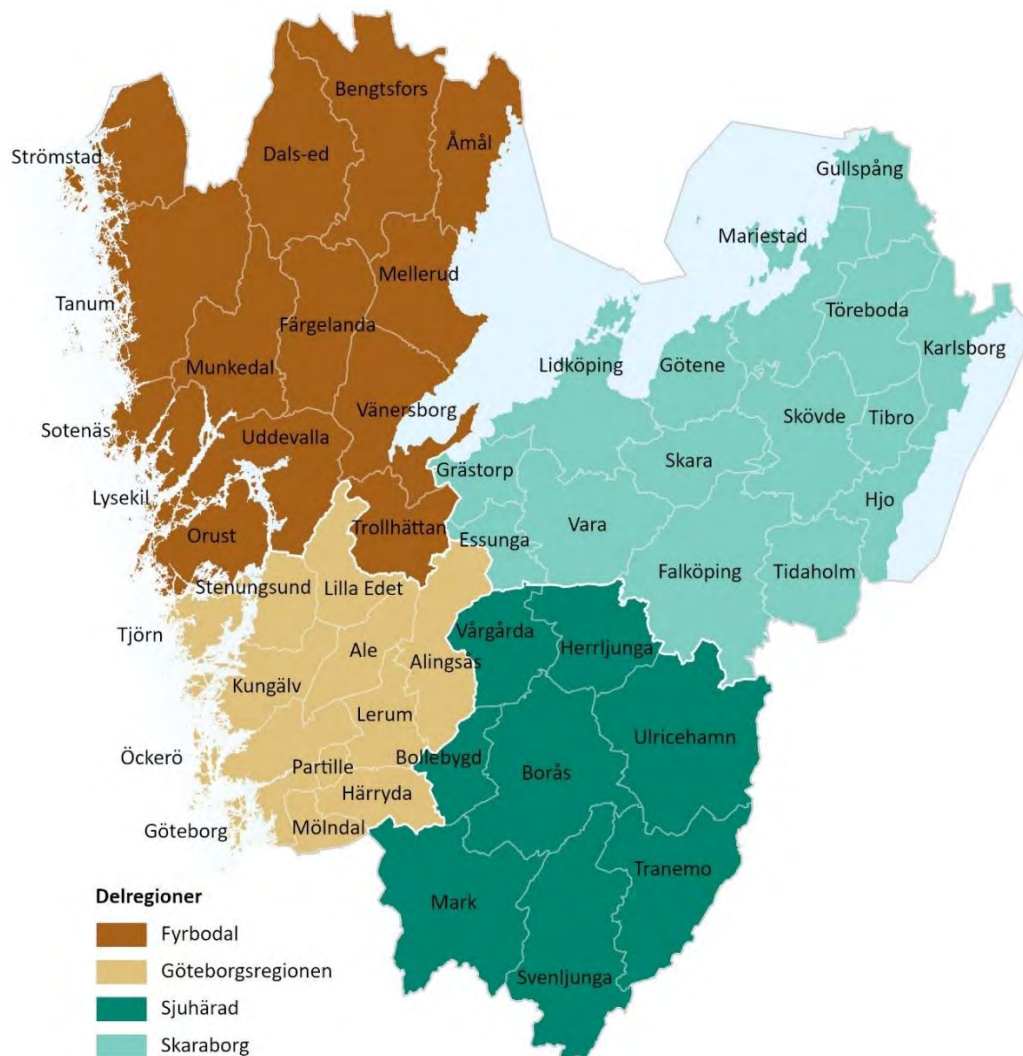
Arbetet med Västra Götalands vattenförsörjningsplan startade under 2016. Under 2017 samlade arbetsgruppen på Länsstyrelsen ihop underlagsmaterial, bland annat genom enkäter riktade till länets kommuner. Dessa följdes upp under våren 2018 genom dialogmöten. Sammanfattande dokumentation från dessa finns i bilaga 4. Under 2021 var planen på remiss hos samtliga kommuner, kommunalförbund och dricksvattenproducenter i länet, nationella myndigheter samt till länsstyrelser för angränsande län. Vattenförsörjningsplanen blev beslutad i [månad] 2021 av länsledningen.

¹ Råd och stöd finns hos Livsmedelsverket och Sveriges geologiska undersökning.

Fyra delregioner

I vattenförsörjningsplanen beskrivs länets vattenresurser utifrån fyra delregioner som följer gränserna för länets fyra kommunalförbund. Uppdelningen tydliggör de delregionala skillnaderna (läs vidare i kapitel 2). Under arbetets gång har analyser gjorts både för länet i sin helhet samt för varje delregion. Vilken delregion respektive kommun tillhör visas i Figur 2.

Figur 2. Karta över de fyra delregionerna i Västra Götalands län.

Uppdatering och uppföljning av planen

För att vattenförsörjningsplanen ska vara ett användbart verktyg i regional och kommunal planering behöver den uppdateras om förutsättningar, underlag eller prognoser väsentligt förändras. Därför kommer Länsstyrelsen att följa upp planen vart femte år eller oftare vid behov. I samband med uppföljningen kommer de delar av planen som bedöms inaktuella att revideras.

Uppföljning av vattenförsörjningsplanens åtgärder bör ske årligen. Länsstyrelsen följer upp dessa genom inhämtning av uppgifter från bland annat kommunerna.

Hur ska vattenförsörjningsplanen användas?

Vattenförsörjningsplanen ger inriktning i verksamhetsarbetet. Den är också ett underlag vid exempelvis planeringsarbete, rådgivning och miljöprövningar. Nedan anges exempel på hur vattenförsörjningsplanen kan användas av olika intressenter.

Kommuner / vattenproducenter

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser.
- Planeringsunderlag för VA-plan och vattenförsörjningsplan.
- Planeringsunderlag för översiktsplan och detaljplaner.
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i kommunen.
- Underlag vid tillsyn av verksamheter.

Länsstyrelsen Västra Götaland

- Inriktning för arbete med skydd av värdefulla vattenresurser.
- Underlag vid granskning av VA-planer, översiktsplaner och detaljplaner.
- Underlag i regional planering.
- Inriktning vid arbetsinsatser för en tryggad tillgång till dricksvatten i länet (till exempel tillsynsinsatser eller bidrag till kommunala insatser).
- Inriktning för miljöövervakning.
- Underlag vid prövning och tillsyn av vattenverksamhet och miljöfarlig verksamhet.
- Underlag vid remissyttranden.

Övriga myndigheter. Till exempel Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning, SMHI samt länsstyrelser i angränsande län.

- Inriktning vid planeringsarbete inom hållbar vattenförsörjning i regionen.
- Underlag vid remissyttranden.

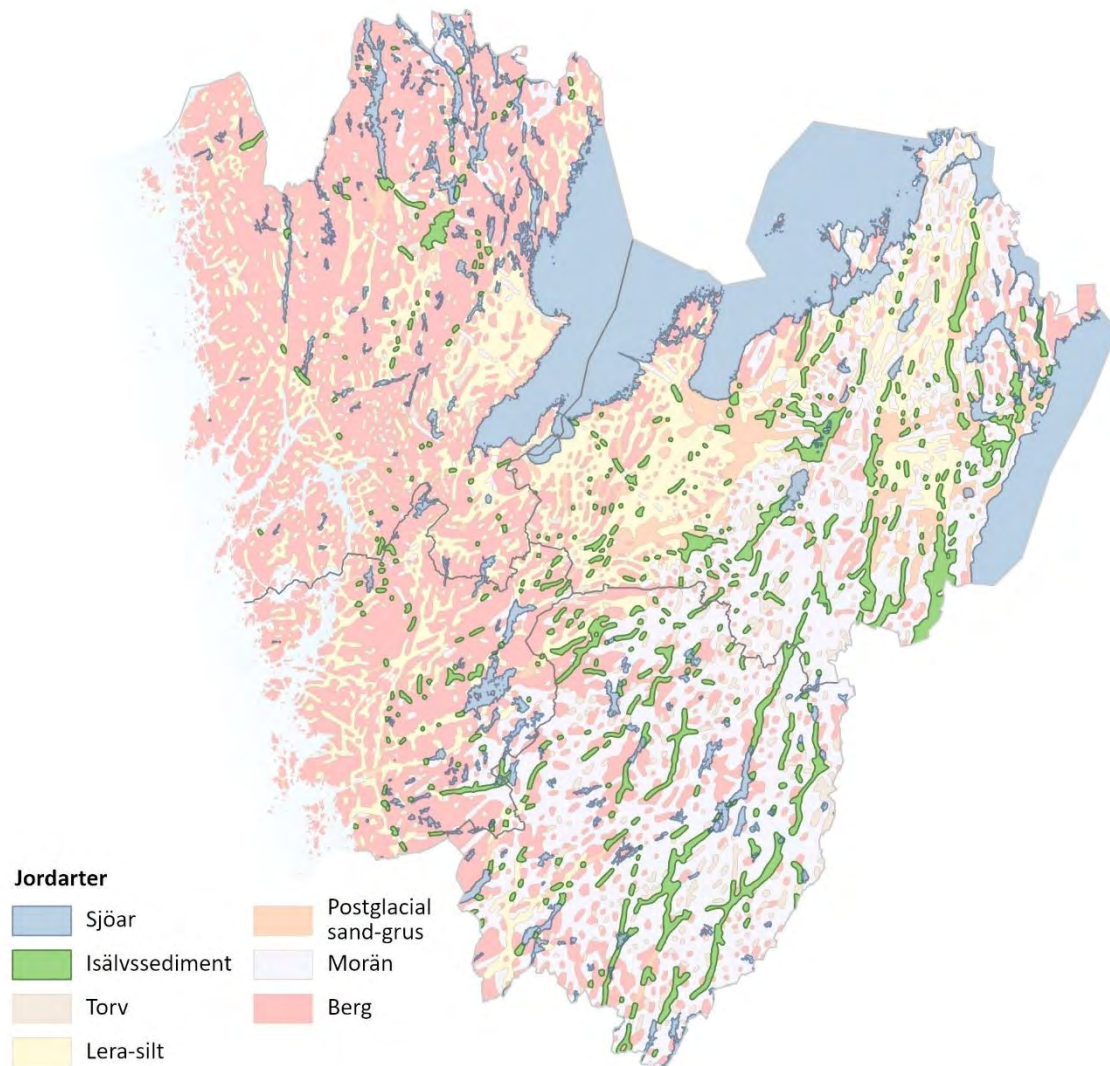

2. Vattenresurser och behov idag

Vattenresurser i Västra Götaland

Landskapet i Västra Götalands län är varierat och så även de naturgivna förutsättningarna för vattenförsörjning. Ur ett länsperspektiv är vattentillgången god med både Vänern, Vättern och Göta Älv, som på grund av sin stora kapacitet är centrala för vattenförsörjningen i Fyrbodal, Göteborgs- samt Skaraborgsregionen och även för andra län. Avstånden till de stora vattenresurserna är dock stor i vissa delar av länet. Det finns även områden med begränsade möjligheter till storskalig vattenförsörjning.

Små grundvattenmagasin i till exempel morän eller urberg förekommer i hela länet. Dessa har oftast begränsad kapacitet och används främst till enskild vattenförsörjning. Allmänna grundvattentäkter kräver större uttagsmöjligheter och lokaliseras ofta till grundvattenmagasin i sand- och grusavlagringar eller sedimentär berggrund som sand- eller kalksten.

Figur 3. Jordartskarta över länet. Det är främst sjöar och områden med isälvsediment som är av intresse för allmän vattenförsörjning.

I kustområdena, som präglas av tunna jordlager och berg i dagen, är möjligheten att ta ut större mängder grundvatten begränsad. I Fyrbodals inland, Sjuhärad och Skaraborg är jordlagren mäktigare och där förekommer större grundvattenmagasin i avlagringar av sand och grus. Mellan Väneren och Vättern finns även stora partier av skiffer, sand- och kalksten i anslutning till Västergötlands platåberg. Bergen består av flera lager med olika sedimentära bergarter. Uttagsmöjligheterna är ställvis goda i sand- och kalkstenslagren men vattenkvaliteten påverkas av förekomsten av alunskiffer i lagerföljden².

Fyrbodals kustlandskap är sjöfattigt medan landskapet i inlandet är rikt på vattendrag och sprickdalssjöar. I Skaraborgs jordbrukslandskap finns ett mindre antal grunda slättsjöar och åar som mynnar ut i Väneren. I Sjuhärad finns gott om ytvatten och landskapet präglas av Viskans och Ätrans vattensystem med sjöar och vattendrag. I åarnas dalgångar finns också större sammanhängande stråk av isälvsavlagringar som ger goda möjligheter till vattenuttag. Även i Göteborgsregionen finns flera sjösystem som används för vattenförsörjning, även om det större vattenbehovet här innebär andra krav på vattenresurserna än i övriga delar av länet.

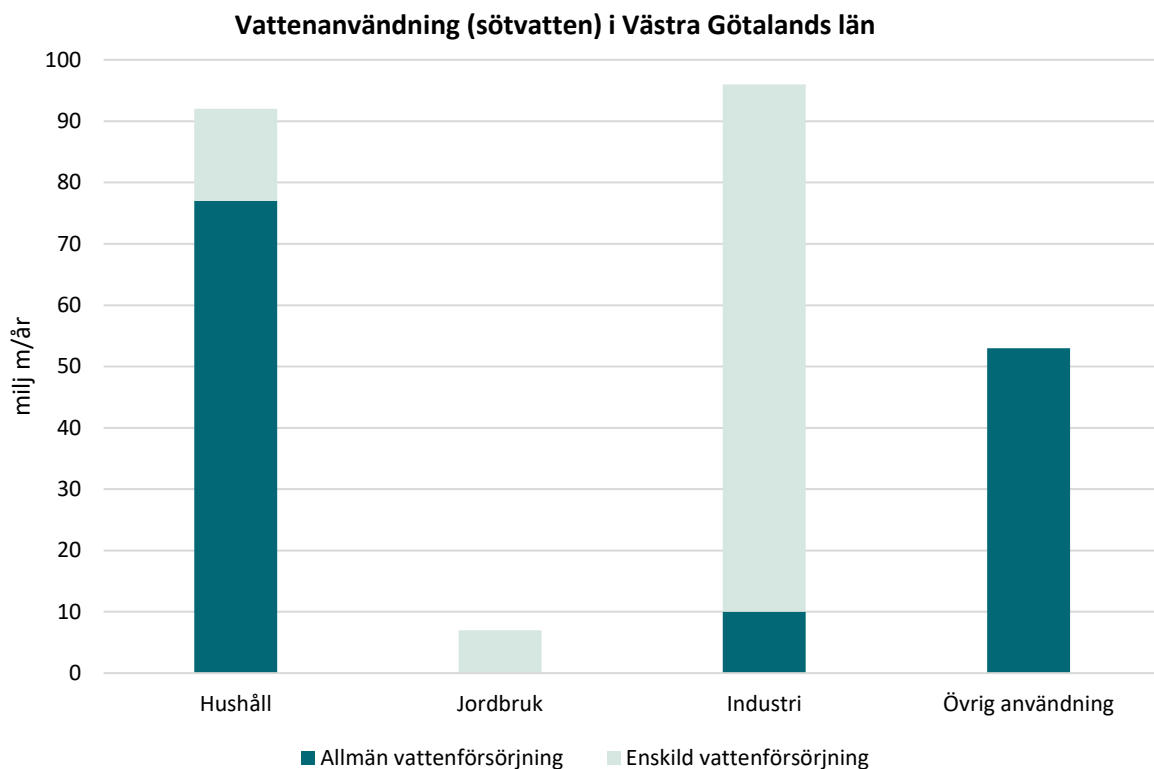
² Tungmetaller och uran som kan lösas i grundvattnet förekommer naturligt i bergarten (SGU, 2013).

Inom den allmänna vattenförsörjningen används både grund- och ytvattenresurser som råvattenkällor. Fördelningen skiljer sig åt inom länet, se Figur 7. Skillnaderna beror både på vilka vattenresurser som finns att tillgå och hur stort vattenbehovet är.

Vattenanvändning

Enligt Statistiska centralbyråns siffror från 2015 var den totala användningen av sötvatten i länet cirka 250 miljoner m³/år (SCB, 2015a). Allmän vattenförsörjning utgör 56 procent (140 miljoner m³/år) av detta, resterande är enskild. Allmän vattenförsörjning innebär att kommunen ansvarar för att producera och distribuera vattnet. Enskild vattenförsörjning innebär att den som är i behov av vatten, till exempel en fastighetsägare eller verksamhetsutövare, själv ansvarar för att lösa sin vattenförsörjning.

Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar data i fyra kategorier. Vattenanvändningens fördelning mellan dessa visas i Figur 4.

Figur 4. Vattenanvändning i miljoner m³/år för länet per användargrupp 2015. Industrins användning av kylvatten inkluderas.

Industrin och hushållens vattenanvändning stod år 2015 för vardera strax under 40 procent av vattenanvändningen i länet. Jordbruket stod för endast cirka 3 procent. I SCB:s statistik redovisas även "övrig vattenanvändning" vilket omfattar den del av den allmänna vattenförsörjningen som förser andra abonnenter än hushåll med vatten. Det kan till exempel vara offentliga verksamheter och företag inom servicesektorn samt odebiterat vatten.

Endast 10 procent av industrins vattenanvändning tillgodoses genom allmän vattenförsörjning. För hushållen råder omvänt förhållande, där cirka 85 procent försörjs via den allmänna vattenförsörjningen. Andelen av Sveriges befolkning med allmän vattenförsörjning har ökat sedan

1960-talet genom VA-utbyggnad och exploateringar som i hög grad ansluts till den allmänna vattenförsörjningen (SCB, 2015b).

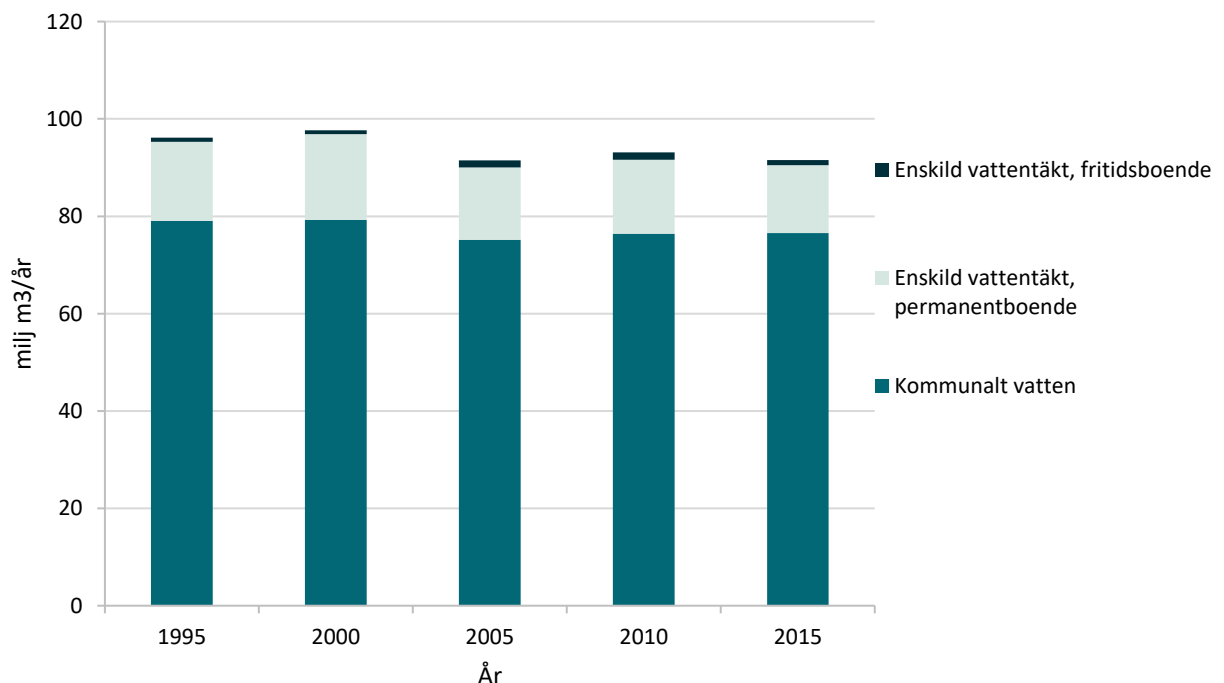
Siffrorna från SCB uppdateras vart femte år. Den totala vattenanvändningen ligger kvar på samma nivå som tidigare år. Industrins och jordbrukets vattenanvändning har minskat något under de senaste decennierna. Befolkningstäthet och exploateringsgrad varierar mellan länets olika delar vilket gör att även vattenbehovet varierar kraftigt inom länet.

Hushåll

År 2015 använde hushållen i Västra Götaland 92 miljoner m³ vatten (SCB, 2015a). Tack vare att förbrukningen inom den allmänna vattenförsörjningen mäts kan den genomsnittliga vattenförbrukningen uppskattas. Nationellt är den genomsnittliga förbrukningen för hushåll idag cirka 140 liter per person och dygn (L/p/d) (Svenskt Vatten, 2019a).

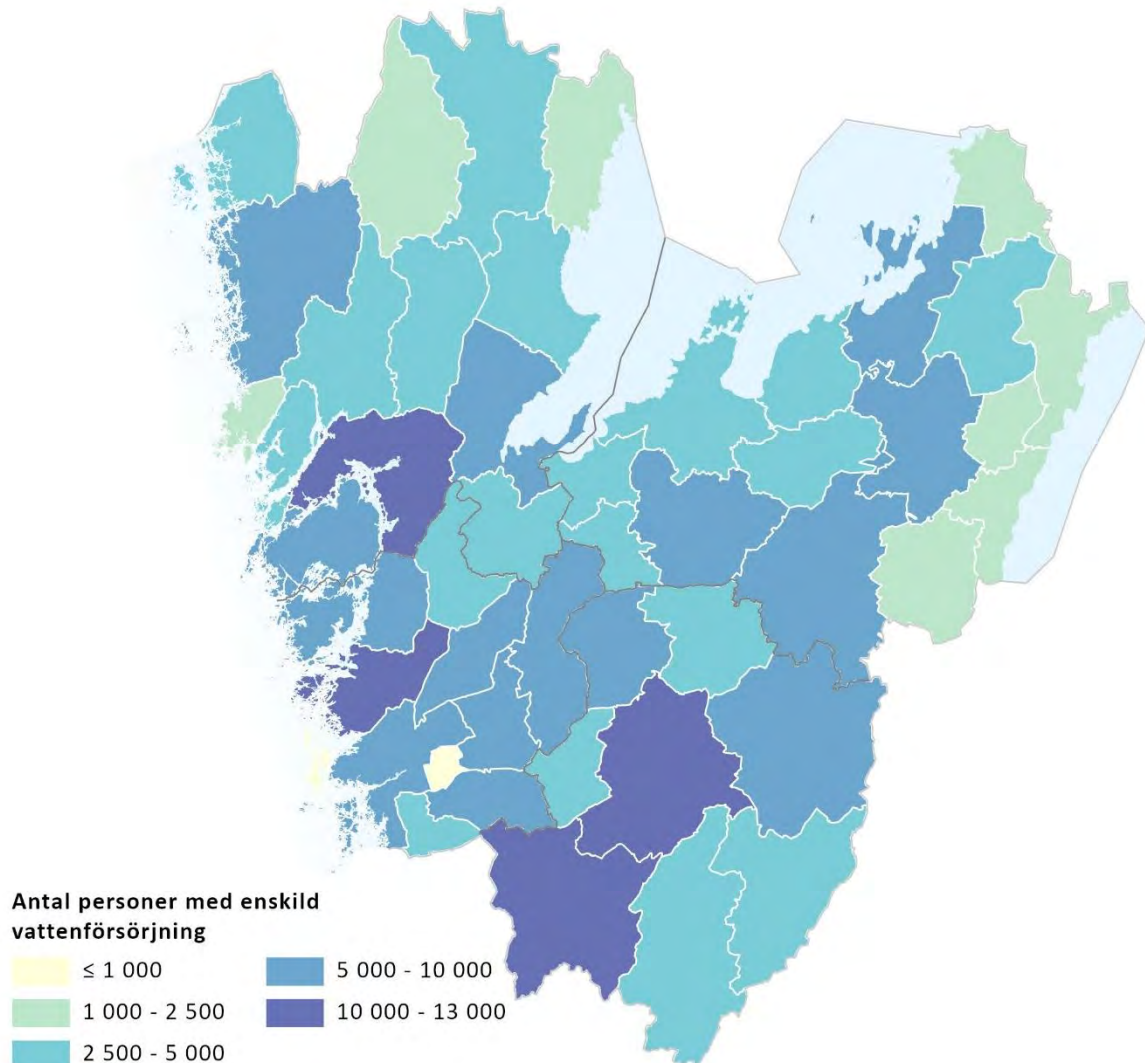
Som framgår av Figur 4 är det inte bara hushåll som försörjs i den allmänna vattenförsörjningen. Den totala genomsnittliga dricksvattenförbrukningen är därför något högre, cirka 190 L/p/d (Svenskt Vatten, 2019b). I den totala genomsnittliga vattenförbrukningen inkluderas också offentliga och privata verksamheter (industrier, handel, service, allmän förbrukning med mera) och fördelas per person och dygn. Siffrorna beräknas efter den mängd vatten som debiteras de olika abonnenterna. Utöver detta finns också vattenanvändning som inte debiteras, till exempel uttag från brandposter, spolning av ledningsnät och vattenförluster mellan vattenverk och tappkran. Om allt vatten som produceras i vattenverken inkluderas blir siffran 275 L/p/d (Svenskt Vatten, 2019b).

Hushållens vattenanvändning i Västra Götaland län

Figur 5. Hushållens vattenanvändning uppdelat på kommunalt vatten samt enskilt vatten till fritidsboende och enskilt vatten till permanentboende, angivet i miljoner m³/år (SCB, 2015c).

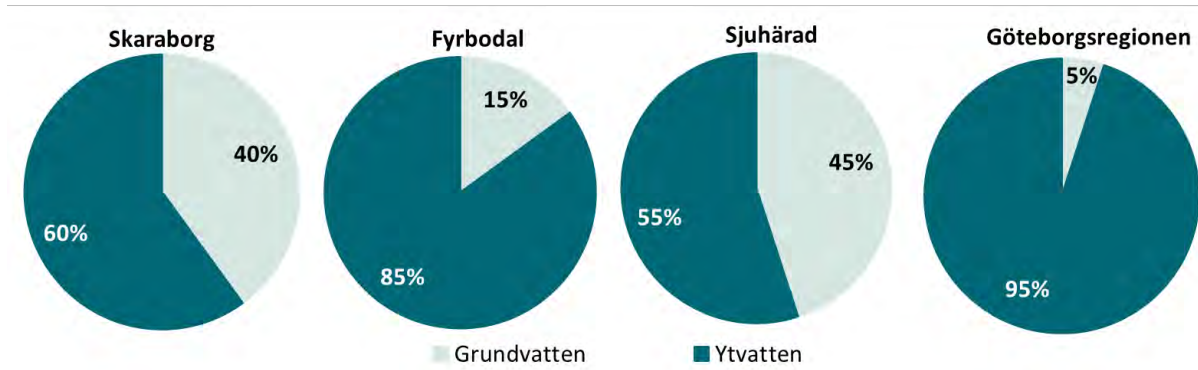
SCB har statistik över hur många i länets kommuner som har enskild vattenförsörjning. Statistiken omfattar antalet personer som är folkbokförda på en småhusfastighet med enskilt vatten. Ungefär en femtedel av befolkningen i Sjuhärad, Skaraborg och Fyrbodal har enskild försörjning medan motsvarande siffra för Göteborgsregionen är ungefär en tiondel. Antalet personer med enskild vattenförsörjning skiljer sig också åt mellan olika kommuner, se Figur 6.

Figur 6. Antal personer med enskild vattenförsörjning per kommun i länet. Data baseras på antalet folkbokförda på småhusfastighet som har enskilt vatten året om (SCB, 2015e).

Inom den enskilda vattenförsörjningen nyttjas främst små grundvattenmagasin. Eftersom ansvaret för den enskilda vattenförsörjningen ligger på fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren saknas sammanställd kunskap om vattentillgång och vattenkvalitet inom enskild försörjning på länsnivå.

Den största volymen vatten inom allmän vattenförsörjning kommer från ytvatten. Sett till antalet finns det dock fler grundvattentäkter i länet än ytvattentäkter. Kapaciteten i ytvattentäkterna i länet är generellt högre än i grundvattentäkterna. Vilken typ av vattenresurs som nyttjas varierar mellan de fyra delregionerna. I Göteborgsregionen och Fyrbodal är ytvatten den dominerande råvattenkällan sett till uttagsmängd, se Figur 7. I Skaraborg och Sjuhärad är fördelningen mellan yt- och grundvatten jämnare även om något större mängd ytvatten används även i dessa två delregioner.

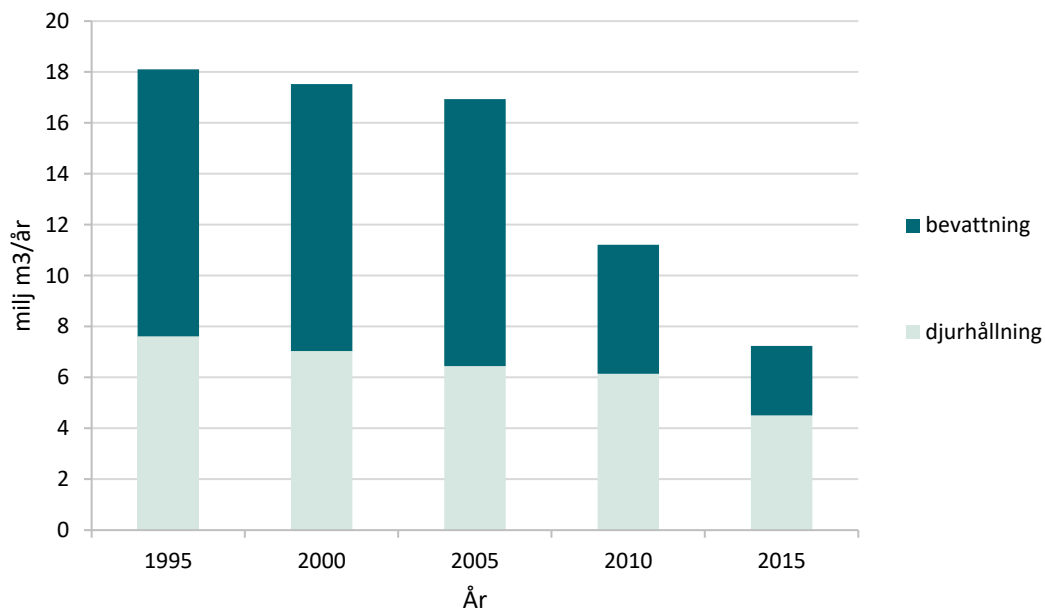

Figur 7. Fördelning av yt- respektive grundvatten inom den allmänna vattenförsörjningen, baserat på uppgifter från kommunerna under 2017. Grundvatten innefattar även grundvattentäkter med konstgjord infiltration.

Lantbruk

Lantbrukets vattenanvändning står endast för ungefär tre procent av den totala vattenvändningen av sötvatten i länet, vilket motsvarar cirka 7 miljoner m³/år. Det saknas uppmätta vattenmängder för uttag inom lantbruket och siffrorna bygger på beräkningar med regionalt anpassade schabloner över djurhållning och växtodling (SCB, 2017).

Lantbrukets vattenanvändning i Västra Götalands län

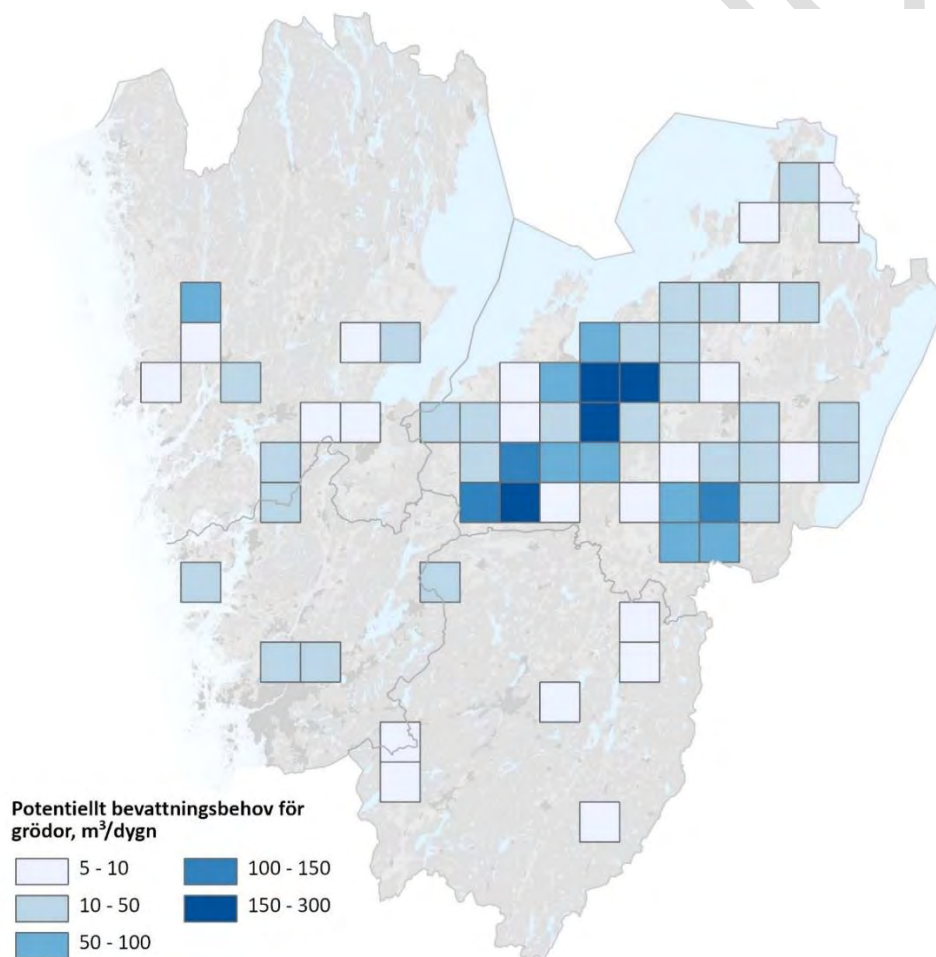
Figur 8. Lantbrukets vattenanvändning i Västra Götalands län år 2015 uppdelat på vatten till djurhållning och till bevattning, angivet i m³/år (SCB, 2015d)

Det saknas information om hur mycket vatten som tas från respektive typ av vattenresurs inom lantbruket, både på nationell och regional nivå. Äldre undersökningar från 1970- och 1980-talet visade att cirka 85 procent av bevattningsvattnet kom från enskilda ytvattentäkter. Resterande del kom i huvudsak från enskilda grundvattentäkter. År 2015 utförde Jordbruksverket en studie av antalet vattentäkter som tyder på att fördelningen är liknande även idag. Det går dock inte att bedöma hur stor volym som kommer från grund- respektive ytvatten. (SCB, 2017)

Det ställs olika krav på vattenkvaliteten beroende på vad vattnet ska användas till inom lantbruket. Enligt rekommendationer från Jordbruksverket bör dricksvatten till djur hålla samma hygieniska nivå som krävs för dricksvatten till människor (Jordbruksverket, 2018). Kvalitetskraven för bevattningsvatten varierar beroende på vilken gröda som ska bevattnas. Exempelvis kräver de grödor som konsumeras utan att först processas, bland annat bär och vissa grönsaker, att kvalitetskraven för dricksvatten uppnås medan till exempel potatis eller vall kan bevattnas med vatten som inte håller dricksvattenkvalitet. Kommunalt vatten har god hygienisk kvalitet och detsamma gäller oftast även för grundvatten tack vare att viss rening sker när vattnet infiltrerar i marken. I ytvatten är den hygieniska kvaliteten varierande och den påverkas i högre grad av mikrobiologiska föroreningskällor såsom avlopp eller läckage av gödsel.

Bevattning

Bevattningsbehovet är säsongsbetonat och bevattning sker framför allt under perioden maj till augusti. Mängden vatten som krävs för bevattning varierar från år till år i förhållande till nederbörds mängden under växtodlingssäsongen, vilken typ av gröda som ska bevattnas, jordart, bevattningsteknik och odlingsmetod.

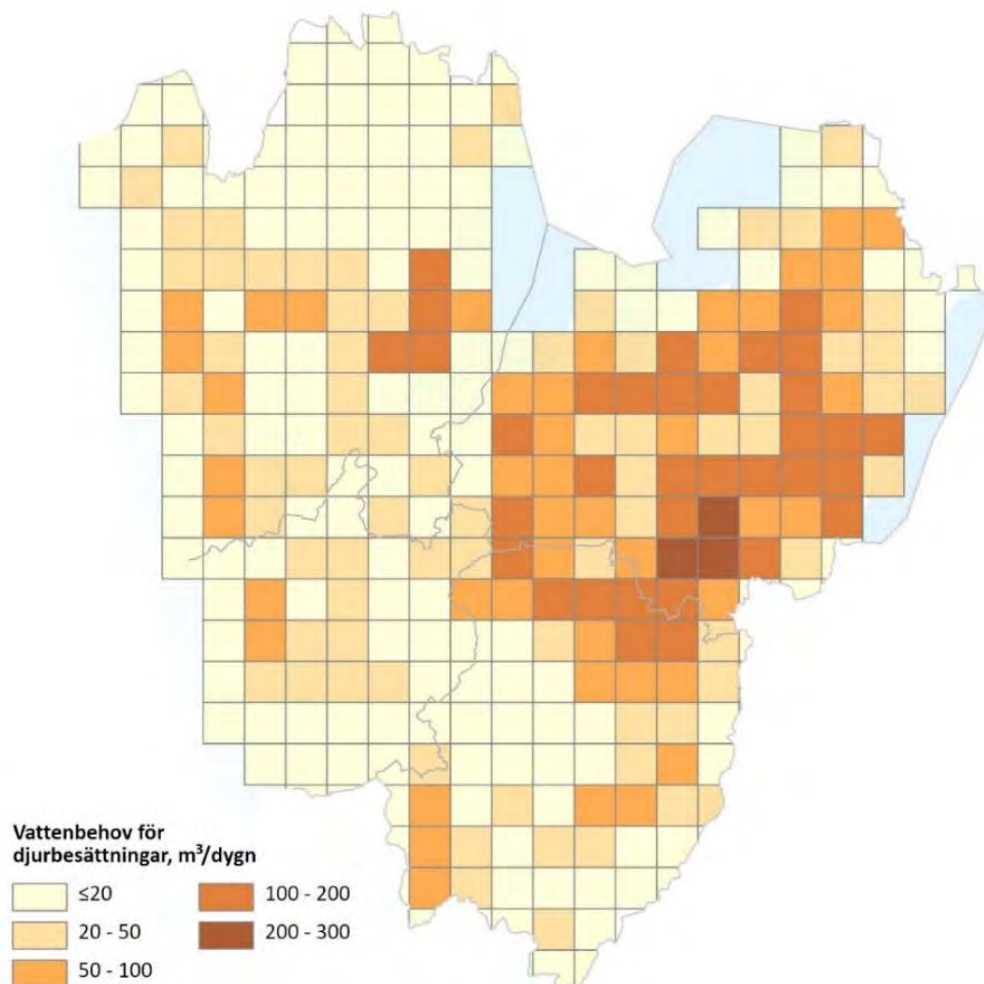
Figur 9. Det potentiella bevattningsbehovet (per dag under maj-augusti) för fruktodling, grönsaksodling, jordgubbsodling, kryddväxter, potatis, plantskolor, trädgårdsodling och övriga bärodlningar. Bevattningsbehovet är en uppskattning baserat på medelvärde odlad areal för åren 2014–2018 (se bilaga 3).

Enligt Jordbruksverkets uppskattning³ fanns strax under 500 bevattningsanläggningar i länet 2016. Det saknas uppgifter om hur många av dessa som används och vilken kapacitet de har. De grödor som bevattnas i länet idag är framförallt potatis, grönsaker och bär. Det potentiella bevattningsbehovet i länet har därför uppskattats utifrån var odling av ovan nämnda grödor finns, se

Figur 9. Det största bevattningsbehovet bedöms finnas i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat. Huruvida bevattning faktiskt sker i dessa områden beror på om det finns bevattningsutrustning och ekonomi för att bevattna. Även andra grödor bevattnas, exempelvis slåttervall, men även för detta saknas uppgifter på var och i vilken omfattning bevattning sker.

Djurhållning

Djurhållningens vattenbehov är jämnt fördelat över året. Behovet ökar endast marginellt under sommarmånaderna och anses vara relativt väderoberoende. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika djurslag och även beroende på djurens ålder och produktion. En mjölkko kräver exempelvis betydligt mer vatten än en kviga. Utöver det vatten som djuren dricker används också vatten för rengöring av stallar och utrustning som exempelvis mjölkutrustning.

³ Baserad på Jordbruksverkets strukturundersökning 2016 som visar antal jordbruksföretag i Västra Götaland med bevattningsutrustning. Då undersökningen ej är heltäckande är uppskattningen behäftad med osäkerhet.

Figur 10. Vattenbehovet för länets djurbesättningar år 2018. Hänsyn har tagits till; fjäderfä, får, get, gris, häst och nötkreatur 2018 (baseras på beräkningar, se bilaga 3).

Vattenbehovet för djurhållningen i länet har uppskattats baserat på schablonsiffror från Jordbruksverket (Jordbruksverket, 2018) gällande djurbesättningarnas storlek och sammansättning i länet. I Industri

Vattenbehovet varierar stort mellan olika typer av industrier. Vatten används för kylning, i processer, för sköljning med mera. Kylvatten är oftast det användningsområde som kräver störst vattenvolymer. Industrier vid kusten använder vanligen havsvatten för kylning.

Ytvatten är industrins vanligaste råvattenkälla i länet, se

. Under 2015 försågs industrierna i Västra Götaland med cirka 15 miljoner m³ vatten från den allmänna vattenförsörjningen. Grundvatten används endast i mindre volymer för vattenförsörjning till industrin. Industriverksamheter i länet som har stort vattenbehov är bland annat pappers- och massaindustrin, livsmedelsindustrin, raffinaderier och kemiindustrier. Den ungefärliga lokaliseringen av vattenbehovet i länet presenteras i Figur 12.

Figur 11. Industrins användning av sötvatten i Västra Götalands län år 2015 samt fördelningen mellan ytvatten, grundvatten och inköpt dricksvatten, angivet i miljoner m³/år. Kylvattenanvändning inkluderas (SCB, 2015 ff).

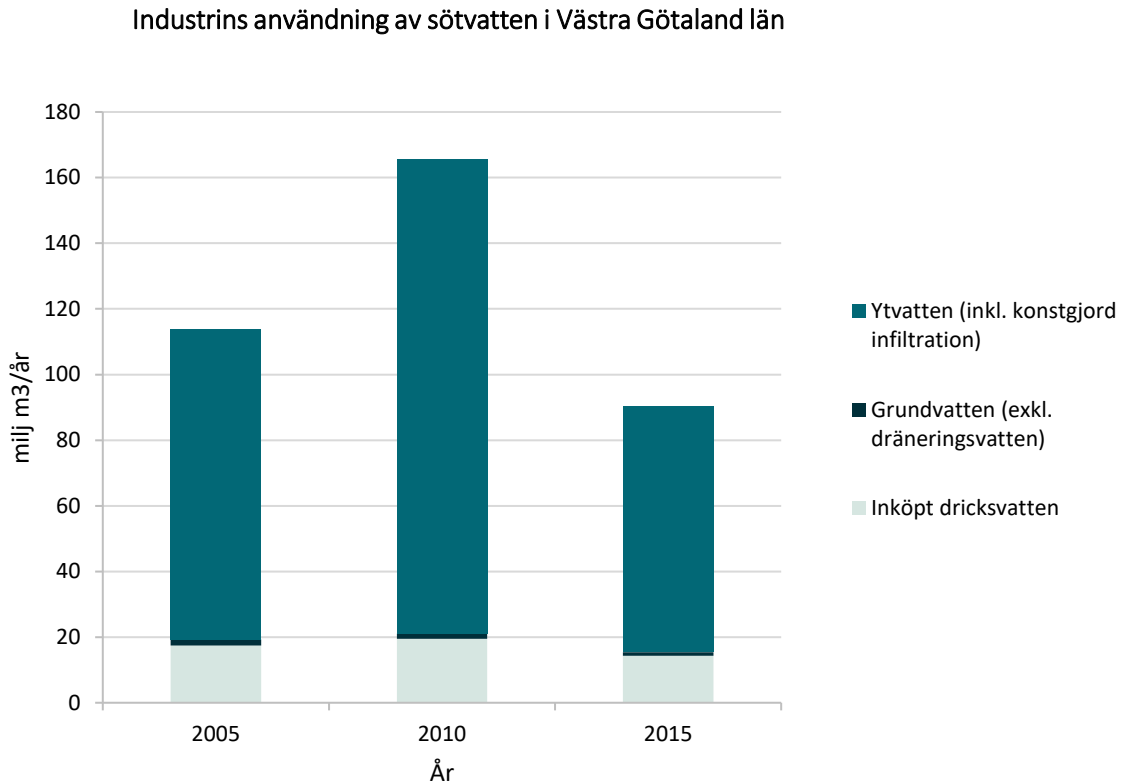
framgår att det största vattenbehovet finns i Skaraborg. I övriga länet är behovet relativt jämnt fördelat. Mjölkproduktionen står för det enskilt största vattenbehovet inom djurhållningen i länet.

Industri

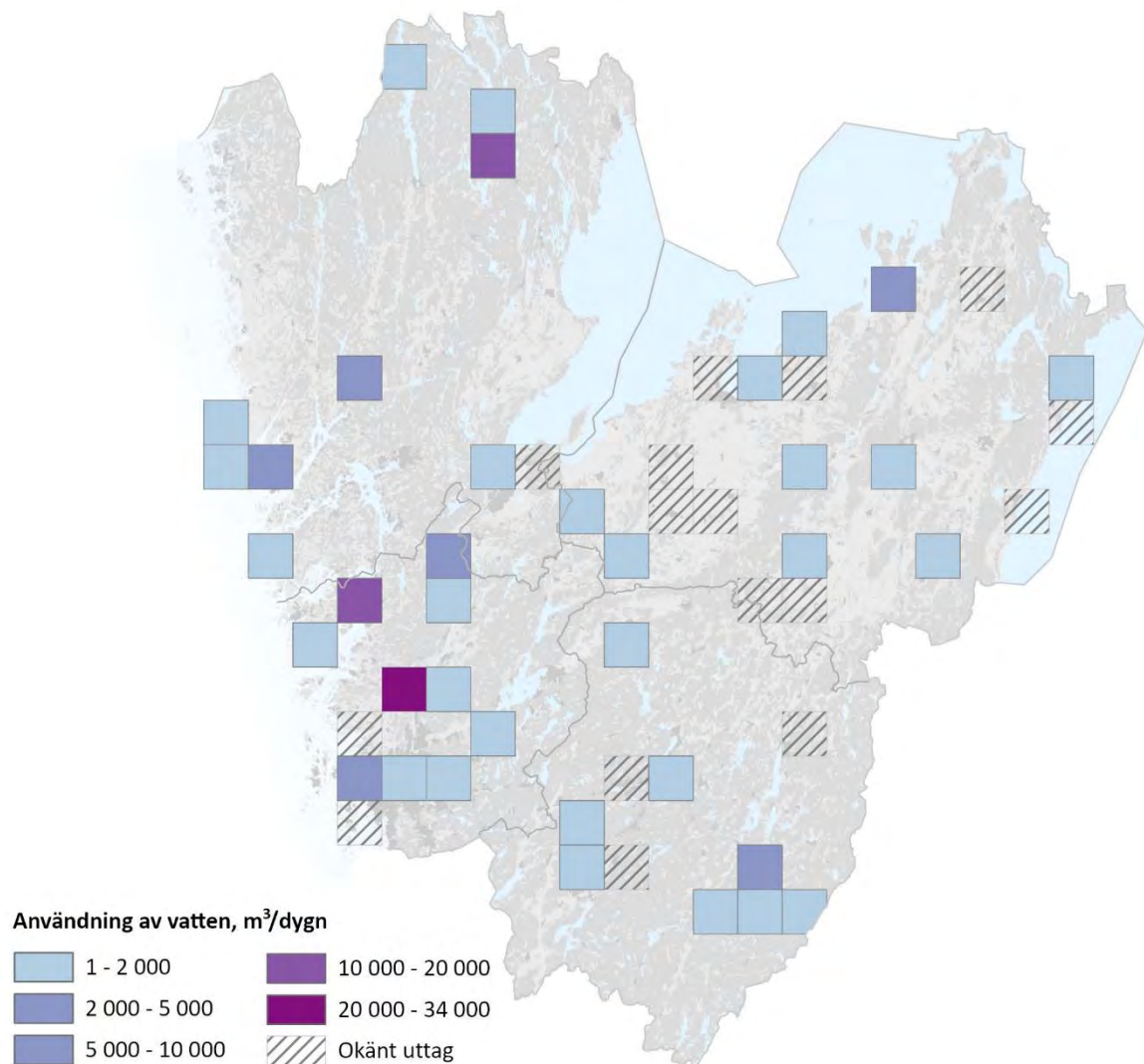
Vattenbehovet varierar stort mellan olika typer av industrier. Vatten används för kylning, i processer, för sköljning med mera. Kylvatten är oftast det användningsområde som kräver störst vattenvolymer. Industrier vid kusten använder vanligen havsvatten för kylning.

Ytvatten är industrins vanligaste råvattenkälla i länet, se

. Under 2015 försågs industrierna i Västra Götaland med cirka 15 miljoner m³ vatten från den allmänna vattenförsörjningen. Grundvatten används endast i mindre volymer för vattenförsörjning till industrin. Industriverksamheter i länet som har stort vattenbehov är bland annat pappers- och massaindustrin, livsmedelsindustrin, raffinaderier och kemiindustrier. Den ungefärliga lokaliseringen av vattenbehovet i länet presenteras i Figur 12.

Figur 11. Industrins användning av sötvatten i Västra Götalands län år 2015 samt fördelningen mellan ytvatten, grundvatten och inköpt dricksvatten, angivet i miljoner m³/år. Kylvattenanvändning inkluderas (SCB, 2015 f).

Figur 12. Sötvattenanvändning i stora industrier i Västra Götalands län år 2019.⁴

Övrig vattenanvändning

Inom samhället finns även vattenbehov för verksamheter som skolor, sjukhus, hotell, restauranger, kontor med flera. Andra verksamhetstyper som generellt sett kan vara vattenkrävande är till exempel kraftverksanläggningar, golfbanor, fotbollsplaner, kyrkogårdar och campingplatser.

⁴ Baseras på miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar.

Erfarenheter av torka från 2016–2018

År 2016 var ett torrt år och på flera håll i landet ledde detta till sjunkande vattennivåer som inte återhämtade sig till det normala under 2017 (SMHI, 2020a). Under 2016–2017 uppmärksammades låga grundvattennivåer och låga flöden i Sverige. Detta medförde problem för vattenförsörjningen i framförallt sydöstra delen av landet. Länsstyrelsen i Västra Götaland undersökte läget i länets kommuner genom en enkät och fann att problem förekom även inom delar av Västra Götalands län. Flera kommuner införde restriktioner för bevattning under sommaren 2017.

Under sommaren 2018 drabbades stora delar av Sverige av vattenbrist inom olika sektorer. Sommaren 2018 var varm och nederbörden under året var lägre än normalt, speciellt under sommaren. Värmen 2018 gjorde att vattenförbrukningen var hög samtidigt som vattentillgången i både yt- och grundvatten var lägre än normalt.

Sommaren 2018 skapade Länsstyrelsen i Västra Götaland krissamverkan för att stötta kommuner, samla in information om situationen i kommunerna och rapportera om läget till regeringen.

Vattenflödena blev låga i både stora och små vattendrag vilket ledde till att Länsstyrelsen meddelade att vattenuttag inte kunde göras utan risk för skada på enskilda och allmänna intressen och därmed inte var tillåtna. Restriktionerna gällde samtliga små och medelstora vattendrag i länet. Många kommuner i länet införde även bevattningsförbud för kommunalt vatten.

Även sjöarna i länet hade generellt låga vattennivåer. I några kommunala ytvattentäkter hade dricksvattenproducenterna svårt att hålla produktionen uppe och samtidigt hålla tillåtna vattennivåer enligt tillståndet. Vattennivåerna påverkades även i Vänern och Vättern. Vattentemperaturen i Vättern var högre än normalt vilket påverkade reningsprocesserna i vattenverken. Strax under hälften av länets kommuner angav att läget i den allmänna dricksvattenproduktionen var ansträngt under sommaren 2018. Samtliga kustkommuner i länet hade en ansträngd vattenförsörjning men problem förekom även i inlandet, både för grundvatten- och ytvattenbaserad vattenförsörjning.

Även den enskilda vattenförsörjningen påverkades under sommaren 2018. Ansvaret för enskild försörjning ligger på fastighetsägaren och en heltäckande bild av påverkan saknas. Ett 15-tal kommuner som tillfrågats uppgav att de fått samtal från oroliga fastighetsägare angående låga vattennivåer. Utöver bevattningsförbud vidtog flera kommuner åtgärder som informationskampanjer för att spara vatten, öppna vattenkiosker och mycket mer.

De största effekterna av torkan 2018 drabbade lantbruket och naturmiljön eftersom mindre ytvatten torkade ut och möjligheterna till bevattning var små. I endast ett fall i länet konstaterades direkt konkurrens mellan dricksvattenuttag och vattenuttag för annat ändamål. Den konkurrens som i övrigt upptäckts mellan dricksvatten och andra intressen involverar vatten till naturmiljön eller till kraftproduktion.

3. Tillgång och behov år 2100

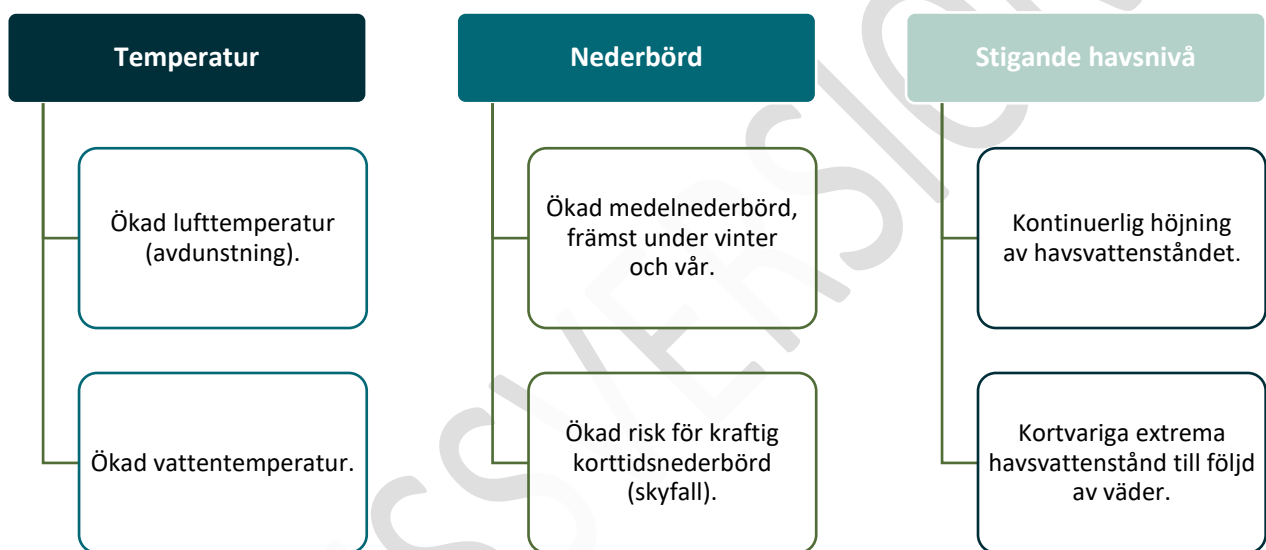
Klimat- och samhällsförändringar kommer att påverka vattenbehovet och tillgången till vatten. I detta kapitel redovisas klimatpåverkan och befolkningsframskrivningar till år 2100. Dessa långsiktiga prognoser innebär stora osäkerheter. De förutsägelser om framtiden som presenteras i detta kapitel kommer därför att behöva uppdateras efter hand som prognoserna förbättras eller förändras. En långsiktig samhällsplanering är ett kontinuerligt arbete.

Syftet med detta kapitel är att, trots osäkerheterna, presentera en översiktlig bild av vilka utmaningar som behöver beaktas i vattenförsörjningsplaneringen och hur dessa förväntas skilja sig åt

mellan länets delregioner. Här presenteras scenarion att sikta mot i långsiktig planering men siffrorna för exempelvis vattenbehovet vid nästa sekelskifte ska inte tas som absoluta.

Länets vattenresurser i ett förändrat klimat

Genomsnittstemperaturen i länet förväntas vara 3–5 grader högre i slutet av seklet (SMHI, 2015). Antalet varma och torra dagar förväntas bli fler under sommarhalvåret och vegetationsperioden bli längre. Detta gör att växtligheten tar upp mer vatten och då blir tillrinningen till yt- och grundvatten lägre. Högre temperaturer innebär också att mer vatten avdunstar. Sammantaget förväntas detta innebära längre perioder med låga flöden. Samtidigt ökar årsmedelnederbörden, den maximala dygnsnederbörden, den kraftiga korttidsnederbörden och tillrinningen. Detta ger ökad risk för skyfall med höga flöden som följd. Havsnivån stiger, både i form av kontinuerlig höjning och i form av kortvariga extrema höjningar vid specifika vädersituationer.

Figur 13. Sammanfattning av framtida förändring för yttre hydrologiska parametrar som påverkar vattentillgången och vattenkvaliteten i länets yt- och grundvattentillgångar.

Grundvatten

Grundvattentillgången är beroende av hur mycket nederbörd som bildar grundvatten och av markens förmåga att magasinera det vattnet. Klimatförändringarna medför en förändring av grundvattenbildningen i länet.

För moränjor dar spås grundvattenbildningen minska med upp emot tio procent jämfört med dagens läge medan det för grövre jordarter spås att grundvattenbildningen kan öka med upp till tio procent.

I Västra Götaland förutspås ökad grundvattenbildning under vintern (SGU, 2009). Detta ger högre grundvattennivåer i början av året. Längre vegetationsperiod medför att sommarperioden med låg grundvattenbildning blir längre vilket kan orsaka lägre grundvattennivåer både på sommaren och längre in på hösten. En längre period med låg grundvattenbildning ökar risken för vattenbrist, framförallt i mindre grundvattenmagasin (Rhode et. al., 2009).

När grundvattennivån stiger påverkas också vattenkvaliteten. Vattenkvaliteten påverkas av kemiska processer i marken när det infiltrerar från markytan till grundvattenmagasinet. När uppehållstiden i marken blir kortare kan grundvattenkvaliteten försämr as. En högre vattentemperatur kan också

påverka vattenkvaliteten negativt, eftersom de kemiska processerna är temperaturberoende. Nivåförändringar kan medföra förändrade flöden och en ökad spridning av föroreningar.

Vissa grundvattenmagasin står i kontakt med ytvatten. Dessa kan påverkas av flödesförändringar i ytvattnet och vice versa. Till exempel kan strömriktningen lokalt förändras vid en sänkt grundvattennivå. Detta kan innebära att områden där grundvatten tidigare trängde ut och blev ytvatten istället får ett omvänt strömningsmönster och ytvatten istället infiltrerar marken och tillförs grundvattenmagasinet. Översvämningar kan också förändra kvaliteten på grundvattnet.

Stora och små grundvattenmagasin reagerar olika

Stora och små grundvattenmagasin påverkas i olika grad av klimateffekterna. Störst påverkan på vattentillgång förväntas i små magasin. Grundvattentillgången i små grundvattenmagasin är beroende av att nederbörden faller regelbundet eftersom de inte kan lagra större vattenmängder. De reagerar alltså snabbt på förändringar i nederbörd och kallas därför ibland för snabbreagerande magasin. I dessa förändras vattennivån redan efter några dagar vid nederbörd eller torka. Små grundvattenmagasin är därför känsliga för förändringar av hur nederbörden fördelas över året och förväntas få minskad vattentillgång, främst under sommar och tidig höst då nederbörden är som lägst och vegetationsperioden fortfarande pågår (SGU, 2017).

Stora magasin är inte lika känsliga som små magasin eftersom de kan lagra större mängd vatten och reagerar långsammare på förändringar i nederbörd. Enstaka torrår har ofta liten påverkan på stora magasin där den magasinerade vattenvolymen är mycket större än grundvattenbildningen ett enskilt år (SGU, 2017). Minskad grundvattentillgång uppstår om grundvattenbildningen är låg flera år i rad som till exempel under perioden 2016–2018, se avsnittet *Erfarenheter av torka från 2016–2018* (sidan 24).

Ytvatten

Tillrinningen till ytvattenförekomsterna i länet förväntas öka på grund av ökad medelnederbörd. Flödena kommer också att variera kraftigare över året. Under höst och vinter ökar mängden vatten som tillförs sjöar och vattendrag. Vintertid lagras en del av nederbörden som snö och ger en vårflood när snön smälter. I framtiden kommer nederbörden under vinterhalvåret i större utsträckning falla som regn. Detta ger snabbare avrinning. Tillrinningen till ytvatten blir större på vintern och vårflooden minskar eller uteblir. Sommartid blir perioderna med låga flöden längre till följd av större avdunstning och längre växtsäsong. Konsekvensen blir att risken för översvämningar och höga flöden ökar i vattendrag under höst och vinter. Dessutom ökar risken för vattenbrist under sommaren, främst i mindre sjöar och vattendrag (SMHI, 2015). Regleringar och tappningsstrategier kan behöva förändras för att kompensera de förändrade flödesmönstren.

Sjöar och vattendrag med små avrinningsområden är känsliga för perioder med låg tillrinning. I dessa resurser finns det risk för påtagligt minskad vattentillgång under sommarhalvåret. Kapacitetsminskningen förväntas främst under andra hälften av seklet.

Sjöar med stora avrinningsområden är inte lika känsliga för tillfälliga perioder av låg tillrinning. Mot slutet av seklet kan dock säsongsbunden kapacitetsbrist uppstå även i sjöar med större avrinningsområden.

Fler kraftiga nederbördstillfällen medför en ökad risk för försämrad vattenkvalitet genom översvämmad mark, bräddning av avloppsreningsverk och enskilda avlopp.

Högre vattentemperatur kan, tillsammans med en ökad avrinning, medföra en ökad risk för övergödning och förhöjda humushalter i vattnet. Sådana trender ses redan idag (Livsmedelsverket, 2019). Detta medför också risk att föroreningar sprids.

Vättern

I ett förändrat klimat förväntas det bli vanligare med låga nivåer i Vättern (SMHI, 2018). De högsta vattennivåerna blir oförändrade på grund av att sjön är reglerad. Vätterns kallvattenekosystem kan förändras när vattentemperaturen stiger. Ett förändrat ekosystem kan medföra förändrad vattenkvalitet. Sjön har en lång omsättningstid som gör att föroreningar kan stanna kvar i sjön under lång tid.

Vänern och Göta Älv

I framtiden beräknas den naturliga vattennivån i Vänern att variera mer (SMHI, 2018). Det blir vanligare med höga nivåer, främst under vintern, med större översvämningrisk som följd. Under sommarhalvåret blir det istället vanligare med låga nivåer eftersom avdunstningen ökar med temperaturen. Vattennivån i Vänern är reglerad och tappningen justeras för att hålla nivåerna inom dämnings- och sänkningsgränserna. I framtiden förväntas det bli vanligare med höga och låga tappningar i Göta älv. Tappningsstrategin för Vänern kommer att påverka hur de faktiska nivå- och flödesförhållanden i vattensystemet blir.

Även i Vänern kan ekosystemet påverkas av att vattentemperaturen stiger. Vänerns vattenvårdsförbund bedömer att högre vattentemperatur gynnar algbloomning, etablering av invasiva arter och tillväxt av bakterier och parasiter som kan påverka råvattenkvaliteten negativt (Vänerns vattenvårdsförbund, 2016).

I Göta älvs dalgång är skredrisken stor (SGI, 2012). Enligt en kartläggning från Statens Geotekniska institut (SGI) kommer en fjärdedel av älvens sträckning få ökad risk för skred som följd av klimatförändringarna. Detta eftersom både ökade nederbördsmängder och extremväder men också torrperioder påverkar markstabiliteten negativt. Då kan markens jämnviktsläge hamna ur balans vilket är en bidragande faktor till skred (SGI 2018). Hur stora effekter ett skred får för dricksvattenproduktionen är helt beroende av var det sker och hur stort skredet är (SGI, 2012). Det är störst risk att vattenresursen påverkas om ett skred uppstår inom något av de förorenade områdena utmed älven.

Stigande havsnivå kan ge ökande problem med saltvattenuppträngning i Göta älv vilket påverkar råvattentäkten. På grund av älvens begränsade djup är också risken stor för höga vattentemperaturer.

Klimatrisker för vattenförsörjningen

På nästa sida redogörs kort för vilka förändringar som kan påverka länets vattenresurser. Den data som finns att tillgå idag är framtagna på nationell nivå och går inte att direkt översätta till en kvantifierad påverkan i en specifik vattenresurs. De nationella klimatanalyserna ger en fingervisning om problemområden men grunden i bedömning av lokala förhållanden måste vara mätningar (flöde, vattennivå, kvalitet) och trendanalyser från den aktuella vattenresursen. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenförsörjningen. Att följa den är en viktig åtgärd i arbetet med att rusta vattenförsörjningen mot klimatförändringar, se *Åtgärder riktade till kommunernas VA-huvudmän* (sidan 45).

Saltvatteninträngning	• Främst kustnära, bergborrade brunnar och ytvatten som mynnar i havet (Göteborgsregionen och Fyrbodal).
Höga flöden (översvämningsrisk)	• Främst vintertid. Störst ökning i Sjuhärad och inom Upperusälvens avrinningsområde (Fyrbodal) men även påtaglig ökning längs kusten.
Minskad grundvattentillgång	• Låga grundvattennivåer och risk för kapacitetsbrist förväntas främst i små grundvattenmagasin sommartid. I Sjuhärad och Skaraborg även lägre grundvattennivåer under hösten. • I Göteborgsregionen finns viss risk för kapacitetsbrist även i stora grundvattenmagasin.
Torka (Ökat antal dagar med låg markfuktighet)	• Ökningen är störst i länets östra delar där antalet dagar med låg markfuktighet är högst redan idag. Ökat bevattningsbehov förväntas, främst i Skaraborg
Minskad ytvattentillgång	• Risk för minskad kapacitet sommartid i mindre sjöar och vattendrag med små avrinningsområden i Fyrbodal, Skaraborg och i viss mån även Göteborgsregionen. • Låga flöden i vattendrag förväntas inträffa oftare i hela länet (främst sommartid) med störst påverkan i Skaraborg och Göteborgsregionens östra delar. • I Fyrbodal finns risk för periodvis minskad kapacitet även i sjöar med större avrinningsområden. • Reglering av sjöar har stor betydelse för möjligheten att magasinera vatten över lågflödesperioder och lokala skillnader kan vara stora.
Erosion, ras och skred	• Till följd av höga flöden och översvämnningar i skredkänsliga områden i Fyrbodal, Göteborgsregionen och Sjuhärad.
Vattenkvalitet	• Vattenkvaliteten beror av vattentemperatur, flödes- och nivåförändringar i vattenresurserna, markkemiska processer, översvämnningar och markanvändningen. Exakta förändringar är svåra att förutspå.

Länets framtida vattenbehov

Idag saknas prognoser för framtida vattenanvändning på nationell nivå. Enskilda verksamheter och dricksvattenproducenter gör prognoser, men oftast med ett relativt kort tidsperspektiv. Det är svårt att förutsäga det framtida behovet av vatten eftersom det styrs av flera olika faktorer:

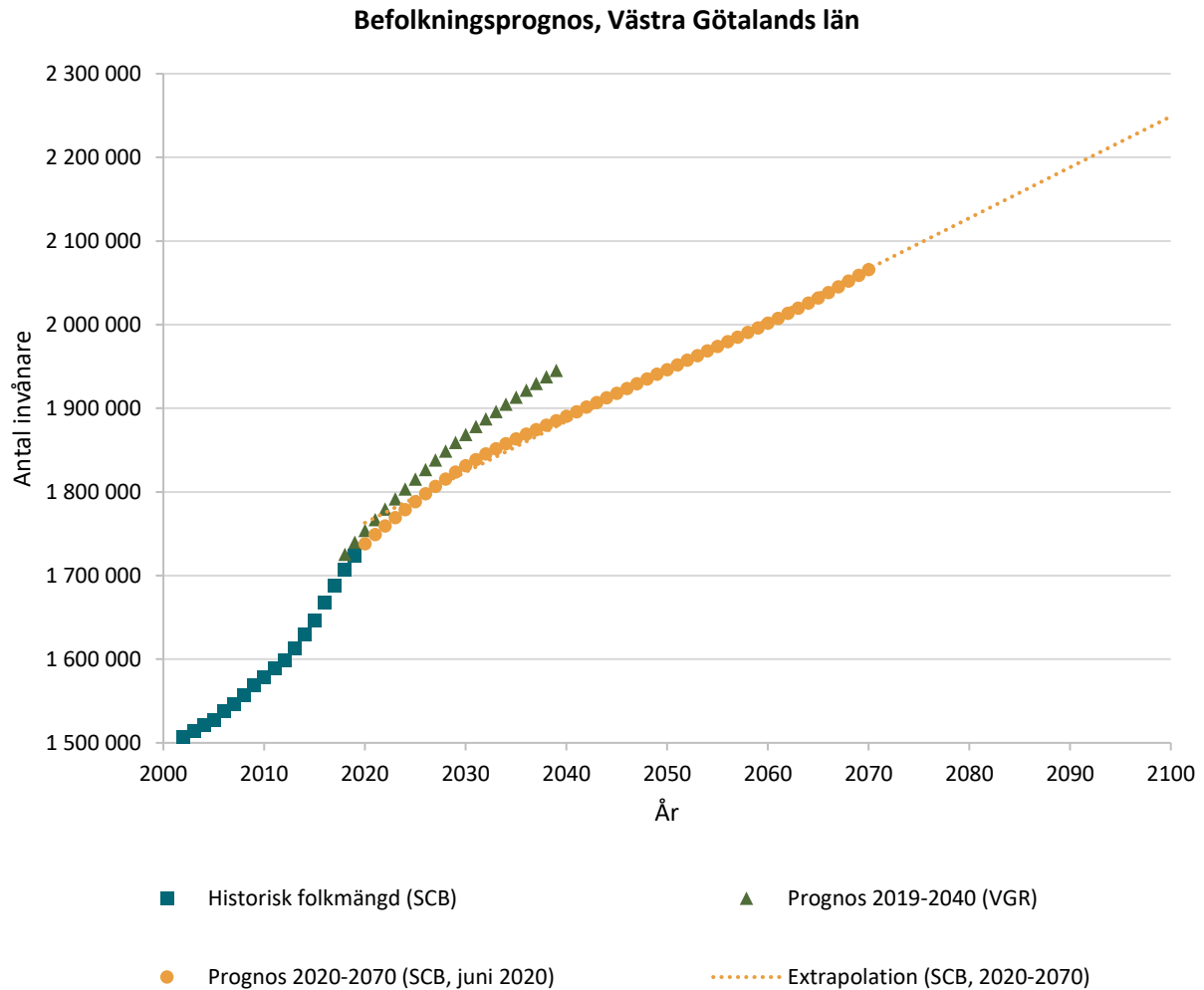
- Befolkningsutvecklingen och den geografiska spridningen i befolkning, industri och lantbruk påverkar vattenbehovet och dess fördelning i länet.
- Klimateffekter kan påverka hur vi anpassar verksamheter efter exempelvis säsongsvariationer i vattentillgång.
- Ålder och status på tekniska anläggningar påverkar vattenförluster till exempel i ledningsnät.
- Tekniska innovationer kan effektivisera vattenanvändningen eller introducera nya vattenbehov. Tekniska lösningar kan också möjliggöra en mer differentierad vattenanvändning än vi har idag. Där vatten av dricksvattenkvalitet idag används för till exempel bevattning eller toalettspolning hade en sämre vattenkvalitet kunnat nyttjas.
- Informationskampanjer har under de senaste åren använts med gott resultat för att påverka dricksvattenanvändares beteenden och minska vattenbrist. Beteendeförändringar kan även uppstå av andra anledningar och då ha en mer långsiktig påverkan på hur vi använder vatten.

De fem punkterna kan i sin tur påverkas av ekonomisk, juridisk och politisk styrning. Osäkerheten i prognoser för framtidens vattenbehov är stor. Samtidigt är tillgången till tillräcklig mängd råvatten samhällsviktig. Det behöver finnas marginaler i vattenförsörjningsplaneringen för att ta höjd för osäkerheterna.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutveckling påverkas av många olika aspekter, både inom Sverige och i vår omvärld. Mållåret för vattenförsörjningsplanen är 2100. I nuläget finns ingen befolkningsprognos för länet som sträcker sig så långt. För att få en bild av befolkningens mängd 2100 har befintliga prognoser förlängts. Att förlänga befolkningsprognoser innebär stora osäkerheter och folkmängden ökar oftast inte linjärt. I Figur 14 illustreras befolkningsutvecklingen i länet till år 2100 utifrån två prognoser:

- Västra Götalandsregionens prognos för länet 2019–2040, (VGR, 2019) (grön)
- Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för länet 2020–2070, (SCB, 2020), (orange)

Figur 14. Befolkningsprognoser för Västra Götalands län från Västra Götalandsregionen (VGR) och Statistiska centralbyrån (SCB).

SCB:s prognos har längst tidsspann och är mest aktuell. Den visar på en lägre befolkningsökning än Västra Götalandsregionens prognos. Vid jämförelse av prognoserna, som visas i Figur 14, blir det tydligt att de skiljer sig åt, även om båda visar en befolkningsökning. SCB:s prognos är publicerad i juni 2020⁵ och beräkningarna baseras på observationer från de senaste nio åren samt ett antagande om att denna utveckling fortsätter (SCB, 2020). En framskrivning till år 2100 är osäker eftersom både stora och små strukturförändringar påverkar befolkningsutvecklingen. I vattenförsörjningsplanen har SCB:s data använts vid uppskattning av det framtida vattenbehovet.

SCB:s kommunvisa prognos 2020–2070 visar att befolkningen ökar i ett 30-tal av länets 49 kommuner fram till år 2030. Under prognosens senare del vänder trenden och befolkningen förväntas istället minska i många av länets kommuner. Två tredjedelar av länets kommuner kommer enligt SCB:s prognos ha en lägre folkmängd år 2020 än år 2070. Urbaniseringen fortsätter och den procentuellt sett största befolkningsökningen sker i och i anslutning till regionens större tätorter.

⁵ Underlaget för den regionala befolkningsframskrivningen togs fram i mars 2020 och effekter som överdödlighet och lågkonjunktur till följd av Coronapandemin har inte inkluderats i beräkningarna. Det är ännu inte möjligt att bedöma vilka effekter pandemin har på befolkningsutvecklingen då såväl hälsomässiga som ekonomiska faktorer har en inverkan på detta.

Hushållens vattenbehov och allmän vattenförsörjning år 2100

Vattenbehovet för länet har beräknats utifrån SCB:s befolkningsprognos och presenteras i .

Tabell 1. Vattenbehov är beräknat utifrån tre värden för genomsnittlig vattenförbrukning per person. Vad som inkluderas i dessa tre värden förklaras i avsnittet *Hushåll* (sidan 17).

Tabell 1. Länets totala vattenbehov 2100 baserat på SCB:s befolkningsprognos 2020–2070 samt en faktor för högsäsong baserad på fritidshusbebyggelse. Hushållens vattenbehov speglar det totala behovet i länet, oavsett allmän eller enskild försörjning. Det totala vattenbehovet och det totala dricksvattenbehovet inom allmän vattenförsörjning är något överskattat eftersom 100 procent anslutning till allmän vattenförsörjning antas i beräkningarna.

Västra Götalands läns vattenbehov år 2100 vid högsäsong (m3/dygn)	
Hushållens vattenbehov (140 L/p/d)	350 000
Totalt dricksvattenbehov i allmän vattenförsörjning (190 L/p/d)	480 000
Totalt vattenbehov inom allmän vattenförsörjning (utgående från vattenverk) (275 L/p/d)	690 000

Även vattenförbrukningen per person kommer att förändras på sikt men prognoser för detta saknas. I Danmark är till exempel vattenförbrukningen lägre jämfört med Sverige, bland annat på grund av begränsad vattentillgång och ett högre pris på vatten. Detta visar på potential till minskad vattenförbrukning även i Sverige i framtiden (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

I oktober 2020 antog Europaparlamentet och rådet ett nytt EU-direktiv om kvaliteten på dricksvatten och bättre tillgång till dricksvatten för alla i unionen (Regeringskansliet, 2020). I kommittédirektivet framgår att kommissionen kommer att ange ett tröskelvärde för vattenläckage som ska gälla för större vattenproducenter. Medlemsstaterna ska tillse att tröskelvärdet inte överskrids. Vid överskridande kommer krav ställas på en handlingsplan för att minska läckaget. Regeringen har tillsatt en särskild utredare för att föreslå hur direktivet ska genomföras i Sverige och utredningen ska vara klar i september 2021.

Detta, tillsammans med att det utvecklas ny teknik och nya försörjningslösningar till följd av vattenbrist i framförallt sydöstra Sverige, är några av faktorerna som påverkar vår framtida vattenförbrukning. Sannolikt kommer den totala vattenförbrukningen per person att sjunka men det är inte möjligt att prognosticera.

Lantbrukets framtida vattenbehov

Klimatförändringarna förväntas leda till att tillgången på vatten tidvis och regionalt minskar. De förväntas också leda till att jordbrukets vattenbehov ökar på lång sikt (Jordbruksverket, 2018). Det faktiska behovet av vatten i lantbruket beror också på hur livsmedelsproduktionen utvecklas.

De nuvarande trenderna inom lantbruket är att jordbruksarealen minskar, antalet produktionsenheter blir större men färre och produktionen inom både växtodling och djurhållning minskar något. Samtidigt har Sverige en livsmedelsstrategi som innebär att produktionen inom lantbruket ska öka (Regeringskansliet, 2017). Strategin sträcker sig till 2030.

Jordbruksverket har gjort förenklade⁶ framtidsanalyser till år 2030 för att bedöma hur lantbrukets vattenbehov kan komma att se ut (Jordbruksverket, 2018). Prognoser på längre sikt än till 2030 har bedömts vara för osäkra att göra. Beroende på hur produktionen inom lantbruket utvecklas kan vattenbehovet öka eller minska.

Vattenbehovet för djurhållning är stabilt över året och är därför främst beroende av antalet djur per produktionsenhet (Jordbruksverket, 2018). Enligt Jordbruksverkets prognoser kan vattenbehovet för djurhållning antingen öka något eller minska beroende på vilka antaganden som görs. Skillnaderna inom djurhållningen är dock små relativt de stora variationer som finns i prognoserna för bevattningsbehovet. Lantbrukets samlade vattenbehov kan därför skilja sig åt mycket beroende på förutsättningarna inom växtodlingen.

Det framtida bevattningsbehovet beror av många faktorer, såsom jordtyp, växt, odlingsmetod, klimat och väder, bevattningsteknik och ekonomi (Jordbruksverket, 2018). Detta gör det komplext att uppskatta hur stort vattenbehovet förväntas bli i framtiden. Det finns också stora osäkerheter i uppmätt data eftersom bevattningsbehovet skiljer sig stort från år till år då det är starkt väderberoende.

Idag är det inte lönsamt att bevattna alla typer av grödor i Sverige (Jordbruksverket, 2018). Detta kan dock förändras i ett torrare och varmare klimat eftersom produktionsbortfallet på grund av torkstress kan bli stort. Detta medför att de ekonomiska riskerna kan bli stora i ett obevattnat lantbruk.

Dagens siffror är osäkra och att de olika faktorerna som påverkar vattenbehovet kan ge både ökat och minskat bevattningsbehov (Jordbruksverket, 2018). Det är därför svårt att ge en prognos för framtiden. Möjlighet till bevattning antas vara en viktig faktor för lantbruket då nederbörden i framtiden förväntas variera mer över året och även mellan olika år. Trots osäkerheten i prognoserna behöver även lantbruket diskutera, planera för och samverka kring hållbar vattenförsörjning redan nu. Robust vattenförsörjning är en förutsättning även för lantbruket.

Industrins framtida vattenbehov

Även inom industrin är god vattenförsörjning en viktig faktor för produktionen. Vattenbehovet varierar kraftigt mellan olika typer av verksamheter. Vattenförbrukningen är ofta starkt relaterad till produktionens omfattning. Samtidigt varierar möjligheterna att recirkulera vatten eller minska vattenanvändningen beroende på typ av verksamhet och processens utformning. Generella bedömningar är inte möjliga att göra.

Det finns ingen prognos för hur industrin i Västra Götalands län kommer att utvecklas eftersom detta beror av konjunktur, förutsättningar på en global marknad och många andra faktorer.

⁶ Länsspecifika underlagsdata för Västra Götaland saknas och prognosen bygger på antaganden från andra län.

4. Länets dricksvattenresurser

För att en vattenresurs ska anses som en robust dricksvattenresurs för flera generationer framåt behöver flera kriterier vara uppfyllda. Vattentillgången behöver kunna täcka det behov som finns under alla tider på året, vattenresursen måste vara gynnsamt belägen i förhållande till vattenbehovet, vattenkvaliteten behöver vara god nog för att kunna producera dricksvatten till en rimlig kostnad och risk för föroreningspåverkan eller kapacitetspåverkan ska vara låg. Utöver detta behöver vattenresursens gynnsamma egenskaper bestå i ett förändrat klimat och den behöver kunna uppfylla även de framtida kraven på kapacitet och kvalitet.

De viktigaste dricksvattenresurserna i länet är de som redan nyttjas idag och flera av dessa uppfyller samtliga krav ovan. Det finns dock dricksvattenresurser som nyttjas idag men som inte är långsiktigt hållbara och det finns delar av länet som idag inte har ordnat reservvattenförsörjning. De

dricksvattenresurser som nyttjas för allmän vattenförsörjning behöver därför kompletteras för en fortsatt robust vattenförsörjning i länet.

För att identifiera vilka vattenresurser som kan vara aktuella som komplement ur ett regionalt perspektiv har Länsstyrelsen gjort en analys av samtliga vattenförekomster i länet. Analysen har mynnat ut i tre kategorier, se Figur 15.

Figur 15. Länets viktiga dricksvattenresurser delas in i tre kategorier; nationellt, regionalt och kommunalt viktig. Förutsättningarna för och behovet av förvaltning och skydd skiljer sig mellan de tre kategorierna.

Analysen omfattar uttagsmöjlighet, flöde, vattenkvalitet, läge, klimataspekter, föroreningsrisker och möjlighet till konstgjord infiltration. Yt- och grundvattenresursernas uttagsmöjlighet har även jämförts med ett uppskattat värde för medianvattenbehovet år 2100 i delregionen de är belägna i för att bedöma på vilken skala (nationell, regional, kommunal) de bedöms kunna nyttjas. Urvalsmetod och tillvägagångssätt vid prioritering framgår av bilaga 3.

Regionalt och nationellt viktiga dricksvattenresurser presenteras i detta kapitel. Kommunalt viktiga dricksvattenresurser utgörs av vattentäkter som nyttjas idag och presenteras inte i planen. Då det ändå är centralt för länets dricksvattenförsörjning att dessa får erforderligt skydd presenteras åtgärder för dem i kapitel 4.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser

Vättern och vattensystemet Väner och Göta älv är viktiga för vattenförsörjningen i flera län. För att skydd och förvaltning av dessa ska vara enhetlig krävs samarbeten över länsgränserna.

Riskhanteringen för de nationellt viktiga dricksvattenresurserna kräver också ett något annorlunda perspektiv än för övriga dricksvattenresurser. I dessa vattensystem finns vattenrelaterade intressen, exempelvis sjöfart, av en annan betydelse än i de flesta andra sjöar och vattendrag.

Regionalt viktiga dricksvattenresurser

De regionalt viktiga dricksvattenresurserna är sådana som kan vara av mellankommunalt intresse. De kräver därför samordnad förvaltning över kommungränser.

Ytvattenresurser och grundvattenresurser har olika sårbarhet och skyddsbehovet skiljer sig därför emellan dem. Grundvattenmagasin har ett naturligt skydd i och med att föroreningar kan brytas ner eller fastläggas i den ovanliggande marken, innan de når grundvattnet. Ytvatten har inte samma

naturliga skydd och där har vattnet oftast kortare omsättningstid. I grundvattenmagasin stannar en förorening som väl når grundvattnet länge, dels på grund av att vattenomsättningen ofta är långsam dels för att temperaturen är lägre, den biologiska aktiviteten är låg och miljön ofta är syrefattig. Detta gör att föroreningar inte bryts ner på samma sätt som i ett ytvatten.

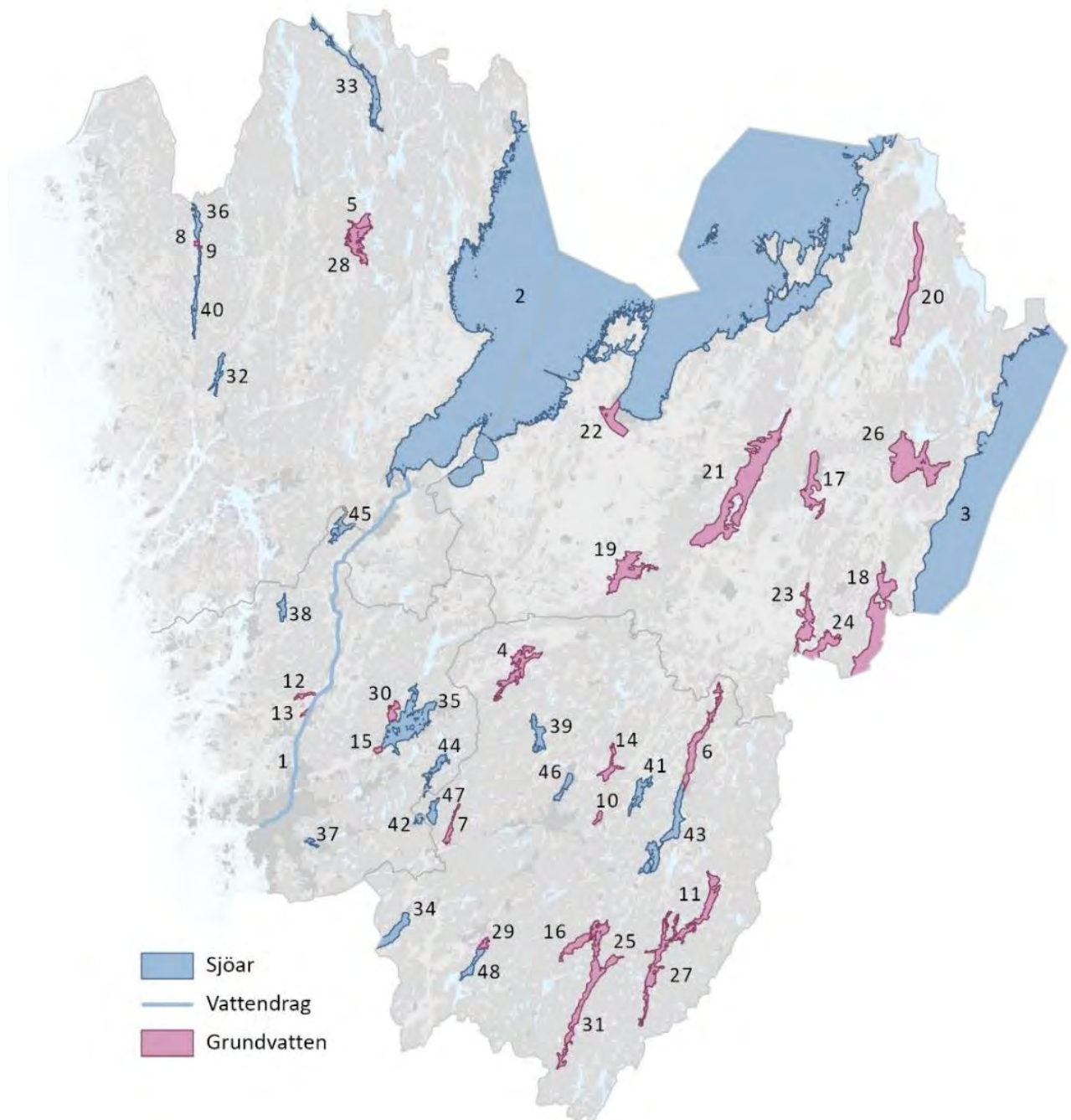
I grundvattenmagasin finns också en risk för förändring av själva magasinet genom utbrytning av naturgrus och andra material. Täktverksamhet ökar magasinets sårbarhet när naturligt skydd tas bort och innebär en föroreningsrisk genom att verksamheten sker där magasinet är sårbart. Större täktverksamheter kan även påverka grundvattenströmning och vattentillgång i magasinet.

Skillnaderna i sårbarhet och risk mellan yt- och grundvatten gör att det kan krävas olika åtgärder för att säkerställa skyddet av dem. Det finns ett större behov av att synliggöra grundvattenmagasin varför urvalet av regionalt viktiga dricksvattenresurser har något fler grundvattenförekomster än ytvatten.

Mer information om de nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurserna finns i bilaga 1.

Tabell 2. Nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser i länet med ID-nummer enligt karta i Figur 16.

Nationellt viktiga dricksvattenresurser			
1. Göta Älv	2. Väneren	3. Vättern	
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – grundvatten			
4. Algutstorp-Horla	11. Dalstorp-Tranemo	18. Hökensås (Källefall)	25. Svenljunga
5. Backen	12. Diseröd Norra	19. Larv	26. Tibro
6. Blidsberg-Ulricehamn	13. Diseröd Södra	20. Lokaåsen-Värpe-Fägre	27. Tranemo
7. Bollebygd Norra	14. Fänneslunda-Rångedala	21. Magasinsgrupp Rösjön Hornborga Valle Timmersdala	28. Ödskölts moar
8. Bullarebygden Västra	15. Gråbodeltat	22. Rådaåsen	29. Örbydeltat
9. Bullarebygden Östra	16. Göjeholm	23. Sandhem-Hömb norr	30. Östadsdeltat
10. Dalsjöfors	17. Hagelberg	24. Sandhem-Hömb söder	31. Östra Frölunda
Regionalt viktiga dricksvattenresurser – ytvatten			
32. Kärnsjön	37. Rådasjön	42. Västra Nedsjön	47. Östra Nedsjön
33. Lelång	38. Stora Hällungen	43. Åsunden	48. Östra Öresjön
34. Lygnern	39. Säven	44. Ömmern	
35. Mjörn	40. Södra Bullaresjön	45. Öresjö (Lilla Edet)	
36. Norra Bullaresjön	41. Tolken (Ulricehamn)	46. Öresjö (Borås)	

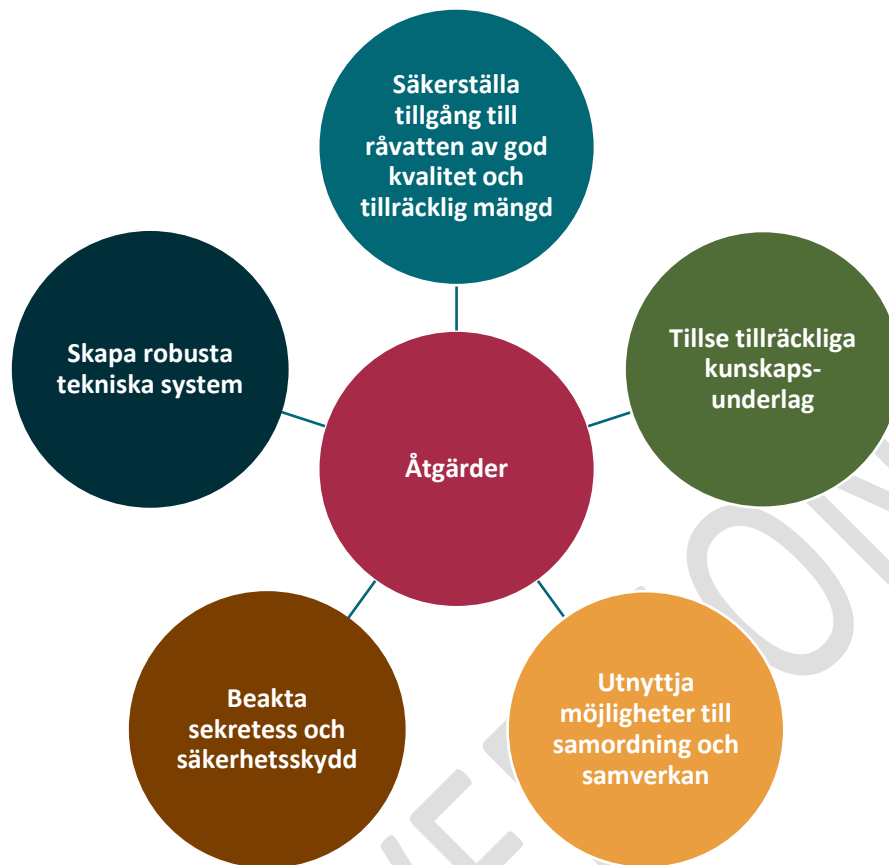

Figur 16. Karta med nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser. Siffrorna motsvarar ID-nummer i Tabell 2.

5. Åtgärder för robust dricksvattenförsörjning

Dricksvattensäkerhet innebär att tillgodose behovet av vatten i tillräcklig mängd och av god kvalitet utan väsentliga avbrott. Grunden till en robust dricksvattenförsörjning är att ha kännedom om vilka hot, risker och sårbarheter som finns idag, hur dessa kan komma att förändras och ha en plan för att hantera detta. Risker för vattenförsörjningen kan röra sig om klimatrisker, sabotagerisker, olycksrisker och risker i ordinarie markanvändning och exploatering. De fem övergripande åtgärder som identifierats som viktiga för dricksvattensäkerheten i länet presenteras i Figur 17.

Figur 17. Fem övergripande åtgärder för långsiktigt robust dricksvattenförsörjning i Västra Götalands län.

För att vattenförsörjningen ska vara robust behöver också de organisationer som arbetar med den ha tillräckliga personella och ekonomiska resurser och god kompetens för att utföra sitt uppdrag. Även detta behöver planeras för så att det finns kontinuitet i arbetet med vattenförsörjningsplanering.

Som beskrivits i avsnittet *Länets framtida vattenbehov* (sidan 310) finns det också många faktorer som påverkar hur vatten används i samhället. Information om vattenförsörjning och vattenanvändning kan ändra beteenden både på kort och lång sikt. Att kommunicera om det arbete som görs kan påverka både vattenanvändningen och kompetensförsörjningen i branschen genom att synliggöra dricksvattenyrken.

Säkerställa tillgång till råvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd

En robust dricksvattenförsörjning kräver tillräckliga marginaler så att leveransavbrott eller naturliga variationer i vattentillgång inte påverkar leveransen av vatten. Långsiktig planering i regionala och kommunala vattenförsörjningsplaner lägger grunden för detta. En viktig åtgärd för kommunerna är att säkerställa en tillräcklig reservvattenförsörjning inom den allmänna vattenförsörjningen. I den långsiktiga planeringen behöver även klimataspekter vägas in. Livsmedelsverket har tagit fram en handbok för klimatanpassning av dricksvattenproduktionen. Klimatanpassning är en samhällsbyggnadsfråga och kräver politisk förankring och samarbeten mellan flera olika kompetenser inom kommunens organisation. Handboken beskriver både administrativa åtgärder och fysiska åtgärder.

Marginaler kan också skapas genom vattenbesparande åtgärder och effektivisering av vattenanvändningen.

Leveranssäkerheten behöver också kunna upprätthållas vid kris och utvecklingen av dricksvattenförsörjningen behöver gå hand i hand med samhällsutvecklingen så att sårbarheter kan förutses och förebyggas.

När dricksvattenresurser synliggörs genom vattenskyddsområden eller genom att de pekas ut i en vattenförsörjningsplan läggs grunden för att kunna skydda dem. Enligt ramdirektivet för vatten 2000/60/EG, artikel 7 ska vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller producerar mer än 10 m³/dygn ha erforderligt skydd. Skydd innebär att reducera risker som kan påverka möjligheten till långsiktigt nyttjade av vattentäkten.

Det finns många olika vattenskyddsåtgärder att ta till för att minska risker för viktiga vattenresurser. En heltäckande riskanalys lägger grunden till att vidta rätt skyddsåtgärder. De naturgivna förutsättningarna, användningen och riskbilden vid en vattenresurs avgör hur den bäst bör skyddas. Lokala skillnader kan vara stora och skyddet behöver därför vara lokalt anpassat. Ett effektivt vattenskyddsarbete innebär att anpassa skyddsåtgärderna efter riskens karaktär:

- Vattenskyddsområden med tillhörande vattenskyddsföreskrifter används för att reglera risker kopplade till markanvändning. En viktig del i vattenskyddsarbetet är också att utöva tillsyn för att säkerställa efterlevnaden av vattenskyddsföreskrifterna.
- Olycksrisker minskas genom exempelvis beredskap eller fysiska åtgärder som hindrar en förorening från att nå vattenresursen.
- Genom att synliggöra vattentäkter i fysisk planering kan exempelvis miljöfarliga verksamheter lokaliseras så att risken för förorening av en viktig vattenresurs minimeras.
- Aktivt informationsarbete ökar medvetenheten om behovet av att skydda vattentäkter och om vilka risker som förekommer. I Naturvårdsverkets handbok för vattenskyddsområde (2010:5) lyfts väl anpassad information fram som en kostnadseffektiv åtgärd för att förhindra oönskade aktiviteter och olyckstillbud inom ett vattenskyddsområde. Skyltning av vattenskyddsområden är ett exempel på sådan information.

Skyddsåtgärder för regionalt viktiga vattenresurser som inte nyttjas som vattentäkt idag

De regionalt viktiga dricksvattenresurserna som inte är i bruk idag skyddas inte på samma sätt som befintliga vattentäkter. Precis som för nuvarande vattentäkter ska skyddet vara riskbaserat och avvägt efter behov. I och med att dricksvattenresurserna inte nyttjas idag syftar skyddet i första hand till att bibehålla goda förutsättningar för att resurserna ska kunna användas framöver. Skyddet består främst i att dricksvattenintresset synliggörs och beaktas i samhällsplanering och vid exploatering. Här behöver både kommunerna och Länsstyrelsen utveckla sina arbetssätt.

Tillse tillräckliga kunskapsunderlag

Det finns idag luckor i den kunskap som behövs för att ta fram en heltäckande vattenförsörjningsplan för Västra Götalands län. Det finns behov att kartlägga och planera för vattenbehov utöver dricksvattenbehovet för människor. Exempelvis behövs kunskap om vattenbehovet för lantbruk och industri samt vattenbehovet för att bibehålla känsliga naturmiljöer. Det krävs också bättre kännedom om vilka vattenuttag som görs från respektive vattenresurs. Det sistnämnda arbetar SMHI med att kartlägga på nationell nivå (SMHI, 2020b).

Klimatförändringarna orsakar större variationer i vattentillgång, både sett över året och mellan olika år. Det innebär större osäkerheter för de verksamheter som är beroende av vattenuttag ur våra vattenresurser och risk för konkurrens om vatten i bristområden. De vattenresurstyper som är mest

sårbara i Västra Götaland är små yt- och grundvattenresurser. I dessa riskerar minskad vattentillgång under sommaren att orsaka vattenbrist, främst inom enskild vattenförsörjning.

Längs Bohuskusten är säsongsvariationerna stora med hög vattenförbrukning sommartid. Det är också under sommaren som vattentillgången är som lägst. I och med att en helhetsbild av vattenuttagen saknas finns inte en heltäckande bild av länets bristområden. Det finns ett behov av att fortsätta identifiera och genomföra insatser i bristområden för att förebygga konkurrenssituationer.

Det behövs också mer kunskap om naturliga variationer i vattentillgång i de regionalt viktiga vattenresurserna. Detta innebär exempelvis behov av nivåövervakning i grundvattenmagasin för att se variationer under året och mellan år. Detta är en grund för att bedöma grundvattenmagasinens robusthet mot klimatförändringar och identifiera bristområden.

Erfarenheterna från 2018 visar att vi behöver större kännedom om hur torka påverkar vattenmiljöer samt i vilka vattenförekomster det finns risk för konkurrens mellan vatten till naturmiljön och bland annat vattenuttag för bevattning och i vissa fall för allmän vattenförsörjning.

Det finns även behov av en materialförsörjningsplan för länet som övergripande och strategiskt redogör för samhällets behov av byggmaterial i form av berg, grus och sand samt förutsättningarna att tillgodose behovet. En materialförsörjningsplan kan tillsammans med den regionala vattenförsörjningsplanen förebygga konflikter mellan naturgrusbrytning och vattenförsörjning i grundvattenförekomster.

Utnyttja möjligheter till samordning och samverkan

En robust vattenförsörjning för hela länet innebär att tillgängliga resurser används effektivt. Eftersom vattenresurserna inte är jämnt fördelade i länet är samverkan en nyckel till detta. Det finns förbättringspotential i länet vad gäller samarbeten över kommungränser såväl som över förvaltningsgränser. Mellankommunala diskussioner är extra viktigt när kommuner delar vattenresurser men kan även vara till stor nytta för att effektivt nyttja andra resurser, kompetens och sprida erfarenheter.

I Dricksvattenutredningen (SOU 2016:32) konstaterades att förutsättningarna för att skapa en säker, stabil och hållbar dricksvattenförsörjning skiljer mycket sig åt mellan landets vatten- och avloppsorganisationer. Detsamma gäller inom Västra Götalands län. Mellankommunal samverkan kan vara ett led i att minska skillnaderna och möjliggöra en mer strategisk, långsiktig planering i kommunerna. Länsstyrelsen kan ta en mer aktiv roll i att möjliggöra samarbeten, exempelvis genom att aktivt samordna mellan kommuner och erbjuda forum för diskussion om dricksvattenrelaterade frågor.

De nationella dricksvattenresurserna har betydelse både för vattenförsörjning och andra intressen som exempelvis sjöfart och fiske med mera. Då dessa dricksvattenresurser är så centrala för dricksvattenförsörjningen behöver de förvaltas efter sina specifika förutsättningar samtidigt som övriga intressen beaktas. Förvaltningen av Vänern och Vättern berör flera län. Samarbetet mellan län och kommuner, vattenvårdsförbund och vattenproducenter i anslutning till Vänern respektive Vättern är väl etablerat. Detta ger goda förutsättningar bland annat för att säkerställa skydd och effektivisera övervakningen i sjöarna.

Skapa robusta tekniska system

De tekniska systemen är en central del i en robust dricksvattenförsörjning. Ansvaret för anordnande, drift och underhåll av dessa åligger kommunens VA-huvudman eller dricksvattenproducenten. Effektivt resursutnyttjande minskar sårbarheten i vattenförsörjningen. Rening och distribution av vatten är energikrävande. Stora ledningsläckage innebär därför inte bara en förlust av vatten utan också stora energikostnader. Underhåll och förnyelse av tekniska anläggningar med bristfällig status effektiviserar resursutnyttjandet. Många kommuners dricksvattenanläggningar har idag ett stort behov av underhåll och förnyelse vilket också påverkar möjligheterna att avsätta resurser till långsiktig dricksvattenplanering. Anläggningarnas långa livslängd och de stora investeringar som krävs vid utbyggnad eller nybyggande innebär också att vägval om hur dricksvattenförsörjningen anordnas på lång sikt indirekt tas vid beslut om byggnation. Det är därför viktigt med långsiktig planering för vatten och avlopp som är väl anpassad efter samhällsutvecklingen i kommunen och klimatpåverkan.

Dricksvattenproduktion behöver också vara motståndskraftig i kris. För en robust vattenförsörjning är det även viktigt att dricksvattenproducenterna har plan och beredskap för hur exempelvis elförsörjning och tillgång till kemikalier och annat som förbrukas i produktionen.

Denna plan fokuserar på skydd av råvattenresurser och åtgärder i de tekniska systemen tas inte upp vidare.

Beakta sekretess och säkerhetsskydd

För att dricksvattenförsörjningen ska vara robust behöver också informationen om den hanteras på ett säkert sätt. Informationssäkerhet består av tre delar:

- Tillgänglighet – informationen ska finnas på rätt plats när den behövs.
- Riktighet – informationen ska vara korrekt, inte manipulerad eller förstörd
- Konfidentialitet – endast behöriga personer får ta del av informationen (gäller också information som inte är sekretessbelagd)

Synen på informationshantering inom vattenförsörjning har förändrats under de senaste åren bland annat på grund av regeringens beslut att återuppta totalförsvarsplaneringen, förändringar i säkerhetsskyddslagen samt lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

Vattenförsörjning är en samhällsviktig verksamhet och en del i totalförsvaret. Det gör att information som rör vattenförsörjning kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Viss sekretessbelagd information anses vara av betydelse för Sveriges säkerhet och omfattas därmed även av säkerhetsskyddslagen (2018:585). Informationshanteringen behöver anpassas efter detta.⁷ Arbetssätten för informationshantering är under förändring såväl inom nationella myndigheter som länsstyrelser och kommuner. Samarbete i frågorna är viktigt för att bedömningen av hur olika uppgifter ska hanteras ska bli enhetlig. Konkreta åtgärder utarbetas efterhand som gemensamma ramar för informationssäkerhet har arbetats fram. Under tiden är det viktigt att fortsätta se över den information som hanteras inom den egna organisationen i förhållande till informationssäkerhet.

⁷ Mer information om informationssäkerhet kopplat till vattenförsörjningsplanering finns i Havs- och vattenmyndighetens vägledning (Havs- och vattenmyndigheten, 2020).

Föreslagna åtgärder

I detta kapitel presenteras förslag på specifika åtgärder för att säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning i länet. Varje åtgärd kopplar mot någon av de övergripande åtgärderna i Figur 17 vilket illustreras med sortering och färgsättning i tabellerna. Åtgärderna riktar sig till Länsstyrelsen såväl som olika förvaltningar inom kommunen. För att tydliggöra ansvarsfördelningen har varje berörd aktör ett eget avsnitt med åtgärder.

I kapitlen nedan riktas åtgärder till den aktör som är främst ansvarig att initiera och driva åtgärden, men andra aktörer kan behöva bidra med sin kunskap och sina resurser.

Då den regionala vattenförsörjningsplanen fokuserar på dricksvattenförsörjning finns endast åtgärder för kommuner och länsstyrelser. Även aktörer med enskild vattenförsörjning kan behöva vidta åtgärder för att tillse robust vattenförsörjning.

Flera av åtgärderna arbetar Länsstyrelsen och kommunerna med redan idag. För att åtgärdslistan ska bli heltäckande nämns även dessa. Samtliga åtgärder är viktiga för en fortsatt robust dricksvattenförsörjning i länet. Vattenförsörjningsplanens åtgärder innebär främst mer samverkan mellan kommuner och med Länsstyrelsen samt att Länsstyrelsen avser att ta fram tydligare kunskapsunderlag för länets viktiga vattenförekomster.

Åtgärderna har arbetats fram utifrån förslag i den dialog med kommuner som hölls i starten av planeringsarbetet (se bilaga 4). Åtgärderna är även samordnade med vattenförvaltningens åtgärdsprogram för Västerhavets vattendistrikt och vägledning från nationella myndigheter för att gå i linje med dessa.

Åtgärder riktade till kommunernas VA-huvudmän

Tabell 3. Åtgärder riktade till kommunernas VA-förvaltning/dricksvattenproducenter. Åtgärderna 1–10 berör säkerställa råvattentillgång, tillse kunskapsunderlag samt möjliggöra samordning och samverkan.

Säkerställa råvattentillgång	
1	Säkerställa riskbaserat skydd av vattentäkter och vid behov: a) Inrätta vattenskyddsområden för de allmänna vattentäkter som saknar skydd, samt revidera äldre vattenskyddsområden (gäller vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande, 1999)⁸ b) Tillse god beredskap för olyckor och oförutsedda händelser som kan påverka råvattenkvaliteten c) Sprid information om vattenskyddsområden till berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare. d) Vidta fysiska åtgärder för att minska risken att en vattentäkt förorenas/blir obrukbar.
2	Säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag. ⁹
3	Inkludera de regionalt viktiga vattenresurserna i den kommunala VA-planeringen.
4	Ta fram kommunal vattenförsörjningsplan. ¹⁰
5	Klimatsäkra dricksvattenförsörjningen enligt Livsmedelsverkets handbok för klimatanpassning. ¹¹
6	Beredskapsplanering för torka.
7	Planera för redundans och reservvattenförsörjning.
8	Planera för nödvatten enligt Livsmedelsverkets guide för nödvattenplanering. ¹²
Tillse kunskapsunderlag	
9	Övervaka nivåer och flöden i befintliga vattentäkter.
Möjliggör samordning och samverkan	
10	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen. ¹³

⁸ Se Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 3a-b.

⁹ Innebär ett tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kapitlet 9 och 9a §§ miljöbalken. Se även Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 3d.

¹⁰ Se SGU 2009:24 "Vattenförsörjningsplan - Identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjning".

¹¹ Se Livsmedelsverkets rapport 2019 version 1 "Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning".

¹² Se Livsmedelsverket KC:1701, 2017 "Guide för planering av nödvattenförsörjning".

¹³ Se Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 1 som syftar till förvaltningsöverskridande samarbete om vattenplanering med avstamp i den regionala vattenförsörjningsplanen.

Åtgärder riktade till kommunernas tillsynsmyndighet

Tabell 4. Åtgärder riktade till kommunernas tillsynsmyndighet. Åtgärderna 11–13 berör säkerställa råvattentillgång samt möjliggöra samordning och samverkan.

Säkerställa råvattentillgång	
11	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn inom vattenskyddsområden. ¹⁴
12	Visa hänsyn till vattenskyddet vid tillsyn eller anmälan enligt miljöbalken i eller i anslutning till vattentäkter eller utpekade dricksvattenresurser i den regionala vattenförsörjningsplanen.
Möjliggör samordning och samverkan	
13	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen. ¹³

Åtgärder riktade till kommunernas planförvaltning

Tabell 5. Åtgärder riktade till kommunernas planförvaltning. Åtgärderna 14–16 berör säkerställa råvattentillgång samt möjliggöra samordning och samverkan.

Säkerställa råvattentillgång	
14	Beakta skyddet av dricksvattenresurser vid översiktsplanering. Uppdatera översiktsplaner med vattenskyddsområden och de utpekade dricksvattenresurserna i den regionala vattenförsörjningsplanen.
15	Visa hänsyn till dricksvattenintresset vid detaljplanering.
Möjliggör samordning och samverkan	
16	Vid behov utveckla mellankommunala samarbeten och samarbeta om dricksvattenfrågor över förvaltningsgränserna inom kommunen. ¹³

¹⁴ Se Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 3c.

Åtgärder riktade till Länsstyrelsen

Tabell 4. Åtgärder riktade till Länsstyrelsen. Åtgärderna 17–29 berör säkerställa råvattentillgång, tillse kunskapsunderlag samt möjliggöra samordning och samverkan.

Säkerställa råvattentillgång	
17	Inrätta vattenskyddsområden när kommuner ansöker samt främja arbetet genom råd och stöd till kommuner. ¹⁵
18	Genomföra systematisk och regelbunden tillsyn av vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter. Ge tillsynsvägledning till kommunerna vad gäller tillsyn i vattenskyddsområden. ¹⁶
19	Vid granskning av översiktsplaner och detaljplaner uppmärksamma om dricksvattenförsörjningsintresset synliggörs genom vattenskyddsområden och koppling till den regionala vattenförsörjningsplanen.
20	Vägleda om hur dricksvattenintresset ska synliggöras och hanteras i fysisk planering.
21	Visa hänsyn till vattenskyddet och effektiv vattenanvändning vid prövning av miljöfarlig verksamhet i eller i anslutning till vattentäkter eller utpekade dricksvattenresurser i den regionala vattenförsörjningsplanen.
22	Visa hänsyn till vattenskyddet vid prövning av vattenverksamhet i eller i anslutning till vattentäkter eller utpekade dricksvattenresurser i den regionala vattenförsörjningsplanen.
23	Genom tillsyn kontrollera att tillståndspliktiga vattenuttag i grund- och ytvatten har tillstånd. ¹⁷
24	Identifiera och genomföra insatser i områden med risk för vattenbrist i länet. Särskilt följande åtgärder behöver utföras i områden med risk för vattenbrist ¹⁸ : a) Utveckla rådgivning för vattneffektivisering till små och medelstora företag i samtliga branscher. b) Ta fram en ny eller uppdatera befintlig våtmarksstrategi för länet. c) Bistå Havs- och vattenmyndigheten i arbetet med att ta fram en plan för omprövning av tillstånd för vattenuttag.
Tillse kunskapsunderlag	
25	Fortsätt kartlägga vattenuttag och vattenbehov för att få en överblick över det totala uttaget ur vattenresurser i länet.
26	Ta fram en materialförsörjningsplan för länet i samverkan med kommunerna. ¹⁹
27	Kartlägga nuvarande vattenkvalitet och vattentillgång i länet samt trender och förändringar.

¹⁵ Se Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 5a och 5c

¹⁶ Se Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 5b och 5c

¹⁷ Se Vattenmyndighetens Åtgärdsprogram för Västerhavet för 2021–2027, kommunernas åtgärd 5e

¹⁸ Se Vattenmyndighetens Delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka för Västerhavet för 2021–2027.

¹⁹ Se SGU, rapport 2015:05 "Metodbeskrivning för regional materialförsörjningsplanering".

Möjliggör samordning och samverkan	
28	Skapa forum för samverkan och diskussion om dricksvattenfrågor i länet.
29	Se över behovet av länsövergripande samarbeten för aktiv förvaltning av Vänern, Vättern och Göta älv ur ett dricksvattenperspektiv.

REMISSVERSION

6. Referenser

- Havs- och vattenmyndigheten, 2015. 2015:15 Juridiken kring vatten och avlopp. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.
- Havs- och vattenmyndigheten, 2020. 2020:1 Vägledning för regional vattenförsörjningsplanering. Göteborg: Havs- och vattenmyndigheten.
- Jordbruksverket, 2018. Jordbrukets behov av vattenförsörjning. Jönköping: Jordbruksverket.
- Livsmedelsverket, 2017. Guide för planering av nödvattenförsörjning. KC:1701.
- Livsmedelsverket, 2019. Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning. Uppsala: Livsmedelsverket.
- Länsstyrelsen Östergötlands län, 2020 Fördjupad vattenförsörjningsplan Östergötlands län.
<https://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/miljo-och-vatten/vatten--och-avloppsforsoerjning/regional-vattenforsorjningsplan.html>
- Miljörapporter 2018–2019 från länets anläggningar, svenska miljörapporteringsportalen, Regeringen, 2017. En livsmedelsstrategi för jobb och hållbar tillväxt i hela landet, <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/en-livsmedelsstrategi-for-jobb-och-hallbar-tillvaxt-i-hela-landet/>, senast ändrad 2017-01-16, besökt 2020-09-09.
- Regeringen, 2020. EU:s nya dricksvattendirektiv antaget,
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/10/eus-nya-dricksvattendirektiv-antaget/> senast ändrad 2020-10-23, besökt 2021-01-19.
- Rhode, A., Lindström, G., Rosberg, J. & Pers, C., 2006. Grundvattenbildning i svenska typjordar - översiktlig beräkning med en vattenbalansmodell. Uppsala Universitet: Report Series A, No. 66
- Rhode, A., Lindström, G., Dahnée, J., 2009. Grundvattennivåer i ett förändrat klimat. Uppsala universitet: proj. nr 60–1642/2007.
- SCB, 2015a, Statistiska centralbyråns statistikdatabas: Vattenuttag och vattenanvändning i Sverige, 2015. Statistiska centralbyrån. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/miljo/vattenanvandning/vattenuttag-och-vattenanvandning-i-sverige/>
- SCB, 2015b, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Befolkningens anslutning till kommunalt vatten och avlopp. Vart femte år 1960–2015.
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902C/MI0902T05/
- SCB, 2015c, Statistiska centralbyråns statistikdatabas, Befolkningen efter region och typ av vattenanslutning. Vart femte år 2000 – 2015,
http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902C/MI0902T03/?rid=5a8d754a-48be-45ba-8e03-a22ecb0b3426
- SCB, 2015d. Jordbrukets vattenanvändning per typ av användning, efter region, Vart femte år 1995–2015.
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902E/VattenAnvJord/.
- SCB, 2015e, Antal småhusfastigheter efter region, fastighetstyp, och vattenanslutning. Vart femte år 2000–2015, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902C/MI0902T04/
- SCB, 2015 f, Industrins vattenanvändning efter region och typ av vatten. År 2005 – 2015.
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0902_MI0902E/VattenAnv/
- SCB, 2017. Vattenanvändningen i Sverige 2015. Stockholm: Statistiska centralbyrån.
https://www.scb.se/contentassets/bcb304eb5e154bdf9aad3fbcd063a0d3/mi0902_2015a01_br_miftbr1701.pdf
- SCB, 2020, Folkmängd, antalet födda, döda och flyttningar efter region, kön och ålder. År 2020–2070,
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0401_BE0401A/BefProgOsiktRegN/.

SGI, 2012. Skredrisker i Göta älvdalen i ett förändrat klimat, slutrapport i 3 delar.

SGI, 2018. Klimatlasters effekt på naturlig mark och geokonstruktioner. Geotekniska aspekter på klimatförändringen.

SGU, 2013. Bedömningsgrunder för grundvatten SGU 2013:01. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SGU, 2017. Grundvattenbildning och grundvattentillgång i Sverige. Uppsala: Sveriges Geologiska Undersökning.

SMHI, 2015. Framtidsklimat i Västra Götalands län, Norrköping: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

SMHI, 2018. Sveriges stora sjöar idag och i framtiden, Norrköping: Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

SMHI, 2020a. <https://www.smhi.se/data/meteorologi/kartor/>, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, besökt 2020-10-26.

SMHI, 2020b. Gemensamt arbete för att öka kunskapen om vattenuttag, en förutsättning för hållbar vattenhantering idag och i framtida klimat. <https://www.smhi.se/tema/hydrologi-sjoar-och-vattendrag/projekt/vattenuttag-1.155675>, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, senast ändrad 2020-01-30, besökt 2020-11-20.

Svenskt Vatten, 2008. Råvattenkontroll – Krav på råvattenkvalitet. <https://www.svensktvatten.se/globalassets/dricksvatten/ravatten/ravattenkontroll---krav-pa-ravattenkvalitet-20081208.pdf>

Svenskt Vatten, 2019a. <https://www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/>, senast ändrad 2019-03-26, besökt 2020-09-03.

Svenskt Vatten, 2019b. Resultatrapport VASS Drift 2018.

Vänerns vattenvårdsförbund, 2016, Hur blir Vänerns vattenkvalitet i framtiden? - Långsiktiga trender av dricksvattenresursen.

VGR, 2019. Befolkningsprognos Västra Götaland 2019–2040. <https://www.vgregion.se/ov/data-och-analys/analysportalen/rapporter-2019/befolkningsprognos-vastra-gotaland-2019-2040/>, senast ändrad 2020-06-23, besökt 2020-10-26.

Copyrightförteckning av kartor

Vattenförsörjningsplanen:

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – SGU Jordarter 1:1 miljon, Figur 3

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – VM Vattenförekomster och övriga vatten (2017–2021 cykel 3), Figur 16. *Karta med nationellt och regionalt viktiga dricksvattenresurser.*

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – LM Översiktskartan, figur 16

Bilagor:

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – LM Översiktskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – GSD Fastighetskartan, samtliga kartor

© Lantmäteriet Geodatasamverkan – VM Vattenförekomster och övriga vatten (2017–2021 cykel 3), figur 2 & 3

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Vattenmyndigheternas samråd inom vattenförvaltning i Västerhavets vattendistrikt

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västra Götaland, som är en del av Vattenmyndighet i Västerhavets vattendistrikt, har tagit fram förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och en delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka, inför vattenförvaltningens cykel 2021-2027. Remissmaterialet är omfattande. Förvaltningarnas bedömning är att de åtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet är mest relevanta att ta ställning till, eftersom dessa blir juridiskt bindande, varför detta är i fokus i förslaget till remissvar. Förslag till remissvar har tagits fram i samarbete mellan enhet strategisk planering, miljöenheten och Herrljunga Vatten. Synpunkter har även inkommit från Lantbrukarnas riksförbund, vilka delvis kunnat hanteras i remissvaret, och delvis behöver hanteras separat från denna remiss. Synpunkter skall lämnas i särskild enkät. Förslag till svar bifogas, markerade med gult i "Vattenmyndigheternas samråd – enkätfrågor: förslag till svar". Förvaltningarna och bolaget bedömer att förslaget kan få relativt omfattande konsekvenser för behovet av tillsyn och planering i kommunen i framtiden. Bland annat föreslås att kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsperspektiv som säkerställer att miljökvalitetsnormerna för vatten beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet. Till viss del bedömer förvaltningarna att det finns en motsättning mellan några av de förslag som anges i åtgärdsprogrammet, vilka blir juridiskt bindande, och miljöbalkens nuvarande bestämmelser.

Beslutsunderlag

- Remiss inklusive missiv, inkom till kommunen 2020-10-31. I samrådet ingår förslag till förvaltningsplan för Västerhavets vattendistrikt, förslag till miljökvalitetsnormer för Västerhavets vattendistrikt, förslag till åtgärdsprogram för Västerhavets vattendistrikt, förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka, miljökonsekvensbeskrivning samt underlagsmaterial presenterat i VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Samrådshandlingarna finns tillgängliga via www.vattenmyndigheterna.se/samrad
- Tjänsteskrivelse i ärendet, daterad 2021-04-01
- Vattenmyndigheternas samråd – enkätfrågor: förslag till svar

Förslag till beslut

Förslag till remissvar godkänns och förvaltningen får i uppdrag att skicka svaret till vattenmyndigheterna.

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Elaine Larsson
Miljöchef

Bakgrund

Vattendirektivet (2000/60/EG) infördes för att långsiktigt säkra en hållbar vattenförvaltning inom EU och syftet är att skydda och förbättra alla vattenförekomster i EU. I Sverige har vattenmyndigheterna ett utpekat ansvar för att tillgodose att vattendistriktens sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten förvaltas på ett hållbart sätt. Vattenmyndigheterna ska var sjätte år ta fram ett åtgärdsprogram för varje vattendistrikt där de redovisar vad Sveriges myndigheter och kommuner behöver göra inom sina respektive ansvarsområden för att följa miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Grunden för de åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet är ett omfattande arbete med att kartlägga och analysera alla vattenförekomster, vilket redovisas i förvaltningsplanen. Åtgärder i åtgärdsprogrammet är sådana som vattenmyndigheten bedömer behövs för att vattenförekomsterna i distriktet ska nå den kvalitet som miljökvalitetsnormerna (MKN) anger. De åtgärder som anges i åtgärdsprogrammet blir juridiskt bindande. I första hand syftar åtgärdsprogrammet till att åtgärda vattenförekomster med problem, det vill säga de som inte uppnår så kallad god vattenstatus. Förslag på fysiska åtgärder i enskilda vattendrag redovisas i VISS (Vatteninformationssystem Sverige), dessa åtgärdsförslag är inte juridiskt bindande, men är sådant som vattenmyndigheten bedömer behöver genomföras för att vattendraget skall uppnå och bibehålla god vattenstatus.

Remissmaterialet är omfattande. Förvaltningarnas bedömning är att de åtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet är mest relevanta att ta ställning till, eftersom dessa blir juridiskt bindande, varför detta är i fokus i förslaget till remissvar. Förslag till remissvar har tagits fram i samarbete mellan tjänstepersoner på enhet strategisk planering, miljöenheten och Herrljunga Vatten. Synpunkter har även inkommit från Lantbrukarnas riksförbund, vilka delvis kunnat hanteras i remissvaret, och delvis behöver hanteras separat från denna remiss då de berör utgångspunkten för den analys som föregått förslaget. Synpunkter skall lämnas i särskild enkät. Förslag till svar bifogas, markerade med gult i "Vattenmyndigheternas samråd – enkätfrågor: förslag till svar". Förvaltningarna och bolaget bedömer att förslaget kan få relativt omfattande konsekvenser för behovet av tillsyn och planering i kommunen i framtiden. Bland annat föreslås att kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsperspektiv som säkerställer att miljökvalitetsnormerna för vatten beaktas i alla tillämpliga delar av kommunens verksamhet.

Ekonomisk bedömning

Att inkomma med remissvar innebär ingen tillkommande ekonomisk belastning för kommunen. Däremot kan förslagets konsekvenser ha betydelse för kommunens budget i framtiden, både i form av samhällsekonomiska nyttor till följd av minskad övergödning och minskad föroreningsproblematik, och i form av kostnader för genomförande av åtgärder. Dessa nyttor och kostnader utreds i förslag till åtgärdsprogram för Västerhavets vattendistrikt, kapitel 3 (*Åtgärdsprogrammets konsekvenser*). Vilken typ av kostnader som antas landa på kommunerna redovisas i kapitel 3.4 (*Fördelning av kostnad per aktör*). Det rör sig om kostnader för administrativa åtgärder (framtagande av planer, program, föreskrifter m.m.) och kostnader för fysiska åtgärder i vatten (främst kopplat till dagvattenhantering, större delen av kostnaderna för övriga fysiska åtgärder hamnar på nationella myndigheter och verksamhetsutövare). Av åtgärdsprogrammet framkommer inte vilka kostnader som

kan uppstå för en enskild kommun. Det är därför svårt att utan en närmare utredning redovisa förslagets konsekvenser för kommunens budget. Förvaltningen bedömer att kostnaderna för genomförande i viss mån kommer att öka jämfört med dagsläget. Detta kan komma att belasta budgeten för kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, Herrljunga Vatten och eventuellt även tekniska nämnden.

Juridisk bedömning

Grunden för arbetet med vattenförvaltningen är EU's vattendirektiv ((2000/60/EG), som syftar till att alla vattenförekomster i EU ska uppnå god vattenstatus vid ett satt målår (som kan skilja sig åt mellan olika vattenförekomster). Direktivet infördes i svensk lagstiftning år 2004 genom 5 kapitlet miljöbalken, förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion. Åtgärdsprogrammet är juridiskt bindande enligt miljöbalk (1998:808) (MB). Varje åtgärdsmyndighet och kommun ansvarar för att genomföra sina åtgärder. Till viss del bedömer förvaltningarna att det finns en motsättning mellan några av de förslag som anges i åtgärdsprogrammet och miljöbalkens nuvarande bestämmelser, främst när det kommer till miljöbalkens krav på helhetssyn kontra åtgärdsprogrammets ensidiga fokus på vattenfrågor.

Miljökonsekvensbeskrivning

I samrådsmaterialet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vattenmyndigheterna tagit fram för aktuellt åtgärdsprogram. Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2021–2027 bedöms enligt denna medföra övervägande positiva effekter för samhälle och miljö. Åtgärder som vattenmyndigheterna anser kan bedömas som negativa gentemot andra intressen berör främst kulturmiljö och energisektorn, men dessa anges vara beroende av hur genomförandet av den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften sker och de avvägningar som görs inom ramen för de processerna. Förvaltningarna bedömer inte att Herrljunga kommuns remissvar har avgörande effekt på förslagets miljökonsekvenser.

Motivering av förslag till beslut

Då åtgärdsprogrammets åtgärder blir juridiskt bindande är det avgörande att de är relevanta och genomförbara. Förvaltningarna har därför tagit ställning till hur förslag till åtgärdsprogram förhåller sig till kommunens uppdrag, och i detta analysarbete även fått stöd från kommunens VA-huvudman, Herrljunga Vatten. Eftersom materialet är mycket omfattande har analysen i första hand fokuserat på de åtgärder som blir juridiskt bindande för kommunen och kommunala bolag att genomföra. Förvaltningarna bedömer att det är viktigt att kommunen inkommer med synpunkter i ärendet. Förvaltningens förslag på synpunkter framgår av ”Vattenmyndigheternas samråd – enkätfrågor: förslag till svar”.

Tack för att du lämnar synpunkter på vattenmyndigheternas samrådsmaterial!

Nu är det dags att tycka till om de kommande sex årens vattenförvaltning. Synpunkter kan lämnas på förslag till *förvaltningsplan, åtgärdsprogram, föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster och delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka för ett eller flera av Sveriges vattendistrikt.*

Tillsammans värnar vi vattnets värden

Det här Word-dokumentet är framtaget som ett verktyg för dig som arbetar i en kommun eller annan organisation där synpunkter på samrådsmaterialet kan komma från flera personer. Vi ser helst att ni skickar in synpunkterna på samrådsmaterialet via webbenkäten. Genom att du använder webbenkäten underlättar du hanteringen av inkomna samrådssvar och vi kan fokusera på att förbättra innehållet i dokumenten. Webbenkäten hittar du på <https://webropol.com/s/vattensamrad>

Dina synpunkter ska ha kommit in till vattenmyndigheterna senast den 30 april 2021.

Formuläret är uppdelat i flera avsnitt:

- Uppgifter om dig som besvarar frågorna
- Vilket eller vilka vattendistrikt synpunkterna gäller
- 1. Frågor om förslag till förvaltningsplan
- 2. Frågor om förslag till åtgärdsprogram
- 3. Frågor om föreskrift om miljökvalitetsnormer
- 4. Frågor om förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot torka och vattenbrist
- 5. Frågor om tillhörande bilagor till samrådsmaterialet
- 6. Fråga om miljökonsekvensbeskrivning
- 7. Övriga synpunkter

Om du vill lämna synpunkter på bedömningar av enskilda vattenförekomster och åtgärdsförslag för dessa kan du göra det direkt i Vatten Informations System Sverige, [VISS](#).

Instruktioner

Du kan lämna synpunkter på alla delar av materialet men det är inte nödvändigt att svara på alla frågor för att kunna skicka in svar. Välj ut de delar som du eller din organisation är berörda av. Som ett stöd för att underlätta processen med att ta fram synpunkter finns alla frågor samlade i detta Word-dokument. Ett tips är att arbeta i Word-dokumentet och sedan kopiera in svaren i webbenkäten på aktuellt ställe. På www.vattenmyndigheterna.se/samrad hittar ni webbenkäten, adresser samt allt samrådsmaterial.

För kännedom så visar denna Word-enkät samtliga frågor för samtliga vattendistrikt. I webbenkäten kommer endast de frågor visas som hör till det eller de vattendistrikt som du valt att svara för.

Mer information om hur vi hanterar personuppgifter och handlingar som kommer in till vattenmyndigheterna finns på vattenmyndigheternas webbplats ([länk](#)).

Läsanvisning: **Förslag till svar markeras i gult.**

Uppgifter om dig som besvarar frågorna

Ange vilken typ av organisation du representerar: *

- **Kommun**
- Länsstyrelse
- Central myndighet
- Vattenorganisation (vattenråd/vattenvårdsförbund)
- Region
- Intresseorganisation
- Branschorganisation
- Företag
- Privatperson
- Övriga

Ange typ av övrig organisation:

Namn på organisation: **Herrljunga Kommun**

Kontaktperson: **Maja Sallander**

E-post: **maja.sallander@herrljunga.se**

Vilket eller vilka vattendistrikt synpunkterna gäller

Sveriges fem vattendistrikt.

Ange vilket/vilka vattendistrikt synpunkterna gäller *

Bottenvikens vattendistrikt

Bottenhavets vattendistrikt

Norra Östersjöns vattendistrikt

Södra Östersjöns vattendistrikt

Västerhavets vattendistrikt

1. Förslag till förvaltningsplan för vatten 2021–2027

Ange dina synpunkter per kapitel i förvaltningsplanen under respektive rubrik.

1.1 Synpunkter på kapitel 1 – Inledning:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.2 Synpunkter på kapitel 2 – Beskrivning av vattendistriktet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.3 Synpunkter på kapitel 3 – Tillstånd och påverkan i vattendistriktet:

Läsbarheten av de kartor som finns hade ökat om de gav bättre möjlighet till orientering genom att ange fler geografiska hållpunkter som kan relateras till andra kartor.

1.4 Synpunkter på kapitel 4 – Miljöövervakning:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.5 Synpunkter på kapitel 5 – Vatten i ett förändrat klimat:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.6 Synpunkter på kapitel 6 – Ekonomisk analys av vattenanvändning och vattentjänster:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.7 Synpunkter på kapitel 7 – Miljökvalitetsnormer för vatten:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.8 Synpunkter på kapitel 8 – Sammanfattning av åtgärdsprogrammet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.9 Synpunkter på kapitel 9 – Delaktighet i arbetet med vattenförvaltning:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.10 Synpunkter på kapitel 10 – Vattenförvaltning 2021–2027:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.11 Sammanfattar förvaltningsplanen vattenförvaltningsarbetet på ett bra sätt?

Exempel på frågeställning: Vad kan förbättras?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

1.12 Övergripande synpunkter på förslag till förvaltningsplan:

Exempel på frågeställning: Hur tillgängligt är samrådsmaterialet?

Informationen i förvaltningsplanen är tydlig och användbar, men materialet som helhet, tillsammans med åtgärdsprogram och övriga dokument är på grund av sin omfattning mycket svårt att tränga in i och ta till sig. De kartor som presenteras i förvaltningsplanen

hade kunnat göras mer lättillgängliga genom att öka orienterbarheten i form av fler hållpunkter som kan relateras till andra kartor.

2. Förslag till åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

Ange dina synpunkter på åtgärdsprogrammet.

Synpunkter på förslag till åtgärder riktade till myndigheter och kommuner

Här finns möjlighet att lämna förslag till förbättringar, förändringar kring respektive åtgärd riktad till myndigheter och kommuner. Det finns möjligheter att lämna synpunkter på alla delar av materialet, men det är inte nödvändigt att svara på alla frågor. Välj ut de delar som du eller din organisation känner er berörda av.

De synpunkter som lämnas blir en del i den fortsatta dialogen med kommuner och myndigheter. Vi önskar särskilt att länsstyrelser, kommuner och Försvarsinspektören för hälsa och miljö kommenterar på åtgärder om vägledning (tillsyn och rådgivning), inom de områden som är relevanta för sin myndighet.

2.1 Motsvarar åtgärden behovet?

Lämna synpunkter på de åtgärder som berör din organisation/verksamhet. Välj ett av tre svarsalternativ och motivering när åtgärden inte motsvarar behovet.

Svarsalternativen är: Ja (åtgärden motsvarar behovet), Nej, åtgärden är mer omfattande än vad som behövs *eller* Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering: Motivera svaret när åtgärden inte motsvarar behovet (10 000 tecken)

Åtgärderna är:

1. Alla åtgärdsmyndigheter 1
2. Alla åtgärdsmyndigheter 2
3. Boverket 1
4. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 1
5. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 2
6. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 3
7. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 4
8. Havs- och vattenmyndigheten 1
9. Havs- och vattenmyndigheten 2
10. Havs- och vattenmyndigheten 3
11. Havs- och vattenmyndigheten 4
12. Havs- och vattenmyndigheten 5
13. Havs- och vattenmyndigheten 6
14. Havs- och vattenmyndigheten 7
15. Havs- och vattenmyndigheten 8
16. Havs- och vattenmyndigheten 9
17. Jordbruksverket 1
18. Jordbruksverket 2
19. Jordbruksverket 3

20. Jordbruksverket 4
21. Jordbruksverket 5
22. Jordbruksverket 6
23. Kammarkollegiet 1
24. Kemikalieinspektionen 1
25. Läke medelsverket 1
26. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 1
27. Naturvårdsverket 1
28. Naturvårdsverket 2
29. Naturvårdsverket 3
30. Naturvårdsverket 4
31. Naturvårdsverket 5
32. Naturvårdsverket 6
33. Naturvårdsverket 7
34. Naturvårdsverket 8
35. Naturvårdsverket 9
36. Skogsstyrelsen 1
37. Skogsstyrelsen 2
38. Skogsstyrelsen 3
39. Statens geotekniska institut 1
40. Sveriges geologiska undersökning 1
41. Trafikverket 1
42. Länsstyrelserna 1
43. Länsstyrelserna 2
44. Länsstyrelserna 3
45. Länsstyrelserna 4
46. Länsstyrelserna 5
47. Länsstyrelserna 6
48. Länsstyrelserna 7
49. Länsstyrelserna 8
50. Länsstyrelserna 9
51. Länsstyrelserna 10
52. Länsstyrelserna 11
53. Länsstyrelserna 12
54. Regionerna 1

55. Kommunerna 1 :

Nej, åtgärden är mer omfattande än vad som behövs.

Motivering: Förtydliga relationen mellan åtgärd 1 och åtgärd 5, att ta fram två separata dokument för dessa åtgärder kan bli övermäktigt för små kommuner. Ett mer resurseffektivt tillvägagångssätt bedömer vi är att förtydliga VA-planens funktion så att den även ger underlag för att säkra relevanta vattenplaneringsprocesser i kommunens organisation. Den samverkan som föreslås förefaller mer omfattande än det i vissa fall finns motiv för. Mellankommunal samverkan avseende avrinningsområden sker redan genom vattenråden, åtgärden bör tydliggöras så att det framgår att samverkan lämpligen sker inom ramen för vattenråden för att undvika dubbelarbete. Vattenrådets erfarenhet tas redan tillvara genom VISS. Det bör tydliggöras i åtgärden att samverkan skall genomföras i den mån det, i

vattenplaneringen, bedöms vara nödvändigt.

56. Kommunerna 2

Nej, åtgärden är mer omfattande än vad som behövs.

Motivering: Kommunerna har redan krav enligt miljötillsynsförordningen som går ut på att myndigheten ska prioritera ärenden som ger den största miljönyttan. I en sådan prioritering är förstås miljökvalitetsnormer för vatten en viktig faktor, men inte den enda prioriteringsfaktorn. Vi bär också ansvar att prioritera verksamheter som finns listade i miljöprövningsförordningens bilaga 1, eftersom de pekats ut som miljöfarliga verksamheter. Vi har även hälsoaspekter att väga in när vi prioriterar tillsynen. Utöver det har kommunen egna inriktningsmål om bebyggelseutveckling och liknande som också väger tungt vid prioritering av tillsynen. Att kommunerna ska genomföra tillsyn utifrån en tillsynsplanering som utgår från ett avrinningsområdesperspektiv blir inte ändamålsenligt när det gäller tillsyn som är relaterad till hälsoskydd eller relaterad till utsläpp till luft. Att begära att kommunerna ska ha en tillsynsplanering som utgår från ett avrinningsområdesperspektiv är därför ingen bra idé sett ur ett helhetsperspektiv. Det blir bara en börda för kommunerna och en uppgift som i praktiken blir omöjlig att förverkliga utan att åsidosätta hälsoskyddsperspektivet och luftkvalitetsperspektivet.

Under rubriken *Genomförande* står att kommunerna behöver utveckla, utöka och prioritera sin tillsynsverksamhet (...), i syfte att förstärka tillämpningen av miljökvalitetsnormer för vatten. Miljöenheten i Herrljunga jobbar hårt och offensivt för att uppnå miljökvalitetsnormer för vatten. Vi har infört nya arbetssätt och gjort stora ansträngningar för att optimera och effektivisera tillsynen. Men utan utökade resurser kommer Herrljunga kommun inte kunna utveckla och utöka sin tillsynsverksamhet för tillämpningen av miljökvalitetsnormer för vatten.

57. Kommunerna 3

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering: Åtgärden kan tolkas som att kommunen är skyldig att tillse att även enskilda vattentäkter av en viss storlek skall skyddas med vattenskyddsområde. Kommunen har inte rådighet att inrätta vattenskyddsområden för vattentäkter som inte är allmänna. Om kommunen skulle ansvara för att inrätta vattenskyddsområden på enskilda vattentäkter skulle det innebära oskäligt höga kostnader för kommunen, som skulle gynna den enskilde eller företaget som äger/nyttjar vattentäkten.

58. Kommunerna 4

Ja, åtgärden motsvarar behovet.

59. Kommunerna 5

Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering: Åtgärden i sig motsvarar behovet, men motiveringen bör förtydligas. Formuleringen "Ett effektivt sätt att hantera problemen med dagvatten är att nära källan genom att infiltrera och fördröja dagvattnet. På det sättet hinner föroreningar fastläggas i mark eller sedimentera." behöver utvecklas så att det framgår varför och i vilka lägen det är att föredra. Tydliggör att detta är relevant när problemen är relaterade till partiklar, inte förorenande ämnen. Kommunen vill också framhålla att det i dagsläget saknas resurser att genomföra denna åtgärd, den innebär ett merarbete för kommunen jämfört med dagens

lagstiftning. Detta bör finansieringen av åtgärdsprogrammet ta hänsyn till. Ett förtydligande behövs också avseende hur omfattande åtgärder som är rimliga att genomföra som en följd av analysen av hur vattenförekomsternas status kan påverkas av vatten- och avloppshanteringen i kommunen. Det bör finnas en rimlighetsbedömning med i analysen så att till exempel en påverkad vattenförekomst som är recipient för ett väl fungerande allmänt reningsverk inte medför orimliga kostnader för åtgärder. Att vattenförekomsterna alls påverkas av samhällets avloppshantering är svårt att undkomma.

60. Kommunerna 6

Nej, åtgärden är mer omfattande än vad som behövs.

Motivering: Denna kan slås samman med åtgärd nummer 2, miljötillsyn, då detta ingår som ett tillsynsområde i ordinarie verksamhet.

2.2 Övriga synpunkter på åtgärder:

Exempel på frågeställningar:

Har du förslag på ytterligare åtgärder?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2. Förslag till åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

Frågorna 2.3 – 2.10 rör åtgärdsprogrammets kapitel 3.

2.3 Synpunkter på avsnitt 3.1 – Sammanfattning av analysen:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2.4 Synpunkter på avsnitt 3.2 – Nyttan av att genomföra åtgärdsprogrammet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2.5 Synpunkter på avsnitt 3.3 – Kostnader för att genomföra åtgärdsprogrammet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2.6 Synpunkter på avsnitt 3.4 – Fördelning av kostnader per aktör:

Kommunen önskar förtydliga att kostnaderna för att revidera dagvatten- och vattenplaner kan öka även för de kommuner som redan har en vatten- och avloppsplan, i och med att åtgärd 5 krävställer sådant som inte tidigare varit obligatoriskt för kommunen att ha med i en VA-plan. Av förvaltningsplanen bör framgå att analysen ska ge utrymme för en rimlighetsbedömning så att de mest kostnadseffektiva åtgärderna prioriteras högst och vissa, mycket kostsamma åtgärder med liten effekt, kan uteslutas även om de kan ge viss positiv effekt på vattenförekomsternas status.

(10 000 tecken)

2.7 Synpunkter på avsnitt 3.5 – Befintlig finansiering av vattenvårdande åtgärder:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2.8 Synpunkter på avsnitt 3.6 – Osäkerhets- och känslighetsanalys:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2.9 Synpunkter på avsnitt 3.7 – Slutsatser:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

2.10 Lämna dina synpunkter på konsekvensanalysen:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

3. Föreskrift om miljö kvalitetsnormer

Denna del innehåller frågorna 3.1 – 3.3 och rör föreskriften om miljö kvalitetsnormer (MKN).

3.1 Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

3.1 a Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS i arbetet som åtgärdsmyndighet?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

3.1 b Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS i miljöprövningar?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

3.1 c Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS vid fysisk planering?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

3.2 Framgår det tydligt hur miljö kvalitetsnormerna för vatten är satta?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

3.3 Övergripande synpunkter på föreskrift om miljö kvalitetsnormer:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4. Delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka

Här kan du lämna synpunkter för den eller de vattendistrikt som valts att lämna synpunkter för enligt sidan 3 i detta Word-dokument.

4.1a Synpunkter på Bottenvikens delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1b Synpunkter på Bottenhavets delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1c Synpunkter på Norra Östersjöns delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1d Synpunkter på Södra Östersjöns delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1e Synpunkter på Västerhavets delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5. Bilagor till samrådsmaterialet

I frågorna 5.1 – 5.5 anger du dina synpunkter på förvaltningsplanens bilagor 1–5.

5.1 Synpunkter på Bilaga 1 – Ordlista:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.2 Bilaga 2 – Administrativ information om vattendistriktet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.3 Bilaga 3 – Register över utsläpp och spill:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.4 Bilaga 4 – Riskhanteringsplaner enligt översvämningsförordningen:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5a Bilaga 5a – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5b Bilaga 5b – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5c Bilaga 5c – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Norra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5d Bilaga 5d – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Södra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5e Bilaga 5e – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5. Bilagor till samrådsmaterialet

På frågorna 5.6a – 5.10 anger du synpunkter på förvaltningsplanens bilagor 6–10. Här kan du lämna synpunkter för den eller de vattendistrikt som valts att lämna synpunkter för enligt sidan 3 i detta Word-dokument.

5.6a Bilaga 6a – Vattenförekomstindelning och typning i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6b Bilaga 6b – Vattenförekomstindelning och typning i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6c Bilaga 6c – Vattenförekomstindelning och typning i Norra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6d Bilaga 6d – Vattenförekomstindelning och typning i Södra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6e Bilaga 6e – Vattenförekomstindelning och typning i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7a Bilaga 7a – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7b Bilaga 7b – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7c Bilaga 7c – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Norra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7d Bilaga 7d – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Södra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7e Bilaga 7e – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8a Bilaga 8a – Övervakningsprogram för Bottenvikens vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8b Bilaga 8b – Övervakningsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8c Bilaga 8c – Övervakningsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8d Bilaga 8d – Övervakningsprogram för Södra Östersjöns vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8e Bilaga 8e – Övervakningsprogram för Västerhavets vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.9a Bilaga 9a – Samarbete över gränserna i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.9b Bilaga 9b – Samarbete över gränserna i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.9c Bilaga 9c – Samarbete över gränserna i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.10 Bilaga 10a – Joint Plan Torneälven:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5. Bilagor till samrådsmaterialet

Här anger du synpunkter på bilagor som hör till åtgärdsprogram och föreskrift om miljökvalitetsnorm.

5.11 Synpunkter på åtgärdsprogrammets bilaga 1:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.12 Synpunkter på föreskrift om miljökvalitetsnormers bilaga 1–3:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.13 Synpunkter på föreskrift om miljökvalitetsnormers bilaga 4:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

6. Miljökonsekvensbeskrivning av vattenförvaltningens åtgärdsprogram 2021–2027

Här kan du lämna övriga synpunkter och kommentarer på miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer inte att ändras efter samrådet. Vattenmyndigheten kommer att ta hänsyn till synpunkter som kommit in vid beslut om att fastställa åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökonsekvensnormer.

6.1 Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

7. Övriga synpunkter

Här kan du lämna övriga synpunkter och kommentarer på förvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet, föreskriften om miljökvalitetsnormer, delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och bilagorna.

7.1 Ger förvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet, bilagor och VISS dig den information du behöver för ditt arbete?

Vad borde kompletteras?

Många av de åtgärder som finns i VISS är svårgenomförda på grund av begränsad rådighet hos olika aktörer, kommunen har till exempel i dagsläget ingen enhet som har mandat att kravställa vilken tid på året en enskild lantbrukare plöjer sina marker. I vissa fall riskerar det att bli en motsägelse mellan de nu föreslagna bestämmelsernas ensidiga fokus på vattenfrågor och miljöbalkens krav på helhetssyn.

(10 000 tecken)

7.2 Övriga synpunkter på samrådsmaterialet:

Materialet är mycket omfattande och de krav som ställs på respektive part likaså. Det är svårt att ta till sig materialet i sin nuvarande form, och därmed också att bilda sig en uppfattning om vad det innebär för den egna verksamheten samt hur föreslagna bestämmelser samverkar med övriga krav en kommun skall möta.

(10 000 tecken)

Samråd inom vattenförvaltning i Västerhavets vattendistrikt

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, som också är Vattenmyndighet i Västerhavets vattendistrikt, har tagit fram förslag till förvaltningsplan, åtgärdsprogram, miljökvalitetsnormer och en delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka, inför vattenarbetet 2021–2027. Dessa förslag samråds under sex månader, 1 november 2020–30 april 2021. Synpunkter på samrådsdokumenten ska ha inkommit till vattenmyndigheten **senast den 30 april 2021**.

Alla länder i Europeiska unionen arbetar sedan år 2000 med en gemensam vattenpolitik, som styrs av det så kallade vattendirektivet. Syftet med direktivet är att skydda och förbättra vattenkvaliteten i vattendrag, sjöar, grundvatten och kustnära havsområden. En viktig del i arbetet är att alla berörda, såväl myndigheter som organisationer, företag och privatpersoner, ska kunna vara delaktiga. Samrådet syftar till att samla in synpunkter från olika aktörer så att beslut kan fattas utifrån ett så brett underlag som möjligt. Med väl underbyggda och förankrade beslut har vi bättre förutsättningar att bevara och förbättra Sveriges vatten.

Samrådet kungörs i dagstidningar inom vattendistriktet sista veckan i oktober 2020.

Samrådshandlingarna finns på vattenmyndigheternas webbplats:

www.vattenmyndigheterna.se/samrad. Handlingarna finns även tillgängliga hos samtliga kommuner och länsstyrelser inom distriktet.

Under samrådsperioden genomförs andra samråd som berör Vattenmyndighetens arbete. Havs- och vattenmyndigheten samråder om förslag till åtgärdsprogram enligt havsmiljöförordningen med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (se information på www.havochvatten.se/remiss-aph2020)

I slutet av detta missiv finns en lista över samrådsinstanser som har fått särskild inbjudan att delta i samrådet. Men alla som vill får lämna synpunkter! Sist i missivet redovisas också i vilka tidningar samrådet har kungjorts.

Kortare samrådstid för vatten med påverkan från vattenkraft

För några vattenförekomster kommer samrådet att starta senare och pågå kortare tid, från och med 1 mars 2021 till och med 30 april 2021. Denna kortare samrådstid gäller bara de vattenförekomster, både kraftigt modifierade (KMV) och naturliga, i avrinningsområden som påverkas av vattenkraft och som ska omprövas åren 2022–2024 enligt "Nationell plan för omprövning av vattenkraft", NAP. Regeringen beslutade om NAP 25 juni 2020 och Vattenmyndigheten behöver följa tidsplanen med översyn av vattenkraftens påverkan inklusive eventuella KMV-utpekanden och undantag. Normer för dessa vatten kommer att vara uppdaterade och ingå i samrådet från den 1 mars 2021. En separat kungörelse gällande samrådstiden för dessa vattenförekomster kommer att publiceras i februari 2021.

För vattenförekomster som påverkas av vattenkraftverk med provningsår senare än 2024, kommer översynen att göras senare och i god tid innan respektive provningstillfälle.

Detta material ingår i samrådet

Förslag till förvaltningsplan för Västerhavets vattendistrikt

Förvaltningsplanen beskriver i stora drag hur vattnen i distrikten mår, hur de övervakas och förvaltas. Den blickar också framåt och pekar ut riktningen för förvaltningen av vattenmiljön i distriktet på både kort och lång sikt. Förvaltningsplanen för 2021–2027 är indelad i tio kapitel plus ett antal bilagor. Tillsammans med miljökvalitetsnormerna och åtgärdsprogrammet är förvaltningsplanen vattenmyndigheternas viktigaste verktyg för att kunna genomföra vattendirektivet i Västerhavets vattendistrikt.

Förslag till miljökvalitetsnormer för Västerhavets vattendistrikt

Miljökvalitetsnormer säger vilken kvalitet ett vatten ska ha vid en viss tidpunkt och är målet för förbättringsåtgärderna i åtgärdsprogrammet. Vattnets kvalitet bedöms efter många faktorer, både ekologiska och kemiska. Normalt sett ska en vattenförekomst nå minst "god status". Ibland finns det dock anledning att göra undantag och tillåta att vattnet inte behöver nå upp till god status, eller att god status ska nås vid en senare tidpunkt. Vattendelegationen i vattendistriktet beslutar om miljökvalitetsnormerna som publiceras på webbplatsen vattenmyndigheterna.se. Kapitel 7 i förvaltningsplanen beskriver mer hur miljökvalitetsnormerna fungerar.

Förslag till åtgärdsprogram för Västerhavets vattendistrikt

Åtgärdsprogrammet talar om för myndigheter och kommuner vad de behöver göra för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Dessa åtgärder är av administrativ art, vilket ofta innebär att myndigheter och kommuner i sin tur ställer krav på olika aktörer att vidta fysiska åtgärder som förbättrar vattenmiljön. Åtgärdsprogrammet beskriver även de samhällsekonomiska konsekvenserna av åtgärderna liksom de förväntade konsekvenserna för miljön.

Förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka

Delförvaltningsplanen innehåller en beskrivning av de tilltagande problemen med vattenbrist. Vad är det som orsakar vattenbrist och vilka effekter ger det i samhället? Planen beskriver vad som sker för att åtgärda och förebygga problemen, inte minst inom vattenförvaltningsarbetet. Den innehåller också förslag till ytterligare åtgärder, utöver de som finns i distriktets åtgärdsprogram för vatten. Dokumentet ger också en internationell utblick och en bild av hur ett framtida klimat kan påverka vattenbristen.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen till Åtgärdsprogram 2021–2027 identifierar och beskriver den betydande miljöpåverkan som det kan medföra att genomföra åtgärdsprogrammet. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer inte att revideras efter samrådet. Synpunkter som gäller miljökonsekvenserna kommer istället att beaktas vid beslut om att fastställa åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökvalitetsnormer.

Underlagsmaterial till samrådet

I Vatteninformationssystem Sverige (VISS) kan du hitta mycket av det underlag som Vattenmyndigheten har använt för att ta fram samrådshandlingarna. Underlaget utvecklas och förbättras kontinuerligt.

Samrådsmöten

Vattenmyndigheten planerar att anordna samrådsmöten. På www.vattenmyndigheterna.se finns mer information. På grund av pandemisituationen som råder när detta skrivs så kan Vattenmyndigheterna välja att genomföra samrådsmöten digitalt.

Lämna synpunkter digitalt

Nu är det dags att tycka till om de kommande sex årens vattenförvaltning. Vattenmyndigheten kommer sedan att sammanställa alla inkomna synpunkter och bedöma vilka eventuella förändringar som behöver göras. Exempelvis kan det vara någon fråga vi behöver arbeta mer med, eller om något behöver förtydligas. Vattendelegationen inom respektive distrikt kommer sedan att besluta om Förvaltningsplan, Åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vattenarbetet 2021–2027.

Dina synpunkter ska ha inkommit till Vattenmyndigheten **senast 30 april 2021**. Information om hur du lämnar synpunkter hittar du på www.vattenmyndigheterna.se/samrad. Följ instruktionerna på hemsidan. Du kan tycka till om hela eller delar av samrådet.

Har du inte tillgång till internet går det bra att skicka in dina handlingar med vanlig post. Det är viktigt att du anger diarienumret så att vi vet att ditt svar gäller just vårt vattendistrikt. Vi uppskattar om dina synpunkter kan följa samrådsdokumentets disposition. Adressen är:

Länsstyrelsen Västra Götaland
Samrådssvar dnr 537-47542-2020
Att: Vattenmyndigheten i Västerhavet
403 40 Göteborg

Tillsammans värnar vi vattnets värden!

Anders Danielsson
Landshövding i Västra Götalands län
Ordförande i vattendelegationen för Västerhavets vattendistrikt

Sändlista

Regeringskansliet

Finansdepartementet
Miljödepartementet
Näringsdepartementet

Domstolar

Högsta domstolen
Högsta förvaltningsdomstolen
Mark- och miljööverdomstolen vid Svea Hovrätt
Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, Växjö ringsrätt och Östersunds tingsrätt

Centrala myndigheter

Bergsstaten	Naturvårdsverket
Boverket	Naturhistoriska riksmuseet
Energimyndigheten	Riksantikvarieämbetet
Folkhälsomyndigheten	Sametinget
Försvarsinspektören för hälsa och miljö	Sjöfartsverket
Försvarsmakten, Högkvarteret	Skogsstyrelsen
Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	Socialstyrelsen
Jordbruksverket	Statens geotekniska institut
Kammarkollegiet	Svenska Kraftnät
Kemikalieinspektionen	Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Kustbevakningen	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)
Lantmäteriet	Tillväxtverket
Livsmedelsverket	Trafikverket
Läkemedelsverket	Transportstyrelsen
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	

Länsstyrelser

Länsstyrelsen i Dalarnas län	Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen Hallands län	Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län	Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län	Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Kronobergs län	

Kommuner

Ale kommun	Borås Stad	Falkenberg kommun
Alingsås kommun	Båstad kommun	Falköpings kommun
Alvesta kommun	Dals-Eds kommun	Filipstads kommun
Arvika kommun	Degerfors kommun	Forshaga kommun
Bengtsfors kommun	Eda kommun	Färgelanda kommun
Bjuv kommun	Eslöv kommun	Gislaved kommun
Bollebygds kommun	Essunga kommun	Gnosjö kommun

Grums kommun	Laholm kommun	Svalövs kommun
Grästorps kommun	Laxå kommun	Svenljunga kommun
Gullspångs kommun	Lekebergs kommun	Säffle kommun
Göteborgs Stad	Lerums kommun	Tanums kommun
Götene kommun	Lidköpings kommun	Tibro kommun
Habo kommun	Lilla Edets kommun	Tidaholms kommun
Hagfors kommun	Ljungby kommun	Tjörns kommun
Halmstad kommun	Ludvika kommun	Torsby kommun
Hammarö kommun	Lysekils kommun	Tranemo kommun
Helsingborg Stad	Malung-Sälens kommun	Trollhättans Stad
Herrljunga kommun	Mariestads kommun	Töreboda kommun
Hjo kommun	Markaryd kommun	Uddevalla kommun
Hylte kommun	Marks kommun	Ulricehamns kommun
Hällefors kommun	Melleruds kommun	Vaggeryd kommun
Härryda kommun	Mullsjö kommun	Vansbro kommun
Hässleholm kommun	Munkedals kommun	Vara kommun
Höganäs kommun	Munkfors kommun	Varberg kommun
Högsby kommun	Mölnåls Stad	Vårgårda kommun
Hörby kommun	Nora kommun	Vänersborgs kommun
Höör kommun	Nässjö kommun	Värnamo kommun
Jönköping kommun	Orust kommun	Växjö kommun
Karlsborgs kommun	Partille kommun	Åmåls kommun
Karlskoga kommun	Perstorp kommun	Årjängs kommun
Karlstad kommun	Skara kommun	Åstorp kommun
Kil kommun	Skövde kommun	Älmhult kommun
Klippans kommun	Sotenäs kommun	Ängelholm kommun
Kristianstad kommun	Stenungsund kommun	Öckerö kommun
Kristinehamns kommun	Storfors kommun	Örebro kommun
Kungsbacka kommun	Strömstads kommun	Örkellunga kommun
Kungälv kommun	Sunne kommun	

Vattenråd

Alsterälvens Vattenråd	Göta Älvs Vattenråd	Ringsjöns Vattenråd
By- och borgviksälvens Vattenråd	Himleåns Vattenråd	Rönneåns Vattenråd
Bäveåns Vattenråd	Kattegatts kust Vattenråd	Skintans vattenråd
Dalbergså/Holmsåns Vattenråd	Klarälvens Vattenråd	Stensåns Vattenråd
Dalslands kanals Vattenråd och Uppgrävsälvens VVF/VR	Kungälv kommun	Strömsåns Vattenråd
Enningdalsälven	Lagans Vattenråd	Suseåns Vattenråd
Fylleåns Vattenråd	Lygnerns Vattenråd	Säveåns Vattenråd
Genevadsåns Vattenråd	Mölnålsåns Vattenråd	Tidans VVF/VR
Gullmarns Vattenråd	Nissans Vattenråd	Vattenrådet för Bohuskusten
Gullspångsälvens VR/VVF	Norsälvens Vattenråd	Vattenrådssamverkan Väst

Vegeåns Vattenråd
Viskans Vattenråd

Vänerns sydöstra tillflödens Vattenråd
Vänerns VVF/VR
Älans Vattenråd
TURs Vattenråd

Tidningar där samrådet har kungjorts

Arbetsblad
Arvika Nyheter
Avesta Tidning
Barometern/Oskarshamns-Tidningen
Blekinge Läns Tidning, BLT
Bohuslänningen
Borlänge Tidning
Borås Tidning
Bärgslagsbladet/Arboga Tidning
Dagens Nyheter
Dala-Demokraten
Dalslänningen
Enköpings-Posten
Eskilstuna-Kuriren, Strengnäs tidn.
Fagersta-Posten
Falköpings Tidning
Falu Kuriren
Filipstads Tidning
Folkbladet
Folkbladet Norrköping
Gefle Dagblad
Gotlands Allehanda
Gotlands Tidningar
Göteborgs-Posten
Hallands Nyheter
Hallandsposten
Helsingborgs Dagblad, NST, LP
Hudiksvalls Tidning
Jönköpings-Posten
Karlskoga Kuriren

Karlskoga Tidning
Katrinesholms-Kuriren
Kristianstadsbladet
Ljusdals-Posten
Ljusnan
Lokaltidningen
Länstidningen
Södertälje
Länstidningen
Östersund
Mariestads-Tidningen
Mora Tidning
Motala & Vadstena Tidning
Nerikes Allehanda
Norra Skåne
Norrbottnens-Kuriren
Norrköpings tidningar
Norrländska
Socialdemokraten, NSD
Nya Lidköpings-Tidningen
Nya Ludvika Tidning
Nya Wermlands-Tidningen, NWT
Nynäshamns Posten
Piteå-Tidningen
Sala Allehanda
Skaraborgs Allehanda, SLA
Skaraborgs Läns Tidning
Skånska Dagbladet
Smålands Dagblad
Smålandsposten

Smålands-Tidningen (Eksjö)
Smälänningen
Sundsvalls Tidning
Svenska Dagbladet
Sydsvenskan
Sydöstran
Söderhamns-Kuriren
Södermanlands Nyheter
Södra Dalarnes Tidning
Tidningen Härjedalen
Tidningen
Ångermanland
Tranås Tidning
Trelleborgs Allehanda
Ttela
Ulricehamns Tidning
Upsala Nya Tidning
Vestmanlands Läns Tidning, VLT
Vetlanda-Posten
Vimmerby
Tidning/Kinda-Posten
Värmlands Folkblad
Värnamo Nyheter
Västerbottens-Kuriren
Västerviks-Tidningen
Västgöta-Bladet
Ystads Allehanda
Ölandsbladet
Örnsköldsviks Allehanda
Östersunds-Posten
Östgöta
Correspondenten

Motion om framttagande av koldioxidbudget för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Mats Palm (S) inkom 2019-06-26 med en motion om att ta fram en koldioxidbudget för Herrljunga kommun som kan skapa ett tydligt politiskt ramverk för hur kommunen på ett effektivt sätt kan uppnå Parisavtalets mål. Inom ramen för kommunens arbete med Klimat 2030 antog Herrljunga kommun i december 2020 ett åtagande om att under 2021 anta en koldioxidbudget för kommunen. Förvaltningen föreslår därför att motionen godkänns och att pengar avsätts för genomförande. Västra Götalandsregionens regionstyrelse har beslutat att anta en koldioxidbudget för hela regionen, utifrån en rapport sammanställd av Uppsala Universitet (Anderson *et al.* 2019). Förvaltningen föreslår att Herrljunga kommun låter ta fram motsvarande rapport för kommunen, och utifrån denna antar en koldioxidbudget för det geografiska området Herrljunga kommun med regelbunden revidering utifrån hur utvecklingen fortskrider. Denna kan användas som ett kommunikativt verktyg som kan underlätta för både beslutsfattare och medborgare. Att ta fram en koldioxidbudget ger inget facit till exakt vad vi behöver göra för att begränsa koldioxidutsläppen, men när den antas politiskt ger den en grund att luta sig mot i andra beslutsprocesser genom att visa att påverkan på koldioxidutsläpp är en viktig faktor att ta med i bedömningarna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-04-08
- Motion om koldioxidbudget daterad 2019-06-26
- Kommunfullmäktige § 145/2019-09-16

Förslag till beslut

- Motionen beviljas
- 40 000 kronor beviljas från kommunstyrelsens utvecklingsmedel år 2021 för att finansiera framttagande av koldioxidbudget för det geografiska området Herrljunga kommun.
- Hänsyn tas till kostnad för löpande uppföljning och visualisering av koldioxidbudgeten i kommande års budgetar för kommunstyrelsen. I dagsläget är kostnaden för detta 20 000 kr/år.

Maja Sallander
Samhällsutvecklare

Bakgrund

Motionen

Mats Palm (S) inkom 2019-06-26 med en motion om att under 2020 initiera ett framtagande av en koldioxidbudget för Herrljunga kommun. Enligt motionen bör koldioxidbudgeten skapa ett tydligt politiskt ramverk för hur kommunen på ett effektivt sätt kan uppnå Parisavtalets mål. Koldioxidbudgeten blir, enligt motionen, på så vis ett redskap för att öka takten i klimatarbetet i Herrljunga. Förslaget lades i linje med det arbete som under 2020 genomförts i Västra Götalandsregionen med att ta fram en koldioxidbudget för att identifiera nödvändiga utsläppsminskningar för att bidra till att Parisavtalets mål uppnås. Yrkandet är att den koldioxidbudget som tas fram för Herrljunga kommun ska vara möjlig att fortlöpande följa och därmed styra efter, enligt Parisavtalets intentioner. Förvaltningen önskar klargöra att en koldioxidbudget endast anger hur mycket utsläppen måste minska för att vi ska uppfylla vår del i Parisavtalet, inte *hur* kommunen ska uppnå avsedd utsläppsminskning.

Kommunfullmäktige mottog motionen och skickade 2019-09-16 motionen vidare till kommunstyrelsens förvaltning för beredning. I december 2020 antog Herrljunga kommun ett åtagande inom ramen för arbetet med Klimat 2030 om att anta en koldioxidbudget under 2021. Förvaltningen har behandlat ärendet genom att bland annat utreda hur andra aktörer i regionen förhåller sig till frågan om att införa koldioxidbudget för sin respektive geografiska kommun eller sin respektive verksamhet samt delta i webinarier inom ramen för Klimat 2030, med utgångspunkt från den nyligen antagna koldioxidbudgeten för Västra Götalandsregionen.

Lokala koldioxidbudgetar

Syftet med en koldioxidbudget är att tydliggöra de utmaningar vi som geografisk kommun står inför när det handlar om att uppnå Parisavtalet. Metoden för att räkna fram koldioxidbudgetar bygger på vetenskapligt granskad forskning och användandet av en koldioxidbudget för att åskådliggöra det återstående utsläppsutrymmet för att undvika en viss nivå av uppvärmning är en vedertagen metodik. IPCC, Internationella klimatpanelen, gör globala koldioxidbudgetar och det finns på samma sätt i många länder numera också nedbrutna både nationella och regionala koldioxidbudgetar. Ett antal kommuner och regioner i Sverige har tagit fram egna koldioxidbudgetar med hjälp av den metod som Ramböll och Klimatledarnoden vid Uppsala Universitet tagit fram, och som nu drivs vidare av det icke vinstdrivande företaget Klimatsekretariatet. Det är denna metod Västra Götalandsregionen använder i sin koldioxidbudget (Anderson *et al.* 2019).

En koldioxidbudget skiljer sig från traditionell, målstyrd klimatpolitik genom sitt tydliga fokus på ackumulerade utsläpp. Sveriges Klimatmål säger att vi ska vara koldioxidneutrala år 2040. I princip skulle det, om man hårdrar det, kunna innebära att vi fortsätter att öka våra koldioxidutsläpp ändra fram till år 2039, för att sedan göra en fullständig omvändning och ändå uppnå målet om att vara koldioxidneutrala år 2040. De sammanlagda utsläppen skulle då riskera att bli mycket stora. En koldioxidbudget bygger på vetskapen att koldioxidutsläppen ackumuleras i atmosfären, och att det därför är de sammanlagda utsläppen över tid som är centrala. Enkelt uttryckt har vi en sammanlagd pott som vi varje

år knaprar på, och ju mer vi släpper ut ett år, desto mer drastiska minskningar måste vi göra åren därpå. Därför behöver koldioxidbudgetarna revideras regelbundet för att ta hänsyn till hur mycket vi släppt ut tidigare.

Frågan om lokala koldioxidbudgetar är komplex på flera sätt. De koldioxidbudgetar som nämns ovan (bland annat VGR's koldioxidbudget, Anderson *et al.* 2019) bygger på officiell utsläppsstatistik och räknar enbart in de energirelaterade utsläpp som sker inom den geografiska avgränsningen. På samma sätt som på global nivå tar budgeten hänsyn till dagens utsläpp och tung industri som tjänar hela landet. Men ju mindre enheter som utsläppen delas upp i desto svårare blir det att avgöra var ett utsläpp ska bokföras.

En annan fråga är vad syftet med en koldioxidbudget är. Ska budgeten hanteras som en ekonomisk budget för kommunen, som inte får övertrasseras? Detta syfte försvåras av att Nationella Emissionsdatabasens statistik tar tid att beräkna och sammanställa, och därför publiceras med två års eftersläpning. Vi får alltså inte reda på vilka effekter våra åtgärder fått förrän efter två år (den senast nu tillgängliga statistiken är för 2018). Statistiken bygger dessutom på beräkningar, istället för faktiska mätningar, vilket också innebär att det finns en felmarginal. De kommuner och regioner som hittills har tagit fram koldioxidbudgetar använder dem istället i första hand till att åskådliggöra och kommunicera den stora omställning som krävs för att nå målen i Parisavtalet, samt för att ha ett ramverk som ger stöd för nödvändiga prioriteringar i andra politiska beslut och ställningstaganden.

Koldioxidutsläpp – olika perspektiv

Det vanligaste sättet att beräkna klimatutsläppen är att se till de utsläpp som sker inom det geografiska område som är underlag för beräkningen, i detta fall Herrljungas kommungränser. Här räknas till exempel alla fordon som åker genom kommunen med, oavsett var föraren är bosatt eller har sina målpunkter. Detta kallas för produktionsperspektiv och baseras på tillgänglig officiell statistik som är nedbruten och beräknad på regional och lokal nivå.

Ett annat sätt att se på utsläppen är att räkna alla utsläpp som kommuninvånarna och samhället ansvarar för och som även uppkommer genom konsumtion av saker som tillverkats på andra håll och genom internationella flygresor. Detta kallas för konsumtionsperspektivet och innebär att utsläpp som uppstår inom kommunens gränser, men för konsumtion utanför kommunen räknas bort, samtidigt som de utsläpp som uppstår på andra håll för konsumtion som sker inom kommunen räknas in. Det finns ingen statistik på kommunal nivå för utsläpp från konsumtion, utan de antaganden som kan göras baseras på nationell statistik från Naturvårdsverket och mer lokalt anpassad statistik, som till exempel ett projekt från Mistra Urban Future tillsammans med Göteborgs stad. Att ta fram och följa upp en detaljerad lokal koldioxidbudget i ett konsumtionsperspektiv riskerar att bli mycket resurskrävande.

Ett tredje perspektiv på en koldioxidbudget skulle kunna vara de utsläpp som kommunala verksamheter ger upphov till. Det innebär ett konsumtionsperspektiv för kommunens organisation och inkluderar utsläpp av växthusgaser från resor, energi och inköp. Detta är

områden där kommunen har egna uppgifter om inköpta mängder och stor rådighet. Dock saknas i många fall uppgifter om klimatpåverkan från de inköpta varorna.

Frågan om rådighet är viktig att ha med sig i diskussionerna om en kommunal koldioxidbudget. Borås stad har valt att ta fram tre kompletterande koldioxidbudgetar, en med fokus på de utsläpp som sker inom kommunens gränser, en som uppskattar utsläppen från medborgarnas konsumtion och en som behandlar den kommunala organisationens konsumtion. Full rådighet har kommunen endast inom sin egen organisation.

Beräkningsmodellen som används i den koldioxidbudget som Västra Götalandsregionen har tagit fram (Anderson *et al.* 2019). kan översättas till kommunal nivå. Denna koldioxidbudget siktar på att uppfylla målet för maximalt två graders uppvärmning utifrån Parisavtalet. Genom att utgå från officiell utsläppsstatistik som presenteras av den nationella emissionsdatabasen RUS kan modellen användas för att beräkna en kommunal budget. Det är enbart koldioxid som ingår i budgeten, inte övriga växthusgaser, såsom metan (för vilken till exempel jordbruket är en stor källa).

Ekonomisk bedömning

Framtagandet av en koldioxidbudget enligt den metod som används i Anderson *et al.* 2019 görs lämpligen genom att anlita konsulter med kunskap om denna metod. VGR har ett avtal med en konsult (Klimatsekretariatet, icke vinstdrivande företag) som gör denna typ av utredningar. Än så länge är Klimatsekretariatet de enda i Sverige som har vana av denna typ av utredningar. Avtalet med VGR innebär att kommuner i Västra Götaland under 2021 och 2022 får ett lägre pris. Under 2021 och 2022 kostar det 2 kr/invånare, eller som lägst 40 000 kronor som initial kostnad. En löpande licenskostnad för uppdatering och tillhandahållande av visualiseringsverktyget Climate Visualizer (kopplad till relevanta databaser) tillkommer från år två, vilken i dagsläget är satt till 1 kr/invånare eller som lägst 20 000 kr/år. Detta verktyg kan till exempel publiceras på kommunens hemsida. Den löpande kostnaden kan komma att förändras, beroende på hur verktygen utvecklas. För Herrljungas del skulle detta alltså innebära en kostnad om 40 000 kronor år 1, och därefter 20 000 kronor från år två (licenskostnaden kan öka något framöver beroende på hur visualiseringsverktyget utvecklas). Förvaltningens bedömning är att resultatet av en sådan beräkning ungefär skulle motsvara den information vi får genom att kombinera Anderson *et al.* 2019 med lokalt kopplad information från RUS, men vi skulle också få tillgång till visualiseringsverktyget och en årlig revidering av budgeten. Förvaltningens förslag är att medel avsätts för detta i kommunstyrelsens utvecklingsbudget.

Framtagandet av en mer detaljerad koldioxidbudget med redovisning av konsumtionsperspektiv för kommunens medborgare och kommunens organisation uppskattas, utifrån Borås Stads arbete med sin koldioxidbudget, kunna genomföras på cirka 400 arbetstimmar. Vid anlitandet av en konsult uppskattas kostnaden för detta, utifrån tidigare genomförda projekt i kommunen, till runt 400 000 kronor. Att följa upp och revidera en sådan blir arbetskrävande och kräver tillgång till betydligt mer resurser för miljöstrategiskt arbete än vad som är fallet idag i kommunen. Förvaltningen förespråkar därför inte detta alternativ.

Uppföljande arbete för att implementera budgetens innebörd i kommunorganisationen, till exempel att sprida kunskap, eventuellt inrätta ett samverkansforum och implementera koldioxidbudgetens innebörd i övriga beslut, ingår inte i dessa beräkningar.

En koldioxidbudget som är styrande för alla stadens beslut skulle innebära ekonomiska konsekvenser i både investerings- och driftbudget, åtminstone i ett kortare perspektiv. Dessa är inte beräknade i detta underlag. En sådan beräkning kräver en närmare utredning än vad som är möjligt att göra inom ramen för denna tjänsteskrivelse eftersom vi i dagsläget inte vet vilka åtgärder som kan ge avsedd utsläppsminskning.

Att inte kraftfullt begränsa klimatpåverkan, i Herrljunga och i resten av världen, kommer att få mycket stora samhällsekonomiska konsekvenser i ett längre perspektiv.

Juridisk bedömning

Parisavtalet är ett internationellt avtal under FN, kopplat till klimatkonventionen. Avtalet trädde i kraft den 4 november 2016 och ratificerades av Sverige den 13 oktober 2016 (Prop. 2016/17:16). Kärnan i Parisavtalet är att minska utsläppen av växthusgaser samt att stödja de som drabbas av klimatförändringarnas effekter. De länder som skrivit under avtalet har förbundit sig att tillsammans säkerställa att världens temperaturökning håller sig väl under 2 graders uppvärmning, och siktar mot 1,5 grader Celsius. Att använda sig av koldioxidbudgetar kan vara ett sätt att tydliggöra en del av vad som krävs för att uppnå detta mål och vad som är Herrljunga kommuns roll i arbetet med detta.

Miljökonsekvensbeskrivning

Klimatförändringarna är ett faktum och konsekvenserna av den pågående och accelererande uppvärmningen blir allt tydligare på allt fler platser runt om i världen, trots att den av människan orsakade globala uppvärmningen ännu endast är cirka 1,1 grader Celsius. I Parisavtalet från 2015 nämns två olika temperaturmål. Dels 1,5-gradersmålet och dels 2-gradersmålet. Inom forskarvärlden är det inte längre många som tror att målet om att maximera uppvärmningen till 1,5 graders uppvärmning jämfört med förindustriell nivå går att nå. Det blir också, i takt med att utsläppen fortsätter att öka istället för att minska, allt mer osannolikt att målet om max två graders uppvärmning är möjligt att uppnå. Med nuvarande utveckling, utan att krafttag snabbt tas för att minska de globala utsläppen av växthusgaser, är världen redan innan seklets slut istället på väg mot en uppvärmning motsvarande tre eller till och med fyra graders uppvärmning. De klimatförändringar som redan inträffat är därför bara början på utvecklingen. Hela den globala civilisationen påverkas redan och kommer att påverkas allt mer i takt med att temperaturen kommer att fortsätta stiga. Därför är det av yttersta vikt att kraftfulla åtgärder vidtas inom alla samhällssektorer för att minska de för både människor, ekosystem och ekonomi skadliga och kostsamma konsekvenserna av den pågående och kommande uppvärmningen. Ju mindre koldioxid och andra växthusgaser som släpps ut från nu och framåt, desto större är chansen att de skadliga och farliga konsekvenserna för kommande generationer minskar.

Att använda sig av en koldioxidbudget för att åskådliggöra det återstående utsläppsutrymmet för att undvika en viss nivå av uppvärmning är sedan länge en vedertagen

metodik för att åskådliggöra hur mycket koldioxid som kan släppas ut inom ramen för en viss temperaturhöjning. Den koldioxidbudget som VGR antagit visar att just nu är behovet av årlig utsläppsminskning runt 16% per år för att regionen ska lyckas uppfylla sin del av Parisavtalet. Kommunerna har en viktig roll i klimatarbetet och ett stort ansvar för att tillgängliggöra resurser för att bekosta de åtgärder som krävs för att minska utsläppen av växthusgaser. Herrljunga kommuns resurser avsatta för miljöstrategiskt arbete är i dagsläget begränsade, och måste användas klokt. Att ta fram en koldioxidbudget ger inget facit till exakt vad vi behöver göra för att begränsa koldioxidutsläppen i den omfattning som behövs, men när den antas politiskt ger den en grund att luta sig mot i andra utredningar och beslutsprocesser genom att visa att påverkan på kommunens koldioxidutsläpp är en faktor att ta med i bedömningarna.

FN:s barnkonvention

Av artikel 3 i FN:s barnkonvention framgår att vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Artikel 24 anger att barn har rätt till bästa möjliga hälsa. Om kommunen väljer att helt bortse från behovet av att sänka utsläppen av växthusgaser riskerar vi att hamna i ett läge där barns hälsa och välmående är mycket svårt att upprätthålla på lång sikt.

Om förvaltningen får i uppdrag att ta fram en mer detaljerad koldioxidbudget med konsumtionsperspektiv kan en granskning ur barnkonventionens perspektiv ingå i arbetet för att synliggöra om koldioxidbudgeten slår olika mot olika åldersgrupper.

Jämställdhetsbeskrivning

Tillgänglig offentlig utsläppsstatistik är inte uppdelad på kön. Om en detaljerad koldioxidbudget med ett konsumtionsperspektiv tas fram kan det vara relevant att även ha med ett genusperspektiv i arbetet, så att det blir synligt om en koldioxidbudget slår olika mot olika grupper i samhället.

Motivering av förslag till beslut

Klimatkrisen är ett faktum och Herrljunga, liksom alla världens länder, regioner och kommuner behöver ta sitt ansvar för att begränsa klimatpåverkan. Herrljunga kommun har ställt sig bakom den regionala klimatsatsningen Klimat 2030, som bland annat innebär att minska utsläppen med 80 % mellan 2010 och 2030. Detta är dock inte lika kraftfullt som de 16 % årliga utsläppsminskningar som VGR's koldioxidbudget för närvarande visar behövs i regionen för att uppfylla vår del av Parisavtalet.

För att uppnå dessa utsläppsminskningar krävs omfattande åtgärder, både inom de områden som kommunen har rådighet över och i andra sektorer. För att tydliggöra kommunens roll i detta hade framtagandet av en koldioxidbudget ur ett konsumtionsperspektiv utgjort en bra grund för en handlingsplan. Själva framtagandet av en sådan koldioxidbudget och handlingsplan skulle dock kräva mer resurser till miljöstrategiskt arbete än vad som finns avsatta idag. Några förutsättningar för att denna sedan skall få genomslag skulle vara en mycket tydlig politisk vilja, underlag för klimatpåverkan inför alla politiska beslut och att kommunen tar en tydligare samordnande roll i klimatarbetet. I dagsläget är resurserna som finns avsatta för miljöstrategiskt arbete i kommunen mycket begränsade. Förvaltningens

bedömning är att de inte skulle räcka till för att initiera eller samordna ett sådant arbete. Detta kräver ett särskilt formulerat uppdrag till förvaltningen och resurser utöver vad som idag finns avsatta till miljöstrategiskt arbete.

En koldioxidbudget för det geografiska området Herrljunga kommun skulle ändå kunna användas för att tydligare kommunicera behovet av en snabb omställning till ett mer utsläppsnålt samhälle, vilket är av stor betydelse för att visa att kommunen menar allvar med sitt hållbarhetsarbete. Koldioxidbudgeten kan också bidra till att visa och följa upp hur kommunen lyckas i sin hållbarhetssträvan, för både beslutsfattare och medborgare.

För att försäkra att budgeten blir ett verksamt kommunikativt verktyg och att regelbunden uppföljning och uppdatering sker så att den kan utgöra ett aktuellt beslutsunderlag i kommande arbete föreslår förvaltningen att en koldioxidbudget för det geografiska området Herrljunga kommun, inklusive årlig revidering, köps som en tjänst. Klimat 2030 hänvisar till Klimatsekretariatet som erbjuder denna tjänst. Deras resultat visualiseras då med hjälp av verktyget Climate Visualizer, vilket kan publiceras på kommunens hemsida. Koldioxidbudgeten revideras då regelbundet utifrån uppdaterad statistik.

Källor utöver beslutsunderlag

Koldioxidbudget för Västra Götaland 2020-2040: Rapport (2019), Kevin Anderson, Jesse Schrage, Isak Stoddard, Aaron Tuckey och Martin Wetterstedt. Klimatledarskapsnoden, Uppsala Universitet. (Finns att ladda ner via

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/vgregion/Meetings/Details/2011353?agendaItemId=275897>)

KF § 145

DNR KS 154/2019 899

Motion om framtagande av en koldioxidbudget för Herrljunga kommun

Sammanfattning

Följande motion inkom 2019-06-26 från Mats Palm (S):

”Under 2020 bör ett framtagande av en koldioxidbudget för Herrljunga kommun initieras. Den ska skapa ett tydligt politiskt ramverk om hur vi på ett effektivt sätt kan nå upp till Parisavtalets mål. Koldioxidbudgeten blir därigenom ett viktigt redskap i att öka takten i klimatarbetet i Herrljunga.

Det finns en stor potential för att avlasta vägnätet och ytterligare öka tågresandet i framtiden. Satsningen på en kommunal cykelplan, för att möjliggöra vardagscykling längs regionala vägar ska fortsätta. Detta är nödvändigt för att bland annat möta klimatutmaningen och minska koldioxidutsläppen.

Ur VGR budget 2020.

”Ett kraftfullt miljöarbete för en fossiloberoende region.

För att nå målet om ett fossiloberoende Västra Götaland 2030 krävs att tempot i klimatarbetet höjs och att ännu fler aktörer samverkar. Men det är en utmaning som också rymmer stora möjligheter. Arbetet innefattar lösningar som bidrar till regional utveckling och ett gott liv för alla som lever och verkar i Västra Götaland. Klimatrådet, som är en viktig kraft i Västra Götalands klimatarbete, samlar ledare från bland annat näringsliv, akademi, kommuner och intresseorganisationer. Ett fokusområde under 2020 är därför att: Takten i ”Klimat 2030 Västra Götaland ställer om”, ska öka. Västra Götaland ska vara en fossiloberoende region år 2030.

Det är angeläget att regionen satsar på innovationsskapande åtgärder för att minska konsumtion och öka förutsättningarna för en cirkulär ekonomi. Insatser för att utveckla koldioxidlagring, hållbar stadsutveckling, grön kemi och hållbara textilier, återvinningsmöjligheterna av plast samt miljöforskning kring renare flyg ska ha fortsatt stort fokus. Regionen ska även verka för att uppmuntra invånare att göra mer klimatsmarta val. Västra Götalandsregionen ska fortsatt medverka aktivt i frågor kring nya material och bränslen samt verka för ökat fokus på elektrifiering inom transportsektorn. Användning av lokalt producerad biogas är en viktig fråga för minskade klimatutsläpp. Påverkansagendan Kraftsamling Biogas, som sträcker sig fram till 2020, ska förnyas för perioden 2021 - 2024. Påverkansagendan syftar till ökad användning och produktion av biogas.

Under 2020 ska Västra Götalandsregionen initiera ett framtagande av en koldioxidbudget för Västra Götaland. Genom en sådan budget skapas en bättre översikt över nödvändiga utsläppsminskningar för att Västra Götaland ska kunna bidra till att Parisavtalets mål uppnås.

Fortsättning KF § 144

Ett internt miljöarbete i framkant.

Allt arbete inom Västra Götalandsregionens samtliga verksamheter ska vara hälsofrämjande och bidra till en hållbar utveckling. Upphandling som syftar till att stimulera företag att ta fram nya och mer klimatsmarta produkter är ett viktigt verktyg. Biologiskt nedbrytbara produkter ska gynnas framför petroleumprodukter och återvinning måste gynnas framför destruktion. Andelen vegetariska, ekologiska och lokalproducerade råvaror i regionens verksamheter ska öka.

Den miljödrivna utvecklingen är av stor betydelse även för det kommunala utvecklingsarbetet. Västsveriges näringsliv samt lärosäten och forskningsinstitut samarbetar allt mer för att sätta Västra Götaland på kartan kring hållbara produktions- och konsumtionsmönster. Herrljunga kommun ska fortsatt främja arbetet för en fossil-oberoende region.”

Därför yrkar jag att:

- Herrljunga kommun tar fram en kommunal Koldioxidbudget som fortlöpande går att följa och därmed styra efter, enligt Parisavtalets intentioner.

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

HERRLJUNGA KOMMUN Kommunstyrelsen	
2019-06-26	
Öm	Bereckning
154/2019	899

Motion.

Koldioxidbudget.

Under 2020 bör ett framtagande av en koldioxidbudget för Herrljunga kommun initieras. Den ska skapa ett tydligt politiskt ramverk om hur vi på ett effektivt sätt kan nå upp till Parisavtalets mål. Koldioxidbudgeten blir därigenom ett viktigt redskap i att öka takten i klimatarbetet i Herrljunga.

Det finns en stor potential för att avlasta vägnätet och ytterligare öka tågresandet i framtiden. Satsningen på en kommunal cykelplan, för att möjliggöra vardagscykling längs regionala vägar ska fortsätta. Detta är nödvändigt för att bland annat möta klimatutmaningen och minska koldioxidutsläppen.

Ur VGR budget 2020.

"Ett kraftfullt miljöarbete för en fossiloberoende region.

För att nå målet om ett fossiloberoende Västra Götaland 2030 krävs att tempot i klimatarbetet höjs och att ännu fler aktörer samverkar. Men det är en utmaning som också rymmer stora möjligheter. Arbetet innefattar lösningar som bidrar till regional utveckling och ett gott liv för alla som lever och verkar i Västra Götaland. Klimatrådet, som är en viktig kraft i Västra Götalands klimatarbete, samlar ledare från bland annat näringsliv, akademi, kommuner och intresseorganisationer. Ett fokusområde under 2020 är därför att: Takten i "Klimat 2030 Västra Götaland ställer om", ska öka. Västra Götaland ska vara en fossiloberoende region år 2030.

Det är angeläget att regionen satsar på innovationsskapande åtgärder för att minska konsumtion och öka förutsättningarna för en cirkulär ekonomi. Insatser för att utveckla koldioxidlagring, hållbar stadsutveckling, grön kemi och hållbara textilier, återvinningsmöjligheterna av plast samt miljöforskning kring renare flyg ska ha fortsatt stort fokus. Regionen ska även verka för att uppmuntra invånare att göra mer klimatsmarta val. Västra Götalandsregionen ska fortsatt medverka aktivt i frågor kring nya material och bränslen samt verka för ökat fokus på elektrifiering inom transportsektorn. Användning av lokalt producerad biogas är en viktig fråga för minskade klimatutsläpp. Påverkansagendan Kraftsamling Biogas, som sträcker sig fram till 2020, ska förnyas för perioden 2021 - 2024. Påverkansagendan syftar till ökad användning och produktion av biogas.

Under 2020 ska Västra Götalandsregionen initiera ett framtagande av en koldioxidbudget för Västra Götaland. Genom en sådan budget skapas en bättre översikt över nödvändiga utsläppsminskningar för att Västra Götaland ska kunna bidra till att Parisavtalets mål uppnås.

Ett internt miljöarbete i framkant.

Allt arbete inom Västra Götalandsregionens samtliga verksamheter ska vara hälsofrämjande och bidra till en hållbar utveckling. Upphandling som syftar till att stimulera företag att ta fram nya och mer klimatsmarta produkter är ett viktigt verktyg. Biologiskt nedbrytbara produkter ska gynnas framför petroleumprodukter och återvinning måste gynnas framför destruktion. Andelen vegetariska, ekologiska och lokalproducerade råvaror i regionens verksamheter ska öka.

Den miljödrivna utvecklingen är av stor betydelse även för det kommunala utvecklingsarbetet. Västsveriges näringsliv samt lärosäten och forskningsinstitut samarbetar allt mer för att sätta Västra Götaland på kartan kring hållbara produktions- och konsumtionsmönster. Herrljunga kommun ska fortsatt främja arbetet för en fossil-oberoende region.

Därför yrkar jag att:

Herrljunga kommun tar fram en kommunal Koldioxidbudget som fortlöpande går att följa och därmed styra efter, enligt Parisavtalets intentioner.

Mats Palm (S).

Uppföljning av internkontrollplan 2020 för administrations- och kommunikationsenheten

Sammanfattning

Uppföljning av internkontroll ska enligt kommunens policy årligen lämnas till kommunstyrelsen som ansvarar för utvärdering av kommunens samlade internkontrollresultat.

Kommunstyrelsens förvaltning Administration- och kommunikationsenheten har genomfört kontroller av den egna verksamheten under år 2020 enligt kommunstyrelsens antagna plan. Kontrollmomenten har valts utifrån enhetens huvudsakliga arbetsuppgifter och kontrollen syftar till att säkerställa rättssäkerhet och transparens i verksamhetens rutiner.

Resultaten för genomförd kontroll avseende 2020 visar några avvikelser, dock inte av allvarligare karaktär utan indikerar mest på att arbetsrutinerna inom förvaltningen fungerar väl. De identifierade avvikelserna är åtgärdade eller är under åtgärdsprocess. Förvaltningens målsättning är att kontinuerligt förbättra verksamhetens rutiner och sträva efter att säkerställa rättssäkerhet, transparens och effektivitet i det dagliga arbetet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-30
Internkontrollplan 2021 för AK-enheten

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Uppföljning av internkontrollplan 2020 för administrations- och kommunikationsenheten godkänns.

Fam Sundquist
Nämndsamordnare

Bakgrund

Administrations- och kommunikationsenhetens internkontrollplan har tagits fram i syfte att få en helhetssyn över hur rutinerna på de olika verksamhetsområdena fungerar. 2020 års internkontrollplan för enheten består av följande punkter:

- Hemsidans nyhetsflöde uppdateras och jämn fördelning mellan olika områden/förvaltningar upprätthålls
- Registrering av sekretesshandlingar följer lagkraven
- Inga otillåtna personuppgifter publiceras på webb
- Kallelser och protokoll upprättas och görs tillgängliga för politikerna och allmänheten på sätt som beslutats av fullmäktige
- Personer vars personuppgifter behandlas av Administrations- och kommunikationsenheten informeras enligt krav i GDPR
- Kritiska informationssäkerhetstillgångar på Administrations- och kommunikationsenheten KLASSA:s

1. Hemsidans nyhetsflöde uppdateras och jämn fördelning mellan olika områden/förvaltningar upprätthålls

Herrljunga kommuns externa webbplats, herrljunga.se, är navet för kommunens externa kommunikation, där information och service från vår kommunala verksamhet samlas. Nyhetsflödet 2020 har granskats och varje nyhet har kategoriserats utifrån kommunens förvaltningar och tillhörande funktion. Till kategorin kommunstyrelsens förvaltning räknas även information som kommer utifrån organisationen till exempel information från myndigheter. Nyheter från folkhälsa, politiken, besöksnäring, kommunala bolag och Fokus Herrljunga räknas också in i kommunstyrelsens förvaltning. Så här ser fördelning av nyhetsflödet ut 2020:

Bildnings- förvaltningen	Samhällsbyggnads- förvaltningen	Social- förvaltningen	Kommunstyrelsens förvaltning	Ekonomi och personal	IT/växel och telefoni
33	47	39	65	3	3

Totalt antal nyheter 2020 är 190, vilket är en ökning av föregående år med 42 nyheter. En anledning till detta kan vara Corona pandemin, då det informeras frekvent om nya restriktioner och anpassningar. I snitt skrivs det cirka 3,7 nyheter i veckan. Vad innehållet beträffar har nyheterna bedömts vara relevanta men spridning och variation kan utvecklas något. Arbete pågår med att påminna och uppmuntra handläggare och chefer inom de olika förvaltningarna att höra av sig till Administrations- och kommunikationsenheten när något är på gång. Webbplatsen ska även jämställdhetssäkras enligt Handlingsplan för jämställdhetsarbetet i Herrljunga kommun. Stickprov har valts att göra på nyhetsflödet för att undersöka, där bilder på människor förekommer, hur fördelningen ser ut mellan män och kvinnor. Vid flera personer på en bild räknas det kön som är i majoritet på just den bilden till den övergripande sammanställningen. Människor förekommer i 54 bilder totalt i nyhetsflödet. Av dessa är 30 stycken kvinnor eller i kvinnlig majoritet på bilden, 16 män eller i manlig majoritet på bilden, 4 bilder har jämn könsfördelning i bilden samt 4 bilder där man inte kan urskilja könet på personerna. Det är

en majoritet kvinnor som arbetar i kommunens verksamhet och bildresultatet följer den linjen. Men webbplatsens bilder ska likväl eftersträva efter en jämn fördelning.

2. Registrering av sekretesshandlingar följer lagkraven

Administrations- och kommunikationsenheten registrerar ett stort antal handlingar varje år, däribland handlingar med sekretessbelagda uppgifter. Några av de vanligast förekommande handlingarna med sekretessbelagda uppgifter som registreras är ansökningar om bostadsanpassning och parkeringstillstånd för rörelsehindrade. De handlingar som omfattas av sekretess ska enligt rutin sekretessbeläggas i kommunens dokument- och ärendehanteringssystem. Efter en kontroll av samtliga ärenden avseende ansökningar om bostadsanpassning (60 stycken) och parkeringstillstånd för rörelsehindrade (23 stycken) för 2020 hittades inga avvikelser.

Ett stickprov har också utförts i tio av dessa 83 ärenden för att se om handlingarna är stämplade och för att kontrollera att rätt handling ligger i ärendet. Ärendena valdes ut slumpmässigt. Bland dessa tio ärenden hittades ingen avvikelse. Nio av tio handlingar diariefördes därtill samma dag som de kom in, medan en handling diariefördes dagen efter (TK 215/2020).

3. Kallelser och protokoll upprättas och görs tillgängliga för politikerna och allmänheten

Enligt kontrollplanen ska kallelser och protokoll upprättas och göras tillgängliga för politikerna och allmänheten på ett sätt som beslutats av fullmäktige.

Genom granskning på hemsidan och politikplattan har samtliga kallelser och protokoll på olika mötesdatum för samtliga politiska organ kontrollerats. En avvikelse identifierades; en kompletterande handling till ett befintligt ärende publicerades i politikplattan men inte för allmänheten.

Avvikelsen bedöms vara minimal och förbättras kontinuerligt i det dagliga arbetet. Avvikelsen har åtgärdats!

4. Publicera otillåtna personuppgifter på webb

Enligt internkontrollplan 2020 för kommunstyrelsen ska stickprov bland protokoll och kallelser göras för att säkerställa att inga otillåtna personuppgifter publiceras på kommunens hemsida. En kallelse och ett protokoll för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt samtliga nämnder och beredningar har valts ut slumpmässigt och granskats. Inga avvikelser har framkommit.

5. Personer vars personuppgifter behandlas av Administrations- och kommunikationsenheten informeras enligt krav i GDPR

Administrations-och kommunikationsenheten samlar in och hanterar personuppgifter med hjälp av e-tjänster, foton och blanketter på kommunens hemsida. Enligt dataskyddsförordningen har de registrerade rätt att få information om hur deras personuppgifter behandlas. Informationen ska tillhandahållas kostnadsfritt, i en lättillgänglig skriftlig form och med ett tydligt och enkelt språk. De registrerade ska bland annat informeras om ändamålet med behandlingen, kontaktuppgifter till personuppgiftsansvarig samt den rättsliga grunden för behandlingen.

För att säkerställa att personer vars personuppgifter behandlas av Administrations-och kommunikationsenheten informeras enligt krav i GDPR har det gjorts stickprov av e-tjänster, blanketter och foton på kommunens hemsida. Administrations- och kommunikationsenheten ansvarar för fyra e-tjänster varav samtliga har kontrollerats. Inga avvikelser har förekommit.

Vidare gjordes ett stickprov att Administrations-och kommunikationsenhetens tre blanketter gällande arvode för extra uppdrag, ersättning förlorad arbetsinkomst och autogiroanmälan. Samtliga blanketter visade på en avvikelse då det inte fanns någon lättillgänglig information eller hänvisning till hur vi behandlar personuppgifter. Avvikelsen ska åtgärdas av centralt registeransvarig i samarbete med kommunikatör.

För att säkerställa att personer vars personuppgifter behandlas av Administrations-och kommunikationsenheten informeras enligt krav i GDPR har det gjorts stickprov av fotografier på Herrljunga kommuns hemsida. 1 avvikelser har upptäckts i stickprov av 10 bilder där personer inte återkopplat kring samtycke för bildpublicering. De kontrollerade bilderna har dock publicerats med korrekt information om hur vi behandlar personuppgifter. Avvikelsen ska åtgärdas av kommunikatör genom att ta bort bilden där samtycket inte har inhämtats.

6. Kritiska informationssäkerhetstillgångar på Administrations- och kommunikationsenheten KLASSA:s

Herrljunga kommun använder sig av verktyget KLASSA för klassning av kritiska informationssäkerhetstillgångar. Samtliga kritiska system som ägs av Administrations- och kommunikationsnäten har informationssäkerhetsklassats enligt gällande plan. Systemen behöver dock klassas om då tidigare KLASSA-verktyget har uppdaterats.

Samverkan

Samverkan ej aktuell i detta ärende.

Ekonomisk bedömning

Ärendet utgör ingen ekonomisk påverkan för verksamheten.

Herrljunga kommun
Internkontrollplan 2020

Kommunstyrelsen					
Administration- och Kommunikation					
Risk i rutin/process/system Rutinorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning ¹ RxV=RV			Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman
Hemsidans nyhetsflöde uppdateras och jämn fördelning mellan olika områden/förvaltningar upprätthålls	Hur är Herrljunga kommuns nyheter fördelade under ett år? 1. Ämnesområden 2. Förvaltningsområden 3. Vid nyheter där bilder på människor förekommer, hur fördelning ut mellan män och kvinnor?	3	2	6	Kommunikatör/Kanslichef
Registrering av sekretesshandlingar följer lagkraven	Rättssäkerhet – Kontrolleras genom stickprov	2	2	4	Registratör/Kanslichef
Kallelser och protokoll upprättas och görs tillgängliga för politikerna och allmänheten på sätt som beslutats av fullmäktige	Transparens, efterlevnad av beslut – kontrolleras genom stickprov på hemsidan och politikplattan	2	2	4	Nämndsamordnare/Kanslichef
Publicera otillåtna personuppgifter på webb	Stickprov av protokoll och kallelser	2	2	4	Centralt registeransvarig/Kanslichef
Personer vars personuppgifter behandlas av Administrations- och kommunikationsenheten informeras enligt krav i GDPR	Stickprov av e-tjänster och blanketter samt foton på hemsidan	2	2	4	Centralt registeransvarig/Kanslichef/Kommunikatörer
Kritiska informationssäkerhetstillgångar på Administrations- och kommunikationsenheten KLASSA:s	Kritiska system har informationssäkerhetsklassats	1	2	2	Informationssäkerhetsansvarig/Kanslichef

¹ Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Herrljunga kommun

Internkontrollplan 2020

Risk = R-värde

Sannolikhetsnivåer för fel:

Osannolik;	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå.	Värde: (0)
Mindre sannolik;	Risken är mycket liten att fel ska uppstå.	Värde: (1)
Möjlig;	Det finns risk för att fel ska uppstå.	Värde: (2)
Sannolik;	Det är mycket troligt att fel kan uppstå.	Värde: (3)
Mycket sannolik;	Det är mycket troligt att fel ska uppstå.	Värde: (4)

Väsentlighet = V-värde

Påverkan på verksamheten/kostnaden om fel uppstår:

Försumbar;	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen.	Värde: (0)
Lindrig;	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen.	Värde: (1)
Kännbar;	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen.	Värde: (2)
Allvarlig;	Är så stor så att fel helt enkelt inte bör inträffa.	Värde: (3)
Mycket allvarlig;	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa.	Värde: (4)

Risk och Väsentlighetsbedömning (RxV=RV)

Multiplicera R-värde med V-värde = Risk- och Väsentlighetsvärde

Exempel: Verksamhet X					
Risk i process/rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning ² RxV=RV			Ansvar för kontroll och rapportering Politiker/Tjänsteman
Missnöjda brukare	Återkoppla till brukare	3	3	9	Kommunchef

Uppföljning av internkontroll 2020 för samtliga nämnder

Sammanfattning

Nämnder och styrelse har genomfört intern kontroll i enlighet med policyn för intern kontroll som antogs av kommunfullmäktige i december 2014. Kommunstyrelsen har ansvar att tillse att nämnderna årligen genomför beslutad intern kontroll. Utifrån de till kommunstyrelsen inkomna dokument från nämnder och bolag kan kommunstyrelsen konstatera att nämnderna har genomfört den beslutade interna kontrollen för 2020. Kommunstyrelsen ska utvärdera kommunens samlade resultat för internkontroll och i de fall förbättringar behöver göras föreslå sådana. Genomförd internkontroll är godkänd av respektive nämnder. Se respektive nämndbeslut för genomförda internkontroller 2020. Inga åtgärder är beslutade utifrån genomförda internkontroller.

Kommunstyrelsen uppmanar alla nämnder att årligen se över och identifiera vilka riskområden som finns i verksamheterna och bedöma dessa utifrån riskvärden. När omvärld och verksamheternas innehåll förändras så behöver även internkontrollområden ses över och aktualiseras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-04-09

Bildningsnämnden § 26/2021-03-01

Socialnämnden § 26/2021-03-02

Tekniska nämnden § 32/2021-03-04

Bygg- och miljönämnden § 10/2021-03-03

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni § 3/2021-03-03

Protokoll nr 82 från styrelsesammanträde Nossan Förvaltningsaktiebolag 2021-03-08

Förslag till beslut

- Genomförda internkontroller avseende 2020 års verksamhet godkänns.
- Kommunstyrelsen uppmanar samtliga nämnder att se över och identifiera vilka riskområden som finns i verksamheterna och bedöma dessa utifrån riskvärden. Uppföljningen sker två gånger på år i samband med verksamhetsdialoger.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Samtliga nämnder, Nossan
För kännedom Kommunfullmäktige
till:

BN § 26

DNR UN 220/2020

Uppföljning av internkontroll per 2020-12-31**Sammanfattning**

Internkontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten, från högsta politiska ledning till den enskilde tjänstemannen. Det är en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerande, som exempelvis felanvändning av resurser. Olika områden kontrolleras årligen efter den internkontrollplan bildningsnämnden fattat beslut om.

Uppföljningen visar bland annat att avvikelser förekommer inom områdena rättvisande redovisning och kontroll av register. I området rättvisande redovisning handlar det om att syfte och deltagare inte alltid har angivits på fakturorna. Inom kontroll av register handlar det om att åtta avvikelser konstaterats i samband med skattning. Gällande området volymuppföljning mot barn/elevpeng så har bildningsnämnden blivit tilldelad 2 485 tkr för mycket budgetmedel utifrån verkligt barn- och elevantal. När det gäller kötid till förskolan så önskade 88 barn plats i förskolan under 2020, och samtliga har blivit placerade inom fyra månader.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2021-02-17

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-02-10

Uppföljning av internkontroll per 2020-12-31

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Internkontroll per 2020-12-31 godkänns.

Presidiets förslag till beslut:

- I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bildningsnämndens beslut

1. Internkontroll per 2020-12-31 godkänns.

SN § 26

DNR SN 12/2019

Uppföljning av internkontroll 2020**Sammanfattning**

Internkontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten, från högsta politiska ledning till den enskilde tjänstemannen. Det är en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerande, som exempelvis felanvändning av resurser. Olika områden kontrolleras årligen efter den internkontrollplan socialnämnden fattat beslut om.

Uppföljningen visar bland annat att avvikelser förekommer inom området följsamhet till ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete, då det i vissa fall saknats dokumentation kring förbättringsarbete, upprättandet av risk- och konsekvensanalyser och handlingsplaner. Utredningstider för område barn och unga har förbättrats sedan föregående år. På äldreområdet görs uppföljningar av beslut en gång om året. Inom LSS finns en eftersläpning men verksamheten bedömer sig vara ikapp med uppföljningar i slutet av februari 2021. När det gäller kost och måltider på boendena bedöms det generellt fungera bra. Under år 2020 har mycket uppmärksamhet riktats mot följsamhet till basala hygienrutiner. Rutinerna är kända i verksamheten och efterlevs väl. Vidare följs veckovilan i samtliga enheter med några undantag där byten av pass kan ha gjort att veckovilan förkortats eller genom fel i schemaplaneringen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-02-10
Uppföljning av internkontroll 2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden godkänner uppföljning av internkontroll 2020.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Uppföljning av internkontroll 2020 godkänns.

TN § 32

TK 27/2019 306

Uppföljning av internkontrollplan 2020**Sammanfattning**

Tekniska nämndens plan för internkontroll 2020 innehåller kontrollmoment som syftar till att säkerställa att de största riskerna inom nämndens verksamheter omhändertas. Stickprov har tagits i enlighet med kontrollplanen.

Kontrollerna har visat på mycket få brister i den interna kontrollen. De brister som framkommit i granskningarna fortsätter att bearbetas och åtgärdas kontinuerligt.

Stickprov har tagits gällande "fel kost till personer i behov av specialkost". Enstaka avvikelser har inträffat, trots goda riktlinjer och tydlighet. Fortsatt arbete med att säkerställa rutiner runt detta pågår.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-02-10
Bilaga, plan för internkontroll 2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslås godkänna uppföljning av internkontroll 2020 för tekniska nämnden.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunstyrelsen

1. Uppföljning av internkontroll 2020 för tekniska nämnden godkänns (bilaga 1, TN § 32/2021-03-04).

BA

CS

Bilaga 1, TN § 32/2021-03-04

Teknisk nämnd						
Risk i rutin/process/system Rutinatorienterade moment	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets-bedömning ¹ RxV=RV			Ansvar för kontroll och rapportering	Resultat av kontrollen
Fel kost till personer i behov av specialkost	Stickprov av egenkontroll	2	4	8	Kostchef	* 2 st avvikelser har identifierats
Kontroll av efterlevnad på ingångna ramavtal	Stickprov av protokoll samt uppföljningsmöten	3	2	6	Samtliga, Zango utför detta löpande.	Inga fel, rapporterade
Uppföljning av kontanthantering Simhall och Kök	Stickprov av kassahantering	2	2	4	Fritidschef/Kostchef	Goda rutiner för kost, inga fel identifierade. Fritid ingen handkassa kvar.

*I uppföljningsarbetet utvecklas regelbundet rutiner för att avvikelse inte skall inträffa angående specialkost.

BR 83

BMN § 10

DNR B 33/2019 306

Uppföljning av internkontroll 2020 för bygg- och miljönämnden

Sammanfattning

Internkontroll har genomförts enligt den interkontrollplan som bygg- och miljönämnden antagit föregående år.

Bygg- och miljöförvaltningen har genomfört en interkontroll enligt den standard som kommunfullmäktige beslutat om. Kontrollerna har visat några brister i den interna kontrollen, men dessa är kopplade till pandemin.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-02-15
Bilaga 1, Uppföljning av internkontrollplan 2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Uppföljning av internkontrollplan 2020 godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunstyrelsen

1. Uppföljning av internkontrollplan 2020 för bygg- och miljönämnden godkänns (bilaga 1, BMN § 10/2021-02-23).

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Herrljunga Kommun

Uppföljning av Intern Kontrollplan 2020

Bygg- och miljönämnden

Plan- och byggenheten

Risk i process/ rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning	Ansvar för kontroll och rapportering	Uppnått resultat
Ej rättssäkra myndighetsbeslut	Uppföljning av överklagade beslut	3	Förvaltningschef	Inga överklagade beslut
Ej rimlig handläggningstid	Uppföljning av handläggningstid ur Edp	2	Förvaltningschef	174 ärenden, 10 st kollade, rimlig handläggningstid.
Felaktig diarieföring	Stickprov 2 ärenden/månad ur Edp	4	Förvaltningschef	Inga felaktigheter.

Miljöenheten

Risk i process/ rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning	Ansvar för kontroll och rapportering	Uppnått resultat
Hot och våld vid myndighetsutövning	Uppföljning av hot- och våldssituationer	8	Förvaltningschef	Inga hot- och våldssituationer registrerade under 2020
Ej rättssäkra myndighetsbeslut	Uppföljning av överklagade beslut	4	Förvaltningschef	Inga överklagade beslut.
Ej miljötillsyn i skälighetsomfattning	Antal miljöinspektioner	2	Förvaltningschef	Nästan all planerad tillsyn har genomförts. Livsmedelstillsynen har halverats på grund av pandemin.

Räddningstjänsten

Risk i process/ rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning	Ansvar för kontroll och rapportering	Uppnått resultat
Försämrad insatsförmåga	Utbildnings- och övningsplan genomförs och följs upp	6	Räddningschef	Ej uppnått på grund av pandemin.
För lång insatstid	Insatstid	4	Räddningschef	Till största del uppnått under året.

M. P. H.

ITVT § 3

DNR ITVT 16/2019 101

Uppföljning av internkontroll per 31 december 2020**Sammanfattning**

Internkontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten från högsta politiska ledning till den enskilde tjänstepersonen. Det är en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerande, som exempelvis felanvändning av resurser. Olika områden kontrolleras årligen efter den internkontrollplan gemensam servicenämnd för IT, växel och telefoni fattat beslut om. Förvaltningen har genomfört en uppföljning av de kontrollmoment som nämnden beslutade om i internkontrollplan 2020. Resultatet av uppföljningen redovisas nedan.

Risk i process/ rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighets- bedömning	Ansvar för kontroll och rapportering	Uppnått resultat
Ekonomi: Leverantörsfaktureri ng skall genomföras på ett korrekt sätt. Inga kostnader skall godkännas innan momentet genomförs för att säkerställa budget och utfall.	Alla fakturor skall granskas av IT-controller innan slutattest.	4	Kontroll: IT- controller Rapport: IT-chef	
Incident/problem: Ex. Störning i Viva där användarna inte kan jobba i systemet vilket kan medföra allvarliga konsekvenser för brukarna	Kritiska incidenter skall hanteras utefter SLA	4	Kontroll: Incident manager Rapport IT-chef	
Change-processen: Inga oförutsedda störningar i IT/miljön skall inträffa	Förändringspro- cessen skall följas upp	4	Kontroll Change Manager Rapport IT-chef	
Upphandlingsproces- sen: Vi skall följa LOU	Alla inköp skall gå genom utsedd roll innan inköp görs	4	Kontroll IT- controller Rapport IT-chef	
Uppföljning av IT projektkostnader	Faktureri- ng mot budget och resultat	4	Kontroll av IT- controller Rapport till Styrgrupp samt ekonomicontroller	

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-03.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Fortsättning ITVT § 3

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Beslutet är att godkänna uppnått resultat i internkontrollen.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Gemensam servicenämnd för IT, växel och telefonis beslut

1. Uppföljning av internkontroll 2020 godkänns.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

GA

HB

Protokoll nr 82

Styrelsesammanträde Nossan Förvaltningsaktiebolag

Närvarande:

Styrelse: Anders Andersson, Gunnar Ingvarsson
Ordförande: Gunnar Ingvarsson

Tjm: Linda Rudenwall (VD)
Johanna Eliasson (Redovisningsansvarig)

Inbjudna: Auktoriserad revisor från PwC; Peter Wank
Förtroendevalda revisorer; Jonny Gustavsson, Ann Welanders och Göte Olsson

Plats: Herrljunga kommunhus, Mollasjön samt via Teams

Tid: 2021-03-08 kl. 10:00-12:00

1. **Styrelsesammanträdet öppnande**
Mötet förklarades öppnat av ordförande.
2. **Godkänna dagordning**
Beslut: Dagordningen godkändes.
3. **Att jämte ordförande utse två justerare av dagens protokoll**
Beslut: Anders Andersson valdes att justera dagens protokoll.
4. **Fastställande av koncernbidrag 2020**
Beslut: Styrelsen fastställer tidigare beslutat inriktningsbeslut gällande koncernbidrag 2020:
 - Herrljungabostäder AB ska betala ett koncernbidrag om 200 tkr och
 - Herrljunga Elektriska AB ska betala ett koncernbidrag om 833 tkrtill Nossan Förvaltningsaktiebolag avseende verksamhetsåret 2020.
5. **Års- och koncernredovisning 2020 Nossan Förvaltningsaktiebolag**
Års- och koncernredovisning för Nossans förvaltningsaktiebolag föredrogs av redovisningsansvarig. Totalt uppvisar koncernen ett resultat på 4,7 mnkr, vilket är något bättre än föregående år. Coronaåret har påverkat verksamheterna och även till viss del ekonomin. Planerat underhåll kunde till exempel inte utföras i lika stor utsträckning som planerat (Herrljungabostäder).
Soliditeten vid året slut blev 2,4 %, vilket är en förbättring mot föregående år.
Avkastningskrav och soliditet enligt ägardirektiven har för 2020 uppfylls för samtliga bolag.

Beslut: Styrelsen godkänner upprättad års- och koncernredovisning samt förslag till vinstdisposition för Nossans förvaltningsaktiebolag.

6. **Peter Wank, PwC, informerar om bolagens årsbokslut**

Auktoriserad revisor, Peter Wank (PwC) informerar om koncernbolagens årsbokslut.

Beslut: Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

7. **Bolagsstämmor, beslut om instruktion till ägarombud**

Herrljungabostäder har sin bolagsstämma den 24/3 kl 16:30 både fysiskt och digitalt. Koncernen Herrljunga Elektriska har sina bolagsstämmor den 17/3 kl 17:30 via Zoom. Ägarrepresentanter beslutades på styrelsemötet i december.

Styrelsen uttrycker att de har fullt förtroende för dotterbolagen och deras arbete med förvaltning och utveckling av respektive verksamhet.

Beslut: Styrelsen ger ombuden instruktion om att:

- godkänna dotterbolagens årsredovisningar
- godkänna förslag till vinstdisposition
- bevilja styrelse och VD ansvarsfrihet

Styrelsen beslutar också att utse VD till ersättare som ägarombud till båda stämmorna.

8. **Uppföljning intern kontroll 2020**

VD går igenom genomförd internkontroll för 2020.

Beslut: Styrelsen godkänner genomförd internkontroll för verksamhetsåret 2020.

9. **Rapport om planläget Hagen**

VD informerar styrelsen om det pågående arbetet med Hagen.

Beslut: Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

10. **Inköp fastighet Trollabo 1:16**

Kommunfullmäktige har beslutat att sälja skogsfastighet Trollabo 1:16 till Nossan, i enlighet med förslaget från Nossans styrelse.

Beslut: Styrelsen ger ordförande och VD i uppdrag att utöka verksamhetsbeskrivningen hos Skatteverket med ytterligare en verksamhet, skogsförvaltning, samt lägga till redovisning av moms en gång per år enligt bokslutsmetoden. Styrelsen beslutar också att delegera till ordförande och VD att teckna köpeavtalet med kommunen samt att teckna upplåtelseavtal för jakt och markanvändning.

11. **Extra punkt på stämmans dagordning, registrering av tillägg i bolagsordningen**

Kommunfullmäktige beslutade i februari att godkänna tillägg i bolagsordningen för Nossan med lydelsen: äga och förvalta fastigheter för kommunalt ändamål.

Beslut: Styrelsen beslutar att lägga till punkten ”registrering av tillägg i bolagsordningen” till stämman i mars.

AA CE

12. **Avslut**

Ordförande avslutar mötet

Vid protokollet

Linda Rudenwall

Gunnar Ingvarsson
Styrelseordförande

Anders Andersson
Styrelseledamot

**Herrljunga kommun
Nossan Förvaltnings AB
Intern kontrollplan 2020**

Internkontrollplan ska upprättas inför kommande verksamhetsår.

Internkontrollpolicy för Herrljunga kommun anger att resultatet av intern kontroll årligen ska redovisas till Kommunstyrelsen. Detta sker i samband med årsredovisning.

Avvikelser i den löpande internkontrollen ska omedelbart rapporteras till ansvarig nämnd/styrelse.

Intern kontroll ska genomföras av följande processer där risker har identifierats.

Nossans förvaltningsaktiebolag			
Risk i process/rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighetsbedömning¹	Resultat av uppföljning
Koncerninterna poster	Avstämning av koncerninterna poster. Viktigt att alla bolag tar upp samma skulder och fordringar. Blankett skall fyllas i och skickas in för avstämning. Görs en gång per år i samband med upprättande av kommunens koncern-redovisning.	R 3 x V 4 = RV 12	Bolag och stiftelse fick utskickat mallar för delårsbokslut och helårsbokslut i god tid före deadlines. Alla skickade in ifyllda mallar för koncerninterna poster i tid och kommunens koncern kunde redovisas på ett korrekt sätt vid delåret 2020 samt helåret 2020.
Planering låneportfölj, lånestrategi, likviditetsplanering	Finansråd bestående av kommunens ekonomichef och respektive bolags verkställande direktör ska gå igenom den samlade låneportföljen, fastställa lånestrategin och likviditetsplanering för kommunkoncernen. Finansråd genomförs 2 ggr per år i samband med ägardialog bolagskoncernen Nossans förvaltningsaktiebolag och KS.	R 3 x V 4 = RV 12	Finansråd har genomförts vid två tillfällen under året.
Administrativa rutiner arkivering och diariefunktion	Arkivhantering Diarieföring Samtliga undertecknade protokoll arkiveras i ekonomiavdelningens arkiv samt scannas in och finns i kommunens nätverk. Undertecknade handlingar arkiveras i ekonomiavdelningens arkiv.	R 3 x V 3 = RV 9	Numrerade och justerade protokoll tillsammans med tillhörande bilagor samt avtal förvaras i en pärm i kommunhusets/ ekonomiavdelningens närarkiv. Under 2020 har undertecknande av protokoll tagit något längre tid då styrelsemötena delvis genomförts på distans.

¹ Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

**Herrljunga kommun
Nossan Förvaltnings AB
Intern kontrollplan 2020**

--	--	--	--

Risk

Sannolikhetsnivåer för fel:

Osannolik;	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå.	Värde: (1)
Mindre sannolik;	Risken är mycket liten att fel ska uppstå.	Värde: (2)
Möjlig;	Det finns risk för att fel ska uppstå.	Värde: (3)
Sannolik;	Det är mycket troligt att fel kan uppstå.	Värde: (4)
Mycket sannolik;	Det är mycket troligt att fel ska uppstå.	Värde: (5)

Väsentlighet

Påverkan på verksamheten/kostnaden om fel uppstår:

Försumbar;	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen.	Värde: (1)
Lindrig;	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen.	Värde: (2)
Kännbar;	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen.	Värde: (3)
Allvarlig;	Är så stor så att fel helt enkelt inte bör inträffa.	Värde: (4)
Mycket allvarlig;	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa.	Värde: (5)

Risk och Väsentlighetsbedömning

Multipluera R-värde med V-värde = Risk- och Väsentlighetsvärde

Årsredovisning och ansvarsfrihet för Tolkförmedling Väst 2020

Sammanfattning

Årsredovisning för 2020 skickas ut till samtliga medlemsfullmäktige för beslut om att godkänna årsredovisningen samt beslut om ansvarsfrihet. Detta sker i enlighet med TFVs förbundsordning (16§).

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Ett av de övergripande verksamhetsmålen är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Intäkter fås genom förmedling av tolktjänster och förbundets största kostnader är arvoden till tolkar kopplat till tolkuppdrag. Den totala kostnaden för arvoden och de totala intäkterna är beroende av hur många tolktjänster som utförs. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Resultatet för 2020 blev knappt 3,5 (5,9) mkr att jämföra med budgeterat nollresultat. Pandemin har påverkat efterfrågan på tolktjänster negativt, antalet tolktjänster minskade mot föregående år.

Revisionen bedömer att TFV har bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-04-13

Årsredovisning 2020

Protokollsutdrag från direktionen

Revisionsberättelse 2020

PM avseende årsredovisning

Förbundsordning

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås godkänna Årsredovisningen för 2020 för Tolkförmedling Väst.
2. Kommunfullmäktige föreslås bevilja ledamöterna i direktionen för Tolkförmedling Väst ansvarsfrihet för år 2020.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Tolkförmedling Väst

431 § Årsredovisning 2020

Beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2020 och översänder den till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning

Efter varje verksamhetsår tillika kalenderår ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning och finansieringsanalys.

Tolkförmedling Väst har i samarbete med redovisningsenheten på Mariestads Kommun upprättat bokslut och årsredovisning för Tolkförmedling Väst år 2020.

Under 2020 utfördes cirka 316 000 uppdrag vilket är 24 000 uppdrag färre än budgeterat. Det lägre budgetutfallet är relaterat till pandemin och dess påverkan på kundernas verksamheter och därmed deras tolkbehov. De mest efterfrågade språken var arabiska och somaliska.

Förbundet har uppnått sex av nio verksamhetsmål. Målet för andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av sjukvårdstolkar, nivån på sjukfrånvaron samt HME är mål som ej uppfyllts.

Förbundet hade 1 204 aktiva tolkar per 31 december. Antalet uppdragstagare har ökat under året och förbundet har fått 23 nya auktoriserade tolkar varav 1 av dem har sjukvårdsauktorisering.

Den 31 december 2020 hade förbundet ca 5 700 registrerade medlemskunder. Varje månad förmedlas uppdrag till ca 1 700 kunder. Totalt köps 99,99 % av samtliga förmedlade uppdrag av förbundets medlemmar. Största kunden är Västra Götalandsregionen, som står för ca 75 %.

Under året har 57 personer varit tillsvidareanställda i förbundet vilket motsvarar en personalomsättning om 17,4 %.

Den totala sjukfrånvaron för 2020 är 6,7 % vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Händelser av väsentlig betydelse:

- **Driftsättning av nytt verksamhetssystem.** 1 juni driftsattes det nya verksamhetssystemet och sedan dess har det pågått ett intensivt arbete för att åtgärda bristande funktionalitet i systemet. Arbetsbelastningen har varit stor i hela organisationen vilket har gjort att övriga frågor i förbundet till stor del har fått stå tillbaka under året.
- **Winningtemp.** Nytt AI-uppbyggt arbetsmiljöverktyg som möjliggör löpande uppföljning av arbetsmiljöns utveckling i organisationen.
- **Covid-19.** Pandemin har under året påverkat efterfrågan på tolk. Tolkning via telefon har ökat markant vilket bland annat har resulterat i minskade resor och därmed ökad effektiv tolktid. Kunderna har fått en minskad kostnad för tolkuppdragen då resekostnaden har minskat.

Ordförande	Justerare
------------	-----------

- **Ökad digitalisering och införande av distansutbildning.** Ett förändringsarbete avseende metoder och aktiviteter kopplat till rekrytering och utbildning av uppdragstagare har pågått under året vilket har resulterat i en ökad digitalisering av processerna. Framtagandet av distansutbildningen har intensifierats på grund av pandemin och första distansutbildningen för tolkarna genomfördes innan sommaren.
- **Upphandling telefoniplattform.** På grund av pandemin förlängdes befintligt avtal avseende telefoniplattform med ett år. Den påbörjade upphandlingen lades vilande under våren och återupptogs under hösten. Nytt avtal beräknas vara klart under våren 2021.

Pandemin har under året påverkat efterfrågan på tolk. Utfallet blev ca 316 000 uppdrag, vilket är 24 000 färre än budgeterat. Resultatet för 2020 blev drygt 3,4 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2020, dnr 21/0012-2
- INTERNKONTROLLRAPPORT, 21/0012-2

Beslutet ska skickas till

Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda och Öckerö.

Ordförande	Justerare
------------	-----------

Årsredovisning 2020

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna årsredovisningen för 2020 och översänder den till medlemmarna för godkännande och prövning av ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ärendet

Efter varje verksamhetsår tillika kalenderår ska en årsredovisning upprättas. Årsredovisningen ska innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning och finansieringsanalys.

Tolkförmedling Väst har i samarbete med redovisningsenheten på Mariestads Kommun upprättat bokslut och årsredovisning för Tolkförmedling Väst år 2020.

Under 2020 utfördes cirka 316 000 uppdrag vilket är 24 000 uppdrag färre än budgeterat. Det lägre budgetutfallet är relaterat till pandemin och dess påverkan på kundernas verksamheter och därmed deras tolkbehov. De mest efterfrågade språken var arabiska och somaliska.

Förbundet har uppnått sex av nio verksamhetsmål. Målet för andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av sjukvårdstolkar, nivån på sjukfrånvaron samt HME är mål som ej uppfyllts.

Förbundet hade 1 204 aktiva tolkar per 31 december. Antalet uppdragstagare har ökat under året och förbundet har fått 23 nya auktoriserade tolkar varav 1 av dem har sjukvårdsauktorisering.

Den 31 december 2020 hade förbundet ca 5 700 registrerade medlemskunder. Varje månad förmedlas uppdrag till ca 1 700 kunder. Totalt köps 99,99 % av samtliga förmedlade uppdrag av förbundets medlemmar. Största kunden är Västra Götalandsregionen, som står för ca 75 %.

Under året har 57 personer varit tillsvidareanställda i förbundet vilket motsvarar en personalomsättning om 17,4 %.

Den totala sjukfrånvaron för 2020 är 6,7 % vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Händelser av väsentlig betydelse:

- **Driftsättning av nytt verksamhetssystem.** 1 juni driftsattes det nya verksamhetssystemet och sedan dess har det pågått ett intensivt arbete för att åtgärda bristande funktionalitet i systemet. Arbetsbelastningen har varit stor i hela organisationen vilket har gjort att övriga frågor i förbundet till stor del har fått stå tillbaka under året.
- **Winningtemp.** Nytt AI-uppbyggt arbetsmiljöverktyg som möjliggör löpande uppföljning av arbetsmiljöns utveckling i organisationen.

- **Covid-19.** Pandemin har under året påverkat efterfrågan på tolk. Tolkning via telefon har ökat markant vilket bland annat har resulterat i minskade resor och därmed ökad effektiv tolktid. Kunderna har fått en minskad kostnad för tolkuppdragen då resekostnaden har minskat.
- **Ökad digitalisering och införande av distansutbildning.** Ett förändringsarbete avseende metoder och aktiviteter kopplat till rekrytering och utbildning av uppdragstagare har pågått under året vilket har resulterat i en ökad digitalisering av processerna. Framtagandet av distansutbildningen har intensifierats på grund av pandemin och första distansutbildningen för tolkarna genomfördes innan sommaren.
- **Upphandling telefoniplattform.** På grund av pandemin förlängdes befintligt avtal avseende telefoniplattform med ett år. Den påbörjade upphandlingen lades vilande under våren och återupptogs under hösten. Nytt avtal beräknas vara klart under våren 2021.

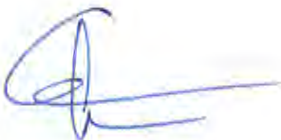
Pandemin har under året påverkat efterfrågan på tolk. Utfallet blev ca 316 000 uppdrag, vilket är 24 000 färre än budgeterat. Resultatet för 2020 blev drygt 3,4 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande
- ÅRSREDOVISNING 2020, dnr 21/0012-2
- INTERNKONTROLLRAPPORT, 21/0012-2

Beslutet ska skickas till

Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vargårda och Öckerö.

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

ÅRSREDOVISNING

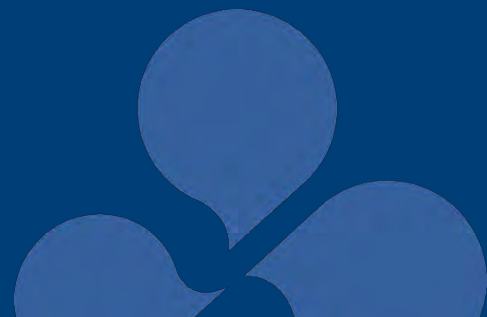
Dnr 21/0012-2

2021-03-26

Årsredovisning 2020

Tolkförmedling Väst

Organisationsnummer 222000-2972

Innehåll

Inledning.....	4
Vision.....	5
Ledord	5
Förvaltningsberättelse.....	5
Översikt över verksamhetens utveckling	5
Organisation	6
Direktionen	6
Förbundets verksamhet.....	8
Tolkar och översättare.....	9
Kunder.....	10
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	11
Ekonomi.....	11
Likviditet.....	11
Utvärdering av ekonomisk ställning	11
Händelser av väsentlig betydelse	11
Driftsättning av nytt verksamhetssystem.....	11
Winningtemp	11
Certifiering enligt FR2000.....	12
Covid-19	12
Ökad digitalisering och införande av distansutbildning	12
Upphandling telefoniplattform	12
Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.....	12
Styrning och uppföljning av verksamheten.....	13
Övergripande verksamhetsmål.....	13
Verksamhetsmål 2020 och måluppfyllelse.....	13
Kvalitetsmål.....	13
Arbetsmiljömål	14
Miljömål.....	14
God ekonomisk hushållning	15
Balanskravsresultat	16
Balanskravsavstämning.....	16

Väsentliga personalförhållanden.....	17
Medarbetare	17
Tillsvidare- och visstidsanställda	17
Sysselsättningsgrad	18
Sjukfrånvaro	18
Pensioner	19
Förväntad utveckling.....	19
Omvärld.....	19
Utgångsläge	19
Framtid.....	20
Budget 2021	21
Ekonomisk plan 2021-2023.....	21
Räkenskaper.....	22
Redovisningsprinciper, upplysningar och definitioner	22
Resultaträkning.....	22
Resultaträkning	22
Balansräkning.....	23
Kassaflödesanalys.....	24
Noter	25
Driftsredovisning	27
Utfall i förhållande till budget	27
Bakgrund till budget.....	27
Utfall.....	27
Förbundets investeringsverksamhet.....	28
Investering i nytt verksamhetssystem	28

Inledning

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund och dess ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov¹ av språktolk. Förbundet har tilldelats uppdraget att bedriva språktolkförmedling och är därmed huvudman för verksamheten. Medlemsorganisationernas verksamheter köper samtliga språktolktjänster av Tolkförmedling Väst. Förbundet bedriver även översättningsverksamhet.

Tolkförmedling Väst har varit i drift sedan 1 april 2013 och består av totalt 40 medlemmar; Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Borås, Bollebygd, Dals-Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Mariestad, Mark, Munkedal, Mölndal, Orust, Skara, Skövde, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda och Öckerö.

Figur 1 Karta över medlemskommuner

Förbundet är en egen offentligrättslig juridisk person, fristående i förhållande till sina medlemmar. Medlemmarna har kvar ett yttersta ekonomiskt ansvar för verksamheten. Varje medlem har tillskjutit 1 krona per kommuninvånare som andelskapital. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

¹ En myndighet ska enligt 13 § i Förvaltningslagen "... använda tolk och se till att översätta handlingar om det behövs för att den enskilde ska kunna ta till vara sin rätt när myndigheten har kontakt med någon som inte behärskar svenska."

Förbundet styrs av en direktion bestående av ledamöter från respektive medlemsorganisation. Särskilt utsedda revisorer granskar förbundets verksamhet. Förmedlingsverksamheten bedrivs på fyra orter och kansliet har sitt säte i Göteborg.

Vision

Genom att erbjuda kvalitativa språktolktjänster bidrar Tolkförmedling Väst till ökad integration i samhället.

Ledord

Förbundets ledord; professionalitet, tillgänglighet och trygghet är en del av förbundets varumärke. Ledorden talar om vad förbundet står för och ska genomsyra verksamheten.

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Nedan presenteras en femårsöversikt över förbundets utveckling över tid utifrån ett antal nyckeltal.

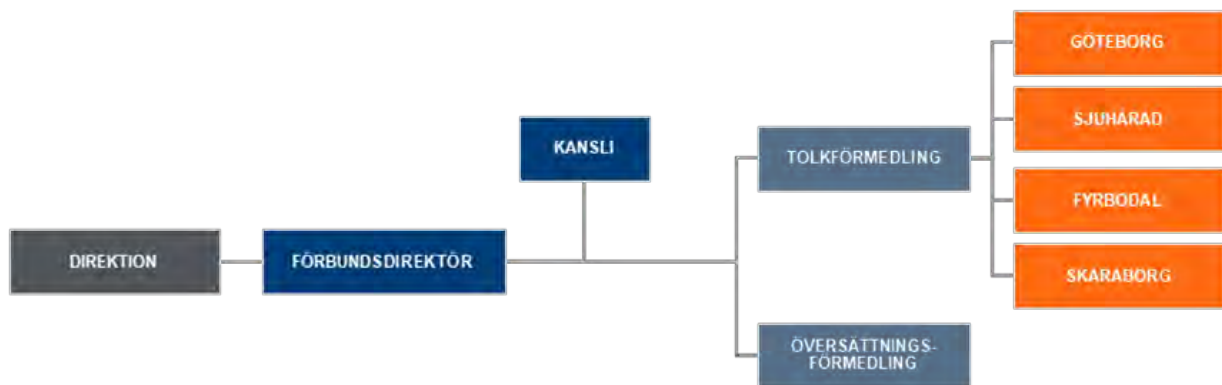
Som en följd av den stora asylvågen 2015-2016 har verksamhetens intäkter och kostnader samt resultat ökat senaste åren. Enligt beräknat, men också till följd av pandemin, har en minskad efterfrågan på tolk skett under 2020. Högst troligt är, oavsett pandemi eller inte, att en minskning fortsätter de närmaste åren då färre sökt asyl i Sverige.

Trots att en stor utbetalning skett avseende investering av nytt verksamhetssystem har soliditeten ökat då ingen återbetalning av eget kapital skett och att resultatet varit positivt.

Förbundet (tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Verksamhetens intäkter	195 487	220 370	203 940	186 901	193 198
Verksamhetens kostnader	-190 985	-214 448	-198 506	-186 538	-190 564
Årets resultat	3 465	5 867	5 295	79	2 344
Soliditet (%)	53 %	49 %	48 %	43 %	42 %
Nettoinvesteringar	10 086	3 031	0	0	0
Långfristig skuld	0	0	0	0	0

Organisation

På uppdrag av direktionen leds tjänstemannaorganisationen av förbundsdirektör. Verksamheten består av kansli, översättningsförmedling samt fyra tolkförmedlingskontor. Kansliet leds av förbundsdirektören och de fyra lokala förmedlingskontoren i Göteborg, Borås, Mariestad och Trollhättan, inklusive översättningsförmedlingen, leds av fyra verksamhetschefer. Administrativa stödfunktioner inom IT, ekonomi, HR och lön köps av Mariestads, Töreboda, Gullspåns kommuner i samverkan. Verksamhetsspecifikt IT-stöd och verksamhetsanpassat telefonisystem köps separat.

Figur 2 Organisationsschema

Direktionen

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med direktion. Direktionens uppdrag regleras i kommunallagen och den förbundsordning som medlemmarna antagit. Direktionen har haft fyra möten under 2020. På grund av den rådande pandemisituationen har årets direktionsmöten genomförts på distans.

Förbundets direktion utgjordes 2020-12-31 av:

Göteborgs Stad

Åke Björk (M), ordförande
Erik Norén (V), ersättare

Alingsås kommun

Per-Gordon Tranberg (M), ledamot
Leif Hansson (S), ersättare

Borås Stad

Lars-Åke Johansson (S), ledamot
Birgitta Bergman (M), ersättare

Essunga kommun

Gunilla Hermansson (KD), ledamot
Daniel Andersson (M), ersättare

Grästorps kommun

Svante Classon (C), ledamot
Kent Larsson (M), ersättare

Västra Götalandsregionen

Christina Abrahamsson (M), vice ordförande
Jonas Adelsten Kristiansen (S), ersättare

Bollebygd kommun

Ingridh Anderén (M), ledamot
Ulf Rapp (S), ersättare

Dals-Eds kommun

Christina Virevik (C), ledamot
Carina Halmberg (S), ersättare

Falköpings kommun

Hans Johansson (C), ledamot
Caroline Lundberg (M), ersättare

Gullspåns kommun

Ann-Christin Erlandsson (S), ledamot
Björn Thodenius (M), ersättare

Götene kommun

Isabella Carlén (KD), ledamot
Björn Cavalli Björkman (S), ersättare

Hjo kommun

Ann-Christine Fredriksson (M), ledamot
Lars-Göran Svensson (S), ersättare

Karlsborgs kommun

Ingvar Kärsmyr (KD), ledamot
Anita Larsson (S), ersättare

Lerums kommun

Ulf Utgård (M), ledamot
Halim Azemi (S), ersättare

Lilla Edets kommun

Zara Blidevik (M), ledamot
Minna Salow (S), ersättare

Marks kommun

Niklas Herneryd (L), ledamot
Ann Iberius Orrvik (M), ersättare

Mölnåls kommun

Leif Norberg (M), ledamot
Shahla Alamshahi (S), ersättare

Skara kommun

Ewa Karlsson (M), ledamot
Michael Karlsson (S), ersättare

Strömstads kommun

Anna-Lena Carlsson (C), ledamot
Merry Johansson (S), ersättare

Tanums kommun

Roger Wallentin (C), ledamot
Ida Östholm (M), ersättare

Tidaholms kommun

Hajrudin Abdihodzic (V), ledamot
Gunilla Dverstorp (M), ersättare

Tranemo kommun

Eva-Karin Haglund (S), ledamot
Cecilia Valbrant (C), ersättare

Töreboda kommun

Pernilla Johansson (C), ledamot
Anne-Charlotte Karlsson (S), ersättare

Herrljunga kommun

Gunnar Andersson (M), ledamot
Mats Palm (S), ersättare

Härryda kommun

Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot
Siw Hallbert (S), ersättare

Kungälv kommun

Lennart Martinsson (S), ledamot
Vakant

Lidköpings kommun

Lena O Jenemark (S), ledamot
Kristina Classon (M), ersättare

Mariestads kommun

Richard Thorell (M), ledamot
Janne Jansson (S), ersättare

Munkedals kommun

Anna Höglind (L), ledamot
Hans-Joachim Isenheim (MP), ersättare

Orust kommun

Britt-Marie Andrén Karlsson (S), ledamot
Maria Sörqvist (C), ersättare

Skövde kommun

Ulla-Britt Hagström (L), ledamot
Anita Löfgren (S), ersättare

Svenljunga kommun

Patrik Harrysson (S), ledamot
Johan Björkman (M), ersättare

Tibro kommun

Peter Söderlund (L), ledamot
Maria Maric (KD), ersättare

Tjörns kommun

Gun Alexandersson Malm (L), ledamot
Anette Johannessen (S), ersättare

Trollhättans Stad

Margreth Johnsson (S), ledamot
Vakant

Uddevalla kommun

Elving Andersson (C), ledamot
Christina Nilsson (KD), ersättare

Ulricehamn kommun

Elisabeth Stålbrand (NU²), ledamot
Sebastian Gustavsson (M), ersättare

Vara kommun

Ulf Genitz (C), ledamot
Fredrik Pettersson (S), ersättare

Vårgårda kommun

Bengt Hilmersson (C), ledamot
Tony Willner (S), ersättare

Öckerö kommun

Kent Lagrell (M), ledamot
Jan-Åke Simonsson (S), ersättare

Förbundets verksamhet

Tolkförmedling Väst har i uppdrag att tillgodose medlemmarnas behov av språktolktjänster. Förbundet erbjuder även översättningstjänster till sina medlemmar. Språktolkning erbjuds på plats och på distans. Distanstolkning utförs via ljud och skärm för såväl kortare meddelanden som längre tolkningsuppdrag.

Bokning av förbundets tjänster kan ske såväl genom telefonkontakt som digitalt via webb och app. Förmedlingskontoren har öppet vardagar under kontorstid. Övriga tider administreras förbundets bokningar av Regionervice, Västra Götalandsregionen. Via förbundets digitala tjänst Akut tolk tillsätts akuta tolkuppsdrag inom fem minuter, dygnet runt, årets alla dagar.

Förbundet har under 2020 utfört ca 316 000 uppdrag vilket är ca 24 000 färre uppdrag än budgeterat. Det lägre budgetutfallet är relaterat till pandemin och dess påverkan på kundernas verksamheter och därmed deras tolkbehov.

År	Antal utförda uppdrag	Procentuell tillsättning
2020	316 000	99,0 %
2019	347 000	99,5 %
2018	337 000	99,2 %
2017	336 000	98,8 %
2016	355 000	97,6 %
2015	307 000	97,3 %

Tabell 1 Antal utförda uppdrag och procentuell tillsättning per år

Tillsättningsgraden av beställda uppdrag har minskat jämfört med föregående år och är nu 99 %. Den lägre tillsättningsgraden är direkt kopplad till det nya verksamhetssystemet som driftoftes 1 juni. Såväl tekniska problem under införandefasen som förändrade tillsättningsprinciper och förmedlingsrutiner har bidragit till den lägre tillsättningsgraden.

² Nya Ulricehamn.

Tolkar och översättare

Den 31 december 2020 hade förbundet 1 204 aktiva tolkar vilket är en ökning om 21 tolkar jämfört med föregående år. Vid samma tidpunkt fanns 94 aktiva översättare, av dessa är 29 även verksamma som tolkar. Totalt är 294 uppdragstagare auktoriserade, av dessa är 225 tolkar. 63 av de auktoriserade tolkarna är även sjukvårdsauktorisade.

År	Tolkar	Översättare	Både tolk och översättare	Auktoriserade uppdragstagare	Sjukvård-auktorisering
2020	1 204	94	29	294	63
2019	1 183	96	31	271	62
2018	1 088	87	27	251	58
2017	992	151	38	264	52
2016	969	138	38	261	52
2015	919	139	44	260	45

Tabell 2 Statistik över förbundets aktiva uppdragstagare

I Sverige talas ca 200 språk. Kammarkollegiet ansvarar för auktorisation av tolkar och översättare. Möjligheten till auktorisation erbjuds dock endast i ca 50 språk för tolkar respektive 30 språk för översättare. Tillgången på auktoriserade tolkar är därmed begränsad.

År	Antal personer som genomfört rekryteringstest	Andel godkända resultat, rekryteringstest	Antal utfärdade kursintyg	Antal personer som genomgått SRHR-utbildning
2020	93	55 %	63	25
2019	143	38 %	137	54
2018	248	46 %	148	86
2017	211	56 %	212	62
2016	251	52 %	195	35
2015	475	33 %	224	76

Tabell 3 Test- och utbildningsstatistik

Förbundet arbetar kontinuerligt med att rekrytera såväl tolkar som översättare. Under 2020 genomförde 93 personer förbundets rekryteringstest, 55 % blev godkända. Antalet personer som genomfört rekryteringstest har minskat jämfört med föregående år vilket bland annat är relaterat till pandemin och begränsningen av fysiska möten. Dock har andelen med godkända resultat ökat vilket hänger samman med höjda krav och därmed en ökad selektering av inkomna ansökningar. Under året har förbundets rekryteringsstrategi ändrats och en mer riktad rekrytering på bristspråk är i fokus. Även under 2020 har fler redan etablerade tolkar sökt sig till förbundet.

Genom förbundets egna utbildnings- och handledningsinsatser för såväl tolkspiranter som erfarna tolkar kvalitetssäkras tolktjänsterna. Bland annat genomgår tolkspiranter en introduktionskurs och erbjuds grundutbildning. Nyregistrerade tolkspiranter har tidigare även erbjudits bredvidgång. På grund av pandemin har detta inte kunnat erbjudas under året.

Under 2020 utfärdades 63 kursintyg till tolkar som genomfört förbundets olika kurser. Jämfört med föregående år är detta en dryg halvering. Minskningen är en direkt effekt av pandemins påverkan på verksamheten då förbundet tvingades att ställa in flera planerade utbildningar och testtillfällen. Tack vare snabb omställning i organisationen kunde den nya utbildningen ”Att tolka i skolan” erbjudas även på distans. Intresset har varit mycket stort och totalt har 51 tolkar genomgått utbildningen under 2020. Utbildningen genomföres på distans första gången i maj och därefter vid flera tillfällen under hösten. Även förbundets introduktionskurs för tolkspiranter

erbjöds på distans i slutet av året. Att insatserna kunnat genomföras på distans har möjliggjort att tolkar och tolkaspiranter från ett större geografiskt område har kunnat delta.

Under de senaste åren har fokus lagts på att motivera befintliga tolkar att höja sin kompetens. 30 tolkar har under året höjts till nivå utbildad tolk³ vilket innebär kompetensnivån under auktorisation. Totalt är nu 51 % av förbundets aktiva tolkar på nivå utbildad tolk vilket är en ökning med sju procentenheter jämfört med föregående år. Under 2020 utfördes 63 % av uppdragen av tolkar med denna kompetensnivå.

I samarbete med Kunskapscentrum för sexuell hälsa, Västra Götalandsregionen, samt SRHR-teamet, Göteborgs Stad, erbjuds förbundets aktiva tolkar utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Då flertalet planerade utbildningstillfällen tvingades ställas in på grund av pandemin har endast 25 tolkar genomgått SRHR-utbildningen under året. Planerat var att 60-80 tolkar skulle ha genomgått utbildningen då målsättningen är att alla förbundets aktiva tolkar ska inneha SRHR-kompetens. Förbundet har påbörjat en dialog om att genomföra SRHR-utbildning på distans.

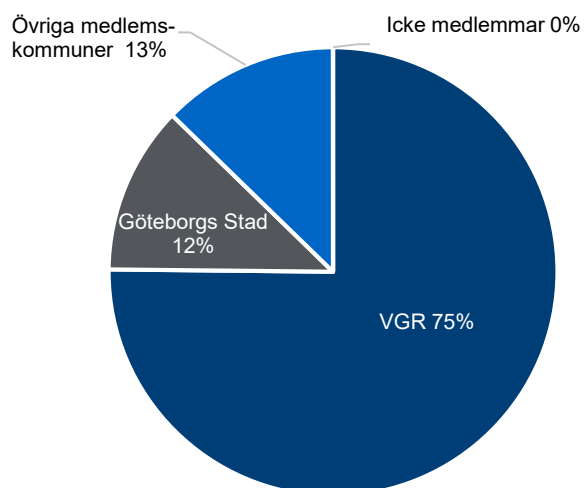
I samarbete med Röda korset planerades under våren vidareutbildning inom specialistpsykiatri avseende sekundär traumatisering för förbundets aktiva tolkar. Även denna utbildningsinsats blev inställd på grund av pandemin, likaså blev den planerade etikkursen inställd.

Under hösten har förbundet inlett dialog med Västra Götalandsregionen för att tillsammans ta fram en distansutbildning i psykisk ohälsa. En dialog har även förts med olika utbildningsaktörer avseende framtida samarbete för validering och grundutbildning.

På grund av pandemin har tolkarna inte kunnat erbjudas några fysiska informationsträffar under året. Däremot har flera digitala informationsträffar genomförts under senare delen av hösten.

Kunder

Varje månad förmedlas uppdrag till ca 1 700 kunder. Den 31 december 2020 hade förbundet 5 696 registrerade medlemskunder. Totalt utförs 99,99 % av samtliga uppdrag hos förbundets medlemmar⁴. Största kunden är Västra Götalandsregionen (VGR), som står för drygt 75 %. VGRs andel har ökat i relation till de övriga medlemmarna vilket sannolikt har en koppling till pandemin. Göteborgs Stad köper knappt hälften av medlemskommunernas totala antal bokade uppdrag.

Figur 3 Fördelning av bokade uppdrag

³ Tidigare utbildningsnivå 1C

⁴ Förbundet utför i ett fåtal akuta situationer tolkuppgifter till domstol och polis.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ekonomi

I enlighet med förbundsordningen ska förbundets årliga kostnader minst täckas av årets intäkter. Ett av de övergripande verksamhetsmålen är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv. Tolk- och översättningstjänster ger förbundets intäkter och de största kostnaderna är relaterade till tolk- och översättararvoden. Intäkter och kostnader är därmed direkt kopplade till utförda tolk- och översättningsuppdrag. Förbundet ska debitera medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

Tolkförmedling Väst har en checkkredit hos bank på 10 mkr.

Andelskapitalet är beräknat på medlemmarnas invånarantal och uppgår till totalt 3 mkr.

Likviditet

Förbundet har totalt under 2020 haft en god likviditet. Utbetalning av investering av nytt verksamhetssystem har klarats med egna medel. På grund av tekniska problem i det nya verksamhetssystemet, vilket föranlett senarelagda faktureringar och därmed förskjutning av inbetalningar, har dock checkkrediten nyttjats vid tre tillfällen under året.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet finansieras av intäkter från de tjänster som medlemmarna köper enligt självkostnadsprincipen. Sedan start har förbundet byggt upp ett stabilt eget kapital. Det ekonomiska överskottet tillsammans med medlemsandelarna är förbundets likvida medel.

Direktionen har fastställt att lägsta nivå på eget kapital ska vara 22 mkr, vilket motsvarar ca sex månaders löpande driftskostnader. Efter att direktionen beslutat att godkänna årsrapporten beslutas även om en eventuell återbetalning ska ske av eget kapital till förbundsmedlemmarna. Ett eget kapital om minst 27 mkr krävs för att en återbetalning ska bli aktuell. Det egna kapitalet var över 27 mkr redan i samband med årsbokslutet 2019 men direktionen fattade beslut om att ingen återbetalning skulle ske under 2020 med anledning av pandemin. Nytt beslut tas under 2021. För eventuell återbetalning av eget kapital kan förbundets checkkredit komma att nyttjas varpå den är beslutad att finnas kvar.

Sedan driftstarten 2013 har likviditeten varit god och alla investeringar har klarats med egna medel. Det överskott som genererats i förbundet gör att den ekonomiska ställningen är god.

Händelser av väsentlig betydelse

Driftsättning av nytt verksamhetssystem

Efter ett års förberedande implementeringsarbete driftsattes det nya verksamhetssystemet 1 juni. Sedan dess har det pågått ett intensivt arbete för att åtgärda bristande funktionalitet i det nya systemet. Vid årets slut fanns fortfarande punkter som ej åtgärdats av leverantören. Införandet av det nya verksamhetssystemet med dess utmaningar har skapat en stor arbetsbelastning i hela organisationen och övriga frågor i förbundet har under året därmed i stor utsträckning fått stå tillbaka.

Winningtemp

I slutet av april infördes Winningtemp; ett digitalt, AI-uppbyggt, arbetsmiljöverktyg som möjliggör att löpande följa arbetsmiljöns utveckling i organisationen. Winningtemp mäter systematiskt engagemanget och måendet hos medarbetarna och ger förbundets chefer underlag för såväl den

dagliga arbetsledningen som organisationens långsiktiga utformning. Verktöget mäter även regelbundet HME, det vill säga hållbart medarbetarengagemang, vilket tidigare mättes genom en traditionell medarbetarenkät vartannat år. I Vinningstemp har påverkan på arbetsmiljön i samband med införandet av nytt verksamhetssystem kunnat följas löpande. Tack vare denna fortlöpande temperaturmätning av medarbetarnas engagemang och mående har organisationen snabbt kunna omstruktureras för att motverka långvarig ohälsosam arbetsbelastning.

Certifiering enligt FR2000

I september certifierades Tolkförmedling Väst enligt FR2000 vilket innebär att förbundet nu har ett certifierat ledningssystem. FR2000 standarden innehåller krav på ett integrerat ledningssystem för kvalitet, miljö, arbetsmiljö, brandskydd, kompetensförsörjning och socialt ansvarstagande.

Covid-19

Pandemin har under året påverkat efterfrågan på tolk. I förhållande till budget har 24 000 färre uppdrag utförts under året. Antalet telefontolkningar har ökat markant vilket medfört att tolkarnas resor minskat och deras effektiva tolktid har ökat. Kunderna å sin sida har fått en minskad kostnad för tolkuppdragen då resekostnaden har uteblivit. Den minskade efterfrågan på tolk och den ökade effektiva tolktiden har också skapat en större konkurrens om uppdragen mellan tolkarna. Detta medförde att en grupp icke-auktoriserade tolkar under sommaren gick samman och offentligt uttryckte sitt missnöje över situationen.

De av förbundets medarbetare som har haft möjlighet, och som så önskat, har under pandemins påverkan arbetat hemifrån. Samtliga möten har sedan mars skett på distans. Flertalet rekryteringar, och större delen av de planerade utbildningsinsatserna för tolkar har ställts in på grund av pandemin. Förbundets samtliga kontor har i olika grad varit stängda för externa besök sedan mars.

Ökad digitalisering och införande av distansutbildning

Under året har ett förändringsarbete avseende metoder och aktiviteter kopplat till rekrytering och utbildning av uppdragstagare pågått. Detta innebär en förenkling och en ökad digitalisering av processerna. På grund av pandemin har arbetet med framtagande av distansutbildning intensifierats och innan sommaren genomfördes den första distansutbildningen för tolkar.

Upphandling telefoniplattform

På grund av pandemin förlängdes befintligt avtal avseende telefoniplattform med ett år. Den påbörjade upphandlingen lades vilande under våren och återupptogs under hösten. Nytt avtal beräknas vara klart under våren 2021.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Det finns inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Styrning och uppföljning av verksamheten

Övergripande verksamhetsmål

Tolkförmedling Väst ska tillgodose medlemmarnas behov av språktolk och ska vara det självklara valet av förmedling för professionella uppdragstagare. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare där alla medarbetare vet sitt uppdrag och vem vi är till för. Tolkförmedling Väst ska vara i framkant och en förebild för andra. Verksamheten ska genomsyras av professionalitet, tillgänglighet och trygghet i alla led.

Tolkförmedling Väst ska

- ha god tillgänglighet vid beställning och likvärdig service till förbundets kunder
- hantera och tillvarata såväl kundernas som uppdragstagarnas synpunkter för verksamhetens kvalitetssäkring och utveckling
- ha en god ekonomisk medvetenhet och arbeta kostnadseffektivt
- arbeta miljömedvetet
- verka för ökad kunskap om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället.

Måluppfyllelse

Förbundet har till följd av pandemisituationen haft extra god tillgång av tolkar under året och förbundets kunder har fått likvärdig service. Kontinuerligt arbete med inkommande synpunkter har skett under året i syfte att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten.

Genom att kontinuerligt, inom förbundet, kommunicera och redovisa verksamhetens ekonomi råder en god ekonomisk medvetenhet. Förbundet arbetar systematiskt med verksamhetsutveckling för att vara kostnadseffektiva.

För att frigöra den effektiva tolktiden samt minska resorna mellan tolkuppgifterna arbetar förbundet kontinuerligt med utveckling av distanstolkning. Förbundets tolkar uppmanas att resa kollektivt för att minska miljöpåverkan. Som en följd av pandemin har distanstolkningen ökat markant under året.

För att öka kunskapen om tolkanvändande och vikten av professionella språktolkar i samhället har förbundet under tidigare år såväl deltagit på mässor som besökt kunder. Detta arbete har under 2020 endast kunnat genomföras i mycket ringa omfattning, och då i digital form, på grund av pandemin.

Verksamhetsmål 2020 och måluppfyllelse

Direktionen har fastslagit följande verksamhetsmål:

- Målet uppnått
- Målet ej uppnått

Kvalitetsmål

Tolkförmedling Väst ska ha en pålitlig leverans

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Utfall 2020	
Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %	99,5 %	≥99 %	99 %	●
Andel tillfällen tolkar kommit sent eller uteblivit från bokade uppdrag ska understiga 1 %	1,2 %	<1 %	0,8 %	●

Tolkförmedling Väst ska tillhandahålla utbildade och kvalificerade tolkar

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Utfall 2020	
Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserade sjukvårdstolkar ska uppgå till minst 5 %.	4,1 %	≥5 %	4,5 %	●
Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska uppgå till minst 14 %.	14,4 %	≥14 %	20 %	●
Andel uppdrag som utförs av tolkar med utbildningsnivå 1C ⁵ ska uppgå till minst 60 %.	57,6 %	≥60 %	62,6 %	●

Tolkförmedling Väst ska ligga i framkant och verka för att verksamheten utvecklas

Indikator	Utfall 2019	Målvärde 2020	Utfall 2020	
Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 50 %.	45,2 %	≥50 %	56 %	●

Arbetsmiljömål

Tolkförmedling Väst ska vara en attraktiv arbetsgivare

Indikatorer	Utfall 2019	Målvärde 2020	Utfall 2020	
Sjukfrånvaron ska understiga 6 %.	6,0 %	<5 %	6,7 %	●
Hållbart medarbetarengagemang (HME) ska överstiga 79	-	>79	75	●

Miljömål

Tolkförmedling Västs verksamhet ska vara långsiktig och hållbar

Indikatorer	Utfall 2019	Målvärde 2020	Utfall 2020	
Tolkning på distans ska utgöra minst 50 % av antal utförda tolkuppdrag.	40,3 %	≥50 %	60,3 %	●

Måluppfyllelse

Andel tillsatta beställningar ska uppgå till minst 99 %. ●

Under 2020 tillsatte förbundet 99,0 % av antalet inkomna beställningar vilket är en minskning på 0,5 procentenheter jämfört med föregående år. Minskningen beror på tekniska problem under införandefasen av det nya verksamhetssystemet samt förändrade tillsättningsprinciper och förmedlingsrutiner kopplat till det nya verksamhetssystemet. Målet är uppfyllt.

Andel tillfällen tolkar kommit sent eller uteblivit från bokade uppdrag ska understiga 1 %. ●

Under 2020 var andelen tillfällen då tolkar kom för sent eller uteblev till bokade uppdrag 0,8 % vilket är en minskning på 0,4 procentenheter jämfört med 2019. Pandemin har resulterat i att andelen distansuppdrag ökat markant. I dessa uppdrag är det mer sällan förekommande att tolk kommer sent eller uteblir från uppdrag jämfört med platsuppdrag där yttre omständigheter i större utsträckning påverkar. Målet är uppfyllt.

⁵ Utbildningsnivå 1C för tolk benämns fr o m 2020 som ”utbildad tolk”

Andel hälso- och sjukvårdsuppdrag som utförs av auktoriserade sjukvårdstolkar ska uppgå till minst 5 %. ●

Under 2020 utförde sjukvårdsauktoriserade tolkar 4,5 % av hälso- och sjukvårdsuppdragen vilket är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år. Låg tillgång på sjukvårdsauktoriserade tolkar i kombination med att antalet sjukvårdsuppdrag fortsatt öka även under 2020 har resulterat i ett lägre utfall än förväntat. Målet är ej uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av auktoriserade tolkar ska uppgå till minst 14 %. ●

Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar har ökat med 5,6 procentenheter jämfört med föregående år och är nu totalt 20 %. Andelen uppdrag som utförts av auktoriserade tolkar har ökat succesivt de senaste åren vilket bland annat beror på att förbundet har fler auktoriserade tolkar att tillgå. Ökning av distanstolkning och att restiden därmed minskat har möjliggjort mer effektiv tolktid vilket också är en bidragande orsak till utfallet. Målet är uppfyllt.

Andel uppdrag som utförs av tolkar med utbildningsnivå 1C⁶ ska uppgå till minst 60 %. ●

Förbundet har under senaste åren medvetet arbetat för att öka andelen tolkar med utbildningsnivå 1C. Under 2020 utfördes 62,6 % av förbundets uppdrag av tolkar på nivå 1C vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med föregående år. Målet är uppfyllt.

Andel beställningar som inkommer via digitala tjänster ska uppgå till minst 50 %. ●

Efter att förbundet driftsatte det nya verksamhetssystemet har andelen beställningar som inkommer via digitala tjänster ökat markant. Detta är ett resultat av att det nya systemet har en ökad tillgänglighet och är mer användarvänligt. Utfallet för året blev 56 % vilket är en ökning på 10,8 procentenheter från föregående år. Målet är uppfyllt.

Sjukfrånvaron ska understiga 6 %. ●

Sjukfrånvaron har under året ökat 0,7 procentenheter och är för 2020 totalt 6,7 %. Den ökade sjukfrånvaron är sannolikt ett resultat av Folkhälsomyndighetens rekommendationer kopplat till den rådande pandemin. Målet är inte uppfyllt.

Tolkning på distans ska utgöra minst 50 % av antal utförda tolkuppdrag. ●

Under året har distanstolkning ökat med 20 procentenheter vilket innebär att 60,3 % av tolkuppdragen under 2020 utfördes på distans. Förbundet har under senare år aktivt arbetat med att profilera distanstolkningen som en såväl ekonomisk som miljömässig fördelaktig tjänst. Dock har även pandemin bidragit till den stora ökningen av distanstolkning under året. Målet är uppfyllt.

God ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Verksamheten ska genomsyras av en god ekonomisk hushållning både i ett kort- och i ett långsiktigt perspektiv. Kännetecknen för detta är bland annat att de löpande intäkterna täcker de löpande kostnaderna och att resultatet, sett över en längre period, är positivt.

Direktionen har fastslagit följande finansiella mål rörande god ekonomisk hushållning:

- Den löpande verksamheten ska visa ett positivt resultat
- Checkkrediten ska ej nyttjas

Den löpande verksamheten visar ett positivt resultat och likviditeten har varit god. Dock har checkkrediten nyttjats vid tre tillfällen under året. Detta på grund av tekniska problem i det nya

⁶ Utbildningsnivå 1C för tolk benämns fr o m 2020 som ”utbildad tolk”

verksamhetssystemet vilket föranlett senarelagda faktureringar och därmed förskjutning av inbetalningar.

Balanskravsresultat

Balanskravet uppfylls 2020. Inga underskott finns att återställa från tidigare år.

Balanskravsavstämning

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	3 465	5 867	5 295
minus samtliga realisationsvinster/förluster	0	0	0
plus sänkning av diskonteringsränta	0	0	0
plus realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning	0	0	0
plus orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
minus återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	3 465	5 867	5 295
Årets balanskravsresultat	3 465	5 867	5 295
Balanskravsresultat att reglera	0	0	0
Budgetomslutning			
Verksamhetens kostnader	190 985	214 448	198 506
Personalkostnader egen personal	29 189	30 578	30 526
A-tolkar (ej anställda av kommunalförbundet)	150 430	171 542	156 205
Nettoinvesteringar	10 086	3 031	0
Likvida medel 31/12 respektive år	13 494	18 273	17 584
Resultat			
Årets resultat	3 465	5 867	5 295
Ingående Eget kapital	30 864	29 455	24 160
Nyckeltal			
Kassalikviditet	173 %	188 %	191 %
Soliditet	53 %	49 %	48 %

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare

Under årets arbete med implementeringen av det nya verksamhetssystemet har arbetsprocesser utvecklats och förändrats. Med beaktan av pensionsavgångar och annan naturlig personalavgång har en anpassning av bemanningen utifrån de nya förutsättningarna påbörjats. Den tidigare restriktiva hållningen till nyanställningar inom förmedlingsarbetet har gällt även under 2020.

Ny verksamhetschef för Fyrbodal tillträdde i februari efter att den tidigare verksamhetschefen avslutat sin anställning en månad tidigare. Under mellanperioden var verksamhetschefen för Sjuhärad tillförordnad verksamhetschef även för Fyrbodal.

Under 2020 skedde en total personalomsättning i teamet som arbetar med rekrytering och utbildning av uppdragstagare. Arbetsmetoder och processer har utvecklats och bemanningen är nu 2,0 årsarbetare istället för tidigare 2,75. Under året har behovet av digital utveckling intensifierats vilket medfört att en ny tjänst som digitaliseringsutvecklare inrättats. Tjänsten tillträdde i slutet av året efter intern rekrytering.

Värdegrundsarbetet har fortgått under året i hela organisationen. På varje arbetsplatsträff har samtliga medarbetare deltagit i arbetet genom olika övningar.

På grund av pandemin kunde inte den årliga förbundsgemensamma dagen genomföras enligt plan i december. Förbundets chefer hade istället ett enklare årsavslut med sina medarbetare på respektive kontor.

Samtliga nyanställda medarbetare, såväl tillsvidare- som visstidsanställda, genomgår en introduktionsdag i syfte att skapa förståelse för förbundets verksamhet och uppdrag. Under året har introduktion för nya medarbetare genomförts vid ett tillfälle.

På grund av pandemin flyttades de centrala avtalsförhandlingarna till senhösten och årets löneöversyn blev därmed senarelagd. Det förarbete som var möjligt gjordes av förbundets chefer och den lokala löneöversynen kunde därmed slutföras så fort det centrala avtalet undertecknats. Detta innebär att förbundets medarbetare fick ny lön i november och retroaktiv lön utbetald innan jul.

Genom det nya arbetsmiljöverktyget Winningtemp mäts nu hållbart medarbetarengagemang (HME) fyra gånger om året istället för som tidigare vartannat år i medarbetarenkät. Systemet infördes i april därför skedde mätningen tre gånger under 2020. HME-resultatet redovisas i stycket om måluppfyllelse.

Tillsvidare- och visstidsanställda

Per den 31 december 2020 hade förbundet 52 tillsvidareanställda arbetstagare, 42 kvinnor respektive 10 män. En av dessa var studieledig, en partiellt tjänstledig och en partiellt föräldraledig. Den största yrkesgruppen inom förbundet är tolkförmedlare.

Totalt har 57 personer varit tillsvidareanställda i förbundet under året vilket motsvarar en personalomsättning om 17,4 %. Personalomsättningen har minskat knappt en procentenhet jämfört med 2019.

Antalet arbetade timmar som förbundets tillsvidareanställda arbetstagare har utfört motsvarar 52,5 årsarbetare (åa) vilket är en minskning om 0,9 åa. Även antalet utförda timmar av såväl timavlönad personal som visstidsanställd personal har minskat med 0,5 åa respektive 2,2 åa. Totalt har antalet

arbetade timmar som utförts inom förbundet under året motsvarat 61,3 aa vilket är 3,5 aa färre jämfört med föregående år. Minskningen av antalet arbetade timmar beror framförallt på vakanser inom flera områden i förbundet men också på grund av att en handfull anställda varit partiellt föräldra- och tjänstlediga under året.

År	Tillsvidare (aa)	Visstid (aa)	Timavlönade (aa)	Totalt (aa)
2020	52,5	7,6	1,1	61,3
2019	53,4	9,8	1,6	64,8
2018	57,6	6,8	2,0	66,4
2017	57,0	6,8	2,6	66,4
2016	47,3	8,6	9,6	65,5

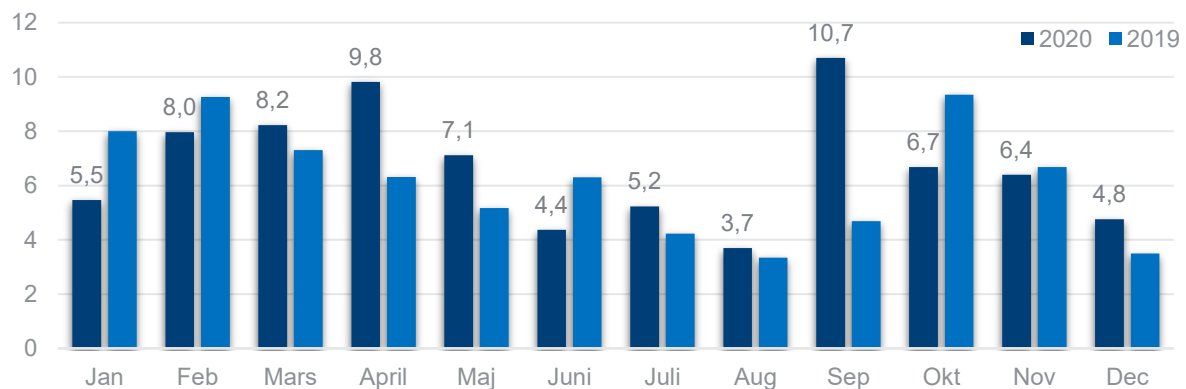
Tabell 4 Faktiskt arbetade timmar omvandlat till årsarbetare

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för de tillsvidareanställda medarbetarna är 98,1 % vilket innebär att sysselsättningsgraden har ökat något jämfört med föregående år. 85,7 % av kvinnorna respektive 100 % av männen arbetar heltid inom förbundet.

Sjukfrånvaro

Under årets två första månader var sjukfrånvaron lägre jämfört med föregående år. En ökning syns från och med mars och har en tydlig koppling till Folkhälsomyndighetens rekommendation att vid minsta sjuksymptom stanna hemma.

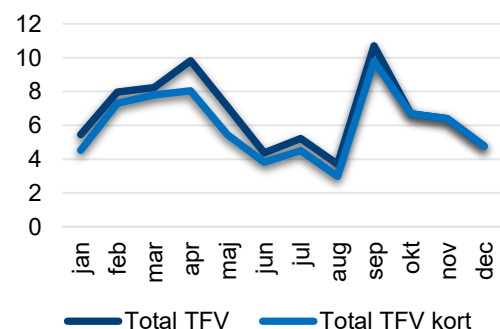

Figur 4 Sjukfrånvaro i procent 2019-2020

Den totala sjukfrånvaron för 2020 är 6,7 % vilket är en ökning om 0,5 procentenheter jämfört med föregående år. Kvinnornas totala sjukfrånvaro är 7,5 % vilket motsvarar en ökning om 0,7 procentenheter jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaron för män särredovisas inte då gruppen är för liten. Andelen långtidssjukfrånvaro (över 60 dagar) har mer än halverats jämfört med föregående år och är nu 11,7 % av den totala sjukfrånvaron. Det finns inga indikationer på arbetsrelaterad sjukfrånvaro och kostnaden för företagshälsovård är i princip obefintlig. Ett fåtal medarbetare har testats positiva för Covid-19.

Ålder	29 år eller yngre	30-49 år	50 år eller äldre
Sjukfrånvaro	3,7 %	5,3 %	8,8 %

Figur 5, Sjukfrånvaro %, Total och kort 2020

Under 2020 har 36 medarbetare nyttjat friskvårdsbidraget vilket är sju personer fler jämfört med föregående år. Den subventionerade massage som tillhandahållits för medarbetarna på kontoret i Göteborg ställdes in under året på grund av pandemin.

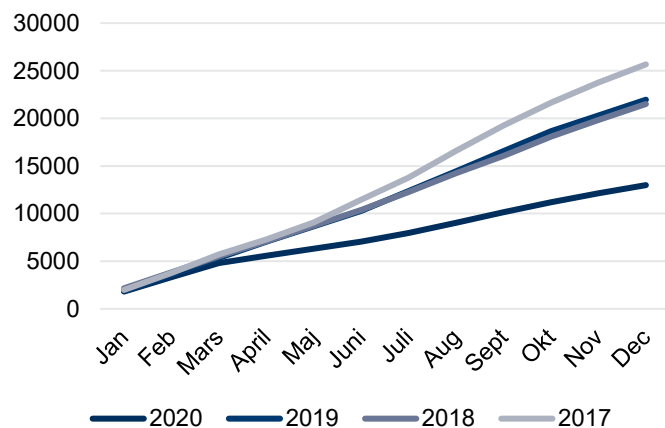
Pensioner

Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen och är en pensionslösning via KPA.

Förväntad utveckling

Omvärld

Knappt 13 000 människor sökte asyl under 2020 vilket nästan är en halvering jämfört med föregående år. Flest asylsökande kom från Syrien, Uzbekistan, Irak, Iran och Afghanistan. Jämfört med föregående år har antalet asylsökande minskat vilket är en effekt av pandemisituationen i världen. Kommunmottagandet har jämfört med föregående år nästintill halverats.⁷

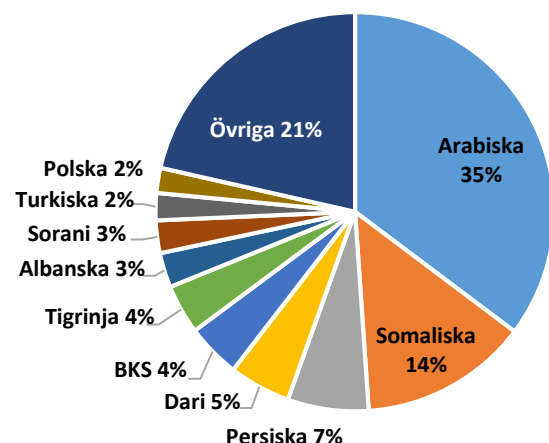
Figur 6 Totalt antal asylsökande, migrationsverket.se 2020-12-31

Utgångsläge

Under 2020 utfördes ca 316 000 uppdrag, vilket var 24 000 färre än budgeterade. Att utfallet blev lägre än beräknat är kopplat till samhällets påverkan av pandemin och därmed den minskade efterfrågan på tolk. I relation till flera andra tolkförmedlingar i landet har förbundet dock haft en god efterfrågan på tolk utifrån rådande pandemisituation.

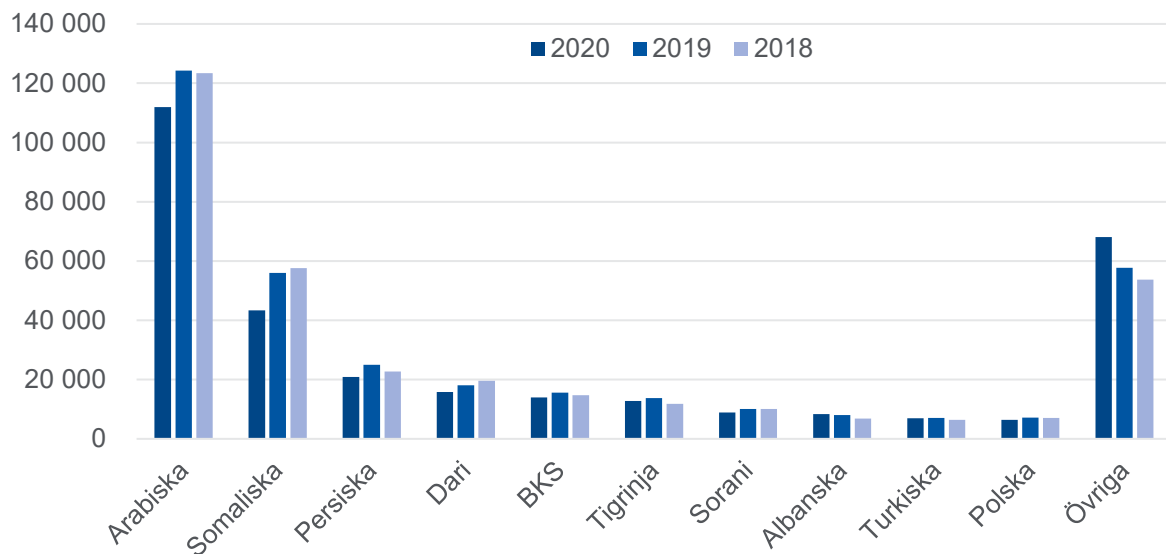
Sedan 2016 har medlemmarnas avtalslojalitet gentemot förbundet följts upp. Den första mätningen visade på en stor variation och tolktjänster köptes i mer eller mindre utsträckning av andra leverantörer. Förbundet har under åren som följt aktivt arbetat för att öka avtalslojaliteten. Vid mätningen 2020 hade köp från andra leverantörer minskat med 80 % jämfört med första mätningen.

Arabiska och somaliska var liksom tidigare år även under 2020 de mest efterfrågade språken. Tillsammans motsvarar de cirka 50 % av utförda uppdrag. I de tio största språken utfördes, i jämförelse med föregående år, färre uppdrag undantaget albanska i vilket uppdragen ökade. Under 2020 utfördes tolkuppsdrag på 117 olika språk.

Figur 7 Språkfördelning i relation till varandra 2020

⁷ www.migrationsverket.se

Figur 8 Antal uppdrag 2018-2020

Framtid

Rekrytering av nya uppdragstagare och vidareutbildning av befintliga sker löpande för att möta kundernas förväntade tolkbehov. Förbundet har en ständig utmaning i att attrahera och rekrytera lämpliga kandidater till tolkyrket. Senaste året har dock fler etablerade och redan utbildade tolkar sökt sig till förbundet vilket medfört ett större fokus på kompetensutveckling. Med anledning av pandemin har det sedan tidigare påbörjade utvecklingsarbetet avseende rekrytering och utbildning av uppdragstagare intensifierats under året. En första distansutbildning genomfördes under våren 2020. Utvecklingsarbetet har fortlöpt för att under 2021 möjliggöra flera olika utbildningar samt delar av rekryteringsprocessen på distans. Dialog med externa utbildningsaktörer inleddes under 2020 i syfte att kunna samarbeta kring såväl rekrytering som utbildning av tolkar till förbundet.

Förbundet har under senaste åren erbjudit distanstolkning via telefon och skärm. Telefontolkning har varit dominerande men under senaste året har intresset för skärmtolkning tagit fart. Då medlemmarna har olika digitala mötesplattformar i sina verksamheter förbereder förbundet för att under 2021 kunna möta kundernas olika tekniska behov och skärmtolkningen förväntas då öka ytterligare.

Under 2020 har andelen telefonuppdrag ökat markant. En stor anledning till detta bedöms vara pandemin, dock spås att telefonuppdragen inte kommer gå tillbaka till tidigare nivåer även om en minskning förväntas när samhället återgått till ett mer normalläge.

På grund av pandemin har varumärkesarbetet kopplat till kundbesök och deltagande på exempelvis mässor med mera avstannat. Förhoppningsvis kommer detta arbete att kunna återupptas under andra halvan av 2021. Digitala kundmöten erbjuds dock som ett alternativ under pandemin.

Under 2020 påbörjades upphandling av ny telefoniplattform. Driftsättning förväntas ske under sommaren 2021. I samband med införande av ny telefoniplattform kommer även förbundet att implementera Microsoft 365 och därmed gå från Skype till Teams.

Budget 2021

Budget 2021 är lagd utifrån idag gällande förutsättningar och efter samråd med förbundets medlemmar. Medlemmarnas behov beräknas till ca 325 000 uppdrag för 2021. För en budget i balans bedöms prisjusteringen för 2021 resultera i en snitthöjning om 2,6 %.

Budget 2021	(tkr)
Verksamhetens intäkter	216 000
Verksamhetens kostnader	216 000
Årets resultat	0

Ekonomisk plan 2021-2023

Budget, (tkr)	2021	2022	2023
Intäkter	216 000	220 000	224 000
Kostnader	216 000	220 000	224 000
Budgeterat resultat	0	0	0

Räkenskaper

Redovisningsprinciper, upplysningar och definitioner

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade sedan föregående årsredovisning. Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges. Intäkter redovisas i den period som tolkuppdragen har utförts och har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras av förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta. Intjänande av pensioner inklusive löneskatt bokförs löpande i driftsredovisningen. Avskrivning av inventarier sker på fem år och avskrivningar av nytt verksamhetssystem sker på åtta år vilket motsvarar avtalsperioden för drift och support av det nya verksamhetssystemet.

Resultaträkning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Förbundet debiterar medlemmarna för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen. Om årets kostnader inte täcks ska finansieringen av underskottet fördelas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	Budget 2020	2020	2019
Verksamhetens intäkter	1	221 000	195 487	220 370
Verksamhetens kostnader	2	-219 515	-190 985	-214 448
Avskrivningar	3	-1 435	-1 002	-24
Verksamhetens nettokostnader		50	3 500	5 898
Finansiella intäkter	4	5	2	7
Finansiella kostnader	5	-55	-37	-38
Resultat före extraordinära poster		0	3 465	5 867
Extraordinära poster		0	0	0
Årets resultat		0	3 465	5 867

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2020	2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriell anläggningstillgång	6	11 827	2 671
Inventarier	7	264	336
Summa anläggningstillgångar		12 091	3 007
Omsättningstillgångar			
Fordringar	8	39 478	41 160
Likvida medel	9	13 494	18 273
Summa omsättningstillgångar		52 972	59 433
Summa tillgångar		65 063	62 440
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital	10	27 867	22 000
Andelskapital, medlemskommuner	10 & 12	2 997	2 997
Årets/periodens resultat	10	3 465	5 867
Summa eget kapital		34 329	30 864
Skulder			
Kortfristiga skulder	11	30 734	31 576
Summa skulder		30 734	31 576
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		65 063	62 440

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr		2020	2019
	Not		
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	10	3 465	5 867
Justering för av- och nedskrivning	3	1 002	24
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>4 467</i>	<i>5 891</i>
Minskning kortfristiga fordringar		1 682	2 817
Minskning kortfristiga skulder		-842	-530
Kassaflöde från den löpande verksamheten		5 307	8 178
Investeringsverksamheten			
Bruttoinvestering i anläggningstillgångar	6 & 7	-10 086	-3 031
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-10 086	-3 031
Finansieringsverksamheten			
Andelskapital	12	0	218
Återbetalning av Eget Kapital	10	0	-4 676
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	-4 458
Årets kassaflöde		-4 779	689
Likvida medel vid årets början		18 273	17 584
Likvida medel vid årets slut		13 494	18 273

Noter

Belopp i tkr

	2020	2019
Not		
1 Verksamhetens intäkter		
Förmedlingstjänster	195 300	219 946
Ersättning för höga sjuklönekostnader i samband med pandemin	171	0
Övriga intäkter	16	424
Summa	195 487	220 370
2 Verksamhetens kostnader		
Direktionskostnader	387	784
Sociala avgifter direktion	152	269
Personalkostnader	21 810	22 713
Sociala avgifter personal	6 840	6 812
Arvoden och ersättning tolkar	124 662	141 236
Sociala avgifter tolkar	25 768	30 306
Tolkutbildning	395	755
Lokalkostnader	3 573	3 568
Dator/IT/telefoni/post	3 432	3 529
Inventarier, förbrukningsmaterial	277	384
Administrativa- och konsulttjänster	3 579	3 971
Summa	190 875	214 327
Ersättning för revisorer		
Revisionsuppdraget, sakkunniga	110	97
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget, sakkunniga	0	14
Skatterådgivning	0	10
Övriga tjänster	0	0
Summa	110	121
3 Avskrivningar		
Inventarier	1 002	24
Summa	1 002	24
4 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	2	7
Summa	2	7
5 Finansiella kostnader		
Räntekostnad	0	1
Övriga finansiella kostnader	37	37
Summa	37	38

Ärende 8

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.

6 Immateriella anläggningstillgångar

Pågående investeringar		
- <i>Nytt verksamhetssystem</i>	2 671	2 671
Omklassificering	-2 671	0
Summa	0	2 671
Anskaffningsvärde	0	0
Ackumulerade avskrivningar	0	0
Årets investering	10 086	0
Omklassificering från pågående investering	2 671	0
Årets avskrivning	-930	0
Utgående bokfört värde	11 827	0

7 Inventarier

Anskaffningsvärde	1 601	1 241
Ackumulerade avskrivningar	-1 265	-1 241
Årets investering	0	360
Årets avskrivning	-72	-24
Utgående bokfört värde	264	336

8 Fordringar

Kundfordringar	23 973	25 217
Div. kortfristiga fordringar	0	10
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15 505	15 933
Summa	39 478	41 160

9 Kassa och bank

Bank	13 494	18 273
Summa	13 494	18 273

10 Allmänt eget kapital

Balanserat resultat	27 867	26 676
Återbetalning av Eget kapital enligt direktionsbeslut §363	0	-4 676
Andelskapital, medlemskommuner	2 997	2 997
Årets/periodens resultat	3 465	5 867
Summa	34 329	30 864

11 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	2 617	3 622
Moms	7 907	8 369
Personalens skatter och avgifter	6 575	6 719
Skulder till anställda	0	0
Upplupna semesterlöner	1 059	882

26 (30)

Upplupet tolkkostnader inkl. sociala avgifter	12 450	11 887
Övriga upplupna kostnader	126	97
Summa	30 734	31 576

En checkkredit på 10 mnkr finns. Ingen kredit var nyttjad per 31 december 2020.

12 Andelskapital

Årets förändring av andelskapital	0	218
Varje medlem i förbundet har andelar motsvarande antalet invånare		
2019 tillkom 12 nya medlemskommuner		
Summa	0	218

Driftsredovisning

Driftsredovisningen redovisas totalt för förbundet då styrningen av verksamhet sker på en total förbundsövergripande nivå. Kostnader kopplat till respektive verksamhetsort finns utfördelad, dock ligger de övergripande kostnaderna budgeterat centralt.

Utfall i förhållande till budget

Bakgrund till budget

Budget 2020 är planerad utifrån rådande förutsättningar våren 2019 samt utfallet av 2018. Budgeten är därefter lagd utifrån medlemmarnas beräknade behov om 340 000 uppdrag samt att förbundet skulle nå ett nollresultat. För en budget i balans bedömdes en prishöjning på 2 % nödvändig.

Utfall

Pandemin har under året påverkat efterfrågan på tolk. Utfallet blev ca 316 000 uppdrag, vilket är 24 000 färre än budgeterat. Resultatet för 2020 blev drygt 3,4 mkr att jämföra med budgeterat nollresultat.

Försäljningsintäkter och kostnader för uppdragstagare ligger 12-14 % under budget och följer den minskade efterfrågan under året. Tolkarnas arvodeskostnader i förhållande till förmedlingsintäkterna är procentuellt något lägre jämfört med föregående år och beror på att distanstolkningen ökat kraftigt under 2020 och att resekostnaderna därmed minskat.

Den rådande pandemisituation i samhället har gjort att förbundets samtliga direktion möten under året genomförts på distans via Skype. Kostnadsutfallet blev knappt 50 % jämfört med budget. Även personalkostnaderna är lägre än budgeterat och beror främst på vakanta tjänster inom flera områden i förbundet. Till följd av pandemin har förbundet också haft en generell minskning av övriga personalkostnader så som minskat antal resor och kompetensutvecklingsinsatser.

Utfallet för tolkutbildning blev knappt 400 000 kronor vilket motsvarar en fjärdedel av lagd budget. Det låga utfallet beror på att förbundet under året tvingats ställa in flera budgeterade

utbildningar till följd av pandemin. Även om ett antal kurser har erbjudits på distans har inte den planerade volymen uppnåtts under året.

Då införandet av nytt verksamhetssystem inte kunde driftsättas enligt plan tvingades förbundet förlänga avtalet med den tidigare leverantören. Detta resulterade i en ökad kostnad om ca 640 000 kronor. Utfallet för IT-kostnader blev därmed högre än budgeterat.

Utfallet kopplat till konsulttjänster blev högre än budgeterat och förbundet har bland annat anlitat externa konsulter kopplat till det nya verksamhetssystemet och förbundets webbplats. Externa konsulter har även anlitats i upphandling av ny telefoniplattform samt för arbetsmiljörelaterade insatser under året.

INTÅKTER	Utfall 2020	Budget 2020
Förmedlingstjänster	195 300	221 000
Övriga intäkter	187	
Summering	195 487	221 000
KOSTNADER		
Ersättning direktionen	539	1 100
Personalkostnader	28 650	32 076
Arvoden uppdragstagare	150 430	174 590
Tolkutbildning	395	1 500
Lokalkostnader	3 573	3 625
Hyra IT-utrustn., IT-program, licenser	3 432	2 849
Förbrukningsinventarier, förbrukningsmaterial	277	403
Administrativa- och konsulttjänster	3 689	3 373
Finansiella kostnader	1 037	1 485
Summering	192 022	221 000
RESULTAT		
Årets resultat	3 465	0

Tabell 5 Utfall mot budget 2020

Förbundets investeringsverksamhet

Investering i nytt verksamhetssystem

I maj 2019 skrevs avtal för nytt verksamhetssystem (Fenix). Efter ett års implementeringsarbete driftsattes det nya verksamhetssystemet 1 juni 2020. Ett intensivt arbete för att åtgärda bristande funktionalitet i det nya systemet har pågått sedan dess och vid årets slut fanns fortfarande kravställda punkter som ej åtgärdats av leverantören.

	2019	2020	Totalt utfall	Budget	Avvikelse
Utfall, tkr	2 671	10 086	12 757	12 000	757

Tabell 6 Översikt över investering av nytt verksamhetssystem

Betalningsplanen av investeringen har enligt avtal fördelats på tre utbetalningstillfällen och har betalats med egna medel. Den första utbetalningen skedde efter att leverans- och implementeringsplanen undertecknats 2019, resterande utbetalningar skedde under 2020.

Förbundet råddes av den anlitate externa upphandlingsexpertisen att i denna upphandling formulera kravställningen mer öppet än vid tidigare upphandlingsförsök. Detta ledde till att leverantören och förbundet genom hela processen har haft olika tolkningar av kravställningen. Flertalet beställningar av optioner har gjorts för att säkerställa önskad funktionalitet och därmed har kostnaden för systemet ökat. I mars 2020 fattade direktionen beslut om att utöka investeringen till tolv miljoner kronor. Det totala utfallet blev dock 12,8 miljoner kronor då ytterligare optioner krävts för att uppnå avsedd funktionalitet.

Införandet av det nya verksamhetssystemet, och med det alla utmaningar, har skapat en stor arbetsbelastning i hela verksamheten. Den indirekta kostnaden i form av såväl utebliven övrig utveckling av förbundet som långvarig hög arbetsbelastning är inte inräknat i investeringen men bedöms ha påverkat förbundet i stor utsträckning. Högst sannolikt kan detta ha efterdyningar under kommande år.

Tolkförmedling Väst, Göteborg 2021-03-27

Åke Björk
Ordförande

Christina Abrahamsson
Vice ordförande

Tolkar med kvalitet

www.tolkformedlingvast.se

Internkontrollrapport

Kontrollmoment

Sammanfattning av internkontroller

Enhet

Förbundsövergripande

Metod

Genomgång av utförda internkontroller kopplat till planen för interkontroll

Mätperiod

2020-01-01 – 2020-12-31

Tillvägagångssätt

Genomgång av kontroller genomförda inom ramen för internkontrollplanen 2020.

Resultat

1. GDPR; inga brister påvisade.
2. Politiska beslut; inga brister påvisade.
3. Löneutbetalningar; inga brister påvisade.
4. Arvodesutbetalningar politiker; inga brister påvisade.
5. Arvodesnivå och uppdragstagarregister; ett underlag var ej optimalt utformat och har därför korrigerats. I övrigt inga brister påvisade.
6. Synpunkter; inga brister påvisade.
7. Reservtelefon; en brist identifierad i form av utsliten hårdvara på ett av kontoren. Hårdvaran är ersatt och reservtelefonin fungerar därmed utan brister på samtliga kontor.
8. Internkontrollrapport; se denna sammanställning.

Sammanfattningsvis konstateras att samtliga kontroller i internkontrollplanen genomförts. De brister som uppmärksammats har åtgärdats direkt.

Kontroll utförd

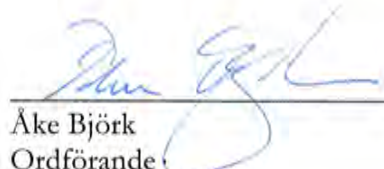
Datum 2021-03-16

Åsa Fröding
Förbundsdirektör

Kontroll rapporterad

Datum 2021-03-26

Åke Björk
Ordförande

Revisorerna i kommunalförbundet
Tolkförmedling Väst

2021-03-29

Till fullmäktige i

Västra Götalandsregionen
Alingsås kommun, Bollebygd kommun, Borås Stad,
Dals-Eds kommun, Essunga kommun,
Falköpings kommun, Grästorps kommun,
Gullspåns kommun, Göteborgs Stad, Götene kommun,
Herrljunga kommun, Hjo kommun, Härryda kommun,
Karlsborgs kommun, Kungälv kommun,
Lerums kommun, Lidköpings kommun,
Lilla Edets kommun, Mariestads kommun,
Marks kommun, Munkedals kommun,
Mölndals kommun, Orust kommun, Skara kommun,
Skövde kommun, Strömstads kommun,
Svenljunga kommun, Tanums kommun, Tibro kommun,
Tidaholms kommun, Tjörns kommun,
Tranemo kommun, Trollhättans stad,
Töreboda kommun, Uddevalla kommun,
Ulricehamns kommun, Vara kommun,
Vårgårda kommun samt Öckerö kommun

Revisionsberättelse för år 2020

Vi, som utsedda revisorer för Tolkförmedling Väst, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet (organisationsnummer 222000-2972) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Direktionen ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordning och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i kommunalförbundet Tolkförmedling Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

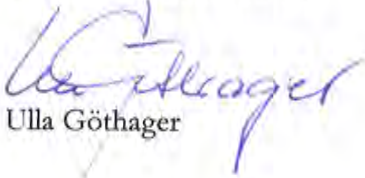
Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna densamma.

Vi återopar bifogad redogörelse.

Vänersborg 2021-03-29

Ulla Göthager

Wimar Sundeen

Bilaga: PM avseende årsredovisning 2020 Tolkförmedling Väst, PwC

Granskning av årsredovisning 2020

Tolkförmedling Väst

Projektleddare Gunilla Lönnbratt
Projektmedarbetare Fredrik Carlsson

Innehållsförteckning

Inledning	3
Rekommendationer	5

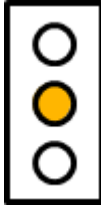

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunalförbundet förtroendevalda revisorer granskat kommunalförbundets årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunalförbundet revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Uppfyllt – Måluppfyllelsen kopplat till god ekonomisk hushållning återfinns i eget avsnitt i förvaltningsberättelsen. Vi gör ingen annan bedömning av måluppfyllelsen än direktionen. Målen bedöms sammantaget som delvis uppfyllda.	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt	

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap. 19 § ska årsredovisningen lämnas över till direktionen och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunalförbundets ekonomiska ställning.

Kommunalförbundet skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat. Revisorernas skriftliga beskrivning ska lämnas till direktionen inför behandlingen av årsredovisningen. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till direktionen.

Direktionen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål direktionen beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Direktionens beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivning avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunalförbundet, hade påverkat dennes bedömning av kommunalförbundet. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommunalförbund, kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorers (SKYREV). Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Granskning av kommunalförbundets måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning".

En översiktlig granskning av intern kontroll i system och rutiner vilka bedöms som väsentliga för den finansiella rapporteringen har genomförts.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av direktionen 2021-03-26.

Rapportens innehåll har sakgranskats av controller/förbundsdirektör.

Rekommendationer

Utan att det påverkar vår bedömning ovan rekommenderar vi kommunalförbundet att

- Investering i nytt verksamhetssystem uppgår till 12,8 Mkr. Beslutad nivå på investering av direktionen uppgår till 12,0 Mkr. Vi rekommenderar att se över rutin för investeringar så att beslut om tilläggsinvestering inhämtas innan utgifter överskrider ursprunglig beslutad budget.
- Nytt verksamhetssystem har införts under 2020. Underlag för periodisering av upplupna tolkkostnader kan förbättras. Manuella kontroller och beräkningar har utförts per 2020-12-31 men systembaserade underlag är önskvärt.
- Avskrivningstid för immateriella tillgångar är normalt fem år om det inte finns särskilt motiv till längre nyttjandetid. Tolkförmedling Väst har valt att skriva av det nya verksamhetssystemet på åtta år baserat på att drift och supportavtal sträcker sig åtta år framåt. Vi rekommenderar att årligen pröva om tillämpad avskrivningstid återspeglar den verkliga nyttjandetiden.
- Vid förändring av fasta data i leverantörsregister är det ingen annan person än den som genomfört förändringen som kontrollerar att förändringen blivit korrekt registrerad som exempelvis ändring av bankgiro. Vi rekommenderar att samtliga ändringar av fasta data i leverantörsregister kontrolleras av annan person än den som genomfört förändringen samt att kontrollen dokumenteras.

Gunilla Lönnbratt

Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Fredrik Carlsson

Uppdragsledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Tolkförmedling Väst enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 26 oktober 2021. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID***2021-03-31 06:28:23 UTC***

Namn returnerat från Svenskt BankID: Gunilla Fredrika Lönnbratt

Datum

Gunilla Lönnbratt

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID***2021-03-31 06:21:34 UTC***

Namn returnerat från Svenskt BankID: FREDRIK KARLSSON

Datum

Fredrik Carlsson

Leveranskanal: E-post

Förbundsordning

Gäller fr.o.m. 2021-01-01

Diarienummer: 20/0013-4	Beslutad av: Respektive medlemsfullmäktige
Uppdaterad: 2020-03-27	Granskad: 2020-03-27
Dokumentansvarig: Förbundssekreterare	

1 § Namn och säte

Förbundets namn är Tolkförmedling Väst och har sitt säte i Göteborg.

2 § Medlemmar

Förbundet utgörs av 43 medlemmar. Medlemsorganisationerna är Västra Götalandsregionen samt kommunerna Alingsås, Bollebygd, Borås, Dals Ed, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mark, Mariestad, Mölndal, Munkedal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Strömstad, Svenljunga, Tanum, Tibro, Tjörn, Tidaholm, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda samt Öckerö.

3 § Ändamål

Förbundets ändamål är att tillgodose medlemmarnas behov av språktolk genom att bedriva gemensam språktolk- och översättningsförmedling.

4 § Organisation

Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund med en direktion. Direktionen är förbundets beslutande församling och styrelse. Direktionen består av en ordinarie ledamot och en ersättare från respektive medlemsorganisation. Ordinarie ledamot från Göteborgs stad är ordförande i direktionen och ledamoten från Västra Götalandsregionen är vice ordförande. Ordförande och viceordförande utgör direktionens presidium.

Direktionen kan inrätta de övriga organ som behövs för att bedriva förbundets verksamhet på ett effektivt och korrekt sätt.

Direktionen utser en förbundsdirektör som har att leda verksamheten enligt direktionens anvisningar. Förbundet har ett kansli med uppgift att under förbundsdirektör sköta förbundets administration och dess övergripande verksamhet. Förbundet har lokalkontor på flera orter.

5 § Firmatecknare

Direktionen utser firmatecknare och beslutsattestanter för förbundet.

6 § Mandattid

Direktionens ledamöter och ersättare väljs för en mandattid på fyra år räknat från den 1 januari året efter det att val av fullmäktige har ägt rum i hela landet.

7 § Arvoden och ersättningar

Arvoden och andra ekonomiska ersättningar till ledamöter och ersättare i direktionen samt till revisorerna ska utgå enligt de regler och bestämmelser som gäller för Västra Götalandsregionen. Arvoden och ekonomiska ersättningar bekostas av förbundet.

8 § Revisorer

Förbundet ska ha två revisorer som utses av Västra Götalandsregionen. Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Revisorerna ska avge revisionsberättelse till direktionen och till respektive medlems fullmäktige.

9 § Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av:

- ledamot i direktionen
- medlem genom dess fullmäktige eller styrelse
- organ under direktionen om direktionen har medgivit sådan rätt

10 § Närvaro- och yttranderätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som ej är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens möten.

Vid ordinarie ledamots förhinder tjänstgör ersättare. Ledamot kallar själv in sin ersättare.

11 § Beslut

Direktionen fattar beslut med enkel majoritet i samtliga ärenden. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

12 § Anslagstavla

Förbundets anslagstavla finns på förbundets webbplats.

Förbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokollsjusteringar och övriga tillkännagivanden ska anslås på förbundets anslagstavla.

13 § Andelskapital

Varje medlem tillskjuter 1 svensk krona per kommuninvånare som andelskapital vid inträde i förbundet. Kvotvärdet av detta ger medlemmens andel i förbundet.

14 § Andel i tillgångar och skulder

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till medlemmens andel av andelskapitalet. Fördelningsgrunden gäller även för täckande av brist om förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

15 § Kostnadstäckning

Förbundets årliga kostnader ska minst täckas av årets intäkter. Medlemmarna debiteras för utförda tjänster enligt självkostnadsprincipen.

16 § Finanspolicy, borgen m.m.

Förbundet ska följa den av direktionen antagna finanspolicyn. Förbundet får inte teckna borgen, garantier eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

Förbundet får inte bilda bolag, förvärva andelar i bolag eller motsvarande utan godkännande av samtliga medlemmars fullmäktige.

17 § Insyn och informationsskyldighet

Medlemmarna i förbundet, genom sina respektive styrelser, har rätt till insyn i förbundet. Direktionen ska avlämna den information över verksamheten som medlem i förbundet efterfrågar. Direktionen ansvarar för att informera medlemmarna i förbundet om principiella händelser eller andra händelser av större vikt för förbundet eller någon av dess medlemmar.

18 § Budgetprocess

Direktionen ska årligen fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Budgeten ska fastställas senast den 30 september för kommande verksamhetsår. Budgetförslaget ska dessförinnan samrådats med medlemmarna.

Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten. Direktionsmötet då budgeten fastställs är offentligt.

19 § Årsredovisning och delårsrapport

Direktionen ska senast den 30 mars ha upprättat årsredovisning för det gångna verksamhetsåret. Årsredovisningen översänds efter revision till respektive medlem för beslut om godkännande i fullmäktige samt beslut om prövning av ansvarsfrihet för direktionen.

Direktionsmötet då årsredovisningen behandlas är inte offentligt.

Direktionen upprättar även en delårsrapport som efter revision översänds till respektive medlem för behandling i fullmäktige.

20 § Inträde av ny medlem

Vid önskan om att inträda som medlem i förbundet ska ansökan ställas till direktionen som yttrar sig och överlämnar ärendet om ny förbundsordning till medlemmarna. Ny medlem har antagits när samtliga medlemmar, ansökande och befintliga, genom fullmäktigebeslut antagit den nya förbundsordningen.

21 § Ändring av förbundsordningen

Ändringar och tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av samtliga medlemmars fullmäktige.

22 § Uppsägning och utträde

Förbundet är bildat för obestämd tid. En medlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde.

Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga medlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån förbundsordningens 13 – 15 §§ såvida inte annat avtalas mellan medlemmarna. De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som krävs med anledning av utträdet.

23 § Likvidation

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Förbundet ska också träda i likvidation om mer än hälften av medlemmarna genom samstämmiga beslut i respektive medlems fullmäktige fattat beslut härom.

Likvidation verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets tillgångar och skulder i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna gälla. När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen genom försäljning eller på annat lämpligt sätt omvandlas till pengar. Verksamheten får fortsatt tillfälligt bedrivas om det så krävs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Handlingarna ska revideras av förbundets revisorer vilka ska yttra sig i en revisionsberättelse. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

Förbundet är upplöst då förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga medlemmar.

24 § Tvister

Om tvist uppkommer mellan förbundet och en eller flera medlemmar och om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Föreningen Hem i Herrljunga - redovisning av ekonomiskt stöd juli-december 2020

Sammanfattning

Föreningen Hem i Herrljunga har inkommit med redovisning av det ekonomiska bidrag som betalades ut av Herrljunga kommun under oktober 2018. Redovisningen omfattar perioden juli– december 2020. Totalt har föreningen nyttjat 237,8 tkr av de 300 tkr som utbetalades.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-23.

Redovisning av ekonomiskt bidrag från Herrljunga Kommun till ideella föreningen Hem i Herrljunga

Kommunstyrelsen § 172/2018-10-22

Kommunfullmäktige § 96/2018-09-04

Kommunstyrelsen § 162 57/2018-10-21

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner inkommen redovisning för perioden juli– december 2020.
2. Föreningen Hem i Herrljunga ska till kommunstyrelsen redovisa resterande användning av det tilldelade stödet, styrkt med kvitton, per den 2021-06-30. Redovisningen ska ha inkommit senast 2021-08-31.

Jenny Nyberg
Controller

Expedieras till: Hem i Herrljunga

Bakgrund

I september 2018 tog kommunfullmäktige i Herrljunga ett beslut om att tilldela den ideella föreningen Hem i Herrljunga 300 tkr i ekonomiskt stöd. Föreningen arbetar med att hjälpa och stötta ensamkommande ungdomar i Herrljunga. Kommunstyrelsen beslutade i sin tur om att följa kommunfullmäktiges beslut i oktober 2018 och därmed betalades 300 tkr ut till föreningen Hem i Herrljunga 29 oktober 2018. Medlen togs från kommunstyrelsens budget för tillväxt och utveckling enligt beslut i KS/KF.

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde i december 2020 om att föreningen Hem i Herrljunga skulle inkomma med redovisning av det resterande tilldelade stödet, styrkt med kvitton, senast den 2021-02-28.

Ekonomisk bedömning

Föreningen Hem i Herrljunga har inkommit med följande redovisning:

- Sammanställning av nyttjade medel för perioden juli– december 2020.
- Kontoutdrag.
- Kvitton.

Föreningen redovisar att totalt 237,8 tkr har använts av de 300 tkr som mottagits i stöd. Varav 39 tkr under perioden juli– december 2020. Hem i Herrljungas redovisade belopp om vad som återstår av bidraget uppgår till 61,196 tkr, vilket skiljer 1 tkr mot de 62,196 som redovisas i kommunens sammanställning.

De poster som saknar kvittoredovisning uppgår till 15 tkr och avser matpengar samt lån för flytt. Föreningen Hem i Herrljunga har påtalat att det råder en osäkerhet kring återbetalningsmöjligheten för låntagare, då återbetalningsmöjligheten beror till stor del på hur personens arbetssituation kommer se ut framöver.

Bidrag till mat skulle förslagsvis kunna redovisas genom insamling av kvitton i efterhand.

Enligt Bokföringslagen är en ideell förening bokföringsskyldig om den uppfyller något av följande krav:

- Värdet av föreningens tillgångar överstiger 1,5 miljoner kronor.
- Föreningen bedriver näringsverksamhet.

Föreningen Hem i Herrljunga uppfyller inte dessa krav och är därmed inte bokföringsskyldig.

Granskning Hem i Herrljunga

Utlägg	Belopp	Kvitto nr	Kommentar
Utlägg hyror	17 835	28,29,35,41,43,45	
Hyra sporthallen	6 000	24,26,37,38	
Övriga personliga omkostnader	10 000	31,36,40, 42	Matpengar
Lån till ungdom för flytt	5 000	32	
Övriga kostnader	118	30	Kontorsmaterial

Summa utlägg: 38 953

Summa redovisat jul-dec 2020 38 953

Summa med kvittoredovisning: 23 953

Summa som saknar kvittoredovisning: 15 000

Inbetalda gåvor:	5 000	25,27,33,34,39,44
Inbetalda medlemsavg:	-	
	5 000	

300 000	Totalt bidrag
- 198 851	Redovisat okt 2018 - jun 2020
- 38 953	Redovisat jul-dec 2020
62 196	Summa återstår

Upphävande av riktlinje för trygghetsboende

Sammanfattning

2013 upprättade Herrljunga kommun lokala riktlinjer för trygghetsboende som socialnämnden ansvarar för. Kommunen har idag ett trygghetsboende, Gäsenegården i Ljung, där samhällsbyggnadsförvaltningen (f.d. tekniska förvaltningen) är hyresvärd och de boende är hyresgäster direkt till förvaltningen. Enligt riktlinjen bemannas Gäsenegården med personal vissa tider varje dag för att skapa kontakt med de boende, erbjuda möjlighet att inta måltider gemensamt och erbjuda aktiviteter. Riktlinjen beskriver också processen för hur hyresvärdar kan ansöka om subvention för vård/vårdinnetjänsten samt den gemensamhetsytan hos socialnämnden. Dock beskriver inte riktlinjen hur finansieringen av subventionen ska hanteras samt ställningstaganden kring hur behovet av ytterligare trygghetsbostäder ska bedömas utifrån aktuell demografi och bostadsförsörjningsplan. Förvaltningens förslag är att nuvarande riktlinje för trygghetsboende upphävs och nya utredningar tillsätts för att se över formerna för trygghetsboende samt finansieringsmodell för subvention. Beslut om upphävande av riktlinje påverkar inte nuvarande drift av trygghetsboende i Gäsenegården i Herrljunga kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-11
Bilaga 1, Riktlinje för trygghetsboende

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Kommunfullmäktige föreslås upphäva beslut med tillhörande bilaga avseende riktlinje för trygghetsboende (KF § 135/2019-09-16).
2. Ansvar för trygghetsboende läggs på tekniska nämnden (blivande samhällsbyggnadsnämnden).
3. Samhällsbyggnadschef får i uppdrag att utreda formerna för hur trygghetsboende ska bedrivas i Herrljunga kommuns regi. Utredningen ska presenteras vid kommunstyrelsens sammanträde den 2021-05-31.
4. Kommundirektören får i uppdrag att utreda framtida behov av trygghetsboende, strategi och riktlinjer samt finansieringsmodell.
5. Under tiden utredningen pågår fattas inget beslut gällande ansökningar till trygghetsboende.
6. Beslutsparagrafen direktjusteras.

Ior Berglund
Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige

Bakgrund

Trygghetsboende är en boendeform för äldre som är för friska för äldreboende men som vill ha mer trygghet och social samvaro än vad som kan uppnås i nuvarande boendemiljö. I ett trygghetsboende bor man i en vanlig hyresrätt men har tillgång till lösningar för att öka trygghet och tillgänglighet. Den boende hyr sin bostad på eget initiativ och förfogar över si du bor i din lägenhet precis som om du bodde i ett annat hyreshus. Skillnaden är de gemensamma ytorna och aktiviteterna där målsättningen med boendeformen är att skapa möjlighet till gemenskap mellan hyresgästerna. Hyran eller avgiften för ett trygghetsboende är normalt högre än för vanliga bostäder i och med att tillgång till personal, gemensamhetslokaler och trygghetslarm ingår i hyran.

Boendeformen ska alltså inte förväxlas med kommunalt vård- och omsorgsboende då det inte har med vård att göra och inte kräver biståndsbeslut. Kommunen har befogenhet men ingen skyldighet att upprätta trygghetsboende. Då det inte finns några biståndsbeslut gällande trygghetsboende har kommunen heller inget ansvar att erbjuda trygghetsboende. Kommunens roll i trygghetsboendefrågan ligger snarare i ett intresse för en god boendeomsättning i kommunen och en vilja att äldre ska flytta till funktionella bostäder i förebyggande syfte. Det ligger hos kommunen att skapa möjlighet till att upprätta trygghetsboende i boendeplanering, beslut om markanvisningar och andra strategiska beslut har stor betydelse för boendeutvecklingen. För att kunna möta bostadsefterfrågan från en åldrande befolkning behöver man från kommunens sida ha ett gott grepp om hur det nuvarande bostadsbeståndet ser ut i olika delar av kommunen och hur de äldre invånarna bor idag.

I den nya förordning som trädde i kraft den 15 november 2016 (SFS 2016:848) används inte längre begreppet ”trygghetsbostäder” utan man definierar trygghetsboende på följande sätt.

”Bostadslägenheter och utrymmen för de boendes måltider, samvaro, hobby och rekreation som främjar gemenskap och trygghet. I eller i anslutning till sådana bostadslägenheter och utrymmen finns det personal dagligen som på olika sätt kan stödja de boende under vissa angivna tider eller finns det tillgång till andra gemensamma tjänster.”

”Bostadslägenheterna upplåts med hyresrätt eller kooperativ hyresrätt och är avsedda för en person som har fyllt 65 år eller makar, sambor eller syskon där minst en har fyllt 65 år.”

Kravet på personal har alltså modifierats och kan ersättas med tillgång till andra gemensamma tjänster. Det finns inga särskilda krav på vilka tjänster det handlar om, utan länsstyrelsen bedömer om tjänsterna uppfyller kraven för att få stöd.

De trygghetsbostäder som byggdes med statligt investeringsstöd under åren 2010–2014 ska enligt villkoren för stödet rikta sig till personer över 70 år, ha gemensamma utrymmen för måltider och samvaro samt ha personal som dagligen, inklusive helg, kan stödja de boende.

2013 upprättade Herrljunga kommun lokala riktlinjer för trygghetsboende som socialnämnden ansvarar för. Kommunens har idag ett trygghetsboende, Gäsenegården i Ljung, där samhällsbyggnadsförvaltningen är hyresvärd och de boende är hyresgäster direkt till förvaltningen. Enligt riktlinjen bemannas Gäsenegården med personal vissa tider varje

dag för att skapa kontakt med de boende, erbjuda möjlighet att inta måltider gemensamt och erbjuda aktiviteter.

Riktlinjen beskriver också processen för hur hyresvärdar kan ansöka om subvention för vård/vårdinnetjänsten samt den gemensamhetsytan hos socialnämnden. Dock beskriver inte riktlinjen hur finansieringen av subventionen ska hanteras samt ställningstaganden kring hur behovet av ytterligare trygghetsbostäder ska bedömas utifrån aktuell demografi och bostadsförsörjningsplan.

Ekonomisk bedömning

Enligt riktlinjen kan hyresvärdar ansöka om subvention för vård/vårdinnetjänsten samt ~~den~~ gemensamhetsytan hos socialnämnden. Riktlinjen beskriver dock inte hur finansieringen av subventionen ska hanteras. Detta kan belasta socialnämndens budget vid ansökan om subvention enligt gällande riktlinje. En ny utredning med strategi och finansieringsmodell kan främja kommunens målarbete till att ha en god ekonomisk hushållning.

Juridisk bedömning

Ingen juridisk konsekvens.

Samverkan

Förslaget har inte samverkats.

Motivering av förslag till beslut

Beslutet stödjer följande mål:

2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.
3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.
7. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.
8. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.

DIARIENUMMER:	SN 64/2013
FASTSTÄLLD:	KF § 73/2013
VERSION:	3
SENAS T REVIDERAD:	KF § 135/2019-09-16
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	Socialchef

Riktlinje

Trygghetsboende

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Dokumentet gäller för: Kommunens samtliga förvaltningar

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Definition av trygghetsboende.....	2
Vem kan ansöka om trygghetsboende?	2
Förutsättningar i trygghetsbostaden.....	2
Kostnadsansvar och möjlighet till subvention för trygghetsboende.....	3
Fysisk utformning av trygghetsboendet	3
Bilaga Kriterier för godkännande som trygghetsboende	4

Definition av trygghetsboende

Trygghetsboende är en boendeform för äldre som känner sig oroliga, otrygga och /eller socialt isolerade i sitt nuvarande boende. I trygghetsboenden finns förutom bostadslägenheter utrymmen för de boendes måltider, samvaro, hobby och rekreation och det finns personal dagligen som på olika sätt kan stödja de boende under vissa angivna tider. Det krävs inte ett biståndsbeslut för att få en trygghetsbostad, däremot finns det vissa kriterier den sökande måste uppfylla för att få en trygghetsbostad.

Trygghetsboenden kan upplåtas med hyresrätt, kooperativ hyresrätt eller bostadsrätt.

Vem kan ansöka om trygghetsboende?

Den som fyllt 70 år.

Är det ett par/syskonpar räcker det med att den ena fyllt 70 år för att söka.

Förtur kan ges till personer som är 85 år eller äldre samt personer som uppfyller ålderskriteriet och har ett behov av bostadsanpassning i sitt nuvarande boende eller hemtjänst.

Trygghetsboendet lämpar sig inte för personer som har omfattande behov av vård och omsorg. Om behov av dygnet runt tillsyn skulle uppstå ska ansökan om särskilt boende göras på samma sätt som för personer i ordinärt boende.

Bostadskö och tilldelning av lägenheter till trygghetsboende sköts av hyresvärden genom en särskild bostadskö för trygghetsboenden.

Förutsättningar i trygghetsbostaden

Trygghetsboendet bemannas med personal vissa tider varje dag för att skapa kontakt med de boende, erbjuda möjlighet att inta måltider gemensamt och erbjuda aktiviteter. Personalen erbjuder också introduktion/information om vad boendet erbjuder, denna information ska även lämnas skriftligt. Personalen samverkar även med andra aktörer som har anknytning till boendet (frivilligorganisationer ex.).

I trygghetsboendet ingår inte någon särskild service eller några vård- och omsorgsinsatser. Det finns inte någon omvårdnadspersonal anställd i bostaden. Den som har behov av service, hjälp i hemmet eller hjälp med personlig omvårdnad har möjligheter att få denna hjälp genom att ansöka om biståndsbedömd hemtjänst och ordinerad hemsjukvård. Samma riktlinjer för att få bistånd gäller i trygghetsboendet som i övrigt ordinärt boende.

Boende har möjlighet att delta i gemensamma måltider och gemensamma aktiviteter.

På grund av bostadens speciella karaktär som trygghetsboende för äldre är det inte tillåtet med uthyrning i andra hand.

Kostnadsansvar och möjlighet till subvention för trygghetsboende

Hyresvärden ansvarar för att tillhandahålla och bekosta utrymme för de boendes måltider, samvaro, hobby och rekreation, de gemensamma utrymmenas inventarier (möbler, porslin etc.). Hyresvärden ansvarar också för el och värme, lokalvård och vaktmästaruppgifter som byte av glödlampor och lysrör. Även brandlarm, eventuella sprinklersystem och spisvakt och kontroll av dessa ansvarar hyresvärden för.

Hyresvärden kan hos socialnämnden ansöka om subvention för vård/vårddiensttjänsten samt för gemensamhetslokalen. Förutsättningarna är att boendet uppfyller de kriterier som återfinns i riktlinjerna.

Subvention kan beviljas som:

- Kostnadsersättning för 50%-tjänst som vård/vårddienst för 20-30 lägenheter, 75%-tjänst för 31-60 lägenheter och en 100%-tjänst för 61 eller fler lägenheter.
- Del av hyreskostnad för gemensamhetslokaler för 2 kvm gemensamhetsyta/lägenhet med högst 1 000 kronor/kvm/år.

Det är socialnämnden som beslutar om subvention. Nivån på subventionen kan komma att justeras av nämnden med hänsyn tagen till allmänna kostnadsförändringar.

Ansökan ska omfatta en beskrivning av fastigheten, närområdet, samt verksamhetens mål- och inriktning. I ansökan anges önskad subvention med utgångspunkt från vårdinnans lön och gemensamhetslokalens storlek. Nämnden kan begränsa subventionen för vård/vårddienst om den anses för hög i förhållande till löneläget inom förvaltningen.

Subventionerna gäller trygghetsbostäder som bildats från och med 2013-08-01. Subventionen betalas ut kvartalsvis. De första tolv månaderna efter beslut utbetalas subvention som om boendet har fullt antal uthyrda lägenheter, därefter enligt verkligt antal uthyrda lägenheter.

Fysisk utformning av trygghetsboendet

Hyresvärden har ansvar för att tillhandahålla lägenheter med god tillgänglighet. Trygghetsboendet ska ha en tillgänglig och trygg utemiljö och vara en trygg och tillgänglig bostad. Med tillgänglig avses bland annat ramp vid trappa utomhus, möjlighet att vända sig med rullator/rullstol i lägenhet/korridorer, automatiska dörröppnare, ingen förekomst av höga trösklar.

Se bilaga för de kriterier Herrljunga kommun tittar på vid ansökan om subvention och godkännande som trygghetsboende.

Bilaga Kriterier för godkännande som trygghetsboende

Boendets läge:

- Området ska vara tillgängligt för den som är rörelsehindrad och har nedsatt orienterbarhet
- Ha närhet till allmänna kommunikationer
- I anslutning till service i olika former, t ex apotek, distriktssköterska och dagligvaruaffär
- Närområdet bör erbjuda tillgång till grönområden för rekreation och avkoppling.

Fastighetens utemiljö:

- Belysningen runt fastigheten ska vara utformad så att trygghet uppnås
- Placering av träd och buskar får inte medföra att miljön känns otrygg
- Gång och cykelvägar ska vara belagd med hårdgjort yta som är slät och halkfri
- Sittplatser på gården i närhet av huset ska finnas
- Utrymme för sop- och källsortering ska vara tillgängligt med anpassad dörr och med möjlighet även för rullstolsburen att nå sopkärl.

Trappor utomhus:

- Vid trappor ska ramp finnas
- Trappor utomhus bör ha räcke, halk- och snubbelfri yta samt kontrastmarkeringar
- Trappan bör belysas, särskilt viktigt i början och slutet av trappan.

Entré till huset:

- Vilplan ska finnas i direkt anslutning till entréplan
- Sittmöbler placeras i entrén
- Vändning av rullstol ska vara möjlig inne i entrén
- Porten ska vara möjlig att öppna och passera med rullstol
- Automatisk dörröppnare ska finnas
- Trappsteg, höga trösklar mm får inte förekomma
- Mattor och skrapgaller fälls in, så att boende inte riskerar att snubbla på dem
- Laddningsrum för elrullstolar och permobiler, samt förråd för rullatorer bör finnas.

Allmänt inne i huset:

- Låssystem ska vara funktionellt även för rullstolsburna. Exempelvis Aptussystem eller liknande ”nyckellöst” system ska kunna utnyttjas från rullstol vid såväl portöppning som tvättstugebokning
- I husen ska gemensamma ytor som t ex entré, trappuppgång och tvättstuga vara anpassade så att man lätt kommer fram med rullstol. Tvättutrustning ska fungera för rullstolsburna samt för personer med nedsatt orienterbarhet exempelvis synnedsättning
- I husen bör god orienterbarhet skapas genom färgsättning och tydligt markerade våningsplan samt närvarostyrd belysning

Hissar (i hus med mer än ett våningsplan):

- Minimimått på hissar ska vara 1,4 x 1,10
- Hissdörren ska vara försedd med automatisk dörröppnare, helst skjutdörr, ha sittmöjlighet och nödtelefon.

Allmänt i lägenheten:

- Dörrar, i nybyggnation, ska vara minst 90 cm breda
- Inga trösklar ska finnas
- Brandvarnare ska finnas
- Minst ett vägguttag ska vara placerat 0,45-0,80 m över golv.

Standard i kök:

- Köket ska ha tillräckligt stor yta så att rullator kan användas
- Diskbänkskåp ska vara utan sockel så att det lätt kan ändras för att göra plats för rullstol (gäller vid ny- och ombyggnation)
- Spisvakt ska finnas.

Standard i badrum:

- Toalettstol ska vara placerad så att hjälp kan ges av en eller två personer
- Duschutrymme ska ge möjlighet att placera duschstol i
- Badrum bör vara lätt att nå från sovrum.

Storlek:

- Ett trygghetsboende bör bestå av 1-3 rumslägenheter
- Ett trygghetsboende bör bestå av minst 20 lägenheter
- Ett trygghetsboende bör kunna erbjuda ca 2 kvm gemensamhetsyta/hyresgäst.

SN § 47

DNR SN 53/2021

Revidering av avgift för familjerådgivning

Sammanfattning

Avgiften för familjerådgivningen i Herrljunga kommun har inte reviderats under en längre tid. Nationellt varierar avgiftsnivåerna för familjerådgivning stort, och skiftar idag mellan 150 kr och 600 kr per besök. För privat driven familjerådgivning är avgiften runt 1200 kr till 1500 kr per besök. Förvaltningen menar att Herrljunga kommuns nuvarande avgift på 250 kr per besök kan anses vara en relativt låg avgift, och för att kunna täcka de prognostiserade merkostnaderna på 22 400 kr som socialnämnden har i och med att ett nytt avtal har tecknats föreslår förvaltningen därför en avgiftshöjning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-02-19

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden beslutar föreslå till kommunfullmäktige att avgifterna för familjerådgivning revideras enligt nedanstående taxa:
 - 300 kr per besök fr.o.m. halvårsskiftet 2021-06-30
 - 300 kr per besök/enskild och 400 kr per besök/par fr.o.m. 2022-01-01

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Avgifterna för familjerådgivning revideras enligt nedanstående taxa:
 - 300 kr per besök fr.o.m. halvårsskiftet 2021-06-30
 - 300 kr per besök/enskild och 400 kr per besök/par fr.o.m. 2022-01-01

Regional avfallsplan 2021-2030, Region Sjuhärad, remiss

Sammanfattning

Kommunerna i Boråsregionen; Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda samverkar kring att ta fram en gemensam avfallsplan.

Regional avfallsplan "Mot en hållbar och cirkulär framtid" för perioden 2021-2030 har arbetats fram under framförallt 2020 med hjälp av en projektgrupp bestående av en projektledare och en representant från varje kommun eller kommunalt avfalls- och energibolag. Till projektgruppens hjälp bildades fokusgrupper bemannade med tjänstepersoner från våra åtta kommuner samt ett antal externa aktörer för att ge inspel på målen i avfallsplanen. Under framtagandet har målförslagen kontinuerligt förankrats i kommunerna.

Inga synpunkter har inkommit under remisstiden från förvaltningar, kommunala bolag eller allmänheten varvid förvaltningen föreslår att kommunen tillstyrker remissen utan synpunkter.

I kommunens svar till Boråsregionen skall förslag på ansvarig för respektive mål ingå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-04-01

Herrljunga kommuns svar på remiss Regional avfallsplan, daterat 2021-04-01

Ansvarig per målområde Herrljunga kommun, daterat 2021-03-12

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

- Svar på remiss godkänns.

Mikael Johnsson
Renhållningschef

2021-04-01

Herrljunga kommuns svar på remiss Regional avfallsplan

Inga synpunkter har inkommit under remisstiden från förvaltningar, kommunala bolag eller allmänheten varvid kommunen tillstyrker remissen utan synpunkter.

Svar på remiss gällande regional avfallsplan, Diarienummer: 2020/SKF0190

Herrljunga kommun *tillstyrker förslagen i avfallsplanen.*

Herrljunga kommun bifogar bilaga "Ansvarig per målområde", daterat 2021-03-12

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post
HERRLJUNGA KOMMUN Box 201 524 23 HERRLJUNGA	Torget 1	0513-170 00 Fax 0513-171 33	info@admin.herrljunga.se Internet www.herrljunga.se

Ansvarig per målområde Herrljunga kommun

Målområde 1: Hushåll med maten	Målansvarig
1.1 Matsvinnet ska minska till 35 g/portion i kommunens verksamheter	Kostenheten
1.2 Matsvinnet ska minska med 50 % per invånare jämfört med år 2021	Avfallsenheten
1.3 Minst 60% av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål	Avfallsenheten
Målområde 2: Konsumera hållbart	
2.1 Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022	Beställande enheter (Ekonomienheten)
2.2 Livslängden på arbetskläder i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022	Beställande enheter (Ekonomienheten)
2.3 Invånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan ska öka	Avfallsenheten
Målområde 3: Använd de resurser vi har	
3.1 Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som är återbrukat ska öka jämfört med år 2022	Beställande enheter (Ekonomienheten)
3.2 Återanvändningen eller återvinningen av bygg- och rivningsmaterial inkl. massor från kommunala bygg-, mark- och anläggningsprojekt ska öka jämfört med år 2022	Beställande och upphandlande enhet, ex: fastighet
3.3 Livslängden på elektronik i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022	IT-enheten (Ekonomienheten)
3.4 Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning av produkter	Avfallsenheten (bostadsbolag)
Målområde 4: Sortera mera	
4.1 Alla kommunala verksamheter och dess anställda ska ha möjlighet att enkelt och nära kunna sortera ut sitt avfall	Kommundirektör
4.2 Andelen felsorterat i restavfallet ska minska med 50% jämfört med år 2021	Avfallsenheten
4.3 Mängd avfall från ÅVC som behandlas med förbränning och deponering ska minska jämfört med år 2021	Avfallsenheten
4.4 Andel hållbara och effektiva avfallstransporter i kommunen ska öka jämfört med år 2021	Avfallsenheten
Målområde 5: Fimpa skräpet	
5.1 Nedskräpning ska minska med 50% jämfört med år 2022	Ansvarig för respektive område (Gata-park, fastighet, fritid, bostadsbolag)
5.2 Upplevd nedskräpning i offentlig miljö ska förbättras jämfört med år 2022	Ansvarig för respektive område (Gata-park, fastighet, fritid, bostadsbolag)
Målområde 6: Planera in plats för avfallet	
6.1 Små och stora anordningar för återbruk, återvinnings och avfallshantering ska lokaliseras i strategiska lägen så att de är enkla att använda både ur brukar- och insamlingssynpunkt	Samhällsbyggnadsförvaltning

TN § 38

TK 30/2021 206

Svar på remiss gällande Regional avfallsplan

Sammanfattning

Kommunerna i Boråsregionen; Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda samverkar kring att ta fram en gemensam avfallsplan.

Regional avfallsplan "Mot en hållbar och cirkulär framtid" för perioden 2021–2030 har arbetats fram under framförallt 2020 med hjälp av en projektgrupp bestående av en projektledare och en representant från varje kommun eller kommunalt avfalls- och energibolag. Till projektgruppens hjälp bildades fokusgrupper bemannade med tjänstepersoner från våra åtta kommuner samt ett antal externa aktörer för att ge inspel på målen i avfallsplanen. Under framtagandet har målförslagen kontinuerligt förankrats i kommunerna.

Renhållningschefen sammanställer eventuellt inkomna synpunkter till Herrljunga kommuns gemensamma remissvar som fastställs på KS sammanträde den 26 april. Vid upprättandet av denna tjänsteskrivelse (2021-03-12) har inga synpunkter inkommit från förvaltningar, kommunala bolag eller allmänheten varvid kommunen utan synpunkter tillstyrker förslagen i avfallsplanen.

I kommunens svar till Boråsregionen skall förslag på ansvarig för respektive mål ingå.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-12

Herrljunga kommuns svar på remiss Regional avfallsplan, daterat 2021-03-12 (2021-04-01)

Ansvarig per målområde Herrljunga kommun, daterat 2021-03-12

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Svar på remiss godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen för fastställande.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens beslut

1. Svar på remiss godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen för fastställande.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

BA

33

TN § 39

TK 73/2021 306

Omfördelning av investeringsmedel mellan olika projekt - Horsby**Sammanfattning**

Projekt "Horsby förskola/skola/kök och matsal" har pågått sedan 2016 och är nu inne i sin slutfas. Projektet beräknas slutfört kv3 2021. Kalkylen för projektet visar på ett underskott på 1120 tkr, av investeringsbeloppet på 86 850 tkr.

Medel behöver tillföras i investeringsbeloppet för Projekt Horsby förskola/skola/kök och matsal med 1120 tkr för att kunna slutföra de delar som kvarstår, bland annat en ny förskolegård till den nya förskoleavdelningen.

Då utredning om funktion och behov av Gäsenegården pågår så bedöms det avsatta investeringsbeloppet för ombyggnad inte fullt ut nyttjas under 2021. Förvaltningen framställer om en omfördelning inom investeringsbudgeten på 1120 tkr för att slutföra projektet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-11

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja omfördelning inom beviljad investeringsbudget gällande investeringsprojekt "Gäsenegården attraktiva lägenheter" till projekt "Horsby förskola/skola/kök och matsal" med 1120 tkr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Omfördelning inom beviljad investeringsbudget gällande investeringsprojekt "Gäsenegården attraktiva lägenheter" till projekt "Horsby förskola/skola/kök och matsal" med 1120 tkr beviljas.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

TN § 40

TK 76/2021 306

Omfördelning av investeringsmedel mellan olika projekt- Od**Sammanfattning**

Projektet Od förskola har pågått sedan 2020 och budgeten för projektet är 8 000 tkr. Vid rivningsarbete upptäcktes ett angrepp av äkta hussvamp under ett toalett-paket i mitten på plan 1. Vid närmare analys av grundkonstruktionen påvisades en kontaminering av ca 70 m² markyta under huset. På grund av hussvampsangreppet belastas projektet med oförutsedda kostnader på 10 % (800 tkr) av investeringsbeloppet.

Medel för oförutsedda kostnader på grund av saneringsarbeten och återställning av byggnaden behöver tillföras i investeringsbeloppet för att slutföra projektet. Då utredning om funktion och behov av Gäsenegården pågår så bedöms det av-satta investeringsbeloppet för ombyggnad inte fullt ut nyttjas under 2021. Omfördelning inom investeringsbudgeten föreslås för att kunna slutföra projektet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-15

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja omfördelning inom beviljad investeringsbudget från projekt "Gäsenegården attraktivare lägenheter" till projekt "Od förskola" med 800 tkr.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Omfördelning inom beviljad investeringsbudget från projekt "Gäsenegården attraktivare lägenheter" till projekt "Od förskola" med 800 tkr beviljas.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

BA

CSM

TN § 41

TK 68/2021 351

Svar på medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning utanför Tallkottens förskola**Sammanfattning**

Den 2020-12-21 inkom medborgarförslag från Luc Plasschaert om att införa hastighetsbegränsning utanför tallkottens förskola med motivering att lägre hastigheter sparar liv. Kommunfullmäktige överlämnade medborgarförslaget till tekniska nämnden för beredning (KF § 22 /2021-02-23).

Förvaltningen bedömer, att sänka hastigheten till 30 km/h enligt medborgarförslag, som motiverad, utefter trafiksituation och närhet till förskola. I bedömningen har förvaltningen vägt in närheten till förskola och att IMI, som har verksamhet 24/7 alla veckodagar, har sin personalparkering på ena sidan väg 182 och fabriken på den andra sidan vägen. Detta medför att all personal måste passera väg 182 när de går mellan parkeringen och fabriken.

Kostnad för skyltning av 30 km/h beräknas till ca 20 tkr och detta ryms inom nämndens budget för 2021.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-09

Medborgarförslag inkommen 2020-12-21

Kommunfullmäktige § 22/2021-02-23

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja medborgarförslaget.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget beviljas.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

BIA

47

KF § 22

DNR KS 260/2020 351

Medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning på 30 km/tim utanför Tallkottens förskola

Sammanfattning

Följande medborgarförslag inkom 2020-12-21 från Luc Plasschaert;

”Varför? Införa hastighetsbegränsning på 30 km i tim utanför Tallkottens förskola.

Varför? Lägre hastighet sparar liv: 9 av 10 överlever om bilen kör i 30 km/tim
2 av 10 överlever om bilen kör i 50 km/tim.

Lägre hastighet ger också:

- en positiv verkan på miljön
- ett lugnare trafiktempo utanför skolor och förskolor
- en ökad trygghet för alla trafikant”

Situation

Riksväg 182 - T-korsning Falköpingsvägen - inom tätorten

På sträckan finns redan fysiska farthinder **men utan hastighetsbegränsning på 30km/tim.**

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till tekniska nämnden för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till tekniska nämnden för beredning.

Expedieras till:
För kännedom till:

Tekniska nämnden

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Medborgarförslag om att införa hastighetsbegränsning utanför Tallkottens förskola

Sammanfattning

Den 2020-12-21 inkom medborgarförslag från Luc Plasschaert om att införa hastighetsbegränsning utanför tallkottens förskola med motivering att lägre hastigheter sparar liv. Kommunfullmäktige överlämnade förslaget till tekniska nämnden för beredning (KF § 22 DNR KS 260/2020 351) 2021-02-23.

I bedömningen har förvaltningen vägt in närheten till förskola och att IMI, som har verksamhet 24/7 alla veckodagar, har sin personalparkering på ena sidan väg 182 och fabriken på den andra sidan vägen. Detta medför att all personal måste passera väg 182 när de går mellan parkeringen och fabriken.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-09.
Medborgarförslag inkommen 2020-12-21.
KF § 22 DNR KS 260/2020 351

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:
Kommunfullmäktige föreslås bevilja medborgarförslaget.

Claes-Håkan Elvesten
Gata- och parkchef

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

Bakgrund

Trafikverket har för ca 10 år sedan utfört fartdämpande åtgärder med fysiska hinder på sträckan.

Ekonomisk bedömning

Kostnad för skyltning av 30 km/h beräknas till ca 20 tkr.

Kostnaden beräknas rymmas i förvaltningen budget för 2021.

Motivering av förslag till beslut

Förvaltningen bedömer, att sänka hastigheten till 30 km/h enligt medborgarförslag, som motiverad, utefter trafiksituation och närhet till förskola.

IMI, som har verksamhet 24/7 alla veckodagar, har sin personalparkering på ena sidan väg 182 och fabriken på den andra sidan vägen. Detta medför att all personal måste passera väg 182 när de går mellan parkeringen och fabriken.

Svar på motion om fler platser inom de kommunala feriejobben

Sammanfattning

Följande motion inkom 2021-03-19 från Socialdemokraterna:

“Att Herrljunga kommun utökar sin ambition med Ferie-entreprenörer är bra.

Intresset för den ferieformen ökar och utfallet föregående år var gott.

Att som ferie-entreprenör kunna utveckla en idé och känna på att leda en process är utvecklande och spännande, och kan i förlängningen ge nyttiga och värdefulla erfarenheter. Planeringen för årets omgång av mer ”ordinarie” ferie-jobb är dock på en relativt låg nivå. Vi har nåtts av uppgiften att finansieringen är för drygt 30 feriejobb, medan det redan anmälda intresset tycks vara det dubbla. Att få några veckors struktur och meningsfull sysselsättning är för många mycket värdefullt och viktigt. Att få in lite pengar till planerade aktiviteter under hösten, eller för inköp av utrustning är för många också helt avgörande. För många familjer är tillskottet helt avgörande om ungdomen ska kunna följa med på aktiviteter, eller köpa ny utrustning till idrotten hen sysslar med. Feriejobbet får inte bli en klassfråga, relaterat till var föräldrarna jobbar, med eller utan stödjande kontakter. Med anledning av detta tycker vi att tilldelade medel för ”ordinarie” feriejobb är för lågt.

Vi yrkar att:

- Medel tillskjuts för att klara minst 75 sökande till de kommunala feriejobben.
- Finansieras 2021 av resultatet.”

Kommunstyrelsen beslutade 2021-03-22 att budget för feriearbete ska utökas med 150 tkr och att finansieringen sker genom kommunstyrelsens utvecklingsmedel. Då beslut redan är fattat i linje med motionens yrkade föreslås kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-04-14

Kommunstyrelsen § 64/2021-03-22

Kommunfullmäktige § 42/2021-03-22

Motion inkommen 2021-03-19

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen anses besvarad.

Ior Berglund

Kommundirektör

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 64

DNR KS 84/2021 942

Finansiering av en utökning av feriearbete

Sammanfattning

I budget 2021 för kommunstyrelsen finns i nuläget 201 tkr avsatt för 31 feriearbetsplatser riktade till ungdomar som slutat nionde klass 2021 men som ännu inte har fyllt 18 år. Intresset för feriearbete har i år varit stort och kommunen har fått in 75 ansökningar. Ersättningen till feriearbetare har 2021 höjts till 85 kronor i timmen och kostnaden för respektive ungdom beräknas till cirka 7 tkr (motsvarande 60 timmars arbete). Kommunstyrelsen föreslås därför utöka budget med 150 tkr för att finansiera ytterligare platser då detta skulle ge ett större antal ungdomar möjlighet att ta sitt första steg ut i arbetslivet.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2021-03-19

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen utökar budgeten för feriearbete med 150 tkr.
- Finansieringen sker genom kommunstyrelsens utvecklingsmedel.

Mats Palm (S) bifaller ordförandens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Budget för feriearbete utökas med 150 tkr.
2. Finansieringen sker genom kommunstyrelsens utvecklingsmedel.

KF § 42

DNR KS 83/2021 942

Motion om fler platser inom de kommunala feriejobben**Sammanfattning**

Följande motion inkom 2021-03-19 från Socialdemokraterna :

”Att Herrljunga kommun utökar sin ambition med Ferie-entreprenörer är bra. Intresset för den ferieformen ökar och utfallet föregående år var gott. Att som ferie-entreprenör kunna utveckla en idé och känna på att leda en process är utvecklande och spännande, och kan i förlängningen ge nyttiga och värdefulla erfarenheter. Planeringen för årets omgång av mer ”ordinarie” ferie-jobb är dock på en relativt låg nivå. Vi har nåtts av uppgiften att finansieringen är för drygt 30 feriejobb, medan det redan anmälda intresset tycks vara det dubbla.

Att få några veckors struktur och meningsfull sysselsättning är för många mycket värdefullt och viktigt. Att få in lite pengar till planerade aktiviteter under hösten, eller för inköp av utrustning är för många också helt avgörande.

För många familjer är tillskottet helt avgörande om ungdomen ska kunna följa med på aktiviteter, eller köpa ny utrustning till idrotten hen sysslar med. Feriejobbet får inte bli en klassfråga, relaterat till var föräldrarna jobbar, med eller utan stödjande kontakter.

Med anledning av detta tycker vi att tilldelade medel för ”ordinarie” feriejobb är för lågt”.

Vi yrkar att:

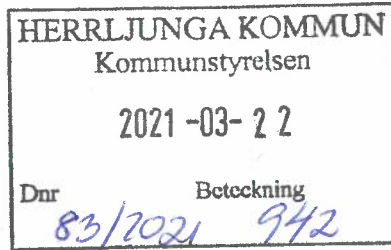
- Medel tillskjuts för att klara minst 75 sökande till de kommunala feriejobben.
- Finansieras 2021 av resultatet.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Motion.

2021-03-19

Att Herrljunga kommun utökar sin ambition med Ferie-entreprenörer är bra. Intresset för den ferieformen ökar och utfallet föregående år var gott. Att som ferie-entreprenör kunna utveckla en idé och känna på att leda en process är utvecklande och spännande, och kan i förlängningen ge nyttiga och värdefulla erfarenheter.

Planeringen för årets omgång av mer "ordinarie" ferie-jobb är dock på en relativt låg nivå. Vi har nått av uppgiften att finansieringen är för drygt 30 feriejobb, medan det redan anmälda intresset tycks vara det dubbla.

Att få några veckors struktur och meningsfull sysselsättning är för många mycket värdefullt och viktigt.

Att få in lite pengar till planerade aktiviteter under hösten, eller för inköp av utrustning är för många också helt avgörande.

För många familjer är tillskottet helt avgörande om ungdomen ska kunna följa med på aktiviteter, eller köpa ny utrustning till idrotten hen sysslar med.

Feriejobbet får inte bli en klassfråga, relaterat till var föräldrarna jobbar, med eller utan stödjande kontakter.

Med anledning av detta tycker vi att tilldelade medel för "ordinarie" feriejobb är för lågt.

Vi yrkar att:

1. Medel tillskjuts för att klara minst 75 sökande till de kommunala feriejobben.
2. Finansieras 2021 av resultatet.

Mats Palm (S)

Bert-Åke Johansson (S)

Åsa Rundström (S)

KF § 39

DNR KS 22/2021 111

Fyllnadsval av ledamot i krisledningsnämnden, ersättare i kommunstyrelsen samt ledamot i socialnämnden

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har vakanser på posten som ledamot i krisledningsnämnden, ersättare i kommunstyrelsen samt ledamot i socialnämnden.

Förslag till beslut

Sverigedemokraterna har i skrivelse 2021-03-15 föreslagit Jacob Brendelius (SD) som ledamot i krisledningsnämnden. I samma skrivelse har Alexander Strömborg (SD) föreslagits som ersättare i kommunstyrelsen och som ledamot i socialnämnden

Beslutsgång

I kommunstyrelsen frågar ordföranden om Jacob Brendelius (SD) väljs som ledamot i krisledningsnämnden resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

I kommunstyrelsen frågar ordföranden om Alexander Strömborg (SD) väljs som ersättare i kommunstyrelsen för resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

I kommunstyrelsen frågar ordföranden om Alexander Strömborg (SD) väljs som ledamot i socialnämnden för resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Jacob Brendelius (SD) väljs som ledamot i krisledningsnämnden för resterande del av mandatperioden.
2. Alexander Strömborg (SD) väljs som ersättare i kommunstyrelsen för resterande del av mandatperioden.
3. Alexander Strömborg (SD) väljs som ledamot i socialnämnden för resterande del av mandatperioden.

Expedieras till:
För kännedom till:

Kommunstyrelsen & socialnämnden

Giltig från
2021-03-18

Meddelande 2
Utfärdad av
Claes Unosson
Sidan
1 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

Plats: Videomöte via Zoom.

§ 1 Stämmans öppnande

Stämman öppnades av Claes Unosson.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare vid stämman

Claes Unosson valdes att leda stämmoförhandlingarna. Till sekreterare för mötet valdes Anders Mannikoff.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Vid upprop fanns följande aktieägare representerade:

Aktieägare	Antal aktier	
Nossan Förvaltnings AB	17 967	Företrädare av Anders Andersson, se bilaga 1.

Sammanlagt 17 967 aktier av 18 000 var representerade vid stämman, se bilaga 2.

Ovanstående godkändes som röstlängd och det meddelades att varje aktie äger en röst.

Övriga närvarande vid stämman var: Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson och Johan Martinsson.

§ 4 Val av en eller två justeringsmän

Till att jämte ordföranden justera stämmoprotokollet valdes Anders Andersson.

§ 5 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Personlig kallelse till samtliga aktieägare har sänts ut med post 2021-03-02.

Stämman beslutade att kallelse skett i behörig ordning.

§ 6 Godkännande av dagordning

Stämman konstaterade att dagordningen felaktigt innehöll beslutspunkter om fastställande av ägardirektiv (punkter 8.9.1 samt 8.9.2). Ägardirektiven som fastställdes vid stämman 2020 är dock oförändrade och punkterna ströks därför. Dagordningen godkändes därefter.

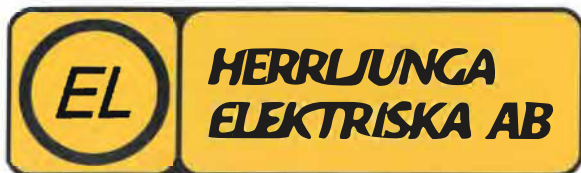
§ 7 Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport

Claes Unosson redovisade framlagd årsredovisning, revisionsberättelse för 2020 samt lekmannarevisorns granskningsrapport över 2020 års förvaltning.

§ 8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen

Stämman godkände och fastställde den genomgångna resultat- och balansräkningen för verksamhetsåret 2020.

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-18

Meddelande 2
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

§ 8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen

Stämman beslutade att disponera vinstmedel enligt följande (kronor):

Till förfogande:	balanserat vinst	15 365 527
	årets vinst	1 788 475
		17 154 002

Disponeras så att:	till aktieägare utdelas 100 kr	
	per aktie	1 800 000
	i ny räkning överföres	15 354 002
		17 154 002

Anders Andersson meddelade att Nossan Förvaltnings AB avstår aktieutdelning för att istället ta det som koncernbidrag inom ramen för beslutad utdelning.

§ 8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören

Stämman beslutade att lämna ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktören.

§ 8.4 Fastställande av tidpunkt för utbetalning till aktieägare

Stämman beslutade att utbetalning av aktieutdelning till minoritetsägarna skall ske när stämmoprotokollet är justerat, och till Nossan Förvaltnings AB efter samråd med mottagaren.

§ 8.5 Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor och lekmannarevisor

Stämman beslutade att följa Herrljunga Kommuns reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse (Bilaga 1, KS §185/2018-11-19).

Yrkesrevisor enligt löpande räkning.

§ 8.6 Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

I enlighet med bolagsordningen har kommunfullmäktige i Herrljunga kommun valt (KF §29/2019-02-12) samtliga styrelseledamöter samt styrelsens ordförande.

Av KF valda ledamöter:	Erik Alavik	Bo Fransson
	Ann-Marie Olsson	Jacob Brendelius
	Fredrik Johansson	Johan Martinsson
	Claes Unosson	

Av KF vald ordförande: Claes Unosson

De lokala fackförbunden informerade att deras valda arbetstagarledamöter är:

Ledamöter:	Niklas Arvidsson	Linda Johansson
Suppleanter:	Robert Holmén	Leif Fogel

Am
AA

Giltig från
2021-03-18

Meddelande 2
Utfärdad av
Claes Unosson
Sidan
3 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

§ 8.7 Anmälan och fastställande av val av revisor

Anders Andersson föreslog omval av PWC som revisionsbolag och Peter Wank som huvudansvarig revisor. Stämman fastställde PWC som revisionsbolag och Peter Wank som huvudansvarig revisor.

§ 8.8 Anmälan och fastställande av val av lekmannarevisor

Av KF valda (KF §46/2019-03-12):

Ordinarie:

Lars-Erik Wessbo

Ann Welanders

Suppleant:

Jonny Gustafsson

§ 8.9 Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

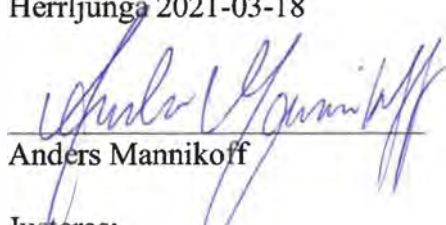
Inget sådant ärende.

§ 9 Avslutning

Anders Andersson framförde ett tack till styrelsen och alla övriga i bolaget för ett väl genomfört år.

Ordföranden tackade för visat intresse och avslutade stämman.

Herrljunga 2021-03-18

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Anders Andersson

Meddelande 2

Namn	Adress	Postnr	Ort	Mobil	Hem	Tfn	Aktier
1 Hagnert Karin	Mjäldrunga Persgården 2	521 54	FLOBY				10
2 Ingvarsson Gunnar	Älggatan 15	524 31	HERRIJUNGA	0705-222941	0513-12391		2
3 Lundqvist Lars	Bosgården Mjäldrunga	520 40	FLOBY	070-5490105			16
4 Majtorp Christer	Bondegatan 9	722 11	VÄSTERÅS	070-1801803			3
5 Rydsmo Peter	Södra Björke Jonstorp 1	524 95	LJUNG	0703-760056	0513-20006		2
6 Nossan Förvaltnings AB	Box 201	524 23	HERRIJUNGA				17967 ✓
							18000

Stm
Stm
Stm

HERRLJUNGA KOMMUN

FULLMAKT
2021-03-08

Fullmakt

Härmed intygas att Anders Andersson utsetts att företräda Nossan Förvaltningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma i Herrljunga Elektriska AB 2021-03-17. Beslutet fattades på styrelsesammanträde i Nossan Förvaltningsaktiebolag 2020-12-07. Beslut fattades också om att utse Linda Rudenwall som ersättare.

Herrljunga 2021-03-08

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall
VD

Handwritten initials in blue ink, possibly 'TH' and 'AA'.

Årsredovisning för

Herrljunga Elektriska Aktiebolag

556006-9816

Räkenskapsåret

2020-01-01 - 2020-12-31

Meddelande 2

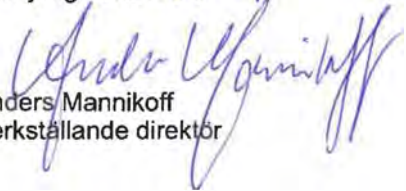
Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-5
Resultaträkning	6
Balansräkning	7-8
Kassaflödesanalys	9
Noter	10-21
Underskrifter	22

Herrljunga Elektriska Aktiebolag
556006-9816

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Elektriska Aktiebolag intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2021-03-17.
Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2021-03-24

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Elektriska AB, org.nr. 556006-9816 med säte i Herrljunga, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020, bolagets 114:e verksamhetsår.

Allmänt om verksamheten

Koncernredovisning

Koncernredovisning upprättas av Nossan Förvaltning AB org. nr: 556637-5746, som också omfattar de av Herrljunga Elektriska AB helägda bolagen Herrljunga Elkraft AB org. nr: 556525-9206 och Herrljunga Vatten AB org. nr: 556739-5347.

STYRELSE

Ordinarie

Claes Unosson, ordf
Erik Alavik
Niklas Arvidsson*
Bo Fransson
Fredrik Johansson
Linda Johansson*
Jacob Brendelius
Johan Martinsson
Ann-Mari Olsson

Suppleanter

Robert Holmén*
Leif Fogel*

* Arbetstagarrepresentanter

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Anders Mannikoff

REVISORER

Ordinarie

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

LEKMANNAREVISORER

Ordinarie

Ann Welander
Lars-Erik Wessbo

Suppleant

Jonny Gustafsson

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2020-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31	Belopp i Mkr 2016-12-31
Nettoomsättning Mkr	97	99	94	98	95
Resultat efter finansnetto Mkr	5,4	6,4	6,1	6,6	8,4
Balansomslutning Mkr	137	128	130	120	114
Soliditet %	55,1	56,1	51,8	52,7	51,7
Soliditet % rensat värde *	57,3	58,8	55,5	59,5	58,6
Avkastning totalt kapital %	4,0	5,0	4,7	5,6	7,4
Avkastning justerat eget kapital %	7,2	8,9	9,0	10,5	14,3
Medeltal Anställda	51,0	48,0	46,0	46,0	45,0

* Exklusive kundfordringar för Herrljunga Kraft samt för Herrljunga Vatten fr o m 2016.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret**Ekonomi**

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 5,4 Mkr (5,7 Mkr) vilket blev något lägre än budgeterat.

Sammanlagt för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB blev resultatet 5,4 Mkr (6,1 Mkr) före bokslutsdispositioner och skatt. Herrljunga Vatten AB ska driva VA-verksamheten till självkostnad. Herrljunga Elkraft AB är vilande.

Prognos

För 2021 beräknas omsättningen för Herrljunga Elektriska till 99,2 Mkr samt resultat efter finansnetto till 6,3 Mkr. För Herrljunga Vatten AB beräknas motsvarande belopp bli 14,7 Mkr respektive 0,36 Mkr.

Viktiga förhållanden**Koncernen**

Underkoncernen omfattar moderbolaget Herrljunga Elektriska AB, 556006-9816, samt helägda dotterbolagen Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206 och Herrljunga Vatten AB, 556739-5347. Herrljunga Elektriska AB ägs till 99,8 % av Nossan Förvaltning AB.

Verksamhet

Moderbolaget Herrljunga Elektriska AB:s verksamhet består av fyra affärsområden: Elnät, EI-/energiteknik, Fjärrvärme och Stadsnät, samt övrig verksamhet inom fastighetsförvaltning och tjänster.

Elnätverksamheten består av elförsörjning till kunder inom större delen av Herrljunga Kommun, samt delar av Vårgårda och Vara Kommuner. Verksamheten innefattar nybyggnad och underhåll av elnätet, samt anslutning av nya kunder.

EI-/energiteknik består av elservice och entreprenader av olika slag, energitjänster inklusive solel, samt försäljning av elmaterial. Rörelsen har hög kapacitet och kompetens, vilket tillsammans med företagets övriga verksamhet, ger helhet och styrka som ett komplett allserviceföretag inom elbranschen, samt som stöd till koncernens övriga verksamheter.

Fjärrvärme distribueras i Herrljunga tätort, Mörlanda och Ljung.

Stadsnät tillhandahåller en väl utbyggd fiberinfrastruktur till bostäder och företag i tätort samt till fiberföreningar runt om i kommunen. Nätet är väsentligen fullt utbyggt.

Fastighetsförvaltningen hyr ut lägenheter och lokaler till externa hyresgäster.

Herrljunga Elektriska AB utför tjänster åt dotterbolagen och Herrljunga Kraft. Herrljunga Vatten AB sköter vatten- och avloppsverksamheten inom kommunens VA-områden.

Herrljunga Elkraft AB:s verksamhet är vilande.

Herrljunga Elektriska AB äger 50 % av Trollabo Kraft AB, som bedriver elproduktion i eget vattenkraftverk i Hudene, samt vindkraftproduktion vid Tolvmanstegen i Strömstad.

Den lokala elhandeln bedrivs av Billinge Energi AB genom varumärket Herrljunga Kraft. För den lokala verksamheten svarar Herrljunga Elektriska AB genom ett tjänsteavtal.

Verksamhetens kommunala ändamål

Enligt ägardirektiven ska bolaget producera och distribuera el- och värmeenergi, tillhandahålla el- och energitekniska tjänster inklusive elinstallation, tillhandahålla stadsnätstjänster, äga och förvalta såväl lös som fast egendom, samt till nämnda verksamheter idka annan förenlig verksamhet. Bolaget ska främja kommunens tillväxt och utveckling genom drift och förvaltning av verksamheterna beskrivna ovan. Bolagets ekonomiska mål ska vara att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 %, samt en soliditet av minst 35 %.

Dessutom ska till ägaren kommunen lämnas handlingar som informerar om den löpande verksamheten, som styrelseprotokoll, ekonomirapporter, budget, verksamhetsplaner mm.

Under 2020 har de kommunala ändamålen uppfyllts enligt direktiven.

I bolagets ISO-certifierade verksamhetssystem uppdateras löpande handlingsplaner med konkreta förbättringsåtgärder och mål, som följs upp inom bolaget samt vid ISO-revisioner. Handlingsplanerna omfattar kvalitets-, miljö- och arbetsmiljömål.

Verksamhetsgrenar

Elnät

Verksamheten följer fastställd eldistributionsplan.

Underhållsarbetet följer en fastställd underhållsplan.

Tillförd elenergi har uppgått till 95 092 MWh (98 682 MWh).

Genomsnittliga förluster i nätet är 3,5 % (3,5 %). Antal nätabonnemang är 5271 st.

El- och energiteknik

El- och energiteknik har haft årsomsättning 35,2 Mkr (35,6).

Fjärrvärme

Värmeleveranserna uppgick till 20 089 MWh (21 280 MWh), varav biobränsleproducerat >99 % (98 %).

Stadsnät

Stadsnätstjänsterna omsatte under året 6,5 Mkr (7,2 Mkr).

Övrigt

Övriga verksamheter är fastighetsförvaltning för Brage 13 och tjänster till dotterbolagen Herrljunga Elkraft AB och Herrljunga Vatten AB, samt tjänster till Herrljunga Kraft.

I övrigt se Not 4.

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral. Den anmälningspliktiga produktionen om 3,1 GWh (3,6 GWh) har nettoomsättningen 2,0 Mkr (2,3 Mkr).

Koncernen

Företaget är moderföretag, men med hänvisning till undantagsreglerna i årsredovisnings-lagen 7 kap 2 § upprättas ingen egen koncernredovisning. Det överordnade moderföretaget Nossan Förvaltningsaktiebolag, org.nr. 556637-5746 med säte i Herrljunga upprättar koncernredovisning.

Eget kapital

	<i>Aktie- kapital</i>	<i>Reserv- fond</i>	<i>Balanserad vinst</i>	<i>Årets vinst</i>
Vid årets början	900 000	1 800 000	14 261 745	1 107 082
Omföring av föreg års vinst			1 107 082	-1 107 082
Utdelning			-1 800 000	
Ej utbetald utdelning *			1 796 700	
Årets resultat				1 788 475
Vid årets slut	900 000	1 800 000	15 365 527	1 788 475

* Utdelning till moderbolaget har ersatts med koncernbidrag.

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

	<i>Belopp i kr</i>
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	15 365 527
årets resultat	1 788 475
Totalt	17 154 002
disponeras för	
utdelning, [18 000 aktier * 100kr per aktie]	1 800 000
balanseras i ny räkning	15 354 002
Summa	17 154 002

Styrelsen föreslås bemyndigas att besluta om tidpunkt då utdelning skall betalas.

Styrelsen anser att förslaget är förenligt med försiktighetsregeln i 17 kap. 3 § aktiebolagslagen enligt följande redogörelse:

Styrelsen motiverar yttrandet enligt 18 kapitlet 4 § aktiebolagslagen (205:551) med att bolagets resultat och ställning är god, vilket framgår av senaste resultat- och balansrapport.

Styrelsen bedömer att föreslagen utdelning har täckning i fritt kapital och ligger inom ramen för bolagets utdelningspolicy.

Styrelsen anser att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet och bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med tilläggsupplysningar.

VD kommenterar

Beskrivningen av rekordvarma år börjar så smått bli standard i VD-kommentaren. För 2020 blev årsmedeltemperaturen i Sverige den högsta som uppmätts sedan rikstäckande observationer inleddes omkring år 1860. År 2020 fick dock hotet från klimatförändringar fick stå tillbaka för hotet från coronaviruspandemin. Herrljunga Elektriska-koncernen aktiverade sin pandemiplan i slutet av februari. Mycket om sjukdomen var då ännu okänt och det var oklart om, och i så fall hur, Sverige skulle drabbas. Pandemiplanen baserades på erfarenheter av H1N1-pandemin från 2009 (svininfluensa) vilket trots allt gav en viss grund att stå på. Då många verksamheter i koncernen utgörs av samhällskritiska försörjningssystem (VA, elnät, fjärrvärme, bredband) skulle en smittspridning i personalgruppen kunna bli förödande för leveranssäkerheten. Ganska snart stod det klart att Sverige hade drabbats av en omfattande samhällsspridning och arbetet med pandemiplan och smittskydd blev därmed tämligen omfattande under våren. Troligen inträffade enstaka sjukdomsfall i personalstyrkan under våren, men då testkapacitet saknades är det osäkert om detta rört sig om covid-19. De åtgärder som utvecklats under våren kom på nytt till användning när smittan återkom i en andra våg till vintern. En medarbetare testade positivt i PCR-test före sommaren men inga ytterligare fall upptäcktes under återstoden av året, trots att många blev testade.

Det kunde befaras att efterfrågan, främst för EI-/energiteknik, skulle påverkas negativt av pandemin. Så blev dock inte fallet utan efterfrågan återhämtade sig snabbt efter en mindre nedgång under hösten. Inför 2021 är orderboken också välfylld för EI-/energiteknik. Volymen levererad energi via elnät respektive fjärrvärme minskade med 3,6 % respektive 5,6 % jämfört med 2019. Minskningen förklaras mer av mildt väder än av coronaviruspandemin. Stadsnät gick under året in i förvaltningsfas efter flera år av intensiv fibernätsutbyggnad. Stadsnätsaffären är stabil och nu återstår egentligen bara utbyggnaden av Fåglavik och där har förberedelser gjorts i samverkan med Västra Götalandsregionen och kommunen för en utbyggnad under 2021. Den ombyggnad och renovering av kontorslokalerna på Mariedalsgatan 3 som inleddes 2019 kunde färdigställas under året, om än med en del störningar på grund av smittskyddsrestriktioner. Samverkan med den lokala gymnasieskolan Kunskapskällan blev annorlunda då all handledning av elever stoppades under vårterminen. Skolan har dock kunnat utnyttja sina undervisningslokaler hos Herrljunga Elektriska.

Några markanta personalförändringar genomfördes också under året. Ekonomichefen Jan Johansson gick vid sommaren i pension och lämnade över sina arbetsuppgifter till ekonomiansvarig Linda Johansson. Chefen för EI-/energiteknik Håkan Persson gick inför semestern ner i arbetstid och Patrik Håkansson tog över som ny chef. Två mycket erfarna elektriker, Gunnar Frisk och Jörgen Nordh, lämnade också företaget för pension. Tillsammans stod Jan, Håkan, Gunnar och Jörgen för 155 tjänsteår i företaget! Håkan stöttar fortsatt verksamheten på deltid.

Under hösten genomförde RISE den årliga tredjepartsrevisionen av verksamhetssystemet, denna gång med uppgradering av systemet för arbetsmiljö till krav enligt ISO-standard. Verksamhetssystemet är därmed uppgraderat att följa senaste utgåvor av ISO 9001, ISO 14001 samt ISO 45001.

VA-verksamheten har sin verksamhetsbeskrivning i årsredovisningen för Herrljunga Vatten AB varför läsaren hänvisas dit för mer information om utvecklingen inom VA.

Det ekonomiska resultatet för 2020 blev något under budget (5,4 mot 5,7 Mkr) vilket bör kunna ses som acceptabelt med tanke på mild väderlek och coronaviruspandemi. Alla verksamheter bidrog till resultatet på ett positivt sätt.

Med detta vill jag rikta ett varmt tack till styrelsen, till personalen och till alla våra samarbetspartners som genom sitt engagemang och stora ansvarstagande gjort det möjligt att genomföra 2020 utan några allvarliga sjukdomsfall i personalgruppen eller svårartade störningar i våra samhällskritiska försörjningssystem.

Anders Mannikoff, VD

2

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-01-01- 2020-12-31</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>
Nettoomsättning	4,7	95 137 092	98 057 044
Aktiverat arbete för egen räkning		2 128 503	934 681
Övriga rörelseintäkter		248 504	23 410
		<u>97 514 099</u>	<u>99 015 135</u>
Rörelsens kostnader	7		
Råvaror och förnödenheter		-40 295 823	-43 211 549
Övriga externa kostnader	6,8	-11 080 638	-9 759 510
Personalkostnader	5	-33 343 494	-32 453 387
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-7 356 864	-7 230 998
Övriga rörelsekostnader		-13 800	-
Rörelseresultat		<u>5 423 480</u>	<u>6 359 691</u>
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	27 182	30 708
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2 413	-10 902
Resultat efter finansiella poster		<u>5 448 249</u>	<u>6 379 497</u>
Bokslutsdispositioner	10	-3 133 379	-4 941 616
Resultat före skatt		<u>2 314 870</u>	<u>1 437 881</u>
Skatt på årets resultat	11	-526 395	-330 799
Årets resultat		<u>1 788 475</u>	<u>1 107 082</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	12,13,14	4 660 653	1 786 460
Inventarier, verktyg och installationer	16,17,18,19	80 601 927	83 738 564
Pågående nyanläggningar	15	200 638	1 384 988
		<u>85 463 218</u>	<u>86 910 012</u>
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	20	1 000 000	1 000 000
Andelar i intresseföretag	21,22	255 000	255 000
Fordringar hos intresseföretag	23	2 546 693	2 373 224
		<u>3 801 693</u>	<u>3 628 224</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>89 264 911</u>	<u>90 538 236</u>
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Råvaror och förmödenheter		3 680 427	2 986 761
		<u>3 680 427</u>	<u>2 986 761</u>
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		21 122 780	23 080 430
Fordringar hos koncernföretag		3 700 063	4 046 403
Aktuell skattefordran		719 271	910 995
Upparbetad men ej fakturerad intäkt		758 241	525 505
Övriga fordringar		1 480	69 445
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	940 915	1 206 096
		<u>27 242 750</u>	<u>29 838 874</u>
Kassa och bank		<u>16 928 869</u>	<u>5 091 951</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>47 852 046</u>	<u>37 917 586</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>137 116 957</u>	<u>128 455 822</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (18 000 aktier)		900 000	900 000
Reservfond		1 800 000	1 800 000
		<u>2 700 000</u>	<u>2 700 000</u>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust	25	15 365 527	14 261 745
Årets resultat		1 788 475	1 107 082
		<u>17 154 002</u>	<u>15 368 827</u>
Summa eget kapital		<u>19 854 002</u>	<u>18 068 827</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar	26	67 765 009	65 433 410
Periodiseringsfonder	27	3 095 060	3 126 280
		<u>70 860 069</u>	<u>68 559 690</u>
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	28	59 000	63 000
		<u>59 000</u>	<u>63 000</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	30	4 686	60 942
Skulder till koncernföretag	31	11 734 180	4 934 255
		<u>11 738 866</u>	<u>4 995 197</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förskott från kunder		213 183	503 816
Leverantörsskulder		9 647 642	9 696 949
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	31	56 256	56 256
Skulder till koncernföretag		889 238	910 918
Övriga kortfristiga skulder		18 202 154	20 093 431
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	5 596 547	5 507 738
		<u>34 605 020</u>	<u>36 769 108</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>137 116 957</u>	<u>128 455 822</u>

Kassaflödesanalys

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-01-01- 2020-12-31</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		5 448 249	6 379 497
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m m		7 356 864	7 230 998
		12 805 113	13 610 495
Betald inkomstskatt		-526 395	-330 799
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	4	12 278 718	13 279 696
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändring av varulager och pågående arbete		-693 666	363 823
Förändring av rörelsefordringar		2 596 124	5 475 909
Förändring av rörelseskulder		-2 164 088	-1 172 986
Kassaflöde från den löpande verksamheten		12 017 088	17 946 442
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-5 910 070	-6 772 070
Förvärv av finansiella tillgångar		-173 469	-
Avyttring av finansiella tillgångar		-	210 506
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6 083 539	-6 561 564
Finansieringsverksamheten			
Förändring avsättningar		-4 000	-35 552
Upptagna lån		6 743 669	-
Amortering av lån		-	-5 972 716
Lämnade koncernbidrag		-833 000	-835 000
Utbetald utdelning till moderföretagets aktieägare		-3 300	-3 300
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		5 903 369	-6 846 568
Årets kassaflöde		11 836 918	4 538 310
Likvida medel vid årets början		5 091 952	553 641
Likvida medel vid årets slut		16 928 870	5 091 951

Noter**Not 1 Redovisningsprinciper**

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och ekonomiska livslängder enligt branchpraxis.

För elanläggningar ligger anskaffningsvärdet sedan 1978.

För att uppnå högsta möjliga skattemässiga avskrivning, har avskrivningar över plan gjorts enligt det bästa utfallet av skattemässiga 30%- eller 20% regeln.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter innehas i syfte att generera hyresintäkter och / eller värdestegring. I begreppet förvaltningsfastigheter ingår byggnader, mark och markanläggningar.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med planenliga avskrivningar.

Bokfört värde för Brage 13 uppgår till 66 695 kr och ingår i Byggnader och mark.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Materiella anläggningstillgångar	År
Byggnad Brage 13	50
Övriga byggnader	25
Markanläggningar	20
El-fjärrvärme-, och fibernät	25
Fjärrvärmecentraler	10-20
Mätare	10-15
Övriga inventarier	5

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner.

Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFNAR 2012:1 (K3)

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner som beräknas och förvaltas av KPA pension.

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - löpande räkning

Företaget vinstavräknar entreprenadarbeten på löpande räkning i den takt arbetet utförs. Pågående, ej fakturerade entreprenadarbeten, tas i balansräkningen upp till det beräknade faktureringsvärdet av utfört arbete.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal - fast pris

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad.

2

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

Not 2 Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning:

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar

Balansomslutning:

Företagets samlade tillgångar

Avkastning på totalt kapital:

(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / balansomslutning.

Finansiella intäkter:

Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i totalt kapital).

Sysselsatt kapital:

Totala tillgångar - räntefria skulder.

Räntefria skulder:

Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.

Avkastning på eget kapital:

Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital.

Soliditet:

(Totalt eget kapital + 78,6% - 78% av periodiseringsfonder + 78,6 % av övriga obeskattade reserver) / Totala tillgångar.

Not 3 Uppskattningar och bedömningar

Herrljunga Elektriska gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas i huvuddrag nedan.

Uppskattningar av anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod följer i allt väsentligt branschpraxis. Den på detta sätt uppskattade nyttjandeperioden kan i framtiden visa sig avvika från den faktiska nyttjandeperioden.

**Not 4 Nettoomsättning
per rörelsegren och geografisk marknad****Nettoomsättning per rörelsegren Mkr**

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Nätverksamhet	32,5	31,8
El-/energiteknik	35,2	35,6
Fjärrvärme	16,1	17,8
IT-tjänster	6,5	7,2
Övrigt	7,2	6,6
Summa	97,5	99,0

Nettoresultat efter finansiella poster per rörelsegren Mkr.

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Nätverksamhet	0,9	1,3
El-energiteknik	1,4	1,3
Fjärrvärme	0,4	0,5
IT-tjänster	2,9	3,4
Övrigt	-0,2	-0,1
Summa	5,4	6,4

Not 5 Anställda och personalkostnader**Medelantalet anställda**

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Män	46	44
Kvinnor	5	4
Totalt	51	48

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Andel kvinnor</i>		
Styrelsen	22%	22%
Övriga ledande befattningshavare	0%	0%
<i>Andelen män</i>		
Styrelsen	78%	78%
Övriga ledande befattningshavare	100%	100%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Styrelse och VD	1 144 098	1 118 493
Övriga anställda	20 745 127	19 997 546
Summa	21 889 225	21 116 039
Sociala kostnader		
Varav pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	564 780	550 000
Pensionskostnader för övriga anställda	2 757 856	2 272 992
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	7 177 597	7 331 537
	10 500 233	10 154 529
Totala löner, ersättningar, soc.kostn. och pensionskostn.	32 389 458	31 270 568

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avser granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

För underkoncernens ingående bolag har kostnad revisionsuppdrag belastat Herrljunga Elektriska AB.

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	236 153	190 005

Not 7 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 61 tkr (27 tkr) till Herrljunga Elektriska AB från Herrljunga Vatten AB, och med 9 095 tkr (6 812 tkr) till Herrljunga Vatten AB från Herrljunga Elektriska AB.

Koncernintern fakturering har skett till Herrljungabostäder AB med 6 634 tkr (6 225 tkr).

Nedan anges andelen av årets inköp och försäljning avseende koncernföretag.

	2020	2019
Inköp	0,15%	0,70%
Försäljning	18,05%	14,16%

Ovanstående transaktioner genomförs på affärsmässiga villkor.

Not 8 Operationella leasingavtal

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
<i>Framtida minimileaseavgifter som skall erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:</i>		
Förfaller till betalning inom ett år	681 156	1 000 974
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	280 508	848 749
	<u>961 664</u>	<u>1 849 723</u>
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	1 355 820	1 169 138

I koncernens redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda bilar för transportändamål.

Uppgifterna i denna not inkluderar finansiella leasingavtal, vilka redovisas som operationella. Bilar leasas på tre år med möjlighet till utköp.

Not 9 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Ränteintäkter, koncernföretag	-	-
Ränteintäkter, övriga	27 182	30 708
Summa	27 182	30 708

Not 10 Bokslutsdispositioner

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:		
Periodiseringsfond, årets avsättning	800 383	509 000
Periodiseringsfond, årets återföring	-831 603	-
Lämnade koncernbidrag	833 000	835 000
Förändring av överavskrivningar	2 331 599	3 597 616
Summa	3 133 379	4 941 616

Koncernbidrag lämnas till Nossan Förvaltning AB med 833 000 (835 000) kr

Not 11 Skatt på årets resultat

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Aktuell skatt	526 395	330 799
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	526 395	330 799
 Redovisat resultat före skatt	 2 314 870	 1 437 881
 Skatt beräknad enligt gällande skattesats (21,4%)	 495 382	 307 707
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	18 464	20 236
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	-	-
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	3 865	-
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfonder	3 345	2 856
Skatteeffekt av återförd periodiseringsfond	5 339	-
 Redovisad skattekostnad	 526 395	 330 799

Not 12 Byggnader och mark

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	11 551 093	11 551 093
-Nyanskaffningar	3 110 073	-
Vid årets slut	14 661 166	11 551 093
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-9 815 159	-9 703 682
-Årets avskrivning	-235 880	-111 477
Vid årets slut	-10 051 039	-9 815 159
Redovisat värde vid årets slut	4 610 127	1 735 934
Varav mark		
Bokfört värde mark	884 798	884 798
Bokfört värde byggnader	3 725 329	851 136
Redovisat värde vid årets slut	4 610 127	1 735 934

Not 13 Taxeringsvärde Kkr 2020-12-31

	Byggnadsvärde	Markvärde	Summa
Herrljunga Brage 10	1 976	357	2 333
Herrljunga Brage 12	172	61	233
Herrljunga Brage 13	1 124	549	1 673
Herrljunga Brage 14	472	105	577
Herrljunga Tor 1	509	618	1 127
Herrljunga Herrljunga 6:60	-	287	287
Herrljunga Herrljunga 6:61	-	149	149
Herrljunga herrljunga 6:62	-	149	149
	4 253	2 275	6 528

Not 14 Markanläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
-Vid årets början	388 714	388 714
Vid årets slut	388 714	388 714
-Vid årets början	-338 188	-338 188
Vid årets slut	-338 188	-338 188
Redovisat värde vid årets slut	50 526	50 526

Not 15 Pågående nyanläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
Vid årets början	1 384 988	-
Investeringar	-1 184 350	1 384 988
Redovisat värde vid årets slut	200 638	1 384 988

Not 16 Maskiner och inventarier

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	13 210 609	13 194 542
-Nyanskaffningar	770 748	589 487
-Avyttringar och utrangeringar	-1 251 569	-573 420
Vid årets slut	12 729 788	13 210 609
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-12 166 024	-12 207 715
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	1 237 769	573 420
-Årets avskrivning	-562 570	-531 729
Vid årets slut	-11 490 825	-12 166 024
Redovisat värde vid årets slut	1 238 963	1 044 585

Not 17 IT-anläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	28 698 169	27 130 668
-Nyanskaffningar	198 171	1 567 501
	28 896 340	28 698 169
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-10 355 251	-9 368 054
-Årets avskrivning	-911 256	-987 197
	-11 266 507	-10 355 251
Redovisat värde vid årets slut	17 629 833	18 342 918

Not 18 EI -anläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	110 926 227	109 247 587
-Nyanskaffningar	2 998 733	2 214 124
-Avyttringar och utrangeringar	-6 296 332	-535 484
	107 628 628	110 926 227
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-65 251 826	-62 277 052
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	6 296 332	535 484
-Årets avskrivning	-3 562 737	-3 510 258
	-62 518 231	-65 251 826
Redovisat värde vid årets slut	45 110 397	45 674 401

Not 19 FV-anläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	51 602 095	50 871 676
-Nyanskaffningar	30 495	1 015 971
-Avyttringar och utrangeringar	-	-285 552
	51 632 590	51 602 095
<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-32 925 435	-31 120 650
-Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	285 552
-Årets avskrivning	-2 084 421	-2 090 337
	-35 009 856	-32 925 435
Redovisat värde vid årets slut	16 622 734	18 676 660

Not 20 Andelar i koncernföretag

	2020-12-31	2019-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 000 000	1 000 000
Redovisat värde vid årets slut	1 000 000	1 000 000

Specifikation andelar i koncernföretag

Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Dotterföretag / Org nr / Säte	Kapital andel	Antal andelar	Bokfört värde
Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206, Herrljunga	100	5 000	500 000
Herrljunga Vatten AB, 556739-5347 Herrljunga	100	500	500 000
			1 000 000

	Eget kapital	Resultat
Herrljunga Elkraft AB, 556525-9206, Herrljunga	551 120	-
Herrljunga Vatten AB, 556739-5347, Herrljunga	466 993	601

Not 21 Andelar i intresseföretag

	2020-12-31	2019-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	250 000	250 000
-Aktieägartillskott	-	-
Redovisat värde vid årets slut	250 000	250 000

Spec av företagets innehav av andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

Intresseföretag/ org nr, säte	Kapital andel	Antal andelar	Bokfört värde Resultat
Trollabo Kraft AB, 556486-7777 Herrljunga	50	500	250 000
			250 000

	Eget Kapital	Resultat
Trollabo Kraft AB 556486-7777 Herrljunga	339 615	-230 865

Not 22 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärden	5 000	5 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	5 000	5 000
Utgående redovisat värde	5 000	5 000

Not 23 Fordringar hos intresseföretag

	2020-12-31	2019-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	2 373 224	2 583 730
-Tillkommande fordringar	173 469	-
-Avgående fordringar	-	-210 506
Redovisat värde vid årets slut	2 546 693	2 373 224

Not 24 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
Ej kostnadsförda utgifter	940 914	1 206 096
	940 914	1 206 096

Not 25 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 17 154 002 disponeras enligt följande:

	2020-12-31
Utdelning [18 000 aktier * 100 per aktie]	1 800 000
Balanseras i ny räkning	15 354 002
	17 154 002

Not 26 Ackumulerade överavskrivningar

	2020-12-31	2019-12-31
Maskiner och andra tekniska anläggningar	67 765 009	65 433 410
	67 765 009	65 433 410

Av överavskrivningarna utgör 13 959 592 (14 002 749) kr uppskjuten skatt.

Not 27 Periodiseringsfonder

	2020-12-31	2019-12-31
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2014	-	831 603
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2015	798 576	798 576
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2016	987 101	987 101
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2019	509 000	509 000
Periodiseringsfond, avsatt vid beskattningsår 2020	800 383	-
	3 095 060	3 126 280

Av periodiseringsfonder utgör 673 057 (684 728) kr uppskjuten skatt.

Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond 3 345 (2 856)

Not 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2020-12-31	2019-12-31
Pensionskostnad		
Kostnaden redovisas i följande rader i resultaträkningen:		
Belopp vid årets ingång	63 000	98 552
Årets avsättningar	13 000	12 448
Under året utbetalda belopp	-17 000	-48 000
Total kostnad för ersättningar efter avslutad anställning	59 000	63 000

Pensionsskuld för nuvarande ålderspensionär 59 000 (63 000) kronor. Åtagande för nuvarande anställda utgörs av avtalspension och orsakar därför ingen pensionsskuld.

2

Not 29 Checkräkningskredit

	2020-12-31	2019-12-31
Beviljad kreditlimit	53 500 000	25 000 000
Utnyttjad del	-	-
Outnyttjat kreditbelopp	53 500 000	25 000 000

Not 30 Långfristiga skulder

	2020-12-31	2019-12-31
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Skulder till koncernbolag	11 734 180	4 934 255
	11 734 180	4 934 255

Ställda säkerheter för övriga skulder

	2020-12-31	2019-12-31
Tillgångar med äganderättsförbehåll	56 256	112 511
	56 256	112 511

Not 31 Skulder som redovisas i flera poster

	2020-12-31	2019-12-31
Företagets skulder till kreditinstitut redovisas under följande poster i balansräkningen:		
Långfristiga skulder:		
Övriga skulder till kreditinstitut	4 686	60 942
Kortfristiga skulder:		
Övriga skulder till kreditinstitut	56 256	56 256
Summa skulder	60 942	117 198

Not 32 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2020-12-31	2019-12-31
Semesterlöneskuld	4 207 424	4 136 741
Sociala avgifter	1 331 851	1 248 887
Upplupna räntor	-	-
Övrigt	57 271	122 110
	5 596 546	5 507 738

Not 33 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser**Eventualförpliktelser**

Bolaget saknar i år i likhet med föregående år eventualförpliktelser.

Not 34 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut.

Underskrifter

Herrljunga 2021-02-27

Claes Olsson
Styrelseordförande

Niklas Arvidsson

Erik Alavik

Bo Fransson

Fredrik Johansson

Linda Johansson

Jacob Brendelius

Johan Martinsson

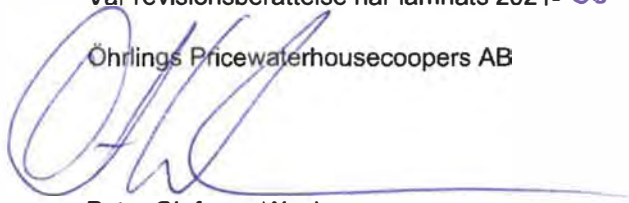

Ann-Marie Olsson

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2021-03-15

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Elektriska Aktiebolag, org.nr 556006-9816

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Elektriska Aktiebolag för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Elektriska Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Herrljunga Elektriska Aktiebolag.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elektriska Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Elektriska Aktiebolag för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elektriska Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 15 mars 2021

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Giltig från
2021-03-18

Utfärdad av
Claes Unosson

Meddelande 3

Sidan
1 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

Plats: Videomöte via Zoom.

§ 1 Stämmans öppnande

Stämman öppnades av Claes Unosson.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare vid stämman

Claes Unosson valdes att leda stämmoförhandlingarna. Till sekreterare för mötet valdes Anders Mannikoff.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Herrljunga Elektriska AB äger samtliga 5000 aktier vid stämman, med Nossan Förvaltnings AB som ägarföreträdare:

Ägarens företrädare var sålunda: Anders Andersson, se bilaga 1.

Ovanstående godkänns som röstlängd.

Övriga närvarande vid stämman var: Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

§ 4 Val av en eller två justeringsmän

Till att jämte ordföranden justera stämmoprotokollet valdes Anders Andersson.

§ 5 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Personlig kallelse till samtliga aktieägare har sänts ut med post 2021-03-02. Stämman beslutade att kallelse skett i behörig ordning.

§ 6 Godkännande av dagordning

Stämman konstaterade att dagordningen felaktigt innehöll beslutspunkter om fastställande av ägardirektiv (punkter 13.1 samt 13.2). Ägardirektiven som fastställdes vid stämman 2020 är dock oförändrade och punkterna ströks därför. Dagordningen godkändes därefter.

§ 7 Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen

Claes Unosson redovisade framlagd årsredovisning, revisionsberättelse för 2020.

§ 8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen

Stämman godkände och fastställde den genomgångna resultat- och balansräkningen för verksamhetsåret 2020.

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-18

Utfärdad av
Claes Unosson

Meddelande 3

Sidan
2 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

§ 8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen

Stämman beslutar disponera det ansamlade resultatet enligt följande (kronor):

Till förfogande:	balanserad vinst	0
	årets resultat	0
		0
Behandlas så att:	i ny räkning överföres	0

§ 8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören

Stämman beslutade att lämna ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktören.

§ 9 Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor och lekmannarevisor

Stämman beslutade att följa Herrljunga Kommuns reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse (Bilaga 1, KS §185/2018-11-19).

Yrkesrevisor enligt löpande räkning.

§ 10 Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

I enlighet med bolagsordningen har kommunfullmäktige i Herrljunga kommun valt (KF §31/2019-02-12) samtliga styrelseledamöter samt styrelsens ordförande.

Av KF valda ledamöter:	Erik Alavik	Bo Fransson
	Ann-Marie Olsson	Jacob Brendelius
	Fredrik Johansson	Johan Martinsson
	Claes Unosson	

Av KF vald ordförande: Claes Unosson

De lokala fackförbunden informerade att deras valda arbetstagarledamöter är:

Ledamöter:	Niklas Arvidsson	Linda Johansson
Suppleanter:	Robert Holmén	Leif Fogel

§ 11 Anmälan och fastställande av val av revisor

Anders Andersson föreslog omval av PWC som revisionsbolag och Peter Wank som huvudansvarig revisor. Stämman fastställde PWC som revisionsbolag och Peter Wank som huvudansvarig revisor.

§ 12 Anmälan och fastställande av val av lekmannarevisor

Av KF valda (KF §48/2019-03-12):

Ordinarie:	Lars-Erik Wessbo	Ann Weland
Suppleant:	Jonny Gustafsson	

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-18

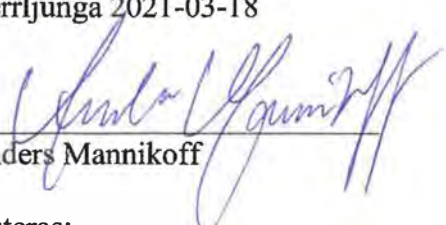
Meddelande 3
Utfärdad av
Claes Unosson
Sidan
3 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

§ 13 **Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen**
Inget sådant ärende.

§ 14 **Avslutning**
Ordföranden tackade för visat intresse och avslutade stämman.

Herrljunga 2021-03-18

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Anders Andersson

HERRLJUNGA KOMMUN

FULLMAKT
2021-03-08

Fullmakt

Härmed intygas att Anders Andersson utsetts att företräda Nossan Förvaltningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma i Herrljunga Elkraft AB 2021-03-17. Beslutet fattades på styrelsesammanträde i Nossan Förvaltningsaktiebolag 2020-12-07. Beslut fattades också om att utse Linda Rudenwall som ersättare.

Herrljunga 2021-03-08

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall
VD

Handwritten initials in blue ink, possibly 'AM' and 'Hh'.

Årsredovisning för
Herrljunga Elkraft AB
556525-9206

Räkenskapsåret
2020-01-01 - 2020-12-31

Innehållsförteckning:

Förvaltningsberättelse
Resultaträkning
Balansräkning
Noter
Underskrifter

Sida

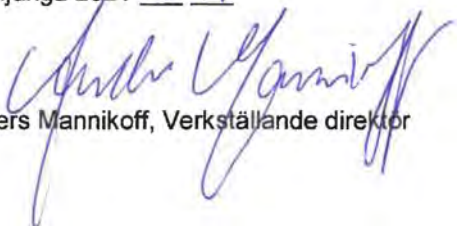
3
5
6-7
8
9

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Elkraft AB intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2021-03-17.

Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2021-03-24

Anders Mannikoff, Verkställande direktör

Herrljunga Elkraft AB
556525-9206

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Elkraft AB, org.nr 556525-9206, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020, bolagets 25:e verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Herrljunga Kommun.

Allmänt om verksamheten

Herrljunga Elkraft AB är ett helägt dotterbolag till 556006-9816 Herrljunga Elektriska Aktiebolag.

Koncernredovisning

Koncernredovisning upprättas av 556637-5746 Nossan Förvaltningsaktiebolag, som också omfattar de av Herrljunga Elektriska AB helägda dotterbolagen 556525-9206 Herrljunga Elkraft AB och 556739-5347 Herrljunga Vatten AB.

Verksamhetens art och inriktning

Bolagets verksamhet är vilande.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

		2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	Tkr	-	-	-	-
Balansomslutning	Tkr	551	551	552	552
Soliditet	%	100,0	100,0	100,0	100,0

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Ansamlad förlust
Vid årets början	500 000	51 120	0
Disposition enl årsstämmobeslut		0	0
Årets resultat			0
Vid årets slut	500 000	51 120	0

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att ansamlad resultat, kronor 0 balanseras i ny räkning.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-01-01 2020-12-31</i>	<i>2019-01-01 2019-12-31</i>
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader		0	0
Rörelseresultat		0	0
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter		0	0
Resultat efter finansiella poster		0	0
Resultat före skatt		0	0
Årets resultat		0	0

2

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos koncernföretag		550 732	550 732
Övriga fordringar		388	388
		<u>551 120</u>	<u>551 120</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>551 120</u>	<u>551 120</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>551 120</u>	<u>551 120</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (5 000 aktier)		500 000	500 000
Reservfond		51 120	51 720
Summa bundet eget kapital		551 120	551 720
<i>Ansamlad förlust</i>		0	-600
Årets resultat		0	0
		0	0
Summa eget kapital		551 120	551 120
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		551 120	551 120

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade från föregående år.

Not 2 Anställda och personalkostnader

Bolaget har inte haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Revisionskostnader

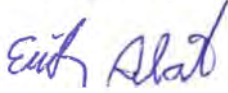
Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal. I detta avtal ingår kostnad för revisionsuppdrag.

Underskrifter

Herrljunga 2021-02-27

Claes Unosson
Styrelseordförande

Erik Alavik

Fredrik Johansson

Jacob Brendelius

Ann-Mari Olsson

Niklas Arvidsson

Bo Fransson

Linda Johansson

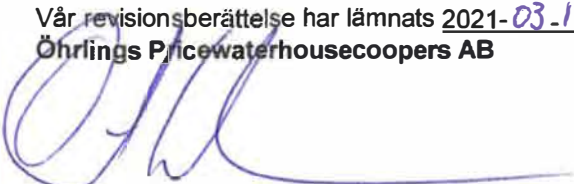

Johan Martinsson

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2021-03-15
Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB

Peter Olofsson Wank, auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Elkraft AB, org.nr 556525-9206

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Elkraft AB för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Elkraft ABs finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Herrljunga Elkraft AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elkraft AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Elkraft AB för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Elkraft AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 15 mars 2021

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

A blue ink signature of Peter Olofsson Wank, written over the company name.

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Årsredovisning för

Herrljunga Vatten Aktiebolag

556739-5347

Räkenskapsåret

2020-01-01 - 2020-12-31

Meddelande 4

Innehållsförteckning:	Sida
Förvaltningsberättelse	1-3
Resultaträkning	4
Balansräkning	5-6
Noter	7-10
Underskrifter	11

Fastställelseintyg

Undertecknad verkställande direktör i Herrljunga Vatten Aktiebolag intygar härmed dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkningen fastställts på årsstämma 2021-03-17. Stämman beslutade också att godkänna styrelsens förslag till resultatdisposition.

Herrljunga 2021-03-24

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljunga Vatten AB, 556739-5347 får härmed avge årsredovisning för 2020, bolagets trettonde verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Herrljunga Kommun.

Allmänt om verksamheten

Herrljunga Vatten AB är ett helägt dotterbolag till 556006-9816 Herrljunga Elektriska AB.

Herrljunga Vatten AB ansvarar över vatten och avloppsverksamheten i Herrljunga kommun. I detta ansvar ligger produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden.

Verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för ca 1 900 abonnenter (ca 6 000 personer). Allt dricksvatten som levereras kommer från grundvatten vilket bereds i våra 6 vattenverk. Avloppsvattnet tas emot och renas i våra 6 avloppsreningsverk av varierande storlek. Dessa anläggningar sammanlänkas via respektive ledningsnät på ca 90 km vattenledningar, 70 km avloppsledningar och 50 km dagvattenledningar samt 10 pumpstationer.

Verksamheten ska efterleva krav och villkor som ställs enligt LAV (Lagen om allmänna vattentjänster), Miljöbalken, och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken och Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. Avvikelsen i årsresultatet jämfört med budget och prognos är hänförlig till oplanerade reparations- och underhållskostnader nära årsslutet.

VA-ekonomi

Enligt LAV 50 § ska alla kommunala VA-huvudmän årligen upprätta en särredovisning av ekonomin för abonnentkollektivet. För Herrljunga Vatten AB är skillnaden mellan bolagets ekonomi och abonnentkollektivets ekonomi marginell vad gäller resultaträkningen då bolaget tillhandahåller vissa tjänster som ligger utanför abonnentkollektivet.

Särredovisad resultaträkning för abonnentkollektivet

(tkr)	2020	2019
Verksamhetens intäkter	14 533	14 053
Verksamhetens kostnader	-12 057	-11 585
Avskrivningar	-2 391	-2 391
Verksamhetens rörelseresultat	84	77
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-236	-475
Årets resultat	-152	-398

Resultatavstämning i förhållande till

självkostnadsprincipen (tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Överuttag/underskott	-152	-398	-183	35	-197

Akkumulerat överuttag/underskott relativt abonnentkollektivet	2020	2019
	-915	-763

Taxa

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften erläggs när en fastighet ansluter sig till VA-verksamheten. Brukningstaxan erläggs när anslutning är etablerad och ett abonnemang startat. Brukningstaxan är indelad i två delar där en del är en fast årlig avgift och en rörlig avgift beroende på förbrukning. Taxan finns att tillgå via hemsida: www.el.herrljunga.se.

Ändringar av VA-taxan bereds av VA-avdelningen och behandlas av styrelsen. Styrelsen kan besluta om ändrad taxa inom ramen för indexuppräknings. Ändringar utanför indexuppräknings går till Kommunfullmäktige för godkännande. Taxorna beskrivs närmare i taxehandledning tillgänglig på hemsida: www.el.herrljunga.se.

För 2021 föreslås ändring av anläggningstaxan med +5,1% och av brukningstaxan med +2,5%.
Taxejusteringarna följer en flerårig plan som syftar till utjämning i relation till självkostnadsprincipen.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

	2020-12-31	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31	Belopp i Tkr 2016-12-31
Nettoomsättning	14 679	14 178	13 948	13 851	13 237
Resultat efter finansiella poster	16	-253	-59	122	-197
Balansomslutning	73 043	54 353	53 957	49 339	54 481
Soliditet %	19,1	25,6	26,2	28,6	25,7

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Enligt ägardirektiven ska bolaget tillhandahålla VA-tjänster inom Herrljunga Kommuns verksamhetsområde för VA enligt den kommunala självkostnadsprincipen. Dessutom ska till ägaren kommunen lämnas handlingar som informerar om den löpande verksamheten, som styrelseprotokoll, ekonomirapporter, budget, verksamhetsplaner mm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret:

Under året har 12 st anslutningar av varierad karaktär genomförts
Byggnation av Altorps Vattenverk har genomförts där endast mindre åtgärder återstår
Östergårdsgatans problematiska vattenledning har lagts om
En ny filmutrustning har köpts in
Relining av ledningar under Ängsgatan, Stora Götgatan och del av Alingsåsvägen har genomförts
Nytt ledningsnät för Ölltorp industriområde är anlagt
Ett antal äldre pumpar är utbytta mot nya
Verkstaden i Annelunds reningsverk har renoverats och hyrts ut till återvinningsstationens personal
Vi själva har renoverat distributionsanläggningen vid Altorps vattenverk

Under 2020 (2019) har det producerats 438 472 (436 129) kubikmeter dricksvatten. Det har mottagits och renats 862 081 (844 478) kubikmeter avloppsvatten samt 5 350 (5 450) kubikmeter septiskt slam. För 2020 har de kommunala målen väsentligen uppfyllts enligt direktiven.

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Bolaget bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid sex anläggningar. För Herrljunga och Annelunds ARV är Länsstyrelsen myndighet. För övriga: Kommunens bygg- och miljönämnd. Tillstånden är i dagsläget inte föremål för någon omprövning. Verksamheten omfattar ungefär hälften av bolagets totala omsättning, och sysselsätter två personer.

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond övr bundna fonder	Balanserat resultat	Årets resultat
Vid årets början	500 000		-26 911	-6 696
Omföring av föreg års vinst			-6 696	6 696
Årets resultat				601
Vid årets slut	500 000		-33 607	601

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

	<i>Belopp i kr</i>
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel:	
balanserat resultat	-33 607
årets resultat	601
Totalt	-33 006
disponeras för	
balanseras i ny räkning	-33 006
Summa	-33 006

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-01-01- 2020-12-31</i>	<i>2019-01-01- 2019-12-31</i>
Nettoomsättning		14 678 725	14 178 223
		14 678 725	14 178 223
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3	-12 056 445	-11 584 900
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-2 391 560	-2 390 847
Rörelseresultat		230 720	202 476
Resultat från finansiella poster			
Räntekostnader	5	-215 106	-455 039
Resultat efter finansiella poster		15 614	-252 563
Bokslutsdispositioner	6	-12 500	244 644
Resultat före skatt		3 114	-7 919
Skatt på årets resultat		-2 513	1 223
Årets resultat		601	-6 696

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	7,8	740 925	775 747
Maskiner och inventarier	9	1 073 680	1 053 400
VA - anläggningar och nät	10	43 442 507	42 536 002
Pågående nyanläggningar	11	14 987 803	5 178 664
		<u>60 244 915</u>	<u>49 543 813</u>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Fordringar hos koncernföretag	12	11 183 448	4 383 523
		<u>11 183 448</u>	<u>4 383 523</u>
Summa anläggningstillgångar		<u>71 428 363</u>	<u>53 927 336</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		199 765	77 423
Fordringar hos koncernföretag		912 597	194 319
Övriga fordringar		321 612	79 384
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		180 310	74 524
		<u>1 614 284</u>	<u>425 650</u>
Summa omsättningstillgångar		<u>1 614 284</u>	<u>425 650</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		<u>73 042 647</u>	<u>54 352 986</u>

Balansräkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2020-12-31</i>	<i>2019-12-31</i>
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital (500 aktier)		500 000	500 000
		<u>500 000</u>	<u>500 000</u>
<i>Ansamlad förlust</i>			
Balanserad vinst eller förlust		-33 607	-26 911
Årets resultat		601	-6 696
		<u>-33 006</u>	<u>-33 607</u>
Summa eget kapital		<u>466 994</u>	<u>466 393</u>
<i>Obeskattade reserver</i>			
Ackumulerade överavskrivningar	13	17 166 262	17 153 762
		<u>17 166 262</u>	<u>17 153 762</u>
<i>Långfristiga skulder</i>			
Anslutningsavgifter	14	6 322 116	5 085 094
Skulder till kreditinstitut		46 000 000	30 000 000
		<u>52 322 116</u>	<u>35 085 094</u>
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		2 190 697	1 524 963
Skulder till koncernföretag		728 789	-
Skatteskulder		2 513	1 606
Övriga kortfristiga skulder		136 210	108 195
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		29 066	12 973
		<u>3 087 275</u>	<u>1 647 737</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		<u>73 042 647</u>	<u>54 352 986</u>

Noter**Not 1 Redovisningsprinciper**

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Herrljunga Vatten AB:s taxefinansierade verksamhet för vatten och avlopp lyder under Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). VA-verksamheten är ett s k naturligt monopol och lyder under nämnda speciallagstiftning. En allmän förutsättning är kommunallagens självkostnadsbegrepp samt att vattentjänstlagen anger att avgifterna inte får överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Dessa förutsättningar påverkar redovisningsprinciperna för Herrljunga Vatten AB generellt, utöver årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens principer, och kommenteras särskilt för vissa områden nedan.

Fond för framtida investeringar

Överuttag kan även avsättas till investeringsfond för framtida nyinvesteringar som gynnar hela taxekollektivet. Fonden löses upp i takt med att kostnaderna, såsom avskrivningar, tas för den specifika investeringen.

Redovisning av anläggningsavgifter

Avgifter som avser att täcka kostnader intäktsförs direkt i resultaträkningen. Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivningen).

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar.

<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Byggnader	33
Markanläggningar	20
Maskiner och inventarier	5
VA-anläggningar	25
VA-nät	50

Intäktsredovisning

Prissättning för försäljning av bolagets produkter och tjänster som bland annat regleras i VA-lagen sker med hänsyn till självkostnadsprincipen. Periodisering av debiterade taxeavgifter sker med beaktande av Redovisningsrådets rekommendation nr 11, Intäkter.

Not 2 Anställda och personalkostnader

Bolaget har ej haft några anställda under verksamhetsåret. Ersättningar till styrelsen har ej utgått.

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen, samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra, samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning, eller genomförandet av sådana arbetsuppgifter. Verksamheten sköts av moderbolaget enligt avtal.

Not 4 Årets försäljning till andra koncernföretag

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Årets inköp från andra koncernföretag	9 094 732	6 811 534
Årets försäljning till andra koncernföretag	1 738 164	1 591 284

Not 5 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Räntekostnader, lån hos Kommuninvest	214 746	454 741
Övrigt	360	298
Summa	215 106	455 039

Not 6 Bokslutsdispositioner

	2020-01-01- 2020-12-31	2019-01-01- 2019-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:	-12 500	244 644
Summa	-12 500	244 644

Not 7 Byggnader och mark

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	987 639	987 639
Vid årets slut	987 639	987 639
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-279 403	-249 774
-Årets avskrivning	-29 629	-29 629
Vid årets slut	-309 032	-279 403
Redovisat värde vid årets slut	678 607	708 236

Not 8 Markanläggning

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	103 862	103 862
-Vid årets slut	103 862	103 862
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-36 351	-31 158
-Årets avskrivning	-5 193	-5 193
-Vid årets slut	-41 544	-36 351
Redovisat värde vid årets slut	62 318	67 511

Not 9 Maskiner och inventarier

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	1 656 383	1 588 319
-Nyanskaffningar	103 978	68 064
Vid årets slut	1 760 361	1 656 383
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-602 983	-451 881
-Årets avskrivning	-83 698	-151 102
Vid årets slut	-686 681	-602 983
Redovisat värde vid årets slut	1 073 680	1 053 400

Not 10 VA - anläggningar och nät

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
-Vid årets början	65 630 957	62 070 628
-Nyanskaffningar	3 179 545	3 560 329
	68 810 502	65 630 957
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
-Vid årets början	-23 094 955	-20 890 032
-Årets avskrivning	-2 273 040	-2 204 923
	-25 367 995	-23 094 955
Redovisat värde vid årets slut	43 442 507	42 536 002

Not 11 Pågående nyanläggningar

	2020-12-31	2019-12-31
Vid årets början	5 178 664	
Investeringar	9 809 139	5 178 664
Redovisat värde vid årets slut	14 987 803	5 178 664

Not 12 Fordringar hos koncernföretag

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden:</i>		
-Vid årets början	4 383 523	10 299 983
-Tillkommande fordringar	6 799 925	
-Reglerade fordringar		-5 916 460
Redovisat värde vid årets slut	11 183 448	4 383 523

b

Not 13 Ackumulerade överavskrivningar

	2020-12-31	2019-12-31
Inventarier, verktyg och installationer	17 166 262	17 153 762
	17 166 262	17 153 762

Uppskjuten skatt p g a obeskattade reserver 3 536 250 (3 670 905)

Not 14 Långfristiga skulder

	2020-12-31	2019-12-31
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen		
Anslutningsavgifter	5 777 276	4 652 364
Skuld hos Kommuninvest	16 000 000	

Not 15 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser**Ställda säkerheter**

	2020-12-31	2019-12-31
För egna skulder och avsättningar	Inga	Inga
För koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	Inga	Inga
Summa ställda säkerheter	Inga	Inga

Eventalförpliktelser

Bolaget saknar i år, i likhet med föregående år, eventalförpliktelser.

Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut.

Underskrifter

Herrljunga 2021-02-27

Claes Uno
Styrelseordförande

Niklas Arvidsson

Fredrik Johansson

Erik Alavik

Bo Fransson

Johan Martinsson

Linda Johansson

Ann-Mari Olsson

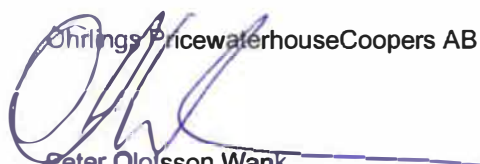

Jacob Brendelius

Anders Mannikoff
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2021-03-15

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Herrljunga Vatten Aktiebolag, org.nr 556739-5347

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Herrljunga Vatten Aktiebolag för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Herrljunga Vatten Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för Herrljunga Vatten Aktiebolag.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Vatten Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Herrljunga Vatten Aktiebolag för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Herrljunga Vatten Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 15 mars 2021

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofson Wank
Auktoriserad revisor

Giltig från
2021-03-18

Meddelande 4
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (3)

Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

Plats: Videomöte via Zoom.

§ 1 Stämmans öppnande

Stämman öppnades av Claes Unosson.

§ 2 Val av ordförande och sekreterare vid stämman

Claes Unosson valdes att leda stämmoförhandlingarna. Till sekreterare för mötet valdes Anders Mannikoff.

§ 3 Upprättande och godkännande av röstlängd

Herrljunga Elektriska AB äger samtliga 500 aktier vid stämman, med Nossan Förvaltnings AB som ägarföreträdare:

Ägarens företrädare var sålunda: Anders Andersson, se bilaga 1.

Ovanstående godkänns som röstlängd.

Övriga närvarande vid stämman var: Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson och Johan Martinsson.

§ 4 Val av en eller två justeringsmän

Till att jämte ordföranden justera stämmoprotokollet valdes Anders Andersson.

§ 5 Prövning om stämman blivit behörigen sammankallad

Personlig kallelse till samtliga aktieägare har sänts ut med post 2021-03-02. Stämman beslutade att kallelse skett i behörig ordning.

§ 6 Godkännande av dagordning

Stämman konstaterade att dagordningen felaktigt innehöll beslutspunkter om fastställande av ägardirektiv (punkter 13.1 samt 13.2). Ägardirektiven som fastställdes vid stämman 2020 är dock oförändrade och punkterna ströks därför. Dagordningen godkändes därefter.

§ 7 Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport

Claes Unosson redovisade framlagd årsredovisning, revisionsberättelse för 2020 samt lekmannarevisorns granskningsrapport över 2020 års förvaltning.

§ 8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen

Stämman godkände och fastställde den genomgångna resultat- och balansräkningen för verksamhetsåret 2020.

Handwritten signatures and initials in blue ink.

§ 8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst enligt den fastställda balansräkningen

Stämman beslutade att disponera den ansamlade förlusten enligt följande (kronor):

Till förfogande:	ansamlad förlust	-33 607
	årets resultat	601
		-33 006

Behandlas så att:	i ny räkning överföres	-33 006
-------------------	------------------------	---------

§ 8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktören

Stämman beslutade att lämna ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktören.

§ 9 Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisor och lekmannarevisor

Stämman beslutade att följa Herrljunga Kommuns reglemente för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i bolag och stiftelse (Bilaga 1, KS §185/2018-11-19).

Yrkesrevisorer enligt löpande räkning.

§ 10 Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

I enlighet med bolagsordningen har kommunfullmäktige i Herrljunga kommun valt (KF §30/2019-02-12) samtliga styrelseledamöter samt styrelsens ordförande.

Av KF valda ledamöter:	Erik Alavik	Bo Fransson
	Ann-Marie Olsson	Jacob Brendelius
	Fredrik Johansson	Johan Martinsson
	Claes Unosson	

Av KF vald ordförande:	Claes Unosson
------------------------	---------------

De lokala fackförbunden informerade att deras valda arbetstagarledamöter är:

Ledamöter:	Niklas Arvidsson	Linda Johansson
Suppleanter:	Robert Holmén	Leif Fogel

§ 11 Anmälan och fastställande av val av revisor

Anders Andersson föreslog omval av PWC som revisionsbolag och Peter Wank som huvudansvarig revisor. Stämman fastställde PWC som revisionsbolag och Peter Wank som huvudansvarig revisor.

§ 12 Anmälan och fastställande av val av lekmannarevisor

Av KF valda (KF §47/2019-03-12):

Ordinarie:	Lars-Erik Wessbo	Ann Welander
Suppleant:	Jonny Gustafsson	

Giltig från
2021-03-18

Meddelande 4
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (3)

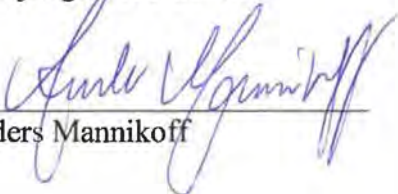
Dokument id
Protokoll fört vid årsstämma 2021-03-17

§ 13 **Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen**
Inget sådant ärende.

§ 14 **Avslutning**
Anders Andersson framförde ett tack till styrelsen och alla övriga som arbetat åt bolaget för ett väl genomfört år.

Ordföranden tackade för visat intresse och avslutade stämman.

Herrljunga 2021-03-18

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Anders Andersson

HERRLJUNGA KOMMUN

FULLMAKT
2021-03-08

Fullmakt

Härmed intygas att Anders Andersson utsetts att företräda Nossan Förvaltningsaktiebolag vid ordinarie bolagsstämma i Herrljunga Vatten AB 2021-03-17. Beslutet fattades på styrelsesammanträde i Nossan Förvaltningsaktiebolag 2020-12-07. Beslut fattades också om att utse Linda Rudenwall som ersättare.

Herrljunga 2021-03-08

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall
VD

Handwritten initials in blue ink, possibly 'AM' and 'Hk'.

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Johan Martinsson.
Tjg. suppleant: Robert Holmén
Övriga: Leif Fogel, Anders Mannikoff samt del av tiden Peter Olofsson Wank och Tomas Johansson, båda från PwC.

Mötet hölls som videosammanträde via Zoom.

§ 514 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 515 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Fredrik Johansson.

§ 516 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom. Styrelsen konstaterade att öppna punkter i föregående protokoll återkommer i detta möte som egna punkter under övriga frågor. Protokollet lades därefter till handlingarna.

§ 517 Rapportering från revisionen

Peter Olofsson Wank och Tomas Johansson rapporterade om arbetet med revisionen. Revisionsarbetet har inte visat på några brister hos räkenskaper eller förvaltning.

§ 518 Rapportering från verksamheten

VD rapporterade kortfattat från verksamheten enligt följande:

Projektering för ombyggnad av pumpstation och omläggning av ledningar vid Bokvägen är påbörjad för att ligga i fas med utbyggnaden av bostadsområdena Södra Horsby etapp 1 och 2.

Dag- och spillvattenledningar i en större kulvert under västra stambanan har visat sig vara i riktigt dåligt skick. Åtgärder för att byta ledningarna måste därför prioriteras.

Dricksvattenledningen i Östergårdsgatan som drabbats av upprepade vattenläckor är nu omlagd till en grönyta bredvid gatan. Därmed kan den inte längre skadas av tung trafik.

Förslag till ändrade bruks- och anläggningstaxor är redovisade för kommunstyrelsen.

Avloppsreningsverken i Annelund och Herrljunga har fungerat väl under 2020. Mer om reningsverket i Herrljunga under separat punkt nedan. Belastningen på Hudene reningsverk har ökat betydligt och vi för en dialog med en industri i området.

En solcellsanläggning på reningsverket i Herrljunga är under uppförande av koncernens egna montörer.

§ 519 Granska och besluta om 2020 års bokslut

VD presenterade årsredovisningen för 2020 och svarade på styrelsens frågor.

Styrelsen beslutade att godkänna den framlagda årsredovisningen för 2020 och är redo att komma in till kontoret för att skriva under någon av de närmaste dagarna. Årsredovisningen överlämnas sedan till revisor för underskrift och därefter till årsstämman för fastställelse.

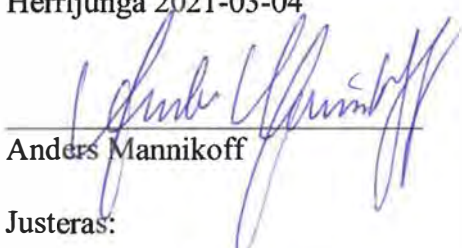
§ 520 Övriga frågor

- Lekmannarevisorernas rapport var ej överlämnad till bolaget. Styrelsen gav därför VD i uppdrag att distribuera rapporten till styrelsen så snart den blivit överlämnad.
- Belastningen på Herrljunga avloppsreningsverk kommer att minska genom planerade åtgärder hos en ansluten industri. Åtgärderna kommer att genomföras stegvis med start under året.
- Altorps vattenverk är snart redo för provdrift efter viss fördröjning i leveransen av några nyckelkomponenter. Vattenverket väntas vara i full drift till sommaren.
- Upplåningen för finansiering av Altorps vattenverk hos Kommuninvest är genomförd. Lånet löper till 2026 med fast ränta på 0,29 %.

§ 521 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2021-03-04

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Fredrik Johansson

Giltig från
2021-03-19

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-03-17

Meddelande 5

Sidan
1 (2)

Protokoll nr:
2-21

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Anders Mannikoff.

§ 522 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 523 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Linda Johansson.

§ 524 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 525 Utse firmatecknare

Till att gemensamt teckna firma omvaldes Claes Unosson och Anders Mannikoff. Verkställande direktören Anders Mannikoff har rätt att ensam teckna firma beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

§ 526 Fastställa styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner

Styrelsen beslutade att anta styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner enligt bilaga 1.

§ 527 Fastställa attestinstruktion

Styrelsen beslutade att anta attestinstruktion enligt bilaga 2.

§ 528 Övriga frågor

Anmälan av arbetstagarrepresentanter

Arbetstagarna anmälde sina val av följande personer att ingå i styrelsen:

Ledamöter: Niklas Arvidsson, Linda Johansson

Suppleanter: Robert Holmén, Leif Fogel

Aktiebolaget har ingen lagstadgad skyldighet att låta anmälda arbetstagarledamöter ingå i styrelsen då bolaget saknar anställda. Då styrelsemöten i moderbolaget Herrljunga Elektriska AB och dotterbolagen Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB normalt hålls vid samma datum och i ett sammanhang är det dock motiverat att låta moderbolagets arbetstagarledamöter också ingå i dotterbolagets styrelse vilket fastställs genom denna protokollsanteckning.

Ekonomistatistik per februari

VD kommenterade det ekonomiska utfallet för inledningen av året. Under perioden har det inträffat ett antal oplanerade underhållsinsatser bl a i form av flera vattenläckor. Kostnaderna har därför varit något högre än för motsvarande period föregående år. I övrigt löper verksamheten enligt plan.

Giltig från
2021-03-19

Meddelande 5
Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
2 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-03-17

Protokoll nr:
2-21

§ 529 Mötets avslutning

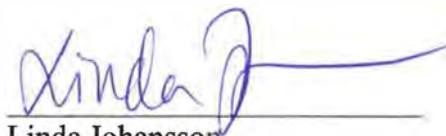
Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2021-03-19

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Linda Johansson

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (6)
Utgåva
H

Styrelsens arbetsordning för Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Fastställt **2021-03-17** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Denna arbetsordning skall fastställas årligen vid konstituerande styrelsemöten eller senast på nästkommande styrelsemöten.

1 Årsstämma

Bolagens högsta beslutande organ är årsstämman. Årsstämma hålls senast i april månad.

Ordförande skall, i samråd med ägarföreträdare, förbereda röstlängd och dagordning för årsstämman. Övriga styrelseledamöter och verkställande direktören skall vara väl förberedda på frågor som tas upp på årsstämman.

2 Sammanträden

Styrelsen i HEAB och HEVAB skall, utöver årsstämman, hålla minst fem sammanträden.

- Februari Bokslutssammanträde.
- Mars Konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman.
- Maj Strategisammanträde.
- September Uppföljningssammanträde.
- November Budgetsammanträde.

För det vilande bolaget HEKAB kan antalet sammanträden vara färre.

Utöver dessa styrelsemöten sammankallar ordföranden styrelsen när så behövs för verksamheten. Styrelseledamot eller verkställande direktören kan också begära att styrelsen sammanträder. Dessa extra styrelsemöten skall hållas senast tre veckor efter mötets påkallande.

Suppleanter till arbetstagarledamöter skall kallas till och har alltid rätt att delta vid styrelsens sammanträden. Suppleant får delta i diskussioner på styrelsemöten, dock utan rösträtt. Arbetstagarledamot som är förhindrad att närvara skall ersättas av en arbetstagaruppleant. Suppleant inträder då med rösträtt. Till styrelsemöten kan medarbetare eller sakkunnig kallas för föredragning av ärenden.

Sammanträden hålls vanligen på bolagets kontor i Herrljunga. Beslut fattas via öppna val. Ordföranden har utslagsröst. Sammanträden skall protokollföras.

På varje sammanträde, förutom konstituerande sammanträde i mars, skall följande frågor behandlas:

- Aktuella beslutspunkter.
- VD:s rapporter om ekonomi, resultat, verksamhet, marknadsläge och personal.

Investeringar beslutas av styrelsen inom en budgetram för bolagen för ett år. Denna ram får inte överskridas utan nytt styrelsebeslut.

Handwritten signatures: AM and others.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (6)
Utgåva
H

I anslutning till styrelsens sammanträden för att fastställa förslagen till årsredovisning skall bolagens revisor kallas att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagens verksamhet.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuella jäv.

3 Kallelse

Kallelse till sammanträde skall ske senast en vecka före sammanträdet. Kallelse skall ske med e-brev. Underlag för beslutspunkter bifogas. Det ankommer på styrelseledamot att meddela eventuellt förhinder samt till bolaget anmäla eventuella ändringar av kontaktuppgifter.

4 Protokoll

Protokoll från årsstämmor och styrelsemöten skall vara beslutsprotokoll. Protokollen förs av VD om inte respektive möte beslutar om annan sekreterare. Protokollens punkter skall vara numrerade i en obruten nummerföljd. Protokoll skall justeras inom 14 dagar av ordföranden och en ledamot som utses vid varje sammanträde. Protokollen skall omgående efter justering distribueras till styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktör, revisorer och Nossan Förvaltnings AB.

5 Arbetsfördelning

5.1 Styrelseordförande

Styrelseordförande ansvarar för sammankallning till årsstämma och styrelsemöten, tillsammans med VD upprätta dagordning, leda styrelsearbetet, upprätta arbetsordning och avtal med bolagens verkställande direktör.

Styrelsens ordförande genomför årliga utvecklingssamtal inkl revision av lön och andra ersättningsvillkor med verkställande direktören.

5.2 Styrelsen

Styrelsen beslutar i frågor som rör:

- Formella uppgifter som ankommer på styrelsen.
- Affärsidé, mål och policy.
- Årlig investeringsbudget och eventuella förändring av denna under året.
- Viktig förändring, t ex företagsinköp, större projekt, mm.
- Bolagens organisation.
- Verkställande direktör i bolagen, anställning/avsked.
- Budget, uppföljning och bokslut.
- Svar på remisser och övriga skrivelser av viktig eller principiell karaktär.

Styrelsen skall kontrollera att bolagens ekonomiska förhållanden sköts på ett betryggande sätt och skall fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation.

I övrigt skall styrelsen bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Närmare anvisningar ges i ägardirektiv.

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (6)
Utgåva
H

5.3 Verkställande direktören

Verkställande direktören skall:

- Svara för bolagens löpande och dagliga verksamhet enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.
- Ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de lagkrav som finns.
- Tillse att bolagens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.
- Tillse att skatter och avgifter betalas i tid, eller om detta inte kan ske i tid, snarast informera styrelsens ordförande.
- Tillsammans med ordföranden utarbeta förslag till dagordning inför årsstämmor och styrelsemöten.
- Ansvara för att kallelser med underlag sänds ut i tid.
- Ansvara för personalbeslut inom bolagen. När det gäller personal på ledningsnivå skall dock samråd ske med styrelsens ordförande.
- Vid befarade avvikelser från planer som redovisats för och beslutas av styrelsen eller händelser av väsentlig betydelse, utan dröjsmål informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

6 Instruktion för verkställande direktören

Närmare instruktion för verkställande direktören ges i bilaga 1.

7 Instruktion för ekonomisk rapportering

Instruktion för ekonomisk rapportering ges i bilaga 2.

8 Attest- och delegationsordning

Attestinstruktion ges i ett separat dokument utfärdat av styrelsens ordförande och beslutas av styrelsen.

Beloppsgränsen för VD:s rätt att attestera löpande förvaltningsåtgärder är enligt denna instruktion 250 000 kr under förutsättning att åtgärden inryms i av styrelsen fastställd budget.

Ett särskilt undantag från denna beloppsgräns medges för fakturor från Vattenfall regionnät rörande löpande nätavgifter, faktura från Elsäkerhetsverket rörande nationella avgifter samt fakturor från Solör Bioenergi Herrljunga rörande löpande fjärrvärmeinköp vilka alla tre skall anses som löpande förvaltningsåtgärder.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Utfärdad av
Claes Unosson

Meddelande 5

Sidan
4 (6)
Utgåva
H

9 Sekretess

Originalprotokoll från möten skall förvaras i låst arkiv. Mottagare av protokoll ansvarar för att dessa kopior förvaras och hanteras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören och styrelse med suppleanter har lojalitetsplikt vilket innebär lojalitet med de beslut styrelsen fattar. Intern och extern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Hänsyn till person- och konkurrensskäl skall beaktas.

Bolagen omfattas av handlingsoffentligheten enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lagen medger några undantag där vissa handlingar får sekretessbeläggas enligt särskilt beslut. I beslutet krävs en motivering av varför en uppgift eller en handling inte lämnas ut. Det behöver också visas vilken skada som bolagen kan drabbas av om uppgiften lämnas ut.

Grund för sekretess kan exempelvis vara uppgift om bolagens affärs- eller driftförhållanden, uppgift som hänför sig till ärende angående förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, uppgift som rör upplåning, uppgifter som berör anbudsförfaranden som ännu inte avslutats, uppgift om enskilds personliga förhållanden, affärs- eller driftförhållanden för enskild.

Styrelsen ger verkställande direktören mandat att fatta löpande beslut om att sekretessbelägga uppgifter och handlingar enligt villkoren i Offentlighets- och sekretesslagen. Styrelsen ska hållas informerad om vilka uppgifter eller handlingar som belagts med sekretess och ges möjlighet att ompröva fattade beslut.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
5 (6)
Utgåva
H

Bilaga 1 – Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören, VD i Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB samt Herrljunga Vatten AB.

1 Bolagets organisation

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation.

2 Förvaltningen av bolagets angelägenheter

Styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Det ankommer dock på bolagets VD att handha den löpande förvaltningen och koordinera verksamheten i bolaget med den omsorg och i den utsträckning som krävs för att sköta dessa sysslor samt i enlighet med bolagsordningen och gällande lagstiftning. I den löpande förvaltningen ingår ekonomisk förvaltning.

3 Den ekonomiska förvaltningen

Det åligger VD att genomföra och följa upp bokföringens organisation och uppläggnings av medelsförvaltningen. VD skall tillse att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med gällande lagstiftning och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

4 Anvisningar för den löpande förvaltningen

Då styrelsen vill ge VD anvisning om hur förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas skall sådan anvisning dokumenteras i protokollet från det styrelsesammanträde då anvisningen beslutades. VD är skyldig att följa anvisningar om hur löpande förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas.

5 Åtgärder utanför den löpande förvaltningen

VD får vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen om styrelsen lämnat bemyndigande till detta. Sådant bemyndigande skall framgå av protokollet från det styrelsesammanträde då beslut om bemyndigandet fattades.

VD får, i samråd med styrelsens ordförande, också vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. Styrelsen skall i sådant fall så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

VD skall verkställa de beslut som styrelsen fattar.

6 Jäv

VD får inte delta i behandlingen av fråga om avtal eller tvist mellan bolaget och VD.

7 Rapportering till styrelsen

VD skall löpande hålla styrelsen informerad om verksamhetens utveckling, marknadsläge, budget, omsättningens storlek, resultat, prisutveckling, större investeringar, bolagets likviditet och kreditläge, personalfrågor etc.

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
6 (6)
Utgåva
H

Bilaga 2 – Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen vid Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion för ekonomisk rapportering som underlag för styrelsens arbete.

Instruktionen skall gälla tills vidare.

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har i uppgift att fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation. För detta ändamål skall de uppgifter som behövs för styrelsens samlade bedömning samlas in, och rapporteras till styrelsen enligt följande:

1 Ansvar för rapportering

Bolagets verkställande direktör ansvarar för i denna instruktion angiven rapportering.

2 Resultatrapport

Vid varje styrelsesammanträde skall aktuell resultatrapport behandlas. Genomgång av rapporten skall göras av VD eller tillförordnad. Den skall även ange prognostiserat årsresultat.

3 Delårsrapport

Bolaget gör delårsrapport per sista augusti. Styrelsen har delegerat till VD att teckna rapporten, samt i vederbörlig ordning sända den till kommunen enligt deras anvisning och tidplan.

4 Månadsstatistik

Bolaget sammanställer ekonomisk statistik månadsvis, som utvisar jämförelsetal mot tidigare räkenskapsår. Statistiken sänds ut med e-post till styrelsen senast den 15:e i månaden (med undantag för juli).

5 Budgetförslag

Vid mötet i november skall förslag till budget för nästkommande verksamhetsår framläggas.

Förslag till budget skall bifogas kallelse till styrelsesammanträde och sändas till styrelsens ledamöter en vecka före sammanträdet.

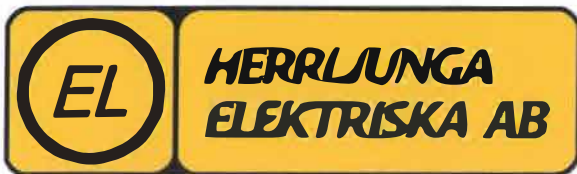
6 Investeringar

Vid varje möte skall eventuella nya större eller strategiska investeringar behandlas.

7 Bokslut

Efter verksamhetsårets slut skall årsbokslut sammanställas och redovisas för styrelsen på bokslutssammanträdet i februari-mars.

Efter styrelsens godkännande skall årsredovisning med bokslut och verksamhetsberättelse, samt förslag till aktieutdelning, sändas till aktieägarna i samband med kallelse till årsstämma.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (4)
Utgåva
H

Attestinstruktion

1 Inledning

Fastställt **2021-03-17** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Attestinstruktionen visar vem som är ansvarig för beslut som får ekonomiska konsekvenser. Den tillser att beslut fattas på rätt nivå, samt vara ett medel för att förbättra planering, uppföljning och intern kontroll.

Attestinstruktionen överensstämmer med arbetsordningen för styrelse och VD samt ligger till grund för VD:s vidaredelegering inom företaget. Beloppsgränser för VD:s attesträtt anges i styrelsens arbetsordning.

Attesträtt innebär en förtroendeställning i bolaget. Den attestansvarige företräder alltid bolagets intressen. Med sin namnteckning på inköpsdelegationen vidimerar medarbetarna att de till fullo förstått innebörden också av denna attestinstruktion.

2 Definitioner

Attesträtt

- Rättighet att inom angivna specifikationer och belopp godkänna överenskommelser och avtal med ekonomisk innebörd för företaget.
- Skyldighet att bevaka att den kedja av aktiviteter (rutiner) som leder fram till attest är ändamålsenliga, innehåller korrekta ekonomiska överväganden, samt säkerställer god intern kontroll.

Med sin signatur vidimerar den attestansvarige i det enskilda fallet att allt är korrekt, att alla kontrollstationer på vägen från beställning till rätt leverans har passerats utan anmärkning, och att bolagets intressen tillvaratas.

Den som fått attesträtt ansvarar för att lägga upp nödvändiga rutiner som säkerställer god intern kontroll. I detta ligger bl a att skilja på beställningsrätt och attesträtt.

Beställning

Beställnings-/inköpsrätten utdelas av VD och är reglerad i en särskild inköpsdelegation.

Beställning hos leverantörer och entreprenörer binder normalt bolaget direkt vid att ta emot det beställda och betala avtalad ersättning. Det är med andra ord i detta ögonblick som de flesta besluten med ekonomisk konsekvens fattas.

Beställningar görs normalt skriftligen genom nyttjande av företagets eller leverantörens inköpssystem. Beställningen kan ske manuellt eller elektroniskt. Vid elektronisk beställning sker elektronisk loggning av beställningen. Beställningar per telefon skall bekräftas skriftligen. Obetydliga beställningar kan göras utan skriftliga beställningar.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (4)
Utgåva
H

Där verksamhetssystemet föreskriver att kalkyler skall upprättas eller ramavtal användas, är beställaren ansvarig för att förvara handlingar som styrker att så har skett. Vid förekommande fall skall beställaren arkivera underlag som styrker riktigheten i beställningen.

Godkännande/sakgranskning/leveranskontroll

Den som godkänner har av den attestansvarige fått i uppgift att utföra kontrollåtgärder.

Den som signerar sakgranskning/leveranskontroll vidimerar genom sin förattest att de kontrollåtgärder granskningen avser har genomförts på ett korrekt sätt. Den som förattesterat skall kunna redovisa riktigheten av utförd granskning.

Processen inköp är reglerad i "metod Inköp".

Utanordning (betalattest)

Den som attesterar ansvarar för att attestplanen har följts, att de som signerat och godkänt utgifterna är behöriga.

Utanordning sker genom Ekonomiavdelningen, där också bankteckning sker av medarbetare med särskild fullmakt.

3 Allmänt

Attesträtten innebär rätt och skyldighet att

- ansvara för att bakomliggande upphandling är korrekt och att åtgärden är till gagn för företaget
- ansvara för beställningsrutin, godkänna beställning av viss vara eller omkostnad
- godkänna fullgjorda prestationer (redovisade i fakturor, samlingsrapporter etc) efter det att erforderliga kontroller vidtagits
- godkänna rabatter, krediteringar, hyresreduktioner, avskrivning av fordran etc
- godkänna andra bokföringstransaktioner (bokföringsorder o dyl)
- godkänna personal- och organisationsförändringar

Kontrollåtgärder kan avse

- att beställd kvantitet har erhållits och att kvalitén överensstämmer med beställning
- à-priser, betalningsvillkor och moms
- att utlovade rabatter erhållits
- avdrag av eventuellt förskott
- att beloppet inte blivit dubbelfakturerat
- uträkning
- kontering och periodisering

Beslut med ekonomiska konsekvenser kan också fattas av någon som omfattas av så kallad ställningsfullmakt. Det innebär, att den som har en viss ställning i bolaget kan ingå avtal med omvärlden som är bindande, om det inte finns anledning för motparten att misstänka att vederbörande inte är behörig.

Firmatecknare beslutas årligen vid konstituerande styrelsemöte. Normalt tecknas firman gemensamt av styrelseordföranden och VD. Normalt ges VD rätten att ensam teckna firman

beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Beloppsgränsen för löpande förvaltningsåtgärder är reglerad i Styrelsens arbetsordning.

Den som har delegerat attesträtt vidare till annan, är skyldig att löpande kontrollera så att rutinen fungerar. Gör den inte det, skall delegeringen återkallas.

4 Principer för beställnings- och attesträtt

Affärsområdesansvarig chef ansvarar inför VD för samtliga kostnader för respektive avdelning/affärsområde.

Inom sitt affärsområde/avdelning skall ansvarig chef tillse att tilldelad verksamhet bedrivs på optimalt sätt så att bästa möjliga resultat uppnås. Kopplat till ansvaret finns rätten att inom sin inköpsdelegation genomföra inköp enligt metoden Inköp.

Indikation om "spräckt" total investeringsram eller kostnadsbudget skall omedelbart innebära begäran om samtal med närmast överordnad chef.

Det är inte tillåtet att dela upp en aktivitet i tiden eller i flera fakturor i syfte att kringgå beloppsgränser.

Rätten att attestera innebär en förtroendeställning inom företaget. Personen ifråga skall alltid kritiskt granska underlagen för att försäkra sig om riktigheten innan godkännande sker. Än viktigare är emellertid att den attestansvarige etablerar en beställningsrutin inom sitt ansvarsområde som säkerställer att endast korrekta inköp sker.

Attestberättigad person får inte attestera underlag eller åtgärder som kan medföra ekonomisk vinning för den attesterande själv, t ex gjorda utlägg, reseräkningar, representation, egen semester etc. Dessa skall attesteras av överordnad chef eller den till vilken överordnad chef delegerar.

Utlägg rörande VD attesteras av Ekonomichefen upp till nivån för ett halvt (1/2) gällande prisbasbelopp, därutöver av styrelsens ordförande.

Attestering av utgifter för representation av alla slag skall innehålla uppgifter både om anledning till representationen och om vilka personer inom och utanför bolaget som deltagit och i övrigt följa företaget representationspolicy.

Om ordinarie attestberättigad är frånvarande är normalregeln att handlingarna attesteras av ersättare.

Kontroll, attest och attest/utanordning tecknas med varaktig skrift eller som elektronisk attest i bolagets fakturasystem Palette.

Attestberättigad har attesträtt för samtliga omkostnader och investeringar inom eget ansvar med undantag för personliga utgifter, såsom reseräkningar och representation.

Beställning och attest skall skiljas åt. Detta för att god intern kontroll kräver att minst två personer är inblandade i en rutin.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (4)
Utgåva
H

Investerings- och underhållsprojekt

Bolagets styrelse beslutar om bolagets verksamhetsplaner och budget och i samband därmed om bolagets planer för produktion, ombyggnad, underhåll och andra investeringar. Projekten i planerna har en budget som utgör gräns för kostnaderna för projektet. Projekten skall upphandlas enligt godkända regler.

Respektive affärsområdeschef är beställare och ansvarig för investerings- och underhållsplanen och dess genomförande.

Projekten skall vara kalkylerade och i övrigt så planerade att kostnaderna för projektet kan överblickas i samband med att materialbeställningar, anbudsförfrågan mm sänds ut. Till grund för beslut om beställning skall också alltid finnas en investeringskalkyl som visar investeringens ekonomiska konsekvenser.

Utökning och tilläggsbeställningar vilka leder till överskridande av beslutad projektkostnad skall anmälas och beslutas av VD. Uppstår eller befaras oförutsedda kostnader för ett projekt skall dessa genast anmälas för vederbörande beställare respektive berörd chef.

Överenskommelse av löpande projektredovisning skall fattas mellan beställare och utförare i samband med projektstart. Beställaren är alltid ytterst ansvarig för projektets ekonomi.

6 Tillgångar, ansvar

Respektive chef har ett ansvar beträffande företagets tillgångar som fastigheter, inventarier, datorer, maskiner, bilar, verktyg mm inom respektive ansvarsområde. Vid avyttring, utrangering eller förlust av tillgångar skall anläggningsregistret uppdateras samt en dokumentation biläggas. Större förluster skall utredas. Misstanke om oegentligheter skall omedelbart anmälas till VD eller styrelseordförande som fattar beslut om revisionsinsats och/eller polisanmälan.

7 Allmän attest- och utanordningsrätt för utgifter av alla slag (Firmateckning)

Firmateckning enligt styrelsens beslut gäller som beställning, attest och utanordning för alla slag av utgifter och avtal.

Giltig från
2021-03-04

Utfärdat av
Anders Mannikoff

Meddelande 5

Sidan
1 (1)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-02-24

Protokoll nr:
1-21

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Johan Martinsson.
Tjg. suppleant: Robert Holmén
Övriga: Leif Fogel, Anders Mannikoff samt del av tiden Peter Olofsson Wank och Tomas Johansson, båda från PwC.

Mötet hölls som videosammanträde via Zoom.

§ 354 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 355 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Fredrik Johansson.

§ 356 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 357 Granska och besluta om 2020 års bokslut

Bolaget är vilande.

Peter Olofsson Wank och Tomas Johansson rapporterade om arbetet med revisionen. Revisionsarbetet har inte visat på några brister hos räkenskaper eller förvaltning.

Styrelsen beslutade att godkänna den framlagda årsredovisningen för 2020 och är redo att komma in till kontoret för att skriva under någon av de närmaste dagarna. Årsredovisningen överlämnas sedan till revisor för underskrift och därefter till årsstämman för fastställelse.

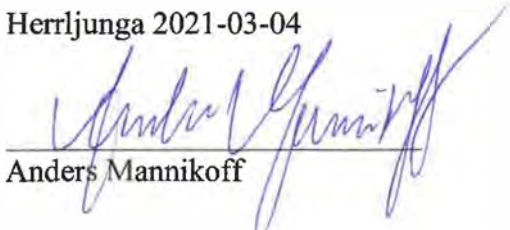
§ 358 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

§ 359 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2021-03-04

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Fredrik Johansson

Giltig från
2021-03-19

Meddelande 5
Utfärdad av
Anders Mannikoff
Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-03-17

Protokoll nr:
2-21

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Anders Mannikoff.

§ 360 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 361 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Linda Johansson.

§ 362 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 363 Utse firmatecknare

Till att gemensamt teckna firma omvaldes Claes Unosson och Anders Mannikoff. Verkställande direktören Anders Mannikoff har rätt att ensam teckna firma beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

§ 364 Fastställa styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner

Styrelsen beslutade att anta styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner enligt bilaga 1.

§ 365 Fastställa attestinstruktion

Styrelsen beslutade att anta attestinstruktion enligt bilaga 2.

§ 366 Övriga frågor

Arbetsdagarna anmälde sina val av följande personer att ingå i styrelsen:

Ledamöter: Niklas Arvidsson, Linda Johansson

Suppleanter: Robert Holmén, Leif Fogel

Aktiebolaget har ingen lagstadgad skyldighet att låta anmälda arbetstagarledamöter ingå i styrelsen då bolaget saknar anställda. Då styrelsemöten i moderbolaget Herrljunga Elektriska AB och dotterbolagen Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB normalt hålls vid samma datum och i ett sammanhang är det dock motiverat att låta moderbolagets arbetstagarledamöter också ingå i dotterbolagets styrelse vilket fastställs genom denna protokollsanteckning.

Giltig från
2021-03-19

Meddelande 5
Utfärdad av
Anders Mannikoff

Sidan
2 (2)

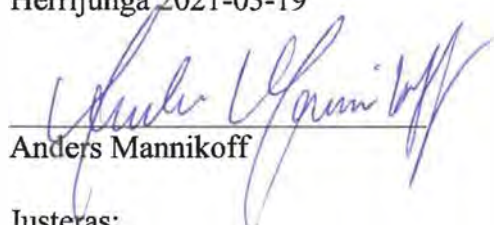
Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-03-17

Protokoll nr:
2-21

§ 367 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2021-03-19

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Linda Johansson

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (6)
Utgåva
H

Styrelsens arbetsordning för Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Fastställt **2021-03-17** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Denna arbetsordning skall fastställas årligen vid konstituerande styrelsemöten eller senast på nästkommande styrelsemöten.

1 Årsstämma

Bolagens högsta beslutande organ är årsstämman. Årsstämma hålls senast i april månad.

Ordförande skall, i samråd med ägarföreträdare, förbereda röstlängd och dagordning för årsstämman. Övriga styrelseledamöter och verkställande direktören skall vara väl förberedda på frågor som tas upp på årsstämman.

2 Sammanträden

Styrelsen i HEAB och HEVAB skall, utöver årsstämman, hålla minst fem sammanträden.

- Februari Bokslutssammanträde.
- Mars Konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman.
- Maj Strategisammanträde.
- September Uppföljningssammanträde.
- November Budgetsammanträde.

För det vilande bolaget HEKAB kan antalet sammanträden vara färre.

Utöver dessa styrelsemöten sammankallar ordföranden styrelsen när så behövs för verksamheten. Styrelseledamot eller verkställande direktören kan också begära att styrelsen sammanträder. Dessa extra styrelsemöten skall hållas senast tre veckor efter mötets påkallande.

Suppleanter till arbetstagarledamöter skall kallas till och har alltid rätt att delta vid styrelsens sammanträden. Suppleant får delta i diskussioner på styrelsemöten, dock utan rösträtt. Arbetstagarledamot som är förhindrad att närvara skall ersättas av en arbetstagaruppleant. Suppleant inträder då med rösträtt. Till styrelsemöten kan medarbetare eller sakkunnig kallas för föredragning av ärenden.

Sammanträden hålls vanligen på bolagets kontor i Herrljunga. Beslut fattas via öppna val. Ordföranden har utslagsröst. Sammanträden skall protokollföras.

På varje sammanträde, förutom konstituerande sammanträde i mars, skall följande frågor behandlas:

- Aktuella beslutspunkter.
- VD:s rapporter om ekonomi, resultat, verksamhet, marknadsläge och personal.

Investeringar beslutas av styrelsen inom en budgetram för bolagen för ett år. Denna ram får inte överskridas utan nytt styrelsebeslut.

Handwritten signature: M. E. AM

I anslutning till styrelsens sammanträden för att fastställa förslagen till årsredovisning skall bolagens revisor kallas att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagens verksamhet.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuella jäv.

3 Kallelse

Kallelse till sammanträde skall ske senast en vecka före sammanträdet. Kallelse skall ske med e-brev. Underlag för beslutspunkter bifogas. Det ankommer på styrelseledamot att meddela eventuellt förhinder samt till bolaget anmäla eventuella ändringar av kontaktuppgifter.

4 Protokoll

Protokoll från årsstämmor och styrelsemöten skall vara beslutsprotokoll. Protokollen förs av VD om inte respektive möte beslutar om annan sekreterare. Protokollens punkter skall vara numrerade i en obruten nummerföljd. Protokoll skall justeras inom 14 dagar av ordföranden och en ledamot som utses vid varje sammanträde. Protokollen skall omgående efter justering distribueras till styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktör, revisorer och Nossan Förvaltnings AB.

5 Arbetsfördelning

5.1 Styrelseordförande

Styrelseordförande ansvarar för sammankallning till årsstämma och styrelsemöten, tillsammans med VD upprätta dagordning, leda styrelsearbetet, upprätta arbetsordning och avtal med bolagens verkställande direktör.

Styrelsens ordförande genomför årliga utvecklingssamtal inkl revision av lön och andra ersättningsvillkor med verkställande direktören.

5.2 Styrelsen

Styrelsen beslutar i frågor som rör:

- Formella uppgifter som ankommer på styrelsen.
- Affärsidé, mål och policy.
- Årlig investeringsbudget och eventuella förändring av denna under året.
- Viktig förändring, t ex företagsinköp, större projekt, mm.
- Bolagens organisation.
- Verkställande direktör i bolagen, anställning/avsked.
- Budget, uppföljning och bokslut.
- Svar på remisser och övriga skrivelser av viktig eller principiell karaktär.

Styrelsen skall kontrollera att bolagens ekonomiska förhållanden sköts på ett betryggande sätt och skall fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation.

I övrigt skall styrelsen bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Närmare anvisningar ges i ägardirektiv.

5.3 Verkställande direktören

Verkställande direktören skall:

- Svara för bolagens löpande och dagliga verksamhet enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.
- Ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de lagkrav som finns.
- Tillse att bolagens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.
- Tillse att skatter och avgifter betalas i tid, eller om detta inte kan ske i tid, snarast informera styrelsens ordförande.
- Tillsammans med ordföranden utarbeta förslag till dagordning inför årsstämmor och styrelsemöten.
- Ansvara för att kallelser med underlag sänds ut i tid.
- Ansvara för personalbeslut inom bolagen. När det gäller personal på ledningsnivå skall dock samråd ske med styrelsens ordförande.
- Vid befarade avvikelser från planer som redovisats för och beslutas av styrelsen eller händelser av väsentlig betydelse, utan dröjsmål informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

6 Instruktion för verkställande direktören

Närmare instruktion för verkställande direktören ges i bilaga 1.

7 Instruktion för ekonomisk rapportering

Instruktion för ekonomisk rapportering ges i bilaga 2.

8 Attest- och delegationsordning

Attestinstruktion ges i ett separat dokument utfärdat av styrelsens ordförande och beslutas av styrelsen.

Beloppsgränsen för VD:s rätt att attestera löpande förvaltningsåtgärder är enligt denna instruktion 250 000 kr under förutsättning att åtgärden inryms i av styrelsen fastställd budget.

Ett särskilt undantag från denna beloppsgräns medges för fakturor från Vattenfall regionnät rörande löpande nätavgifter, faktura från Elsäkerhetsverket rörande nationella avgifter samt fakturor från Solör Bioenergi Herrljunga rörande löpande fjärrvärmeinköp vilka alla tre skall anses som löpande förvaltningsåtgärder.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Utfärdad av
Claes Unosson

Meddelande 5

Sidan
4 (6)
Utgåva
H

9 Sekretess

Originalprotokoll från möten skall förvaras i låst arkiv. Mottagare av protokoll ansvarar för att dessa kopior förvaras och hanteras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören och styrelse med suppleanter har lojalitetsplikt vilket innebär lojalitet med de beslut styrelsen fattar. Intern och extern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Hänsyn till person- och konkurrensskäl skall beaktas.

Bolagen omfattas av handlingsoffentligheten enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lagen medger några undantag där vissa handlingar får sekretessbeläggas enligt särskilt beslut. I beslutet krävs en motivering av varför en uppgift eller en handling inte lämnas ut. Det behöver också visas vilken skada som bolagen kan drabbas av om uppgiften lämnas ut.

Grund för sekretess kan exempelvis vara uppgift om bolagens affärs- eller driftförhållanden, uppgift som hänför sig till ärende angående förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, uppgift som rör upplåning, uppgifter som berör anbudsförfaranden som ännu inte avslutats, uppgift om enskilds personliga förhållanden, affärs- eller driftförhållanden för enskild.

Styrelsen ger verkställande direktören mandat att fatta löpande beslut om att sekretessbelägga uppgifter och handlingar enligt villkoren i Offentlighets- och sekretesslagen. Styrelsen ska hållas informerad om vilka uppgifter eller handlingar som belagts med sekretess och ges möjlighet att ompröva fattade beslut.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
5 (6)
Utgåva
H

Bilaga 1 – Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören, VD i Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB samt Herrljunga Vatten AB.

1 Bolagets organisation

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation.

2 Förvaltningen av bolagets angelägenheter

Styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Det ankommer dock på bolagets VD att handha den löpande förvaltningen och koordinera verksamheten i bolaget med den omsorg och i den utsträckning som krävs för att sköta dessa sysslor samt i enlighet med bolagsordningen och gällande lagstiftning. I den löpande förvaltningen ingår ekonomisk förvaltning.

3 Den ekonomiska förvaltningen

Det åligger VD att genomföra och följa upp bokföringens organisation och uppläggnings av medelsförvaltningen. VD skall tillse att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med gällande lagstiftning och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

4 Anvisningar för den löpande förvaltningen

Då styrelsen vill ge VD anvisning om hur förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas skall sådan anvisning dokumenteras i protokollet från det styrelsesammanträde då anvisningen beslutades. VD är skyldig att följa anvisningar om hur löpande förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas.

5 Åtgärder utanför den löpande förvaltningen

VD får vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen om styrelsen lämnat bemyndigande till detta. Sådant bemyndigande skall framgå av protokollet från det styrelsesammanträde då beslut om bemyndigandet fattades.

VD får, i samråd med styrelsens ordförande, också vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. Styrelsen skall i sådant fall så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

VD skall verkställa de beslut som styrelsen fattar.

6 Jäv

VD får inte delta i behandlingen av fråga om avtal eller tvist mellan bolaget och VD.

7 Rapportering till styrelsen

VD skall löpande hålla styrelsen informerad om verksamhetens utveckling, marknadsläge, budget, omsättningens storlek, resultat, prisutveckling, större investeringar, bolagets likviditet och kreditläge, personalfrågor etc.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
6 (6)
Utgåva
H

Bilaga 2 – Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen vid Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion för ekonomisk rapportering som underlag för styrelsens arbete.

Instruktionen skall gälla tills vidare.

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har i uppgift att fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation. För detta ändamål skall de uppgifter som behövs för styrelsens samlade bedömning samlas in, och rapporteras till styrelsen enligt följande:

1 Ansvar för rapportering

Bolagets verkställande direktör ansvarar för i denna instruktion angiven rapportering.

2 Resultatrapport

Vid varje styrelsesammanträde skall aktuell resultatrapport behandlas. Genomgång av rapporten skall göras av VD eller tillförordnad. Den skall även ange prognostiserat årsresultat.

3 Delårsrapport

Bolaget gör delårsrapport per sista augusti. Styrelsen har delegerat till VD att teckna rapporten, samt i vederbörlig ordning sända den till kommunen enligt deras anvisning och tidplan.

4 Månadsstatistik

Bolaget sammanställer ekonomisk statistik månadsvis, som utvisar jämförelsetal mot tidigare räkenskapsår. Statistiken sänds ut med e-post till styrelsen senast den 15:e i månaden (med undantag för juli).

5 Budgetförslag

Vid mötet i november skall förslag till budget för nästkommande verksamhetsår framläggas.

Förslag till budget skall bifogas kallelse till styrelsesammanträde och sändas till styrelsens ledamöter en vecka före sammanträdet.

6 Investeringar

Vid varje möte skall eventuella nya större eller strategiska investeringar behandlas.

7 Bokslut

Efter verksamhetsårets slut skall årsbokslut sammanställas och redovisas för styrelsen på bokslutssammanträdet i februari-mars.

Efter styrelsens godkännande skall årsredovisning med bokslut och verksamhetsberättelse, samt förslag till aktieutdelning, sändas till aktieägarna i samband med kallelse till årsstämma.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (4)
Utgåva
H

Attestinstruktion

1 Inledning

Fastställd **2021-03-17** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Attestinstruktionen visar vem som är ansvarig för beslut som får ekonomiska konsekvenser. Den tillser att beslut fattas på rätt nivå, samt vara ett medel för att förbättra planering, uppföljning och intern kontroll.

Attestinstruktionen överensstämmer med arbetsordningen för styrelse och VD samt ligger till grund för VD:s vidaredelegering inom företaget. Beloppsgränser för VD:s attesträtt anges i styrelsens arbetsordning.

Attesträtt innebär en förtroendeställning i bolaget. Den attestansvarige företräder alltid bolagets intressen. Med sin namnteckning på inköpsdelegationen vidimerar medarbetarna att de till fullo förstått innebörden också av denna attestinstruktion.

2 Definitioner

Attesträtt

- Rättighet att inom angivna specifikationer och belopp godkänna överenskommelser och avtal med ekonomisk innebörd för företaget.
- Skyldighet att bevaka att den kedja av aktiviteter (rutiner) som leder fram till attest är ändamålsenliga, innehåller korrekta ekonomiska överväganden, samt säkerställer god intern kontroll.

Med sin signatur vidimerar den attestansvarige i det enskilda fallet att allt är korrekt, att alla kontrollstationer på vägen från beställning till rätt leverans har passerats utan anmärkning, och att bolagets intressen tillvaratas.

Den som fått attesträtt ansvarar för att lägga upp nödvändiga rutiner som säkerställer god intern kontroll. I detta ligger bl a att skilja på beställningsrätt och attesträtt.

Beställning

Beställnings-/inköpsrätten utdelas av VD och är reglerad i en särskild inköpsdelegation.

Beställning hos leverantörer och entreprenörer binder normalt bolaget direkt vid att ta emot det beställda och betala avtalad ersättning. Det är med andra ord i detta ögonblick som de flesta besluten med ekonomisk konsekvens fattas.

Beställningar görs normalt skriftligen genom nyttjande av företagets eller leverantörens inköpssystem. Beställningen kan ske manuellt eller elektroniskt. Vid elektronisk beställning sker elektronisk loggning av beställningen. Beställningar per telefon skall bekräftas skriftligen. Obetydliga beställningar kan göras utan skriftliga beställningar.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (4)
Utgåva
H

Där verksamhetssystemet föreskriver att kalkyler skall upprättas eller ramavtal användas, är beställaren ansvarig för att förvara handlingar som styrker att så har skett. Vid förekommande fall skall beställaren arkivera underlag som styrker riktigheten i beställningen.

Godkännande/sakgranskning/leveranskontroll

Den som godkänner har av den attestansvarige fått i uppgift att utföra kontrollåtgärder.

Den som signerar sakgranskning/leveranskontroll vidimerar genom sin förattest att de kontrollåtgärder granskningen avser har genomförts på ett korrekt sätt. Den som förattesterat skall kunna redovisa riktigheten av utförd granskning.

Processen inköp är reglerad i "metod Inköp".

Utanordning (betalattest)

Den som attesterar ansvarar för att attestplanen har följts, att de som signerat och godkänt utgifterna är behöriga.

Utanordning sker genom Ekonomiavdelningen, där också bankteckning sker av medarbetare med särskild fullmakt.

3 Allmänt

Attesträtten innebär rätt och skyldighet att

- ansvara för att bakomliggande upphandling är korrekt och att åtgärden är till gagn för företaget
- ansvara för beställningsrutin, godkänna beställning av viss vara eller omkostnad
- godkänna fullgjorda prestationer (redovisade i fakturor, samlingsrapporter etc) efter det att erforderliga kontroller vidtagits
- godkänna rabatter, krediteringar, hyresreduktioner, avskrivning av fordran etc
- godkänna andra bokföringstransaktioner (bokföringsorder o dyl)
- godkänna personal- och organisationsförändringar

Kontrollåtgärder kan avse

- att beställd kvantitet har erhållits och att kvalitén överensstämmer med beställning
- à-priser, betalningsvillkor och moms
- att utlovade rabatter erhållits
- avdrag av eventuellt förskott
- att beloppet inte blivit dubbelfakturerat
- uträkning
- kontering och periodisering

Beslut med ekonomiska konsekvenser kan också fattas av någon som omfattas av så kallad ställningsfullmakt. Det innebär, att den som har en viss ställning i bolaget kan ingå avtal med omvärlden som är bindande, om det inte finns anledning för motparten att misstänka att vederbörande inte är behörig.

Firmatecknare beslutas årligen vid konstituerande styrelsemöte. Normalt tecknas firman gemensamt av styrelseordföranden och VD. Normalt ges VD rätten att ensam teckna firman

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (4)
Utgåva
H

beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Beloppsgränsen för löpande förvaltningsåtgärder är reglerad i Styrelsens arbetsordning.

Den som har delegerat attesträtt vidare till annan, är skyldig att löpande kontrollera så att rutinen fungerar. Gör den inte det, skall delegeringen återkallas.

4 Principer för beställnings- och attesträtt

Affärsområdesansvarig chef ansvarar inför VD för samtliga kostnader för respektive avdelning/affärsområde.

Inom sitt affärsområde/avdelning skall ansvarig chef tillse att tilldelad verksamhet bedrivs på optimalt sätt så att bästa möjliga resultat uppnås. Kopplat till ansvaret finns rätten att inom sin inköpsdelegation genomföra inköp enligt metoden Inköp.

Indikation om "spräckt" total investeringsram eller kostnadsbudget skall omedelbart innebära begäran om samtal med närmast överordnad chef.

Det är inte tillåtet att dela upp en aktivitet i tiden eller i flera fakturor i syfte att kringgå beloppsgränser.

Rätten att attestera innebär en förtroendeställning inom företaget. Personen ifråga skall alltid kritiskt granska underlagen för att försäkra sig om riktigheten innan godkännande sker. Än viktigare är emellertid att den attestansvarige etablerar en beställningsrutin inom sitt ansvarsområde som säkerställer att endast korrekta inköp sker.

Attestberättigad person får inte attestera underlag eller åtgärder som kan medföra ekonomisk vinning för den attesterande själv, t ex gjorda utlägg, reseräkningar, representation, egen semester etc. Dessa skall attesteras av överordnad chef eller den till vilken överordnad chef delegerar.

Utlägg rörande VD attesteras av Ekonomichefen upp till nivån för ett halvt (1/2) gällande prisbasbelopp, därutöver av styrelsens ordförande.

Attestering av utgifter för representation av alla slag skall innehålla uppgifter både om anledning till representationen och om vilka personer inom och utanför bolaget som deltagit och i övrigt följa företaget representationspolicy.

Om ordinarie attestberättigad är frånvarande är normalregeln att handlingarna attesteras av ersättare.

Kontroll, attest och attest/utanordning tecknas med varaktig skrift eller som elektronisk attest i bolagets fakturasystem Palette.

Attestberättigad har attesträtt för samtliga omkostnader och investeringar inom eget ansvar med undantag för personliga utgifter, såsom reseräkningar och representation.

Beställning och attest skall skiljas åt. Detta för att god intern kontroll kräver att minst två personer är inblandade i en rutin.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (4)
Utgåva
H

Investerings- och underhållsprojekt

Bolagets styrelse beslutar om bolagets verksamhetsplaner och budget och i samband därmed om bolagets planer för produktion, ombyggnad, underhåll och andra investeringar. Projekten i planerna har en budget som utgör gräns för kostnaderna för projektet. Projekten skall upphandlas enligt godkända regler.

Respektive affärsområdeschef är beställare och ansvarig för investerings- och underhållsplanen och dess genomförande.

Projekten skall vara kalkylerade och i övrigt så planerade att kostnaderna för projektet kan överblickas i samband med att materialbeställningar, anbudsförfrågan mm sänds ut. Till grund för beslut om beställning skall också alltid finnas en investeringskalkyl som visar investeringens ekonomiska konsekvenser.

Utökning och tilläggsbeställningar vilka leder till överskridande av beslutad projektkostnad skall anmälas och beslutas av VD. Uppstår eller befaras oförutsedda kostnader för ett projekt skall dessa genast anmälas för vederbörande beställare respektive berörd chef.

Överenskommelse av löpande projektredovisning skall fattas mellan beställare och utförare i samband med projektstart. Beställaren är alltid ytterst ansvarig för projektets ekonomi.

6 Tillgångar, ansvar

Respektive chef har ett ansvar beträffande företagets tillgångar som fastigheter, inventarier, datorer, maskiner, bilar, verktyg mm inom respektive ansvarsområde. Vid avyttring, utrangering eller förlust av tillgångar skall anläggningsregistret uppdateras samt en dokumentation biläggas. Större förluster skall utredas. Misstanke om oegentligheter skall omedelbart anmälas till VD eller styrelseordförande som fattar beslut om revisionsinsats och/eller polisanmälan.

7 Allmän attest- och utanordningsrätt för utgifter av alla slag (Firmateckning)

Firmateckning enligt styrelsens beslut gäller som beställning, attest och utanordning för alla slag av utgifter och avtal.

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson, Johan Martinsson.
Tjg. suppleant: Robert Holmén
Övriga: Leif Fogel, Anders Mannikoff samt del av tiden Peter Olofsson Wank och Tomas Johansson, båda från PwC.

Mötet hölls som videosammanträde via Zoom.

§ 722 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 723 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Fredrik Johansson.

§ 724 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom och lades därefter till handlingarna.

§ 725 Rapportering från revisionen

Peter Olofsson Wank och Tomas Johansson rapporterade om arbetet med revisionen. Revisionsarbetet har inte visat på några brister hos räkenskaper eller förvaltning.

§ 726 Rapportering från verksamheterna

VD rapporterade kortfattat om verksamheterna enligt följande:

Elnät arbetar med rasering av luftledningarna som blivit ersatta av jordkabel, driftbesiktning, röjning och elmätarbyten. En ny liftbil är beställd och levereras inom kort. Utökningen av elnätsmatningen till Pipelife är beslutad och projektering pågår. Ombyggnaden av ledningsnätet runt Pipelife är planerad att genomföras under året.

El-/energiteknik har sett en starkt ökad beläggning inom i stort sett alla områden, dvs industri, kommunal verksamhet, entreprenader och service. Resurserna börjar bli ansträngda och en tillsvidareanställning av en förstaårsmontör är genomförd under januari.

Stadsnät har sett en ökad förfrågan på nyanslutningar till fibernätet. Kommunen förbereder upphandling av fibernätsutbyggnaden i Fåglavik och vi har en beredskap att lämna anbud när upphandlingen annonseras.

Fjärrvärmen har fungerat väl under den kyliga inledningen av året. Frågan om personcertifiering av pannoperatörer har hamnat i ett nytt läge då Arbetsmiljöverket flyttat fram kraven till att börja gälla först 2022-12-01 (ursprungligen 2020-12-01). Ny prismodell för fjärrvärmen tas först fram för fjärrvärmen i Mörlanda där ett förslag presenteras för styrelsen i maj.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'of' followed by a stylized 'g' and 'm'.

§ 727 Granska och besluta om 2020 års bokslut

VD presenterade årsredovisningen för 2020 och svarade på styrelsens frågor.

Styrelsen beslutade att godkänna den framlagda årsredovisningen för 2020 och är redo att komma in till kontoret för att skriva under någon av de närmaste dagarna.. Årsredovisningen överlämnas sedan till revisor för underskrift och därefter till årsstämman för fastställelse.

§ 728 Utse företrädare för årsstämma i Trollabo Kraft AB

Styrelsen beslutade att utse Claes Unosson som företrädare vid kommande årsstämma i Trollabo Kraft AB.

§ 729 Övriga frågor

Lekmannarevisorernas rapport var ej överlämnad till bolaget. Styrelsen gav därför VD i uppdrag att distribuera rapporten till styrelsen så snart den blivit överlämnad.

§ 730 Mötets avslutning

Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2021-03-04

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Fredrik Johansson

Giltig från
2021-03-19

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Meddelande 5

Sidan
1 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-03-17

Protokoll nr:
2-21

Närvarande:

Ordinarie: Claes Unosson, Erik Alavik, Niklas Arvidsson, Bo Fransson, Fredrik Johansson, Linda Johansson och Johan Martinsson.

Tjg. suppleant:

Övriga: Anders Mannikoff.

§ 731 Mötets öppnande

Ordföranden öppnade mötet.

§ 732 Val av sekreterare och protokollsjusterare

Till sekreterare valdes Anders Mannikoff, till protokollsjusterare valdes Linda Johansson.

§ 733 Föregående mötesprotokoll

Föregående protokoll gicks igenom utan kommentarer och lades till handlingarna.

§ 734 Utse firmatecknare

Till att gemensamt teckna firma omvaldes Claes Unosson och Anders Mannikoff. Verkställande direktören Anders Mannikoff har rätt att ensam teckna firma beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

§ 735 Fastställa styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner

Styrelsen beslutade att anta styrelse-, ekonomisk rapporterings- och VD-instruktioner enligt bilaga 1.

§ 736 Fastställa attestinstruktion

Styrelsen beslutade att anta attestinstruktion enligt bilaga 2.

§ 737 Övriga frågor

Anmälan av arbetstagarrepresentanter

Arbetstagarna anmälde sina val av följande personer att ingå i styrelsen:

Ledamöter: Niklas Arvidsson, Linda Johansson

Suppleanter: Robert Holmén, Leif Fogel

Aktiebolaget har en lagstadgad skyldighet att låta anmälda arbetstagarledamöter ingå i styrelsen. Genom att protokollföra anmälda arbetstagarledamöter anses villkoren under punkt 9 i bolagsordningen vara uppfyllda.

Ekonomistatistik per februari

VD kommenterade det ekonomiska utfallet för inledningen av året. Perioden har varit kall vilket gynnat såväl elnät som fjärrvärme. Aktiviteten inom El-/energiteknik är hög. Sammantaget har alla verksamheter inlett året enligt plan.

Handwritten signatures and initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-19

Utfärdad av
Anders Mannikoff

Meddelande 5

Sidan
2 (2)

Dokument id
Styrelseprotokoll 2021-03-17

Protokoll nr:
2-21

Lägesbild pågående COVID-19 pandemi

VD redovisade en nyligen uppdaterad företagsintern lägesbild. Jämfört med tidigare lägesbild har riskerna för flera återkommande smittvågor och virusmutationer ökat. Bilden av vaccintillgång, biverkningar och vaccinationsmotstånd är mer ogynnsam. Risken att effekterna av pandemin blir mycket långvariga, rent av permanenta, bedöms som större.

§ 738 Mötets avslutning Ordföranden avslutade mötet.

Herrljunga 2021-03-19

Anders Mannikoff

Justeras:

Claes Unosson

Linda Johansson

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Utfärdad av
Claes Unosson

Meddelande 5

Sidan
1 (6)
Utgåva
H

Styrelsens arbetsordning för Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Fastställt **2021-03-17** av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Denna arbetsordning skall fastställas årligen vid konstituerande styrelsemöten eller senast på nästkommande styrelsemöten.

1 Årsstämma

Bolagens högsta beslutande organ är årsstämman. Årsstämma hålls senast i april månad.

Ordförande skall, i samråd med ägarföreträdare, förbereda röstlängd och dagordning för årsstämman. Övriga styrelseledamöter och verkställande direktören skall vara väl förberedda på frågor som tas upp på årsstämman.

2 Sammanträden

Styrelsen i HEAB och HEVAB skall, utöver årsstämman, hålla minst fem sammanträden.

- Februari Bokslutssammanträde.
- Mars Konstituerande sammanträde direkt efter årsstämman.
- Maj Strategisammanträde.
- September Uppföljningssammanträde.
- November Budgetsammanträde.

För det vilande bolaget HEKAB kan antalet sammanträden vara färre.

Utöver dessa styrelsemöten sammankallar ordföranden styrelsen när så behövs för verksamheten. Styrelseledamot eller verkställande direktören kan också begära att styrelsen sammanträder. Dessa extra styrelsemöten skall hållas senast tre veckor efter mötets påkallande.

Suppleanter till arbetstagarledamöter skall kallas till och har alltid rätt att delta vid styrelsens sammanträden. Suppleant får delta i diskussioner på styrelsemöten, dock utan rösträtt. Arbetstagarledamot som är förhindrad att närvara skall ersättas av en arbetstagar-suppleant. Suppleant inträder då med rösträtt. Till styrelsemöten kan medarbetare eller sakkunnig kallas för föredragning av ärenden.

Sammanträden hålls vanligen på bolagets kontor i Herrljunga. Beslut fattas via öppna val. Ordföranden har utslagsröst. Sammanträden skall protokollföras.

På varje sammanträde, förutom konstituerande sammanträde i mars, skall följande frågor behandlas:

- Aktuella beslutspunkter.
- VD:s rapporter om ekonomi, resultat, verksamhet, marknadsläge och personal.

Investeringar beslutas av styrelsen inom en budgetram för bolagen för ett år. Denna ram får inte överskridas utan nytt styrelsebeslut.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Utfärdad av
Claes Unosson

Meddelande 5

Sidan
2 (6)
Utgåva
H

I anslutning till styrelsens sammanträden för att fastställa förslagen till årsredovisning skall bolagens revisor kallas att för styrelsen redovisa sina iakttagelser och bedömningar av bolagens verksamhet.

Styrelsens beslut skall fattas med beaktande av eventuella jäv.

3 Kallelse

Kallelse till sammanträde skall ske senast en vecka före sammanträdet. Kallelse skall ske med e-brev. Underlag för beslutspunkter bifogas. Det ankommer på styrelseledamot att meddela eventuellt förhinder samt till bolaget anmäla eventuella ändringar av kontaktuppgifter.

4 Protokoll

Protokoll från årsstämmor och styrelsemöten skall vara beslutsprotokoll. Protokollen förs av VD om inte respektive möte beslutar om annan sekreterare. Protokollens punkter skall vara numrerade i en obruten nummerföljd. Protokoll skall justeras inom 14 dagar av ordföranden och en ledamot som utses vid varje sammanträde. Protokollen skall omgående efter justering distribueras till styrelseledamöter, suppleanter, verkställande direktör, revisorer och Nossan Förvaltnings AB.

5 Arbetsfördelning

5.1 Styrelseordförande

Styrelseordförande ansvarar för sammankallning till årsstämma och styrelsemöten, tillsammans med VD upprätta dagordning, leda styrelsearbetet, upprätta arbetsordning och avtal med bolagens verkställande direktör.

Styrelsens ordförande genomför årliga utvecklingssamtal inkl revision av lön och andra ersättningsvillkor med verkställande direktören.

5.2 Styrelsen

Styrelsen beslutar i frågor som rör:

- Formella uppgifter som ankommer på styrelsen.
- Affärsidé, mål och policy.
- Årlig investeringsbudget och eventuella förändring av denna under året.
- Viktig förändring, t ex företagsinköp, större projekt, mm.
- Bolagens organisation.
- Verkställande direktör i bolagen, anställning/avsked.
- Budget, uppföljning och bokslut.
- Svar på remisser och övriga skrivelser av viktig eller principiell karaktär.

Styrelsen skall kontrollera att bolagens ekonomiska förhållanden sköts på ett betryggande sätt och skall fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation.

I övrigt skall styrelsen bereda kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Närmare anvisningar ges i ägardirektiv.

AM /

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
3 (6)
Utgåva
H

5.3 Verkställande direktören

Verkställande direktören skall:

- Svara för bolagens löpande och dagliga verksamhet enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.
- Ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de lagkrav som finns.
- Tillse att bolagens bokföring fullgörs i överensstämmelse med lag och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.
- Tillse att skatter och avgifter betalas i tid, eller om detta inte kan ske i tid, snarast informera styrelsens ordförande.
- Tillsammans med ordföranden utarbeta förslag till dagordning inför årsstämmor och styrelsemöten.
- Ansvara för att kallelser med underlag sänds ut i tid.
- Ansvara för personalbeslut inom bolagen. När det gäller personal på ledningsnivå skall dock samråd ske med styrelsens ordförande.
- Vid befarade avvikelser från planer som redovisats för och beslutas av styrelsen eller händelser av väsentlig betydelse, utan dröjsmål informera styrelsen eller i vart fall styrelsens ordförande för vidare handläggning.

6 Instruktion för verkställande direktören

Närmare instruktion för verkställande direktören ges i bilaga 1.

7 Instruktion för ekonomisk rapportering

Instruktion för ekonomisk rapportering ges i bilaga 2.

8 Attest- och delegationsordning

Attestinstruktion ges i ett separat dokument utfärdat av styrelsens ordförande och beslutas av styrelsen.

Beloppsgränsen för VD:s rätt att attestera löpande förvaltningsåtgärder är enligt denna instruktion 250 000 kr under förutsättning att åtgärden inryms i av styrelsen fastställd budget.

Ett särskilt undantag från denna beloppsgräns medges för fakturor från Vattenfall regionnät rörande löpande nätavgifter, faktura från Elsäkerhetsverket rörande nationella avgifter samt fakturor från Solör Bioenergi Herrljunga rörande löpande fjärrvärmeinköp vilka alla tre skall anses som löpande förvaltningsåtgärder.

Handwritten signature/initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
4 (6)
Utgåva
H

9 Sekretess

Originalprotokoll från möten skall förvaras i låst arkiv. Mottagare av protokoll ansvarar för att dessa kopior förvaras och hanteras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören och styrelse med suppleanter har lojalitetsplikt vilket innebär lojalitet med de beslut styrelsen fattar. Intern och extern information om styrelsebehandlade frågor skall ske med iakttagande av den sekretess som lagar och förordningar föreskriver. Hänsyn till person- och konkurrensskäl skall beaktas.

Bolagen omfattas av handlingsoffentligheten enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Lagen medger några undantag där vissa handlingar får sekretessbeläggas enligt särskilt beslut. I beslutet krävs en motivering av varför en uppgift eller en handling inte lämnas ut. Det behöver också visas vilken skada som bolagen kan drabbas av om uppgiften lämnas ut.

Grund för sekretess kan exempelvis vara uppgift om bolagens affärs- eller driftförhållanden, uppgift som hänför sig till ärende angående förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, uppgift som rör upplåning, uppgifter som berör anbudsförfaranden som ännu inte avslutats, uppgift om enskilds personliga förhållanden, affärs- eller driftförhållanden för enskild.

Styrelsen ger verkställande direktören mandat att fatta löpande beslut om att sekretessbelägga uppgifter och handlingar enligt villkoren i Offentlighets- och sekretesslagen. Styrelsen ska hållas informerad om vilka uppgifter eller handlingar som belagts med sekretess och ges möjlighet att ompröva fattade beslut.

Handwritten signature/initials in blue ink.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
5 (6)
Utgåva
H

Bilaga 1 – Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och den verkställande direktören, VD i Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Elkraft AB samt Herrljunga Vatten AB.

1 Bolagets organisation

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation.

2 Förvaltningen av bolagets angelägenheter

Styrelsen ansvarar för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Det ankommer dock på bolagets VD att handha den löpande förvaltningen och koordinera verksamheten i bolaget med den omsorg och i den utsträckning som krävs för att sköta dessa sysslor samt i enlighet med bolagsordningen och gällande lagstiftning. I den löpande förvaltningen ingår ekonomisk förvaltning.

3 Den ekonomiska förvaltningen

Det åligger VD att genomföra och följa upp bokföringens organisation och uppläggnings av medelsförvaltningen. VD skall tillse att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med gällande lagstiftning och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

4 Anvisningar för den löpande förvaltningen

Då styrelsen vill ge VD anvisning om hur förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas skall sådan anvisning dokumenteras i protokollet från det styrelsesammanträde då anvisningen beslutades. VD är skyldig att följa anvisningar om hur löpande förvaltningsåtgärder skall handläggas eller beslutas.

5 Åtgärder utanför den löpande förvaltningen

VD får vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen om styrelsen lämnat bemyndigande till detta. Sådant bemyndigande skall framgå av protokollet från det styrelsesammanträde då beslut om bemyndigandet fattades.

VD får, i samråd med styrelsens ordförande, också vidta åtgärd som faller utanför den löpande förvaltningen, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. Styrelsen skall i sådant fall så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

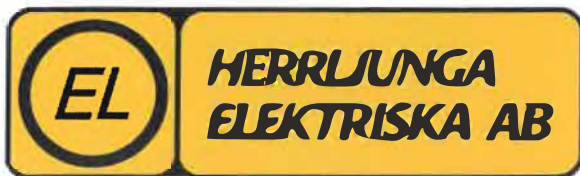
VD skall verkställa de beslut som styrelsen fattar.

6 Jäv

VD får inte delta i behandlingen av fråga om avtal eller tvist mellan bolaget och VD.

7 Rapportering till styrelsen

VD skall löpande hålla styrelsen informerad om verksamhetens utveckling, marknadsläge, budget, omsättningens storlek, resultat, prisutveckling, större investeringar, bolagets likviditet och kreditläge, personalfrågor etc.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Styrelsens arbetsordning

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
6 (6)
Utgåva
H

Bilaga 2 – Instruktion för ekonomisk rapportering

Styrelsen vid Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag utfärdar följande instruktion för ekonomisk rapportering som underlag för styrelsens arbete.

Instruktionen skall gälla tills vidare.

Styrelsen i Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag har i uppgift att fortlöpande bedöma bolagens ekonomiska situation. För detta ändamål skall de uppgifter som behövs för styrelsens samlade bedömning samlas in, och rapporteras till styrelsen enligt följande:

1 Ansvar för rapportering

Bolagets verkställande direktör ansvarar för i denna instruktion angiven rapportering.

2 Resultatrapport

Vid varje styrelsesammanträde skall aktuell resultatrapport behandlas. Genomgång av rapporten skall göras av VD eller tillförordnad. Den skall även ange prognostiserat årsresultat.

3 Delårsrapport

Bolaget gör delårsrapport per sista augusti. Styrelsen har delegerat till VD att teckna rapporten, samt i vederbörlig ordning sända den till kommunen enligt deras anvisning och tidplan.

4 Månadsstatistik

Bolaget sammanställer ekonomisk statistik månadsvis, som utvisar jämförelsetal mot tidigare räkenskapsår. Statistiken sänds ut med e-post till styrelsen senast den 15:e i månaden (med undantag för juli).

5 Budgetförslag

Vid mötet i november skall förslag till budget för nästkommande verksamhetsår framläggas.

Förslag till budget skall bifogas kallelse till styrelsesammanträde och sändas till styrelsens ledamöter en vecka före sammanträdet.

6 Investeringar

Vid varje möte skall eventuella nya större eller strategiska investeringar behandlas.

7 Bokslut

Efter verksamhetsårets slut skall årsbokslut sammanställas och redovisas för styrelsen på bokslutssammanträdet i februari-mars.

Efter styrelsens godkännande skall årsredovisning med bokslut och verksamhetsberättelse, samt förslag till aktieutdelning, sändas till aktieägarna i samband med kallelse till årsstämma.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
1 (4)
Utgåva
H

Attestinstruktion

1 Inledning

Fastställt 2021-03-17 av styrelserna i Herrljunga Elektriska AB (HEAB), Herrljunga Elkraft AB (HEKAB) samt Herrljunga Vatten AB (HEVAB). Där inget annat anges gäller instruktionen för samtliga bolag.

Attestinstruktionen visar vem som är ansvarig för beslut som får ekonomiska konsekvenser. Den tillser att beslut fattas på rätt nivå, samt vara ett medel för att förbättra planering, uppföljning och intern kontroll.

Attestinstruktionen överensstämmer med arbetsordningen för styrelse och VD samt ligger till grund för VD:s vidaredelegering inom företaget. Beloppsgränser för VD:s attesträtt anges i styrelsens arbetsordning.

Attesträtt innebär en förtroendeställning i bolaget. Den attestansvarige företräder alltid bolagets intressen. Med sin namnteckning på inköpsdelegationen vidimerar medarbetarna att de till fullo förstått innebörden också av denna attestinstruktion.

2 Definitioner

Attesträtt

- Rättighet att inom angivna specifikationer och belopp godkänna överenskommelser och avtal med ekonomisk innebörd för företaget.
- Skyldighet att bevaka att den kedja av aktiviteter (rutiner) som leder fram till attest är ändamålsenliga, innehåller korrekta ekonomiska överväganden, samt säkerställer god intern kontroll.

Med sin signatur vidimerar den attestansvarige i det enskilda fallet att allt är korrekt, att alla kontrollstationer på vägen från beställning till rätt leverans har passerats utan anmärkning, och att bolagets intressen tillvaratas.

Den som fått attesträtt ansvarar för att lägga upp nödvändiga rutiner som säkerställer god intern kontroll. I detta ligger bl a att skilja på beställningsrätt och attesträtt.

Beställning

Beställnings-/inköpsrätten utdelas av VD och är reglerad i en särskild inköpsdelegation.

Beställning hos leverantörer och entreprenörer binder normalt bolaget direkt vid att ta emot det beställda och betala avtalad ersättning. Det är med andra ord i detta ögonblick som de flesta besluten med ekonomisk konsekvens fattas.

Beställningar görs normalt skriftligen genom nyttjande av företagets eller leverantörens inköpssystem. Beställningen kan ske manuellt eller elektroniskt. Vid elektronisk beställning sker elektronisk loggning av beställningen. Beställningar per telefon skall bekräftas skriftligen. Obetydliga beställningar kan göras utan skriftliga beställningar.

29 / AM

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdad av
Claes Unosson

Sidan
2 (4)
Utgåva
H

Där verksamhetssystemet föreskriver att kalkyler skall upprättas eller ramavtal användas, är beställaren ansvarig för att förvara handlingar som styrker att så har skett. Vid förekommande fall skall beställaren arkivera underlag som styrker riktigheten i beställningen.

Godkännande/sakgranskning/leveranskontroll

Den som godkänner har av den attestansvarige fått i uppgift att utföra kontrollåtgärder.

Den som signerar sakgranskning/leveranskontroll vidimerar genom sin förattest att de kontrollåtgärder granskningen avser har genomförts på ett korrekt sätt. Den som förattesterat skall kunna redovisa riktigheten av utförd granskning.

Processen inköp är reglerad i "metod Inköp".

Utanordning (betalattest)

Den som attesterar ansvarar för att attestplanen har följts, att de som signerat och godkänt utgifterna är behöriga.

Utanordning sker genom Ekonomiavdelningen, där också bankteckning sker av medarbetare med särskild fullmakt.

3 Allmänt

Attesträtten innebär rätt och skyldighet att

- ansvara för att bakomliggande upphandling är korrekt och att åtgärden är till gagn för företaget
- ansvara för beställningsrutin, godkänna beställning av viss vara eller omkostnad
- godkänna fullgjorda prestationer (redovisade i fakturor, samlingsrapporter etc) efter det att erforderliga kontroller vidtagits
- godkänna rabatter, krediteringar, hyresreduktioner, avskrivning av fordran etc
- godkänna andra bokföringstransaktioner (bokföringsorder o dyl)
- godkänna personal- och organisationsförändringar

Kontrollåtgärder kan avse

- att beställd kvantitet har erhållits och att kvalitén överensstämmer med beställning
- à-priser, betalningsvillkor och moms
- att utlovade rabatter erhållits
- avdrag av eventuellt förskott
- att beloppet inte blivit dubbelfakturerat
- uträkning
- kontering och periodisering

Beslut med ekonomiska konsekvenser kan också fattas av någon som omfattas av så kallad ställningsfullmakt. Det innebär, att den som har en viss ställning i bolaget kan ingå avtal med omvärlden som är bindande, om det inte finns anledning för motparten att misstänka att vederbörande inte är behörig.

Firmatecknare beslutas årligen vid konstituerande styrelsemöte. Normalt tecknas firman gemensamt av styrelseordföranden och VD. Normalt ges VD rätten att ensam teckna firman

Handwritten signature/initials

beträffande löpande förvaltningsåtgärder. Beloppsgränsen för löpande förvaltningsåtgärder är reglerad i Styrelsens arbetsordning.

Den som har delegerat attesträtt vidare till annan, är skyldig att löpande kontrollera så att rutinen fungerar. Gör den inte det, skall delegeringen återkallas.

4 Principer för beställnings- och attesträtt

Affärsområdesansvarig chef ansvarar inför VD för samtliga kostnader för respektive avdelning/affärsområde.

Inom sitt affärsområde/avdelning skall ansvarig chef tillse att tilldelad verksamhet bedrivs på optimalt sätt så att bästa möjliga resultat uppnås. Kopplat till ansvaret finns rätten att inom sin inköpsdelegation genomföra inköp enligt metoden Inköp.

Indikation om "spräckt" total investeringsram eller kostnadsbudget skall omedelbart innebära begäran om samtal med närmast överordnad chef.

Det är inte tillåtet att dela upp en aktivitet i tiden eller i flera fakturor i syfte att kringgå beloppsgränser.

Rätten att attestera innebär en förtroendeställning inom företaget. Personen ifråga skall alltid kritiskt granska underlagen för att försäkra sig om riktigheten innan godkännande sker. Än viktigare är emellertid att den attestansvarige etablerar en beställningsrutin inom sitt ansvarsområde som säkerställer att endast korrekta inköp sker.

Attestberättigad person får inte attestera underlag eller åtgärder som kan medföra ekonomisk vinning för den attesterande själv, t ex gjorda utlägg, reseräkningar, representation, egen semester etc. Dessa skall attesteras av överordnad chef eller den till vilken överordnad chef delegerar.

Utlägg rörande VD attesteras av Ekonomichefen upp till nivån för ett halvt (1/2) gällande prisbasbelopp, därutöver av styrelsens ordförande.

Attestering av utgifter för representation av alla slag skall innehålla uppgifter både om anledning till representationen och om vilka personer inom och utanför bolaget som deltagit och i övrigt följa företaget representationspolicy.

Om ordinarie attestberättigad är frånvarande är normalregeln att handlingarna attesteras av ersättare.

Kontroll, attest och attest/utanordning tecknas med varaktig skrift eller som elektronisk attest i bolagets fakturasystem Palette.

Attestberättigad har attesträtt för samtliga omkostnader och investeringar inom eget ansvar med undantag för personliga utgifter, såsom reseräkningar och representation.

Beställning och attest skall skiljas åt. Detta för att god intern kontroll kräver att minst två personer är inblandade i en rutin.

Giltig från
2021-03-17

Dokument id
Attestinstruktion

Meddelande 5
Utfärdat av
Claes Unosson

Sidan
4 (4)
Utgåva
H

Investerings- och underhållsprojekt

Bolagets styrelse beslutar om bolagets verksamhetsplaner och budget och i samband därmed om bolagets planer för produktion, ombyggnad, underhåll och andra investeringar. Projekten i planerna har en budget som utgör gräns för kostnaderna för projektet. Projekten skall upphandlas enligt godkända regler.

Respektive affärsområdeschef är beställare och ansvarig för investerings- och underhållsplanen och dess genomförande.

Projekten skall vara kalkylerade och i övrigt så planerade att kostnaderna för projektet kan överblickas i samband med att materialbeställningar, anbudsförfrågan mm sänds ut. Till grund för beslut om beställning skall också alltid finnas en investeringskalkyl som visar investeringens ekonomiska konsekvenser.

Utökning och tilläggsbeställningar vilka leder till överskridande av beslutad projektkostnad skall anmälas och beslutas av VD. Uppstår eller befaras oförutsedda kostnader för ett projekt skall dessa genast anmälas för vederbörande beställare respektive berörd chef.

Överenskommelse av löpande projektredovisning skall fattas mellan beställare och utförare i samband med projektstart. Beställaren är alltid ytterst ansvarig för projektets ekonomi.

6 Tillgångar, ansvar

Respektive chef har ett ansvar beträffande företagets tillgångar som fastigheter, inventarier, datorer, maskiner, bilar, verktyg mm inom respektive ansvarsområde. Vid avyttring, utrangering eller förlust av tillgångar skall anläggningsregistret uppdateras samt en dokumentation biläggas. Större förluster skall utredas. Misstanke om oegentligheter skall omedelbart anmälas till VD eller styrelseordförande som fattar beslut om revisionsinsats och/eller polisanmälan.

7 Allmän attest- och utanordningsrätt för utgifter av alla slag (Firmateckning)

Firmateckning enligt styrelsens beslut gäller som beställning, attest och utanordning för alla slag av utgifter och avtal.

SAMFOND NR 1

Org.nr 866601-7515

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2020

Meddelande 6

Samfond nr 1

Org.nr 866601-7515

Förvaltningsberättelse

Samfond Nr 1 bildades 1980, genom ett permutationsbeslut av kammarkollegiet. Ett 25-tal donationsfonder sammanslogs med följande villkor: 10% av avkastningen skall tillföras kapitalbehållningen, för att säkerställa fondens realvärde. 90% av avkastningen disponeras av utbildningsnämnden, som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning. Nämnden skall så långt som möjligt beakta donationernas ursprungliga destinärskrets.

Samfondens kapital var 1982 140 800:-.

Det aktuella marknadsvärdet av Robur Bas 50 fond (tidigare Bas Mix) uppgår till 388 843:- per 2020-12-31.

Aktuell anskaffningsutgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 219 622:- per 2020-12-31.

Utdelningsbart 2020-12-31 181 689:-

RESULTATRÄKNING		Utdelnings- bart	Summa	2020	2019	2018
Verksamhetens kostnader						
Utdelade anslag		-10 242	-10 242	0	0	0
Resultat före finansiella poster			-10 242	0	0	0
Utdelning Robur Bas 50 fond (tidigare		55 235	61 372	0	0	0
Värdeförändring Robur Bas 50 fond (ti		136 697	151 885	18 285	51 151	-20 021
Utdelningsbart	Redovisat resultat	181 689	203 015	18 285	51 151	-20 021

BALANSRÄKNING

20-12-31 19-12-31 18-12-31

Tillgångar

Omsättningstillgångar

Robur Bas 50 fond (tidigare Bas Mix) 219 622 219 622 219 622

Summa Tillgångar

219 622 219 622 219 622

Skulder o Eget kapital

Eget Kapital

Fondkapital IB 201 338 168 471 239 643
Årets resultat 18 285 51 151 -20 021

Summa Eget Kapital

219 622 219 622 219 622

Summa Skulder o Eget kapital

UB 219 622 219 622 219 622

Marknadsvärde

388 843 370 558 319 407

Meddelande 6

Samfond nr 1
Org.nr 866601-7515

Herrljunga 2021-

Annica Steneld
Chef Bildningsförvaltningen

Min revisionsberättelse har avgivits 2021-03-31

Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SAMFOND 1 (866601-7515)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2020. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2021-03-31

Göte Olsson

SAMFOND NR 2

Org.nr 866601-7523

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2020

Samfond nr 2

Org.nr 866601-7523

Förvaltningsberättelse

Samfond Nr 2 bildades 1980, genom ett permutationsbeslut av kammarkollegiet. 6 donationsfonder sammanslogs med följande villkor: 10% av avkastningen skall tillföras kapitalbehållningen, för att säkerställa fondens realvärde. 90% av avkastningen disponeras av socialnämnden, som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning. Nämnden skall så långt som möjligt beakta donationernas ursprungliga destinärskrets.

Samfondens kapital var 1982 61.800:-.

Det aktuella marknadsvärdet i Robur Mixfond uppgår till 110 108,75:- per 2020-12-31.

Aktuell anskaffn.utgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 63 484:- per 2020-12-31.

2015 sattes 10 465 kr tillbaka till Robur Mixfond som tagits ut under år 2014, men inte använt.

Beslutad utdelningen för 2020 på 6 632 kr är ej utbetald, men utdelningsbart belopp för 2021 är justerat för detta.

Utdelningsbart 2020-12-31 10 175:-

RESULTATRÄKNING		Utdelningsbart	Summa	2020	2019
Verksamhetens kostnader					
Utdelade anslag		-106 401	-106 401	0	0
Återköp av andelar		10 465	10 465		
Resultat före finansiella poster			-89 304	0	0
Utdelning Robur Bas Mix fond		41 520	46 134	0	0
Värdeförändring Robur Bas Mix fond		64 591	71 767	5 178	14 485
Utdelningsbart	Redovisat resultat	10 175	21 965	5 178	14 485

BALANSRAKNING	20-12-31	19-12-31
----------------------	-----------------	-----------------

Tillgångar**Omsättningstillgångar**

Robur Bas mix fond	63 484	63 484
--------------------	--------	--------

Summa Tillgångar	63 484	63 484
-------------------------	---------------	---------------

Skulder o Eget kapital**Eget Kapital**

Fondkapital	IB	58 306	49 000
Årets resultat		5 178	14 485

Summa Eget Kapital		63 484	63 484
---------------------------	--	---------------	---------------

Summa Skulder o Eget kapital	UB	63 484	63 484
-------------------------------------	-----------	---------------	---------------

Marknadsvärde		110 109	104 931
----------------------	--	----------------	----------------

Meddelande 7

Samfond nr 2
Org.nr 866601-7523

Herrljunga 2021-

Eva Larsson
Ordf soc nämnden

Sandra Säljö
Chef Socialförvaltningen

Min revisionsberättelse har avgivits 2020-03-31

Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SAMFOND 2 (866601-7523)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2020. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2021-03-31

Göte Olsson

SAMFOND NR 3

Org.nr 866601-7531

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2020

Meddelande 8

Samfond nr 3

Org.nr 866601-7531

Förvaltningsberättelse

Samfond Nr 3 bildades 1980, genom ett permutationsbeslut av kammarkollegiet. 2 allmännyttiga donationsfonder sammanslogs med följ. villkor: 10% av avkastningen skall tillföras kapitalbehållningen, för att säkerställa fondens realvärde. 90% av avkastningen disponeras av kommunstyrelsen, som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning. Styrelsen skall så långt som möjligt beakta donationernas ursprungliga destinärskrets.

Samfondens kapital år 1982 var 40 400:-.

Det aktuella marknadsvärdet av Robur Mixfond uppgår till 94 859:- per 2020-12-31.

Aktuell anskaffningsutgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 53 443:- per 2020-12-31.

Utdelningsbart 2020-12-31 24 428:-

RESULTATRÄKNING		Utdelnings- bart	Summa	2020	2019	2018
Verksamhetens kostnader						
Utdelade anslag		-71 450	-71 450	-25 000	-13 600	-20 000
Resultat före finansiella poster			-71 450	-25 000	-13 600	-20 000
Utdelning Robur Bas Mix fond		43 660	48 511	10 280	5 453	6 999
Värdeförändring Robur Bas Mix fond		52 218	58 020	4 562	17 637	-7 118
Utdelningsbart	Redovisat resultat	24 428	35 081	-10 158	9 490	-20 119
BALANSRÄKNING				20-12-31	19-12-31	18-12-30
<u>Tillgångar</u>						
Omsättningstillgångar						
Robur Bas Mix fond				53 443	68 163	76 310
Summa Tillgångar				53 443	68 163	76 310
<u>Skulder o Eget kapital</u>						
Eget Kapital						
Fondkapital	IB			63 601	58 673	96 429
Årets resultat				- 10 158	9 490	- 20 119
Summa Eget Kapital				53 443	68 163	76 310
Kortfristiga Skulder						
Skuld Herrljunga Kommun						
Summa Kortfristiga Skulder						
Summa Skulder o Eget kapital	UB			53 443	68 163	76 310
Marknadsvärde				94 859	115 298	111 261

Meddelande 8

Samfond nr 3
Org.nr 866601-7531

Herrljunga 2021 - 03 - 22

Gunnar Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Min revisionsberättelse har avgivits 2001-03-31

Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SAMFOND 3 (866601-7531)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2020. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2021-03-31

Göte Olsson

**DAGNY OCH HERBERT CARLSSONS
MINNESFOND**

Org.nr 866601-7549

ÅRSREDOVISNING

för räkenskapsåret 2020

Meddelande 9

Dagny och Herbert Carlssons minnesfond

Org.nr 866601-7549

Förvaltningsberättelse

Minnesfonden tillkom genom ett testamente efter Herbert Carlsson, Jällby Nordgården, LJUNG.

50 % av avkastningen disponeras av utbildningsnämnden,

som också har beslutanderätt om avkastningens fördelning.

Ursprungsbeloppet var år 1991 50 000:-.

Det aktuella marknadsvärdet av Robur Bas 50 fond (tidigare Bas Mix fond) uppgår till 157 571:- per 2020-12-31

Aktuella anskaffningsutgift enligt årsbesked från Swedbank uppgår till 88 862:- per 2020-12-31.

Utdelningsbart 2020-12-31 42 991:-

RESULTATRÄKNING		Utdelnings- bart	Summa	2020	2019	2018
Verksamhetens kostnader						
Utdelade anslag		0	0	0	0	0
Resultat före finansiella poster			0	0	0	0
Utdelning Robur Bas 50 fond (tidigare Bas Mix)		12 313	24 625	0	0	0
Värdeförändring Robur Bas 50 fond (tillgång)		30 679	61 358	7 410	20 728	- 8 113
Utdelningsbart	Redovisat resultat	42 991	85 983	7 410	20 728	-8 113

BALANSRÄKNING

20-12-31

19-12-31

18-12-31

Tillgångar

Omsättningstillgångar

Robur Bas 50 fond (tidigare Bas Mix) 88 862 88 862 88 862

Summa Tillgångar 88 862 88 862 88 862

Skulder o Eget kapital

Eget Kapital

Fondkapital IB 96 272 109 590 80 749

Årets resultat 7 410 20 728 -8 113

Summa Eget Kapital 88 862 88 862 88 862

Kortfristiga Skulder

Skuld Herrljunga Kommun

Summa Kortfristiga Skulder 0 0 0

Summa Skulder o Eget Kapital 88 862 88 862 88 862

Marknadsvärde 157 571 150 162 129 434

Meddelande 9

Dagny och Herbert Carlssons Minnesfond
Org.nr 866601-7549

Herrljunga 2021-

Annica Steneld
Chef Bildningsförvaltningen

Min revisionsberättelse har avgivits 2021-

Av kommunfullmäktige utsedd revisor

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR DAGNY OCH HERBERT CARLSSONS MINNESFOND (866601-7549)

Jag har granskat årssammanställningen, räkenskaperna samt förvaltningen för räkenskapsåret 2020. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Årssammanställningen har upprättats enligt stiftelselagen.

Herrljunga 2021-03-31

Göte Olsson

SN § 43

DNR SN 16/2021

Uppdaterad handlingsplan per februari för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2021**Sammanfattning**

Socialnämnden antog i februari en handlingsplan för att hantera utmaningarna som identifierades i budget och verksamhetsplan (SN § 4/2021-02-04). Då beslutades det också att uppföljning av handlingsplanen ska ske på nämndens sammanträden 30 mars, 8 juni, 28 september och 23 november med de åtgärder och konsekvenser som behöver vidtas för att få en budget i balans 2021.

Vid sammanställning av helårsprognosen för 2021 per 2021-02-28 framkommer nya utmaningar. Det gäller framförallt kostnaderna för insatser enligt LSS som sticker ut jämfört med den prognos som gjordes vid budgetårets ingång. Det finns också en risk för tillkommande kostnader för bemanningssjuksköterskor framöver då verksamheten just nu har flera vakanser som under rådande omständigheter är svåra att rekrytera. Vid februaris utgång finns fem vakanta tjänster av 18 tjänster totalt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-12

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Socialnämnden antar den uppdaterade handlingsplanen för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2021.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Socialnämndens beslut

1. Den uppdaterade handlingsplanen för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2021 antas.

Uppdaterad handlingsplan per februari, för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2021

Sammanfattning

Socialnämnden har gett socialförvaltningen i uppdrag att uppdatera framtagna handlingsplan i samband med månadsuppföljningarna per den sista april, sista juli och sista oktober, med de åtgärder och konsekvenser som behöver vidtas för att få en budget i balans 2021.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-03-12

Förslag till beslut

Socialnämnden antar den uppdaterade handlingsplanen för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2021.

Sandra Säljö
Socialchef

Expedieras till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till:	Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Bakgrund

Socialnämnden har gett socialförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan som presenterar de åtgärder och konsekvenser som måste vidtas för att få en budget i balans 2021 och beslutat att den ska uppdateras och rapporteras i samband med månadsuppföljningarna per den sista april, sista juli och sista oktober 2021.

Förvaltningen vidtog under 2020 ett flertal olika åtgärder för att nå målet med en budget i balans. Den handlingsplan som upprättades under 2020 i syfte att följa upp åtgärder för budget i balans följts upp och kontinuerligt justerats under hela budgetåret.

Ett beslut som fattades under 2020 om anställnings- och inköpsstopp har kvarstått under hela första kvartalet 2021.

Nedan presenteras de omständigheter som socialförvaltningen bedömer är huvudsakliga utmaningar och som är kända just nu. Eftersom socialförvaltningen arbetar med biståndsbedömda beslut som förändras efter faktiska behov hos kommunens medborgare, beslut som förvaltningen enligt lag är skyldiga att verkställa, kan förändringar i behovsunderlaget påverka prognosen.

Tillkommande utmaningar vid prognos per den siste februari 2021

Vid sammanställning av helårsprognos för 2021 per den siste februari framkommer nya utmaningar. Det är framförallt kostnaderna för insatser enligt LSS som sticker ut jämfört med den prognos som gjordes vid budgetårets ingång. Dessa finns beskrivna nedan under placeringskostnader.

Det finns också en risk för tillkommande kostnader för bemanningssjuksköterskor framöver då verksamheten just nu har flera vakanser som under rådande omständigheter är svåra att rekrytera på. Vid februaris utgång finns 5 vakanta tjänster av 18.

Utmaningar och möjligheter – uppdaterad per den siste februari 2021**1. PANDEMI – CORONA**

- KOSTNADER PÅ GRUND AV PANDEMIN**

Under 2020 har kommunen kunnat återsöka Corona-relaterade kostnader. Kommunen har under mars-juli 2020 fått täckning för dessa kostnader med 90%. Corona-relaterade kostnader förväntas fortsätta genereras under 2021 för bland annat skyddsutrustning, provtagning, smittspårning, vaccination och eventuella utökade personalkostnader.

Vidtagna och planerade åtgärder:

Förvaltningen bevakar utvecklingen och kommer att återsöka medel för dessa kostnader om den möjligheten erbjuds även under 2021.

2. VÅRD OCH OMSORG

- SÄBO

Den nyöppnade SÄBO-enheten för demens på Solhagen har ingen driftsbudget. Verksamheten är helt beroende av aviserade statsbidrag för 2021. Medel har tilldelats i budget för förändringar enligt demografiska förändringar i befolkningen för 2021. Demografimodellen visar dock på ett mindre behov än vad som är faktiskt behov hos medborgarna i kommunen vilket medför att faktiska kostnader inte täcks av de tillskjutna medlen.

Planerade och vidtagna åtgärder: På grund av lediga demensplaster på Hemgården och Hagen har Solhagen stängts under februari månad. De kostnader som Solhagen genererar 2021 uppskattas till ca 1 500 tkr och kommer att finansieras via statsbidrag för vård och omsorg av äldre.

- HEMTJÄNST

Hemtjänst har under året 2020 stadigt minskat. Förvaltningen vet dock inte om det rör sig om ett minskat behov hos befolkningen i Herrljunga eller om det rör sig om att de äldre inte vill ha hjälp av hemtjänstpersonal i Coronatider då rädslan finns att bli smittad. Om pandemin lägger sig under 2021 kan det finnas ett ökat behov av hemtjänst igen.

Behov finns av att fortsatt se över och skapa strukturer för att kunna schemalägga optimalt.

Behov finns även av att samplanera i syfte att använda befintliga personalresurser så effektivt som möjligt över enhetsgränserna.

Planerade och vidtagna åtgärder: Dialog med de tre hemtjänstcheferna har skett via månadsuppföljningar. I månadsuppföljning februari framkommer att hemtjänsten Ljung återigen uppvisar ett underskott. Nytt möte har genomförts för genomlysning tillsammans med EC, VC och controller. Vid denna genomlysning framkommer en viss övertalighet som hanteras genom att inte ersätta en personal som slutar i mars. Åtgärder är att planera ut resurspassen i samplanering inom hela hemtjänst. Hemtjänsten Ljung skall införa fasta schema då detta underlättar planeringen. Hemtjänstenheterna totalt visar en prognos i nivå med budget. Samlokalisering av hela hemtjänsten till Herrljunga planeras. Alla tre EC skall fortsätta arbeta tillsammans för att planera ut resurspass gemensamt.

3 INDIVID OCH FAMILJEOMSorgen (IFO)

- PERSONALBUDGET IFO

IFO har haft mycket svårt att behålla personal över tid. Personalomsättningen har stadigt fortsatt under 2020 och fortsätter in i 2021. För att klara verksamhetens ansvar utan att ta in konsulter har en viss överanställning gjorts på förvaltningen med 2 socialsekreterartjänster. Det framgår tydligt dock utifrån belastningen på handläggarna att dessa tjänster skulle behöva permanentas för att; få en rimlig arbetsbelastning, våra medarbetare ska vilja stanna kvar och för att undvika att behöva ta in konsulter. Det finns idag inte budgetmedel till 2 överanställningar. Socionomer är ett bristyrke vilket också gjort att kostnaderna för fastanställda socionomer dessutom stadigt har ökat.

Vidtagna åtgärder: En genomgång av befintliga personalresurser inklusive tjänstledigheter har gjorts. Enligt denna beräkning klarar verksamheten att inrymma de överanställningar som gjorts. Det förutsätter dock att beviljade tjänstledigheter under 2021 kvarstår. Under de första

kvartalet 2021 har verksamheten utrymme för att till viss del täcka vakanser med konsulter vilket kommer att rymmas inom budget.

Som ett led i att komma tillrätta med den höga personalomsättningen är den pågående processen kring att tillgodose IFOs behov av ändamålsenliga lokaler en viktig faktor. Om avtal om nya lokaler görs under 2021 kommer det att medföra en högre kostnad. Den eventuellt ökade kostnaden kommer att tas med i driftsäskanden till 2022. Beslut har fattats om nya lokaler för IFO vilket kommer att ge oss möjlighet att skapa en god arbetsmiljö och därmed minska risken för att den faktorn påverkar personalomsättningen negativt.

IFO har haft två socialsekreterartjänster bemannade med konsulter under pågående rekryteringar av flertalet olika tjänster. Från och med april finns inga konsulter i verksamheten. Flera av de vakanser som fanns runt årsskiftet är nu tillsatta och några är redan på plats.

Planerade åtgärder: Fortsatt genomgång av personalbudget med anledning av den överanställning som finns på IFO. Under det fortsatta arbetet med personalbudgeten hålls en av dessa extra tjänster vakant.

IFO ska planera för och genomföra byte av lokaler. Ett roligt och inspirerande arbete men också ett arbete som kräver resurser. I dagsläget bedömer förvaltningen att nödvändiga resurser ska kunna hanteras inom ram och genom det nya hyresavtalet.

- PLACERINGSKOSTNADER

IFOs budget för placerade barn, om inga nya placeringar alls tillkommer under 2021, kan budgeten för familjehemsplacerade barn hållas, tillkommer en placering håller inte budget. Förvaltningen saknar helt gummiband. Lika gäller för placeringar på HVB för både barn och vuxna, tillkommer ytterligare placering finns ingen möjlighet att klara budgeten.

Planerade åtgärder januari: Kostnaderna för placeringar följs i månadsuppföljningar där prognosen justeras månadsvis. Prognos januari 2021 ligger på – 1100 tkr/år.

Vidtagna åtgärder och nuläge per den siste februari:

Ett konsulentstött familjehem har övergått i eget kontrakterat familjehem vilket både sänker kostnaderna och möjliggör ett ökat kvalitativt och nära samarbete mellan handläggare och familjehem. Tidigare har kommunen haft två jourhemsplatser, en utav dessa platser är nu uppsagd. Köpta insatser i form av gruppbostad ökar och prognostiserad årskostnad per februari är 1 500 tkr, vilket beror på en tillkommande placering samt en befintlig som omplacerats hösten 2020 och inte tillskjutits medel i budget. Dessa kostnader konteras under IFO vuxen Korttidsvistelse prognostiseras ett underskott på 1 200 tkr beroende på tillkommande ärenden. Flera av dessa är ej verkställda ännu, men är prognostiserade att starta upp under 2021. Dessa kostnader konteras under IFO vuxen. Prognos per den siste februari visar ett underskott på – 1900 tkr totalt för alla placeringar (barn, vuxen och LSS).

Planerade åtgärder: Kostnaderna för placeringar följs i månadsuppföljningar där prognosen justeras månadsvis. Det pågår ett arbete med att se över framtida insatser inom LSS på hemmaplan.

- ÖPPNA INSATSER PÅ HEMMAPLAN

Förvaltningen har som mål att arbeta hem barn som kan bo hos sina vårdnadshavare det skulle kunna bidra till en budget i balans. Dock är det komplicerat och svårt att arbeta hem barn som har varit placerade och det kräver ett gediget arbete på hemmaplan med bland annat familjebehandling. Herrljunga kommun har idag enbart 2 behandlare och deras tid tas i stort sett i anspråk av nya ärenden där verksamheten försöker att arbeta intensivt för att undvika nya placeringar. För att klara att ta hem placeringar krävs ett mycket omfattande arbete med familjen på plats i hemmet och oron finns att verksamheten inte har resurser att arbeta på det sätt som krävs för att klara det. Efter gjord inventering kan det konstateras att verksamheten har medarbetare som har gedigen erfarenhet och kompetens och goda förutsättningar för att kunna tillhandahålla kvalitativa och evidensbaserade insatser i hemmet. Tyvärr medger inte nuvarande personalresurs den utvecklingen fullt ut. För att dels kunna öka kvaliteten på insatserna och för att kunna minska kostnader för placeringar ser förvaltningen att det finns ett stort behov av att utöka personalresurserna för behandlingsinsatser.

Planerade och vidtagna åtgärder: Projekt Framtidsresan kommer under 2021 att fokusera på att skapa förutsättningar för att kunna nyttja befintliga personalresurser fullt ut.

Beslut har fattats om att tillfälligt utöka behandlingsteamet med en tjänst under 2021 med förhoppningen att äskandet om utökning i budget 2022 för denna tjänst godkänns så att den tjänsten kan permanentas. Denna kostnad finns ej med i prognosen än. Beslut har också fattats om att tillsammans med berörda medarbetare utreda förutsättningarna för att skapa ett sammanhållet behandlingsteam och det arbetet har pågått sedan årsskiftet. Projektledare för Framtidsresan kommer att ha en samordnarroll för det pågående utvecklings- och förändringsarbetet för att skapa ett sammanhållet behandlingsteam.

4 SOCIALT STÖD

- ÖKAT ANTAL ÄRENDEN

Antalet socialpsykiatriska ärenden har ökat lavinartat under 2020. I december 2020 fanns 45 ansökningar hos biståndshandläggarna som rörde socialpsykiatri, merparten gäller stöd till unga vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Målgrupp med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har förvaltningen lite erfarenhet av att arbeta med. Den senaste tiden har andelen personer med boendestödsbeslut ökat och då verksamheten redan nu kan räkna på beviljade timmar som personalen måste utföra så saknar socialt stöd 1 tjänst i budget. Förvaltningen vet inte om detta är en tillfällig ökning utifrån Corona.

Planerade och vidtagna åtgärder: Förvaltningen har omfördelat 250 tkr till boendestöd men det förväntas inte täcka den prognostiserade kostnadsökningen. Kostnaderna följs vid månadsvisa uppföljningar och justeringar görs löpande.

Prognos per den siste februari 2021 ligger oförändrat på -500 tkr/år. Enheten har i början av året sett en liten minskning av ärenden till boendestödet men enheten tror dock inte trenden är långvarig utan räknar med att en ökning kommer att ske igen. Minskningen beror delvis på att det varit vakant på socialsekreterartjänsten som handlagt de socialpsykiatriska ärendena samt en naturlig rörlighet hos individerna. Socialt stöd ser att en ev ökning nu är förskjuten till LSS servicebostad istället och ett intensivt arbete pågår för att planera om övertaliga resurser till det förändrade behovet.

Planerade åtgärder för stöd och resursenheten är att dels fördela ut statsbidrag som kan täcka del av underskott samt att fortsätta och förbättra resursplaneringen,

- NYA BESLUT OM BOENDE MED SÄRSKILD SERVICE enl LSS

Det finns pågående ansökningar som förväntas leda till att det tillkommer fyra nya beslut om bostad med särskild service enligt LSS. De personer som får insatsen beviljad kommer sannolikt att erbjudas boende på servicebostaden under våren. Om individerna tackar ja till erbjudandet av boende kommer det eventuellt uppstå ett utökat behov av personalresurser vilket verksamheten idag saknar budgetmedel till.

Planerade och vidtagna åtgärder: Utvecklingen följs kontinuerligt och planering görs för att kunna tillgodose eventuellt tillkommande behov. Prognos per den siste februari 2021 ligger oförändrat på -500 tkr/år. Personalkostnaderna följs noggrant och i dagsläget klarar boendet sitt uppdrag med i befintlig personal. Enhetschefen resursplanerar mellan servicebostad och boendestöd utifrån förändrade behov. Antalet tillkommande beslut ser ut att minska till två, men kan komma att ändras över tiden. Fortsatt intensivt arbete med att fördela om resurser när ett överskott uppstår samt att minska intaget av bokade timvikarier.

- KONTAKTPERSONER/LEDSAGNING/AVLÖSNING enl LSS/SoL

Antalet beviljade insatser i form av kontaktpersoner, ledsagning och avlösning fortsätter att öka. Kostnaden för ökningen ryms inte i budget.

Planerade och vidtagna åtgärder: En inventering kommer att göras under januari-februari för att få en bättre bild av vilka behov de tillkommande insatser har för att på bästa sätt kunna tillgodose dem. Inventeringen kommer också bidra till att beslut kan tas om eventuella behov av åtgärder. Prognos per den siste februari 2021 ligger oförändrad på -100 tkr/år. Kostnaderna följs månadsvis och förslag på att göra om anställningar inom främst ledsagning och avlösning finns för att spara kostnader. I dagsläget är det 100 timmar som ej har verkställts. Dessa kostnader finns ej med i prognosen per februari.

- PERSONLIG ASSISTANS

Funktionshinder har under december fått ett nytt personligt assistansärende. Det nya ärendet genererar ingen ersättning från Försäkringskassan då det grundläggande behovet understiger 20 timmar vilket medför att hela kostnaden enligt lag hamnar hos kommunen. Kostnaden är ca 1,2 mkr på årsbasis och ryms inte i budget, det saknas helt budgetmedel för att täcka den ökade kostnaden.

Planerade och vidtagna åtgärder: Nya beslut om personlig assistans är ett myndighetsbeslut som inte kan verkställas på annat sätt. Den utökade kostnaden kommer att tas med i driftsäskandet inför 2022. Prognos januari 2021 ligger på – 1200 tkr/år.

Prognos per den siste februari 2021 ligger på -1 400 tkr/år. Anledningen till ökningen av underskottet är att Försäkringskassan dragit ner antalet beviljade timmar i ett annat assistansärende. Personen har överklagat Försäkringskassans beslut och förvaltningen kommer att läsa Försäkringskassans beslut för att se om förvaltningen behöver ompröva beslutet utifrån eventuella nya uppgifter.

Möjligheter

Förvaltningen ser förutom utmaningar även en del möjligheter som skulle kunna medföra effektiviseringar och bättre förutsättningar för att kunna nå budget i balans.

- Hemtjänsttimmarna fortsätter att minska – detta följs månadsvis.
- Samlokalisering av planerare och bemanning inom hemtjänst ger resultat – planering pågår.
- Färre timvikarier används då förvaltningen ökat sina heltidsanställda – detta följs månadsvis.
- Heltidsresan fortsätter med samplanering och utbildningsinsatser – effekterna följs månadsvis. Som exempel kommer utbildningsinsatser för våra enhetschefer i att använda Timecare för optimal schemaläggning att genomföras.
- Översyn av hemsjukvårdsbeslut.
- Översyn av samlokalisering sjuksköterskor.
- Översyn av samlokalisering hemtjänst.
- Stabilitet i chefsgruppen gör att förvaltningen kan få lugn och ro och möjlighet att arbeta strategiskt i flera frågor.
- Övertagande av tvätten ger möjligheter till människor som uppbär försörjningsstöd att komma ut i arbete.
- Framtidsresan, projekt på IFO, kan hitta möjligheter som medför ett bättre resursutnyttjande och erbjuda kvalitativa insatser.
- Arbetet pågår med att få de barn som kan flytta hem med stöd istället för att vara placerade
- Arbetet med att rekrytera egna familjehem istället för konsulentstödda fortgår
- Översyn av arvode till familjehem/kontaktpersoner med flera pågår
- Aviserade statsbidrag till familjehemsplacerade barn skulle kunna vara en möjlighet
- Handlägningsprocessen gällande bistånd behöver ses över och riktlinjerna behöver kvalitetssäkras.
- Systematiskt kvalitetsarbete blir ett fokusområde för 2021 och arbetet har påbörjats med att hitta strukturer för att kunna följa verksamheternas resultat på ett strukturerat sätt.
- Nya mål för förvaltningen
- Beslut har nu fattats som möjliggör att IFO ska få tillgång till nya lokaler. Avtal med ny fastighetsägare kommer att skrivas inom kort. Nya lokaler skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö så att våra medarbetare vill stanna kvar, vinster finns också att samlokalisera med biståndsbedömare.
- Mini Marias uppstart har fördröjts och nu ligger startdatum vid månadsskiftet mars/april. Mini Maria kommer att kunna erbjuda familjebehandling och behandling för ungdomar med beroendeproblematik. En behandling på hemmaplan som Herrljunga är med att bekosta och därmed också få tillgång till.

Samverkan

Ärendet samverkas på FSG den 25:e mars 2021.

Organ **Förbundsstyrelsen för Sjuhärads Samordningsförbund**
Tid **Torsdag den 25/3, kl 13.30-15.55**
Plats **Digitalt samt Förbundets kanslilokaler, Bryggaregatan 8, Borås**

Beslutande

Sofia Sandäng, Försäkringskassan
Cecilia Andersson (C), Västra Götalandsregionen
Daniel Boskovic, Arbetsförmedlingen
Kerstin Göss-Lindh (S), Svenljunga kommun

Ersättare

Eva Larsson (C), Herrljunga kommun
Gunilla Blomgren (L), Tranemo kommun
Hanne Jensen (S), Västra Götalandsregionen
Lars-Åke Johansson (S), Borås Stad
Leif Sternfeld (C), Marks kommun
Liselotte Andersson (C), Ulricehamns kommun

Övriga

Jonas Ryhr, Arbetsförmedlingen (endast §16)
Hans Johansson, Arbetslivsförvaltningen (endast §16)
Anna Fagefors, Förbundschef
Pernilla Andersson, Projektledare, Biträdande förbundschef

Omfattning

§§ 13-24

Sekreterare Anna Fagefors

Ordförande Sofia Sandäng

Justerare Daniel Boskovic

§§	Ärenden	Beslut
13	Mötet öppnas, godkännande av dagordning	Dagordningen godkänns.
14	Val av justerare	Daniel Boskovic justerar
15	Föregående protokoll, den 2/2 2021 Föregående protokoll finns på www.sjusam.se Återkoppling: beträffande årsredovisning har revisionsberättelser inkommit och förmedlats till medlemmar med fråga om ansvarsfrihet.	Protokollet godkänns och läggs till handlingarna.
16	Redogörelse styrgrupp Puls Ordförande och ledamot för Styrgruppen för Puls berättar hur styrgruppen har övervägt flera varianter av implementering med olika kostnader och geografisk spridning. Metoder som föreslås har relevans enligt utvärderare. Målgruppen föreslås begränsas och kopplas mot Aktiv Kraft samt att ytterligare delar kan kopplas på. Ekonomiskt rimligt, dock riskeras viss undanträngning av andra målgrupper.	Styrelsen tackar Hans och Jonas för en föredömlig föredragning.
17	Diskussioner kring implementering Det finns ett stort intresse av metoden och de delar som föreslås. Underlaget var tydligt och ekonomiska ramar kommer att vara det som kan begränsa utförande. Målgruppsbehoven finns. Fullföljandet av projektet gynnas av ett tidigt ställningstagande kring implementering.	Uppdrag till kansliet att inför nästa möte ställa kostnaderna i relation till förbundets helhetsbudget.
18/	Internkontroll av utbetalningar Tre stickprov rapporteras i enlighet med tidigare antagen kontrollplan. Kort rapport om hur utformning av ny plan för internkontroll fortskrider baserat på styrelsens riskanalys.	Styrelsen godkänner en första kontroll av utbetalningar och noterar informationen om hur arbetet med ny kontrollplan fortskrider.
19	Granskningsrapport DSO Dataskyddsombud har med stöd i frågeformulär analyserat förbundets hantering enligt GDPR DSO ska informeras kring hur sociala media hanteras framgent, sedan är alla punkter gröna.	Styrelsen godkänner rapporten.
20	Ekonomi, Avstämning Ordinarie verksamhet löper på men utförarna har ännu inte fakturerat för tertial ett. Medfinansiering till projekt är fortsatt en svårighet som bevakas och följs upp noga.	Styrelsen tackar för informationen.

21	Leader- och ESF-projekten Män i hälsa Initiativet startades 2019 och blev inom ett år en del av PR- Hälsa i hållbart arbetsliv. I samband med ansökan om medel för det kompletterande ESF-projektet kunde avsiktsförklaring inte tecknas med Arbetsförmedlingen men lokalt är alla parter eniga om att metoden bör testas och utvecklas. Eftersom det råder en delad bild lokalt och nationellt över vilka projektengagemang som är lämpliga eller möjliga för förbundet kan en gemensam bild behöva skapas.	Styrelsen fastställer en skrivelse som tydligare redogör för den samhälleliga nyttan och projektens positiva potential till strukturpåverkan. Styrelsen ger förbundschef i uppdrag att föra dialog med Arbetsförmedlingen och löpande rapportera kring frågan tillbaka till styrelsen.
22	Ägarsamråd Ägarna var engagerade i dialogen och flitiga med att ge synpunkter kring behov som angränsar förbundet. Mycket av det som önskas är att fortsätta befintligt och om möjligt utöka samt integrera arbete med våldsprevention i högre grad. Språksvaga är redan initierat och unga samt personer med psykisk ohälsa behöver bevakas. Avgränsningar och hur insatser lämpligen sker är inte helt tydlig. Hos målgrupper som lyfts är psykisk ohälsa vanligt. Utlysning av socialfondsmedel öppnar 29 mars och ytterligare fonder finns om det skulle vara aktuellt. En eventuell projektansökan behöver föregås av förståelse för vilka behov som finns och om de behoven finns inom förbundets uppdrag.	Kansliet bevakar kommande utlysningar samt inleder dialog med presidiet.
23	Aktuellt från förbundschef Nationella rådet ber om Epost, tel och befattning för alla styrelseledamöter, vilket kommer att skickas dit. Inget nytt om metodfilmer ännu. Förtydliganden pågår kring utredning språksvaga. Medarbetarsamtal är genomförda enligt styrdokument för god arbetsmiljö. Beredningsmöte kommer att genomföras i april. Gruppens egna fråga kring hur effekter kan mätas och revisorernas frågor kring mål är i fokus för mötet.	Styrelsen noterar informationen
24	Övriga frågor, mötet avslutas Inga övriga frågor. Mötesdeltagarna tackar varandra och önskar varandra en Glad Påsk!	Mötet avslutas.

SJUHÄRADS SAMORDNINGSFÖRBUND

Kommunerna Bollebygd | Borås | Herrljunga | Mark | Svenljunga | Tranemo | Ulricehamn | Vårgårda och

ANSLAG/BEVIS

Protokollet från styrelsemöte för Sjuhärads samordningsförbund är justerat. Justeringen tillkännages genom anslag på medlemskommunernas anslagstavlor samt på Västra Götalandsregionens anslagstavla.

Sammanträdesdatum: 2021-03-25

Justeringsdatum: 2020-03-29

Anslaget sätts upp: 2020-04-06

Anslaget tas ned: 2020-04-27

Protokollet finns tillgängligt på

www.sjusam.se

Originalprotokollet förvaras hos Sjuhärads samordningsförbund, Bryggaregatan 8, Borås.

Sjuhärads Samordningsförbund

Anna Fagefors
Förbundschef

kontakt

anna.fagefors@sjusam.se

0708-854176

Protokoll nr 82

Styrelsesammanträde Nossan Förvaltningsaktiebolag

Närvarande:

Styrelse: Anders Andersson, Gunnar Ingvarsson
Ordförande: Gunnar Ingvarsson

Tjm: Linda Rudenwall (VD)
Johanna Eliasson (Redovisningsansvarig)

Inbjudna: Auktoriserad revisor från PwC; Peter Wank
Förtroendevalda revisorer; Jonny Gustavsson, Ann Welander och Göte Olsson

Plats: Herrljunga kommunhus, Mollasjön samt via Teams

Tid: 2021-03-08 kl. 10:00-12:00

1. **Styrelsesammanträdet öppnande**

Mötet förklarades öppnat av ordförande.

2. **Godkänna dagordning**

Beslut: Dagordningen godkändes.

3. **Att jämte ordförande utse två justerare av dagens protokoll**

Beslut: Anders Andersson valdes att justera dagens protokoll.

4. **Fastställande av koncernbidrag 2020**

Beslut: Styrelsen fastställer tidigare beslutat inriktningsbeslut gällande koncernbidrag 2020:

- Herrljungabostäder AB ska betala ett koncernbidrag om 200 tkr och
 - Herrljunga Elektriska AB ska betala ett koncernbidrag om 833 tkr
- till Nossan Förvaltningsaktiebolag avseende verksamhetsåret 2020.

5. **Års- och koncernredovisning 2020 Nossan Förvaltningsaktiebolag**

Års- och koncernredovisning för Nossans förvaltningsaktiebolag föredrogs av redovisningsansvarig. Totalt uppvisar koncernen ett resultat på 4,7 mnkr, vilket är något bättre än föregående år. Coronaåret har påverkat verksamheterna och även till viss del ekonomin. Planerat underhåll kunde till exempel inte utföras i lika stor utsträckning som planerat (Herrljungabostäder).

Soliditeten vid året slut blev 2,4 %, vilket är en förbättring mot föregående år.

Avkastningskrav och soliditet enligt ägardirektiven har för 2020 uppfylls för samtliga bolag.

Beslut: Styrelsen godkänner upprättad års- och koncernredovisning samt förslag till vinstdisposition för Nossans förvaltningsaktiebolag.

6. **Peter Wank, PwC, informerar om bolagens årsbokslut**
Auktoriserad revisor, Peter Wank (PwC) informerar om koncernbolagens årsbokslut.

Beslut: Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

7. **Bolagsstämmor, beslut om instruktion till ägarombud**
Herrljungabostäder har sin bolagsstämman den 24/3 kl 16:30 både fysiskt och digitalt. Koncernen Herrljunga Elektriska har sina bolagsstämmor den 17/3 kl 17:30 via Zoom. Ägarrepresentanter beslutades på styrelsemötet i december.

Styrelsen uttrycker att de har fullt förtroende för dotterbolagen och deras arbete med förvaltning och utveckling av respektive verksamhet.

Beslut: Styrelsen ger ombuden instruktion om att:

- godkänna dotterbolagens årsredovisningar
- godkänna förslag till vinstdisposition
- bevilja styrelse och VD ansvarsfrihet

Styrelsen beslutar också att utse VD till ersättare som ägarombud till båda stämmorna.

8. **Uppföljning intern kontroll 2020**
VD går igenom genomförd internkontroll för 2020.

Beslut: Styrelsen godkänner genomförd internkontroll för verksamhetsåret 2020.

9. **Rapport om planläget Hagen**
VD informerar styrelsen om det pågående arbetet med Hagen.

Beslut: Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

10. **Inköp fastighet Trollabo 1:16**
Kommunfullmäktige har beslutat att sälja skogsfastighet Trollabo 1:16 till Nossan, i enlighet med förslaget från Nossans styrelse.

Beslut: Styrelsen ger ordförande och VD i uppdrag att utöka verksamhetsbeskrivningen hos Skatteverket med ytterligare en verksamhet, skogsförvaltning, samt lägga till redovisning av moms en gång per år enligt bokslutsmetoden. Styrelsen beslutar också att delegera till ordförande och VD att teckna köpeavtalet med kommunen samt att teckna upplåtelseavtal för jakt och markanvändning.

11. **Extra punkt på stämmans dagordning, registrering av tillägg i bolagsordningen**
Kommunfullmäktige beslutade i februari att godkänna tillägg i bolagsordningen för Nossan med lydelsen: äga och förvalta fastigheter för kommunalt ändamål.

Beslut: Styrelsen beslutar att lägga till punkten ”registrering av tillägg i bolagsordningen” till stämman i mars.

AA CE

12. Avslut

Ordförande avslutar mötet

Vid protokollet

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Linda Rudenwall'.

Linda Rudenwall

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gunnar Ingvarsson'.

Gunnar Ingvarsson
Styrelseordförande

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anders Andersson'.

Anders Andersson
Styrelseledamot

Års- och
koncernredovisning 2020
Nossan
Förvaltningsaktiebolag
556637-5746

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	2
Ekonomisk redovisning.....	7
Noter.....	13
Underskrifter.....	22
Revisionsberättelse.....	23
Granskningsrapport.....	24

GR VS AA
JR

Styrelsen och verkställande direktör avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2020.

Förvaltningsberättelse

Mål med verksamheten

Nossan Förvaltningsaktiebolag ska samordna och kontrollera att Herrljunga kommuns koncernbolag förvaltas enligt ägardirektiv och kommunala mål, samt att skapa möjligheter för koncernen att växa och utvecklas. I koncernen ingår dotterbolagen Herrljungabostäder AB, Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB, samt vilande bolaget Herrljunga Elkraft AB. Nossan Förvaltningsaktiebolag ska varje år ha ett positivt resultat och soliditeten ska uppgå till minst 10 %.

Herrljunga Elektriska AB ska tillhandahålla lokalt etablerade, kvalitativa och prisvärda tjänster inom el- och värmeförsörjning, viss elinstallation, service samt IT-tjänster. Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till att Herrljunga kommuns utveckling stärks. Bolaget ska bedriva allmännyttig verksamhet inom el- och värmeförsörjning med en prissättning och ett resultat, som normalt självfinansierar reinvesteringar av anläggningar. Bolagets ekonomiska mål är att uppnå en avkastning på eget kapital som uppgår till 8 %, samt en soliditet av minst 35 %.

Herrljunga Vatten AB ska tillhandahålla VA-tjänster inom Herrljunga kommuns verksamhetsområde för VA, enligt den kommunala självkostnadsprincipen. Bolagets ekonomiska mål ska vara att driva sin verksamhet i enlighet med den kommunala självkostnadsprincipen.

Herrljungabostäder AB ska ha ett fastighetsbestånd som präglas av ett brett utbud med hyresrätter och med stor valfrihet beträffande storlek, standard och läge. Bolaget ska främja byggandet av flerbostadshus och förtätning av centralorterna. Bolaget ska med sitt fastighetsbestånd vara en del i det kommunala mottagandet av nyanlända flyktingfamiljer och ensamkommande barn, i syfte att öka integrationsmöjligheterna och att motverka segregation. Herrljungabostäder AB ska verka för att bostäder anpassas i enlighet med socialtjänstens krav. Bolagets ekonomiska mål är att avkastningen över en rullande fyraårsperiod ska vara minst 2 % och soliditeten ska uppgå till minst 15 %.

Ägarförhållanden

Nossan förvaltningsaktiebolag ägs till 100 % av Herrljunga kommun. Herrljungabostäder AB ägs till 100 % av Nossan förvaltningsaktiebolag. Herrljunga Elektriska AB ägs till 99,82 % av Nossan Förvaltningsaktiebolag. Herrljunga Elektriska AB äger Herrljunga Vatten AB 100%, Herrljunga Elkraft AB 100% och Trollabo Kraft AB 50%.

CE
JA
NE
NA

Viktiga händelser under året

Nossan Förvaltningsaktiebolag

Nossan har under året varit ett stöd i dotterbolagens arbete samt varit behjälpliga i att ta fram information och underlag till kommunfullmäktige inför beslut. Till exempel inför beslut om att ge Herrljungabostäder i uppdrag att simulera ekonomin utifrån olika scenerier kring nybyggnation. Nossan har också varit ett stöd i dialoger och underlag när det gäller finansiering av nya Hagen demenscentra som kommer att byggas under 2022-2023.

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Sammanlagt för Herrljunga Elektriska AB, Herrljunga Vatten AB och Herrljunga Elkraft AB blev resultatet 5,4 mnkr (6,1 mnkr) före bokslutsdispositioner och skatt. Herrljunga Vatten AB ska driva VA-verksamheten till självkostnad och Herrljunga Elkraft AB är vilande bolag.

Herrljunga Elektriska-koncernen aktiverade sin pandemiplan i slutet av februari vilken baserades på erfarenheter av H1N1-pandemin från 2009 (svininfluensa) vilket trots allt gav en viss grund att stå på. Då många verksamheter i koncernen utgörs av samhällskritiska försörjningssystem (VA, elnät, fjärrvärme, bredband) skulle en smittspridning i personalgruppen kunna bli förödande för leveranssäkerheten. Det kunde befaras att efterfrågan, främst för EI-/energiteknik, skulle påverkas negativt av pandemin men så blev inte fallet utan efterfrågan återhämtade sig snabbt efter en mindre nedgång under hösten.

Volymen levererad energi via elnät respektive fjärrvärme minskade med 3,6 % respektive 5,6 % jämfört med 2019. Minskningen förklaras mer av milt väder än av coronaviruspandemin. Stadsnät gick under året in i förvaltningsfas efter flera år av intensiv fibernätsutbyggnad. Stadsnätsaffären är stabil och nu återstår egentligen bara utbyggnaden av Fåglavik och där har förberedelser gjorts i samverkan med Västra Götalandsregionen och kommunen för en utbyggnad under 2021. Den ombyggnad och renovering av kontorslokaler på Mariedalsgatan 3 som inleddes 2019 kunde färdigställas under året, om än med en del störningar på grund av smittskyddsrestriktioner. Samverkan med den lokala gymnasieskolan Kunskapskällan blev annorlunda då all handledning av elever stoppades under vårterminen.

Under hösten genomförde RISE den årliga tredjepartsrevisionen av verksamhetssystemet, denna gång med uppgradering av systemet för arbetsmiljö till krav enligt ISO-standard. Verksamhetssystemet är därmed uppgraderat att följa senaste utgåvor av ISO 9001, ISO 14001 samt ISO 45001.

Herrljunga vatten har under året genomfört 12 stycken anslutningar, en byggnation av Altorps vattenverk har genomförts där endast mindre åtgärder återstår, relining av ledningar samt att man bytt ut ett antal äldre pumpar mot nya.

Herrljungabostäder AB

Hyresförhandlingar för 2020 genomfördes i februari månad. Förhandlingarna var påkallade av Herrljungabostäder AB som yrkade på en höjning på 4,6 % på utgående totalhyror. Efter gemensamma och enskilda överläggningar med Hyresgästföreningen blev det en överenskommelse om en höjning på 2,5% från och med den 1 april. En förhandling genomfördes med Hyresgästföreningen år 2019 gällande åtta fastigheter (150 lgh) där en bruksvärdering utfördes. Efter besiktningar av lägenheter och bruksvärdesförhandling blev höjning av hyran under en 3-årsperiod (år 2019-2021) 7,5 % på fem av fastigheterna samt 9 % på tre av fastigheterna.

Arbetet med att öka antal leverantörsfakturer från pappersfakturer till e-fakturer fortsätter. Det är ca 75 % av alla leverantörsfakturer som numera inkommer som e-faktura. Herrljungabostäder AB ökar också antalet e-faktura gällande hyresavier och under året har bolaget också startat upp med att skicka ut hyresavier på e-faktura till företag.

År 2020 inleddes med ett slutförande av sista etappen av stambytet på kvarteret Violen 12. I mars månad förändrade den pågående pandemin förutsättningarna att kunna genomföra det fortsatta underhållet som planerat. Allt planlagt underhåll som till exempel stambyten och fönsterbyten med kvarboende i lägenheterna fick helt ställas in och utvändiga åtgärder på fastigheterna fick i stället prioriteras.

LB AA
CE

I kvarteret. Lönne 3 lämnade PostNord sina lokaler i början av året och efter ombyggnation av lokalerna har företaget fått ett tillskott på sex stycken lägenheter.

Företaget fick ett uppdrag från kommunfullmäktige att under våren att analysera konsekvenser för bolagets ekonomi vid nybyggnation av 64 lägenheter under 2020-2029. Innan sommaren presenterades en strategisk ekonomisk långtidsplanering av Herbo som redovisar en helhetsbild av bolagets ekonomiska ställning och utveckling på längre sikt. Denna långtidsplan är ett resultat av bolagets ingångsvärden 2019 kombinerat med planerade investeringar och antaganden om intäkts- och kostnadsutveckling.

Framtiden

Herrljunga Elektriska AB med dotterbolag

Den pågående samhällsomställningen av energisystemet har förutsättningar att påverka verksamheterna inom Elnät och Fjärrvärme. Digitaliseringen av samhället är i hög grad beroende av snabba bredbandsförbindelser där fibernät tillhandahålls av Stadsnätverksamheten. El-/energiteknikverksamheten berörs av det rådande konjunkturläget. Vatten och avlopp påverkas av klimatförändringar, såväl av kraftigare regn som av torka och brist på grundvatten. Alla infrastrukturverksamheter påverkas av nya hotbilder inklusive samhällets återuppbyggnad av civilt försvar. Verksamheten som helhet är sedan 2006 certifierad med avseende på kvalitet, miljö och arbetsmiljö vilket innebär att vi bland annat arbetar systematiskt med omvärldsbevakning och riskbaserade metoder. I skenet av detta bedöms framtidsutsikterna som goda, men inte utan utmaningar

Herrljungabostäder AB

Byggbranschen är överhettad med alltför höga byggkostnader som följd. Behovet av bostäder finns men där efterfrågan förutsätter kunder som klarar inflyttningshyran. Att möta efterfrågan på nya bostäder är en viktig och stor utmaning. I Herrljunga kommun är andelen äldre invånare förhållandevis stor vilket påverkar vilken typ av boenden som efterfrågas. Med utgångspunkt i det behöver fokus de kommande åren ligga på bostäder för denna grupp. Fortsatt planering av fler bostäder styrs av bolagets soliditet, konjunkturläget, efterfrågan och betalningsförmågan hos presumtiva kunder.

Herrljungabostäder AB kommer att fortsätta stambyten på fastigheter, vilket är en prioriterad underhållsåtgärd. Man kommer även att påbörja arbetet med byggnation av flerbilshus.

Under september månad 2020 uppstod det en brand i fastigheten Annelund 6:5 där en av två byggnader med 4 stycken lägenheter totalförstördes, lyckligtvis inga personskador. Byggnaden kommer återuppbyggas under 2021.

Utveckling av koncernens verksamhet, resultat och ställning

	2020	2019	2018	2017	2016
Nettoomsättning tkr	137 128	140 527	132 592	136 451	131 420
Resultat efter finansnetto tkr	6 079	5 232	7 517	-7 769	9 372
Balansomslutning tkr	497 984	478 755	475 230	476 725	481 245
Soliditet %	2,4%	1,5%	0,6%	-0,8%	0,3%
Avkastning på totalt kapital %	1,8%	1,1%	2,0%	-1,3%	2,4%
Medeltal anställda	60	58	54	54	54

JO AB
JR CEF

Ekonomi

Resultatet för Nossan förvaltningsaktiebolag uppgår före bokslutsdispositioner och skatt till -1 001 tkr (-1 023 tkr). Soliditeten var vid årets slut 10,2 % (10,2 %). Det finansiella målet på minst 10 % därmed är uppfyllt för 2020.

Resultatet för koncernen uppgår efter bokslutsdispositioner och skatt till 4 741 tkr (4 143 tkr) och soliditeten var vid årets slut 2,4 % (1,5 %). Soliditeten enligt de finansiella målen är för 2020 uppfyllt av samtliga bolag. Enligt de finansiella målen ska Herrljunga Vatten AB bedrivas i enlighet med den kommunala självkostnadsprincipen.

Mellan åren 2019 och 2020 var resultatförbättringen efter finansnetto för koncernen 847 tkr. Förbättringen beror till stor del på att Herrljungabostäder uppvisar ett bättre resultat mellan åren.

Personal

Totalt har koncernen 60 anställda, varav 13 % är kvinnor. I moderbolaget Nossan förvaltningsaktiebolag finns inga anställda utan via avtal köps resurser av Herrljunga Kommun.

Herrljunga Elektriska har högt ställda mål vad gäller personalförhållanden vilket också ges av att de är certifierade med avseende på systematiskt arbetsmiljöarbete. Personalstyrkan arbetar heltid och domineras av män. Utbudet av kvinnliga kandidater är annars svagt inom de tekniska verksamhetsområdena. Deras verksamhetssystem innehåller kravdokument som syftar till att motverka alla former av diskriminering inklusive bristande jämställdhet mellan könen. Personal- och friskvård bedrivs på flera olika plan med betoning på förebyggande arbete. Systematisk rehabilitering tillämpas vid behov. Löneöversyn sker enligt avtal och alla medarbetare erbjuds årliga löne- och utvecklingssamtal.

Finansiella risker

Herrljunga Elektriskas affärs- och marknadsrisker berör i första hand verksamheten El-/energiteknik som agerar på en öppen marknad. Övriga verksamheter utgörs i huvudsak av så kallade naturliga monopol eller liknande och berörs främst av så kallade regulatoriska risker, t ex genom myndighetsreglering av tillåtna intäkter. Finansiella risker finns i Herrljunga Vatten AB då verksamheten delvis är lånefinansierad. Risken överförs dock på VA-kollektivet genom VA-lagens självkostnadsprincip.

Miljöpåverkan

Herrljunga Elektriska Aktiebolag bedriver anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Anmälningsplikten avser produktionsanläggningar för fjärrvärme i Mörlanda Panncentral och Kartholmens Panncentral. Den anmälningspliktiga produktionen om 3,1 GWh har en nettoomsättning på 2,0 mnkr.

Herrljunga Vatten AB bedriver tillståndspliktig avloppsrening vid 6 anläggningar. För Herrljunga och Annelund ARV är Länsstyrelsen myndighet, för övriga kommunens bygg – och miljönämnd. Tillståndet är inte föremål för någon omprövning. Verksamheten omfattar ungefär hälften av bolagets totala omsättning.

Huvuddelen av Herrljungabostädernas fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98 % av biobränsle. I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Allt matavfall läggs i separata påsar som blir biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästen att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter.

Två av företagets fordon är elbilar.

Arbete med fokus på att optimera förbrukningar och se till att fastigheterna håller god energiprestanda pågår. Alla förbrukningsuppgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad. Energibesparande VVS - utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte.

Införandet av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan. Under 2020 har ytterligare 78 lägenheter driftsatts med IMD (individuell mätning och debitering) varmvatten. Ista A/S ansvarar för insamling och redovisning av förbrukningsuppgifter av värme och vatten.

Förändring eget kapital

Koncernen

tkr	Aktiekapital	Balanserad vinst m.m	Minoritets- intresse	Totalt eget kapital
Eget kapital 2020-01-01	100	6 971	155	7 226
Utdelning till ägarna			-3	-3
Årets resultat		4 732	8	4 741
Eget kapital 2020-12-31	100	11 704	160	11 964

Moderbolaget

kr	Aktiekapital	Fritt eget kapital	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	100 000	23 029 808	9 661
Resultatdisposition		9 661	-9 661
Årets resultat			25 016
Belopp vid årets utgång	100 000	23 039 469	25 016

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	23 039 469
Årets resultat	<u>25 016</u>
	23 064 484

Styrelsen förslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs 23 064 484 kr.

20
20
20

Koncernens resultaträkning

tkr	Not	2020	2019
Nettoomsättning	5	137 128	140 527
Aktiverat arbete för egen räkning		3 340	1 094
		140 468	141 621
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-41 051	-43 712
Övriga externa kostnader	3	-36 814	-36 931
Personalkostnader	4	-37 034	-36 343
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	11,12,13,14,15,16	-17 753	-17 476
Summa rörelsens kostnader		-132 652	-134 462
Rörelsens resultat		7 816	7 159
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		-	-
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	36	80
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-1 773	-2 007
Summa resultat från finansiella poster		-1 737	-1 927
Resultat efter finansiella poster		6 079	5 232
Skatt på årets resultat	9	-1 338	-1 090
Årets vinst		4 741	4 143
Hänförligt till moderbolagets aktieägare		4 733	4 133
Innehav utan bestämmande inflytande		8	10

2 B 111
 GP
 de

Koncernens balansräkning

tkr	Not	2020	2019
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		-	-
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	11,13	8 545	5 822
Förvaltningsfastigheter	12,13	180 382	183 112
Maskiner och andra tekniska anläggningar	14	223 314	229 286
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	24 938	6 866
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	16		
Andelar i koncernföretag och andra gemensamt styrda företag		250	250
Andra långfristiga fordringar		300	300
Ägarintressen i övriga företag		45	45
Summa anläggningstillgångar		437 774	425 681
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager mm</i>			
Råvaror och förnödenheter		3 680	2 987
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		23 012	24 047
Fordringar hos koncernföretag		2 786	3 141
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag		2 247	2 073
Aktuella skattefordringar		1 124	1 875
Övriga kortfristiga fordringar		1 001	70
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	2 487	2 174
<i>Kassa och bank</i>		23 873	16 708
Summa omsättningstillgångar		60 209	53 075
Summa Tillgångar		497 984	478 755

JS AB
 CE
 SR

Koncernens balansräkning

tkr	Not	2020	2019
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital		100	100
Annat eget kapital inklusive årets resultat		11 704	6 971
Innehav utan bestämmande inflytande		160	155
Summa eget kapital		11 964	7 226
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		59	63
Uppskjuten skatteskuld		39 762	39 553
Summa avsättningar		39 821	39 616
Långfristiga skulder			
	18		
Skulder kreditinstitut		260 860	246 242
Skulder till koncernföretag		135 487	135 487
Summa långfristiga skulder		396 347	381 729
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		2 851	3 194
Leverantörsskulder		17 041	15 491
Skulder till koncernföretag		477	505
Aktuella skatteskulder		-	-
Övriga skulder		18 912	20 497
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	10 570	10 496
Summa kortfristiga skulder		49 851	50 184
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		497 984	478 755

Koncernens kassaflödesanalys

tkr	Not	2020	2019
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		7 816	7 160
Justering för avskrivning		17 753	17 476
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet mm		-4	-36
Erhållen ränta		36	80
Erlagd ränta		-1 773	-2 007
Betald inkomstskatt		-377	-1 314
Ökning/minskning varulager		-694	364
Ökning/minskning kundfordringar		1 035	3 422
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar		-1 063	773
Ökning/minskning leverantörsskulder		1 549	1 614
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder		-1 540	258
Kassaflöde från den löpande verksamheten		22 738	27 789
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-29 846	-18 415
Sålda materiella anläggningstillgångar		-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-29 846	-18 415
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		17 237	-
Amortering		-2 618	-2 897
Ökning/minskning av kortfristiga finansiella skulder		-343	79
Transaktioner med minoritetsintressen		-3	-3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		14 273	-2 822
Årets kassaflöde		7 165	6 552
Likvida medel vid årets början		16 708	10 156
Likvida medel vid årets slut		23 873	16 708

20 11
 20 11
 20 11

Moderbolagets resultaträkning

tkr	Not	2020	2019
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader	3,4	-788	-833
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-	-
Summa rörelsens kostnader		-788	-833
Rörelsens resultat		-788	-833
<i>Resultat från finansiella poster</i>			
Resultat från andelar i koncernföretag		-	-
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		-	-
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	65	74
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-278	-264
Summa resultat från finansiella poster		-213	-189
Resultat efter finansiella poster		-1 001	-1 023
Bokslutsdispositioner	8	1 033	1 035
Skatt på årets resultat	9	-7	-3
Årets vinst		25	10

Moderbolagets balansräkning

tkr	Not	2020	2019
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	16		
Andelar i koncernföretag		213 301	213 301
Andra långfristiga fordringar		13 200	13 200
Summa anläggningstillgångar		226 501	226 501
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>	14		
Kundfordringar		-	-
Fordringar hos koncernföretag	15	1 049	1 051
Aktuella skattefordringar		59	63
Övriga kortfristiga fordringar		139	141
Summa omsättningstillgångar		1 247	1 256
Summa Tillgångar		227 748	227 757
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		100	100
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		23 039	23 030
Årets vinst		25	10
Summa eget kapital		23 164	23 139
Långfristiga skulder	18		
Checkräkningskredit		9 341	9 340
Skulder till kreditinstitut		59 650	59 650
Skulder till koncernföretag		135 487	135 487
Summa långfristiga skulder		204 478	204 477
Kortfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	105	140
Summa kortfristiga skulder		105	140
Summa eget kapital och skulder		227 748	227 757

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i tkr om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning K3. Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Nossan Förvaltningsaktiebolag upprättar koncernredovisning. Uppgifter om koncernföretag finns i not. Dotterbolagen inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Koncernens bokslut upprättas enligt förvärvsmetoden. Förvärvstidpunkten är den tidpunkt då det bestämmande inflytandet erhålls. Identifierbara tillgångar och skulder värderas inledningsvis till verkliga värden vid förvärvstidpunkten. Minoritetens andel av de förvärvade nettotillgångarna värderas till verkligt värde. Goodwill utgörs av mellanskillnaden mellan de förvärvade identifierbara nettotillgångarna vid förvärvstillfälle och anskaffningsvärdet inklusive värdet av minoritetsintresset och värderas initialt till anskaffningsvärdet.

Mellanhavanden mellan koncernföretag elimineras i sin helhet.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och ekonomiska livslängder enligt praxis. Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar	År
Byggnader	33-50 år
Förvaltningsfastigheter	33-50 år
Koncernmässiga övervärden inventarier	40 år
Markanläggningar	20 år
Inventarier	10 år
Datorer	3 år

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in-först ut-principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att få varorna till deras aktuella plats och skick.

Handwritten signature/initials

Avsättningar

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som bolagen har erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkterna värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Hyresintäkter redovisas i den period intäkten avser.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal- löpande räkning

Bolagen vinstavräknar entreprenadarbeten på löpande räkning i den takt arbetet utförs. Pågående, ej fakturerade entreprenadarbeten, tas i balansräkningen upp till det beräknade faktureringsvärdet av utfört arbete.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal- fast pris

För tjänsteuppdrag till fast pris redovisas de inkomster och utgifter som är hänförliga till ett utfört tjänsteuppdrag som intäkt respektive kostnad i förhållande till uppdragets färdigställandegrad på balansdagen (successiv vinstavräkning). Ett uppdrags färdigställandegrad bestäms genom att nedlagda utgifter på balansdagen jämförs med beräknade totala utgifter. I de fall utfallet av ett uppdrag inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, redovisas intäkter endast i den utsträckning som motsvaras av de uppkomna uppdragsutgifter som sannolikt kommer att ersättas av beställaren. En befarad förlust på ett uppdrag redovisas omgående som kostnad.

Fordringar

Fordringar har upptagits till det belopp som de beräknas inkomma.

Inkomstskatt

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterföretag redovisas inte i koncernredovisningen då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom överskådlig framtid.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns en legal rättning till kvittning. Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas i eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Huvudregel för redovisning av koncernbidrag enligt 35 kap. Inkomstskattelagen (1999:1229).

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod.

Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår dotterbolag där moderbolaget har minst 50% av rösterna.

GP Lb AH
de

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Bolagen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år behandlas enligt följande. Uppskattningar av anläggningstillgångarnas nyttjandeperiod följer i allt väsentligt branschpraxis. På detta sätt kan den uppskattade nyttjandeperioden i framtiden visa sig avvika från den faktiska nyttjandeperioden.

Not 3 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

Med revisionsuppdrag avser granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter

Koncernen	2020	2019
Revisionsuppdrag	401	375
Andra uppdrag	-	26
Totalt	401	401

Moderbolaget	2020	2019
Revisionsuppdrag	50	70
Andra uppdrag	0	26
Totalt	50	96

Not 4 Anställda och personalkostnader

Koncernen, antalet anställda	2020	2019
Kvinnor	8	7
Män	52	51
Totalt	60	58

Koncernen, styrelsen	2020	2019
Kvinnor	4	4
Män	13	13
Totalt	17	17

Ledning VD	3	3
------------	---	---

NO AH
CR CP

Moderbolaget har ingen anställd personal, ersättning till styrelse och VD faktureras från Herrljunga kommun

Löner och andra ersättningar samt sociala avgifter, inklusive pensionskostnader

Koncernen	2020	2019
Styrelsen och VD	2 037	1 927
Övriga anställda	23 846	22 892
Sociala kostnader enligt lag och avtal	11 731	11 524
Totalt	37 614	36 343

Moderbolaget	2020	2019
Styrelsen och VD	99	102
Övriga anställda	0	0
Totalt	99	102

Not 5 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 14 148 tkr (13 116 tkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning.

Not 6 Ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2020	2019
Ränteintäkter övriga	36	80
Ränteintäkter koncernföretag	-	-
Totalt	36	80

Moderbolaget	2020	2019
Ränteintäkter övriga	-	10
Ränteintäkter koncernföretag	65	65
Totalt	65	74

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen	2020	2019
Räntekostnader	1 352	1 578
Borgensavgifter	421	429
Totalt	1 773	2 007

de

Moderbolaget	2020	2019
Räntekostnader	278	264
Borgensavgifter	-	-
Totalt	278	264

Not 8 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2020	2019
Erhållit Koncernbidrag från Herrljunga Elektriska AB	833	835
Erhållit Koncernbidrag från Herrljungabostäder AB	200	200
Totalt	1 033	1 035

Not 9 Skatt på årets resultat

Koncernen	2020	2019
Aktuell skatt	-1 128	-514
Uppskjuten skatt	-210	-575
Skatt på årets resultat	-1 338	-1 090
Redovisat resultat före skatt	6 079	5 232
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (21,4%)	-1 301	-1 120
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-18	-25
Skatteeffekt av ej skattepliktiga realisationsvinster	-	-
Skatt hänförlig till tidigare års redovisade resultat	-4	1
Skatt hänförlig till ej redovisat underskott	-	-
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	-14	-8
Effekt av ändrade skattesatser	-	61
Redovisad skattekostnad	-1 338	-1 090

Moderbolaget	2020	2019
Aktuell skatt	7	3
Uppskjuten skatt	-	-
Skatt på årets resultat	7	3

Not 10 Uppskjuten skatt

Skillnaden mellan å ena sidan den inkomstskatt som är redovisats i resultaträkningen samt å andra sidan den inkomstskatt som belöper sig på verksamheten utgörs av:

Koncernen	2020	2019
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-655	-862
Uppskjuten skattefordran på kostnad återförd i beskattningen och avdragsgill kommande år	-354	-513
Uppskjuten skatteskuld hänförlig till skattemässigt ej avdragsgilla avskrivningar på uppskrivet värde på fastigheter	800	800
Uppskjuten skatt	-210	-575

LB AH
GR
de

Not 11 Byggnader och mark

Koncernen	2020	2019
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	17 338	17 338
Nyanskaffningar under året	3 110	
Utrangerad och såld inventarie under året		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 448	17 338
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	11 516	11 253
Årets avskrivningar enligt plan	387	263
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar		
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	11 903	11 516
Utgående bokfört värde	8 545	5 822

Not 12 Förvaltningsfastigheter Herrljungabostäder AB

Koncernen	2020	2019
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	242 582	239 571
Nyanskaffningar under året	1 325	2 940
Avyttrad anläggningstillgång	-71	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	243 836	242 511
Ingående Nedskrivningar	18 100	18 100
Försäljning och utrangeringar	-	-
Återförd nedskrivning	-	-
Årets omklassificering	-	-
Årets nedskrivning	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	18 100	18 100
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	41 299	37 309
Årets avskrivningar enligt plan	4 055	3 990
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	45 354	41 299
Utgående bokfört värde	180 382	183 112

En extern marknadsvärdering av bolagets fastigheter gjordes under 2020 som indikerade ett övervärde på 276 mnkr mot det bokförda värdet.

Not 13 Taxeringsvärde 2020-12-31

Fastighet	Taxeringsvärde
Förvaltningsfastigheter	283 054
Byggnader och mark	6 528

de
de

Not 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar

Koncernen	2020	2019
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	419 348	411 010
Nyanskaffningar under året	7 282	9 159
Utrangerad och såld inventarie under året	-7 548	-821
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	419 082	419 348
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	190 063	177 661
Årets avskrivningar enligt plan	13 239	13 223
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-7 534	-821
Nedskrivning	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	195 768	190 063
Utgående bokfört värde	223 314	229 286

Not 15 Pågående anläggningar

Koncernen	2020	2019
Pågående anläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	24 938	6 866
Nedskrivning	-	-
Utgående bokfört värde	24 938	6 866

Not 16 Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen	2020	2019
Andelar i intresseföretag, Trollabo Kraft AB	250	250
Fordringar hos intresseföretag och gemensamt styrda företag	300	300
Andra långfristiga värdepappersinnehav	45	45
Redovisat värde vid årets slut	595	595

Moderbolaget	2020	2019
Andelar i Herrljungabostäder AB	15 664	15 664
Andelar i Herrljunga Elektriska AB	197 637	197 637
Långfristig fordran Herrljungabostäder AB	13 200	13 200
Redovisat värde vid årets slut	226 501	226 501

Uppgifter om dotterföretag

Namn	Orgnr	Ägd andel %	Eget kapital 2020-12-31	Resultat efter skatt 2020
Herrljungabostäder AB	556508-0909	100	29 342	3 459
Herrljunga Elektriska AB	556006-9816	99,82	19 854	1 788

LB
AR

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2020	2019
Ej kostnadsförda utgifter	941	1 206
Försäkringar	591	823
Övriga förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	955	145
Totalt	2 487	2 174

Not 18 Långfristiga skulder

Koncernen	2020	2019
Skulder i Kommuninvest Sverige AB	242 836	229 456
Skulder till Herrljunga Kommun	135 487	135 487
Skulder till Hyresrättsföreningen Ugglan	2 300	2 300
Övriga skulder till kreditinstitut	61	61
Checkräkningskredit	9 341	9 340
Förutbetalda anslutningsavgifter	6 322	5 085
Utgående bokfört värde	396 347	381 729

Moderbolaget	2020	2019
Skulder i Kommuninvest Sverige AB	59 650	59 650
Skulder till Herrljunga Kommun	135 487	135 487
Utgående bokfört värde	195 137	195 137

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2020	2019
Förutbetalda hyror	3 339	3 150
Upplupen semester	4 882	4 681
Upplupna sociala avgifter	1 544	1 418
Upplupna räntor	70	48
Övriga upplupna kostnader	736	1 199
Totalt	10 570	10 496

Not 20 Ställda säkerheter

Koncernen	2020	2019
Tillgångar med äganderättsförbehåll	56	113
Totalt	56	113

Not 21 Eventuella förpliktelser

Koncernen	2020	2019
Ansvarsförbindelse	71	62
Totalt	71	62

Not 22 Operationella leasingavtal

Koncernen	2020	2019
Förfaller till betalning inom ett år	767	1 024
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	313	1 044
Totalt	1 080	2 068

Räkenskapernas kostnadsförda leasingavgifter	1 565	1 327
--	-------	-------

I koncernens redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda bilar. Uppgifterna i denna not inkluderar finansiella leasingavtal, vilka redovisas som operationella. Bilar leasas på tre år med möjlighet till utköp. Bostadshyresavtal och garage/bilplatser löper normalt med en uppsägningstid om tre till nio månader

Not 23 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för bolagen efter räkenskapsårets slut.

Not 24 Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserat resultat	23 039 469
Årets resultat	<u>25 016</u>
	23 064 484

Styrelsen förslår att vinstmedel disponeras så att i ny räkning överförs 23 064 484 kr.

Underskrifter

Herrljunga 2021-03-10

Gunnar Ingyarsson
Styrelseordförande

Anders Andersson
Styrelseledamot

Lena Bertilsson
Styrelseledamot

Linda Rudenwall
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2021-03-10

Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB
Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Nossan Förvaltningsaktiebolag, org.nr 556637-5746

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Nossan Förvaltningsaktiebolag för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dessas finansiella resultat och koncernens kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Nossan Förvaltningsaktiebolag för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

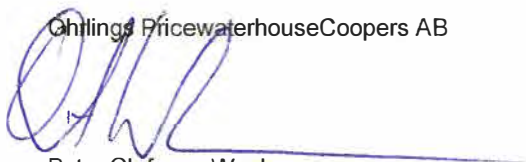
Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Borås den 10 mars 2021

Ghiling PricewaterhouseCoopers AB

Peter Olofsson Wank
Auktoriserad revisor

Ordinarie Bolagsstämma Nossan Förvaltningsaktiebolag, org nr 556637-5746 Redovisningsår 2020

Närvarande:

Styrelsen: Anders Andersson, Lena Bertilsson, Gunnar Ingvarsson
Ordförande: Gunnar Ingvarsson

Ägarrepresentant: Gunnar Andersson (ägarrepresentant utsedd av kommunstyrelsen Herrljunga kommun)

Tjm: Linda Rudenwall (VD)

Plats: Kommunhusets D-sal Stensjön eller via Teams

Tid: 2021-03-29 kl 10:00-11:00

1. Stämmans öppnande
Stämman öppnades av ordförande Gunnar Ingvarsson.
2. Val av ordförande för stämman
Till ordförande valdes Gunnar Ingvarsson.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
Gunnar Andersson, som företrädare för Herrljunga kommun representerade samtliga aktier (1 000 aktier). Stämman beslutade att detta skulle gälla som röstlängd.
4. Val av protokollsjusterare att jämte ordförande justera dagens protokoll
Gunnar Andersson valdes att justera dagens protokoll.
5. Prövning av om stämman blivit behörigt utlyst.
Det konstaterades att stämman blivit behörigt utlyst.
6. Godkännande av dagordning
Upprättad dagordning godkändes.
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport

Årsredovisning, revisionsberättelse och lekmannarevisorns granskningsrapport framlades. VD gick igenom handlingarna.

8. Beslut om:

- a. Fastställande av resultat- och balansräkningen och i förekommande fall koncernresultat- och koncernbalansräkningen
- b. Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
- c. Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
 - a) Stämman fattade beslut om att fastställa resultat- och balansräkning, samt koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - b) Stämman beslutade att disponera bolagets resultat för 2020 enligt styrelsens förslag.
 - c) Stämman beslutade att bevilja ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören.

9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleant.

Stämman fastställde arvoden i enlighet med fastställt arvodesreglemente för Herrljunga kommun.

10. Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse.

Vald styrelse är utsedd för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige förrättats, intill tiden för den ordinarie bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Vald styrelse för Nossan förvaltningsaktiebolag enligt protokoll 2019 KF§32 för tiden efter ordinarie bolagsstämma 2019 fram till och med ordinarie bolagsstämma 2023:

- Gunnar Ingvarsson (C), styrelseordförande
- Anders Andersson (M), styrelseledamot
- Lena Bertilsson (S), styrelseledamot

11. Anmälan av lekmannarevisorer

a) Revisor Peter Olofsson Wank, PwC är utsedd till auktoriserad revisor.

b) Lekmannarevisorer utses på bolagsstämma för tiden till slutet av den ordinarie bolagsstämma, som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

Kommunfullmäktige har beslutat om följande lekmannarevisorer:

Jonny Gustafsson och Ann Welander. Som suppleant utsågs Göte Olsson.

12. Antagande av bolagsordning för Nossan Förvaltningsaktiebolag, fastställda av kommunfullmäktige.

Stämman antar bolagsordning för Nossan Förvaltningsaktiebolag, fastställt av Kommunfullmäktige 2021-02-23.

13. Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordning

Inget annat ärende beslutades.

14. Övrig fråga
Inga övriga frågor.

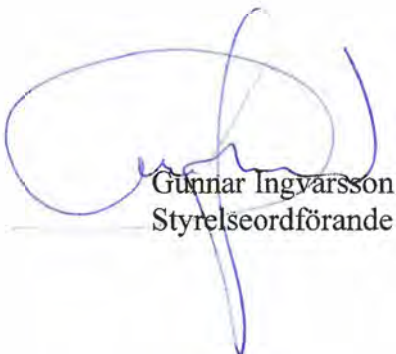
15. Ordförande förklarar årsstämman avslutad.

Vid protokollet

Linda Rudenwall

Justeras:

Gunnar Ingvarsson
Styrelseordförande

Gunnar Andersson
Ägarrepresentant

DIARIENUMMER: KS 16/2015 942
/FASTSTÄLLD: 2015-03-10
VERSION: 2
SENAS T REVIDERAD: 2021-02-23
GILTIG TILL: Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR: Kommundirektör

Bolagsordning

Nossan Förvaltningsaktiebolag, 556637-5746

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

GP 20

1. Bolagets Firma

Bolagets firma är Nossan Förvaltningsaktiebolag.

2. Styrelsens säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Herrljunga kommun, Västra Götaland.

3. Verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Herrljunga kommun äga och förvalta aktier i kommunägda bolag.

4. Ändamål med bolagets verksamhet

Bolagets syfte är att, med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprinciper, genom ägande och förvaltning av aktier i kommunägda bolag optimera och samordna de kommunala företagen inom Herrljunga kommun samt representera ägaren. Bolagets syfte är också att äga och förvalta fastigheter för kommunalt ändamål.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Herrljunga kommun.

5. Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 100 000 kr och högst 200 000 kr.

6. Aktieantal

I bolaget ska finnas lägst 1000 aktier och högst 2000 aktier.

7. Kommunfullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Herrljunga kommun möjlighet att ta ställning, innan sådana beslut i verksamheten, vilka är av större principiell betydelse eller annars av större vikt, fattas.

Beslut av principiell betydelse eller annars av större vikt är bland andra, större investeringar, bildande/förvärv/avyttring av dotterbolag.

8. Styrelsen

Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utser styrelse för Nossan Förvaltningsaktiebolag, för tiden från den ordinarie bolagsstämma som följer närmast efter att val till kommunfullmäktige förrättats, intill tiden för den ordinarie bolagsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens oberoende tillsyn och tillsynsplikt över nämnder och bolagstyrelser är av hög vikt för Herrljunga kommun.

Därav följer att kommunstyrelsens ordförande, kommunstyrelsens vice ordförande och kommunstyrelsens övriga ledamöter inte ska ingå i kommunens bolagsstyrelser.

För styrelse i bolag utses endast ordförande.

För styrelse i bolag utses endast ordinarie ledamöter.

Styrelsen ska bestå av tre ordinarie ledamöter.

9. Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor.

Revisor utses på bolagsstämma för tiden till slutet av den ordinarie bolagsstämma, som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

10. Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska Herrljunga kommunfullmäktige utse två lekmannarevisorer och en suppleant.

11. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev med posten till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före bolagsstämman.

12. Ärenden på ordinarie bolagsstämma

På ordinarie bolagsstämma ska följande ärenden förekomma till behandling

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av en eller två justeringsmän
5. Prövning av om stämman har blivit behörigen sammankallad
6. Godkännande av dagordning
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorns granskningsrapport

8. Beslut om;

8.1 Fastställande av resultat- och balansräkningen och i förekommande fall koncernresultat- och koncernbalansräkningen

8.2 Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen

8.3 Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören

9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn

10. Anmälan och fastställande av kommunfullmäktige vald styrelse

11. Anmälan och fastställande av val av revisor

12. Anmälan och fastställande av lekmannarevisor

13. Annat ärende som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen

13. Rösttal

Vid bolagsstämman får varje röstberättigad rösta för fulla antalet av honom ägda och företrädde aktier, utan begränsning i röstetalet.

14. Räenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räenskapsår

15. Offentlighet

Allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i kap 2, Tryckfrihetsförordningen och Offentlighets- och sekretesslagen.

Frågan om utlämnande av handling avgörs av styrelseordförande eller efter dennes bestämmande. Vägran att utlämna handling ska på sökandes begäran, prövas av styrelsen.

16. Firmateckning

Bemyndigande att teckna bolagets firma får endast avse två personer i förening.

Styrelsen får inte bemyndiga annan än styrelseledamot och VD att teckna bolagets firma.

17. VD instruktion

Styrelsen fastställer VD instruktion.

I VD instruktion ska bland annat framgå att för löpande förvaltning av bolaget, kan VD ingå och teckna avtal för den löpande verksamheten där aktiebolagets åtagande inte överstiger ett av styrelsen fastställt belopp och inte är av större principiell betydelse.

18. Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Herrljunga kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet.

Detta gäller dock endast i den mån hinder ej uppstår på grund av författningsreglerad sekretess.

19. Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun.

KF § 40

Meddelanden

Följande meddelanden redovisades vid sammanträdet:

	Meddelanden	DNR
1	BMN § 2/2021-02-03 Investeringsäskanden 2022 – 2024 för bygg- och miljönämndens	KS 9/2021 942
2	BMN § 3/2021-02-03 Driftsäskanden 2022 - 2024 för bygg- och miljönämnden	KS 9/2021 942
3	BN § 4/2021-02-01 Driftsäskande 2022-2024 för bildningsnämnden	KS 9/2021 942
4	BN § 5/2021-02-01 Investeringsäskande 2022-2024 för bildningsnämnden	KS 9/2021 942
5	SN § 9/2021-02-04 Driftsäskande 2022-2024 för socialnämnden	KS 9/2021 942
6	SN § 10/2021-02-04 Investeringsäskanden 2022-2024 för socialnämnden	KS 9/2021 942
7	TN § 6/2021-02-04 Driftäskanden 2022 för tekniska nämnden	KS 9/2021 942
8	TN § 7/2021-02-04 Investeringsäskanden 2022– 2024 tekniska nämnden	KS 9/2021 942
9	Investeringsäskanden 2022-2024	KS 4/2021 942
10	Driftsäskande 2022	KS 4/2021 942
11	Granskningsrapport för år 2020 Herrljungabostäder AB	KS 63/2021 942
12	Ny ledamot/ersättare i kommunfullmäktige	KS 22/2021 111

K
O**KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT**

1. Samtliga meddelanden läggs till handlingarna.

Herrljungabostäder AB

556508-0909

ÅRSREDOVISNING

2020

Direktör

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Förvaltningsberättelse

Styrelse och organisation

Styrelsen och verkställande direktören för Herrljungabostäder AB (org.nr.556508–0909) får härmed avge följande årsredovisning för verksamhetsåret 2020.

Herrljungabostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Herrljunga kommun. Samtliga aktier ägs av Nossan Förvaltnings AB(org.nr.556637–5746).

Styrelse, Vd och revisorer

Styrelse och revisorer som utsetts av Herrljunga kommun är valda på bolagsstämman från 2019 till och med årsstämman 2023.

Styrelse

Ordinarie ledamöter

Karin Carlsson, ordförande (M)

Henrik Berner (S)

Ragnar Emanuelsson (C)

Kent Johansson (KV)

Finn Svensson (L)

Verkställande direktör

Christer Johansson

Revisorer

Peter Olofsson Wank Auktoriserad revisor PwC

Lekmannarevisorer

Ordinarie

Göte Olsson

Lars-Göran Karlsson

Suppleanter

Jonny Gustafsson

Biträde i revisionen har lämnats av Revsual Dedic, Deloitte

Styrelsemöten

Styrelsen har under året hållit 5 protokollförda styrelsemöten.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Medlemskap

Sveriges Allmännytt
Fastighetsbranschens Arbetsgivareorganisation (Fastigo)
Husbyggnadsvaror HBV Förening u.p.a. (HBV)

Affärsidé

Herrljungabostäder AB ska erbjuda hyresgäster i Herrljunga kommun ett brett urval av attraktiva bostäder med olika typer av upplåtelseform. Med en hög service, genomgripande miljöfokus och ett omsorgsfullt underhåll ska Herrljungabostäder vara förstahandsvalet för ett tryggt och långsiktigt boende.

Företagets fastigheter med lägenheter finns i Herrljunga, Ljung, Annelund och Od i Herrljunga kommun.

Uthyrning/Hyror

Uthyrningspolicy

Alla hyressökande skall för att erhålla ett eget hyreskontrakt kunna uppvisa en god och långsiktig betalningsförmåga med en varaktig försörjningsmöjlighet. Detta krav bekräftas i första hand med en fast inkomst i proportion till utgående hyra och om så erfordras av ekonomiska säkerheter.

Marknad/Hyror

Hyresdebitering i flertalet fastigheter består av varmhya med individuell värmemätning samt i några fastigheter även varmvattenmätning. Årsvis avräknas kundens värme- och varmvattenförbrukning, mot under året preliminärt inbetald energidebitering.

Genomsnittshyran för bostadsbeståndet är 924 kronor (912 kronor) per kvadratmeter och år.

Hyresförhandling

Hyresförhandlingar för 2020 genomfördes under februari månad. Förhandlingarna var påkallade av Herrljungabostäder AB som yrkade på en höjning på 4,58 procent på utgående totalhyror. Efter gemensamma och enskilda överläggningar med Hyresgästföreningen blev det en överenskommelse om en höjning på 2,5 procent från och med den 1 april.

En förhandling genomfördes med Hyresgästföreningen år 2019 gällande åtta fastigheter (150 lgh) där en bruksvärdering utfördes. Efter besiktningar av lägenheter och bruksvärdesförhandling blev höjning av hyran under en 3-årsperiod (år 2019-~~2020~~-2021) 7,5 % på fem av fastigheterna samt 9 % på tre av fastigheterna.

I vårt kundregister återfinns sökande från alla grupper i vårt samhälle såväl i kommunen som utanför. Idag finns det ca 495 sökande i hyreskö.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Uthyrningsgraden är 97,4% (99,3%). Denna uthyrningsgrad är lägre än föregående år och vi har sett att det varit svårare att få en del lägenheter uthyrda.

En tendens är att när det finns lediga lägenheter i de nybyggda fastigheterna är det svårt att hitta hyresgäster som kan klara av de högre hyresnivåer som dessa fastigheter medför. Herbos målsättning att skapa boende för alla grupper är även i fortsättningen mycket viktig att upprätthålla.

Fastighetsförvaltning

All inre fastighetsskötsel och administrativa tjänster sker med egen personal. Serviceanmälan, besiktningar och underhållsplanering administreras och styrs genom handdatorer.

Yttre grönyte- och vinterskötsel anlitas av entreprenör som kompletteras av vår egen personal.

Systematiskt arbetsmiljöarbete har skett under året.

Utveckling/Utbildning

Ett nytt system för att mäta kundnöjdhet kontinuerligt har driftsatts under året. Genom att mäta kontinuerligt får personalen snabb feedback från kunder och har därmed möjlighet att agera mycket snabbare än vid årsvisa mätningar.

Styrelsen och personal har under året ökat kompetensen genom deltagande på utbildningar och olika konferenser.

Arbetet med att öka antal leverantörsfakturer från pappersfakturer till e-fakturer fortsätter. Det är ca 75 % av alla leverantörsfakturer som numera inkommer som e-faktura. Vi ökar också antalet e-faktura gällande hyresavier även om det är lite trögare med anmälningar om e-faktura från våra hyresgäster. Under året har vi också startat upp med att skicka ut hyresavier på e-faktura till företag.

Herrljungabostäder AB deltar i två nätverk. Nätverk Sjuhärad och Västra Regionen Skaraborg där samverkan sker beträffande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Miljö

Miljövinster

Huvuddelen av alla fastigheter är anslutna till fjärrvärmenätet som inom Herrljunga tätort produceras till 98 % av biobränsle. I de flesta bostadsområden finns miljöhus där källsorterade sopor lämnas. Allt matavfall läggs i separata påsar som blir biogas och biogödsel. I hyresavtalet förbinder sig hyresgästen att källsortera enligt erhållen information och föreskrifter.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Vi fortsätter vårt arbete med fokus på att optimera förbrukningar och se till att våra fastigheter håller god energiprestanda. Alla förbrukningsuppgifter avseende fjärrvärme och vatten dokumenteras och följs upp fastighetsvis varje månad. Energibesparande VVS - utrustning installeras alltid vid nyproduktion och utbyte.

Införandet av individuell mätning av värme- och varmvatten har skapat ett incitament för kunden att minska sin förbrukning och därmed även sin miljöpåverkan. Under 2020 har ytterligare 78 lägenheter driftsatts med IMD (individuell mätning och debitering) varmvatten. Ista A/S ansvarar för insamling och redovisning av förbrukningsuppgifter av värme och vatten.

Underhållsåtgärder

Invändiga byggnadsarbeten

Totalt har 32 (38) lägenheter renoverats under året varav 28 (23) är helrenoverade.

Stambyte etapp 4	Violen 12
Tvättstugor/Bokningssystem	Lönnen 3, Annelund 6:4

Målning

Tvättning/Utvändig målning	Mimer 19, Mörlanda 2:66-75-77
Källare/trapphus	Ljung 16:2, Mörlanda 7:36, Violen 12-13
Tvättstugor	Lönnen 3

Utvändiga byggnadsarbeten

Balkongfronter/räcken	Violen 12, Annelund 6:4, Mimer 19
Fasadrenovering	Ljung 1:201
Terassavdelare	Herrljunga 3:155
Plåtarbeten, beslagning	Annelund 6:5, Enen 17, Mörlanda 2:66-75-77
Fasadpanel	Violen 13, Mimer 19, Mörlanda 2:66-75-77
Trappor/entrétak	Ljung 1:202

Övrigt

Passersystem	Slöjdaren 5, Lönnen 3
Hissrenovering	Hagen 15
Markarbeten/utemiljö	Enen 11, Ljung 1:187
Kulvert	Enen 11, Mörlanda 2:64
Trygghetsbelysning	Ljung 1:202

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Därutöver har ca 2114 (1589) insatser utförts i form av serviceanmälningar och besiktningsarbeten under 2020. Anmälda serviceärenden har haft en omloppstid på 1,7 dagar.

Ekonomi/Måluppfyllelse

Avskrivning på inventarier utöver plan uppgår till 288 000 kronor vid årets slut. Amortering av lån har skett under 2020 med 2 850 790 kronor. Företagets ränte- och lånepolicy samt ränteutveckling har inneburit att snitträntan för 2020 är 0,59 % (0,59 %).

Borgensavgift är reglerad till ägarna under 2020 med 420 867 kronor (429 293)

Vår kundtidning "Hemmaplan" som utkommer varje kvartal har skickats ut till alla våra hyresgäster.

En extern marknadsvärdering av bolagets fastigheter gjordes under 2020 som indikerade ett övervärde på 276 mkr mot det bokförda värdet.

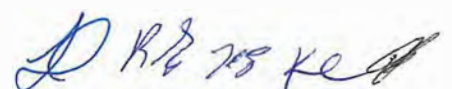
Taxeringsvärdet år 2020 är 283 054 tkr (275 518).

Finansiella mål enligt särskilt ägardirektiv

- ✓ Soliditet: Minst 15 %
 - Soliditet år 2020 för Herrljungabostäder AB är 16,7 % (14,8 %)

- ✓ Avkastningskrav: 2 %. Beslut 2020-06-16 KF § 82 ändrades avkastningskravet i särskilt ägardirektiv för Herrljungabostäder AB från 3 % till 2 % från och med 2020 till och med 2029 under förutsättning att nybyggnation av 64 lägenheter sker under den aktuella tidsperioden
 - Avkastning år 2020 för Herrljungabostäder AB är 2,4 %. Över en rullande 4-årsårsperiod är avkastningen 2,8%.

Bolaget ska ha ett marknadsmässigt avkastningskrav. Avkastningen ska stärka bolaget för att dels klara framtida investeringar samt dels klara av oförutsedda utgifter. Bolaget ska enligt ägardirektiv över en rullande fyraårsperiod generera en avkastning på fastighetsinnehavets marknadsvärde. Med avkastning på fastighetsinnehavets marknadsvärde avses årets rörelseresultat, exklusive ränte- och avskrivningskostnader, i relation till det genomsnittliga marknadsvärdet på fastigheterna under perioden. Direktavkastningen (driftnetto/fastigheternas samlade marknadsvärde) ska långsiktigt, i genomsnitt, vara 2 %.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Nyckeltal

- Flyttrotationen 21 % (16 %)
- Vakansgraden är idag 2,60 % (0,60 %)
- Underhållskostnad i kronor per kvadratmeter är 178 (176).

Flerårsjämförelse tkr	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	41 927	41 413	39 592	38 497
Resultat efter finansiella poster	5 354	3 865	4 955	-9 796
Driftsnetto	14 604	13 032	14 758	16 447
Balansomslutning	202 047	200 470	198 045	200 476
Soliditet % avrundat	16,7	14,8	13,5	11,6
Antal anställda	9	10	8	8
Nyckeltalsdefinitioner				
<i>Soliditet:</i> Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt)				
i förhållande till balansomslutningen				
<i>Driftsnetto:</i> Driftsresultat före avdrag för av och nedskrivningar				

Året som gått 2020

År 2020 inleddes med ett slutförande av sista etappen av stambytet på kv. Violen 12. I mars månad förändrade den pågående pandemin förutsättningarna att kunna genomföra det fortsatta underhållet som planerat. Allt planlagt underhåll som till exempel stambyten och fönsterbyten med kvarboende i lägenheterna fick helt ställas in och utvändiga åtgärder på fastigheterna fick i stället prioriteras. Detta har inneburit att företagets mål att underhållet på befintligt bostadsbestånd skall vara minst 180 SEK/m²/år inte varit möjligt att uppnå utan uppgår i år till 178 SEK/m².

I kv. Lönne 3 lämnade PostNord sina lokaler i början av året och efter ombyggnation av lokalerna har företaget fått ett tillskott på sex stycken lägenheter.

Företaget fick ett uppdrag från kommunfullmäktige att under våren att analysera konsekvenser för bolagets ekonomi vid nybyggnation av 64 lägenheter under 2020-2029. Innan sommaren presenterades en strategisk ekonomisk långtidsplanering av Herbo som redovisar en helhetsbild av bolagets ekonomiska ställning och utveckling på längre sikt. Denna långtidsplan är ett resultat av bolagets ingångsvärden 2019 kombinerat med planerade investeringar och antaganden om intäkts- och kostnadsutveckling.

I juni månad gav kommunfullmäktige Herrljungabostäders styrelse i uppdrag att genomföra nybyggnation av 32 lägenheter som aktiveras senast 2022-06-30, 16 lägenheter som aktiveras senast 2025-01-01 samt 16 lägenheter som aktiveras senast 2028-01-01.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

En marknadsundersökning genomfördes under sommaren, en för trygghetsboende och en för ordinära hyresgäster och resultatet styrkte företaget i arbetet med planerna för ett trygghetsboende. Företaget påbörjade projekteringen av ett trygghetsboende redan under hösten. Styrelsen har även genomfört två strategidagar där byggnation var i fokus.

Under september månad uppstod det en brand i fastigheten Annelund 6:5 där en av två byggnader med 4 stycken lägenheter totalförstördes, lyckligtvis inga personskador. Byggnaden kommer återuppbyggas under 2021.

Aktuellt 2021

- Byggnation av flerfamiljshus/Trygghetsboende
- Stambyten i fastigheterna är en prioriterad underhållsåtgärd.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämman förfogande står följande vinstmedel:

Balanserade vinstmedel	10 820 349
Årets resultat	3 459 037

Styrelsen och verkställande direktör föreslår att vinstmedlen disponeras så

Att i ny räkning balanseras	14 279 386
------------------------------------	-------------------

Upprättad årsredovisning innehåller ett lämnat koncernbidrag på 200 000 kronor till moderbolaget.

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat och balansräkning med noter.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Resultaträkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2020

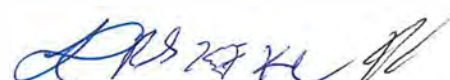
	Not	2020	2019
Nettoomsättning			
Hysesintäkter	1	40 985 297	40 553 285
Aktiverat arbete för egen räkning		206 500	0
Övriga förvaltningsintäkter		941 326	859 803
Summa nettoomsättning		42 133 123	41 413 088
 Fastighetskostnader			
Driftskostnader	2	-18 864 917	-19 820 022
Underhållskostnader		-7 848 392	-7 745 995
Fastighetsskatt		-815 366	-814 766
Avskrivningar	3	-4 196 019	-4 117 039
Nedskrivningar/utrangering		-70 949	0
Summa fastighetskostnader		-31 795 643	-32 497 822
 BRUTTORESULTAT		10 337 480	8 915 266
 Central administration- och försäljningskostnader			
Övriga kostnader		-3 663 932	-3 747 631
 RÖRELSERESULTAT		6 673 548	5 167 635
 Finansiella kostnader			
Övriga ränteintäkter		22 577	39 818
Räntekostnader och liknande resultatposter		-921 691	-912 940
Borgensavgifter och ränteskillnadsersättning		-420 867	-429 293
Summa finansiella poster		-1 319 981	-1 302 415
 RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		5 353 567	3 865 220
 Bokslutsdispositioner	12	-947 521	-364 906
 Resultat före skatt		4 406 046	3 500 314
Skatt på årets resultat	13	-947 009	-695 222
 ÅRETS RESULTAT		3 459 037	2 805 092

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Balansräkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2020

	Not	2020	2019
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och Mark	5	180 381 476	183 111 884
Inventarier	7	435 060	576 034
Pågående nybyggnad	6	9 749 689	301 934
Summa materiella anläggningstillgångar		190 566 225	183 989 852
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		40 000	40 000
Uppskjutna skattefordringar	11	1 863 310	2 217 485
Summa anläggningstillgångar		192 469 535	186 247 337
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Hyses- och kundfordringar		59 921	195 404
Övrig kortfristig fordran		860 084	797 442
skattefordran		348 316	759 900
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	1 365 103	1 651 227
Fordran koncernbolag	16	6 933 972	10 809 298
Kassa och bank		10 000	8 983
Summa omsättningstillgångar		9 577 396	14 222 254
SUMMA TILLGÅNGAR		202 046 931	200 469 591

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Balansräkning

Verksamhetsåret 1/1-31/12 2020

SKULDER

	Not	2020	2019
Eget kapital och skulder			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		14 800 000	14 800 000
Reservfond		262 254	262 254
Summa bundet eget kapital		15 062 254	15 062 254
Fritt eget kapital			
Balanserade vinstmedel		10 820 349	8 015 257
Årets resultat		3 459 037	2 805 092
Summa fritt eget kapital		14 279 386	10 820 349
SUMMA EGET KAPITAL		29 341 640	25 882 603
Obeskattade reserver	4	5 581 154	4 833 633
Långfristiga skulder	8,9		
Skulder till kreditinstitut		137 186 226	139 750 085
Skulder till koncernföretag		13 200 000	13 200 000
Övriga långfristiga skulder		2 300 000	2 300 000
Summa långfristiga skulder		152 686 226	155 250 085
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	8	2 850 790	3 137 720
Leverantörsskulder		4 457 629	4 269 364
Skuld Koncernbolag		1 171 239	1 155 413
Skuld till Herrljunga kommun		423 617	432 412
Övriga kortfristiga skulder		589 924	519 633
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	4 944 712	4 988 728
Summa kortfristiga skulder		14 437 911	14 503 270
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		202 046 931	200 469 591

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Eget kapital

	Aktiekapital	Reservfond	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	14 800 000	262 254	8 015 257	2 805 092	25 882 603
Omföring av fg års vinst			2 805 092	-2 805 092	
Vinstdisposition					
Årets resultat				3 459 037	3 459 037
Belopp vid årets utgång	14 800 000	262 254	10 820 349	3 459 037	29 341 640

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Tilläggsupplysningar

Allmän information

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFN 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Intäkter

Hysesintäkter redovisas i den period uthyrningen avser. Förskottsbetalade hyresintäkter redovisas som upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Leasing

Leasingavtal där bolaget är leasinggivare avser främst hyresavtal på bostäder. Bolagets hyresavtal redovisas som operationell leasingavtal. Fyra fordon av företagets bilpark leasar bolaget på tidsbestämt avtal. Resterande fordon äger bolaget eller leasar på löpande avtal.

Lånekostnader

De låneutgifter som uppkommer då företaget lånar kapital kostnadsförs i resultaträkningen i den period vilken de hänförs till.

Skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den så kallade balansomräkningsmetoden. Uppskjuten skatteskuld redovisar i princip alla skattepliktiga temporära skillnader och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med ackumulerade avskrivningar.

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Riktlinjer för komponentavskrivning

Bakgrund: Från och med 2014 gäller Bokföringsnämndens K-regelverk. Herrljungabostäder AB klassas som ett mindre bolag men omfattas som dotterbolag till Nossan Förvaltningsaktiebolag av regelverket K3 och därmed krav på komponentavskrivning. Med komponentredovisning menas att man delar upp en tillgång till exempel en byggnad, i ett antal komponenter som sedan skrivas av var för sig utifrån den enskilda komponentens bedömda livslängd (nyttjandeperiod).

Anläggningstyper och nivåer där komponentavskrivning ska tillämpas: Bedömningen kring huruvida komponent ska läggas upp eller ej, ska avgöras vid varje tillfälle. Vid nyproduktion redovisas samtliga delar av investeringen som komponenter. Vid tillkommande komponenter på befintlig fastighet har företaget 2 kriterier för hur vi bedömer åtgärden.

1. Åtgärden överstiger 7,5 prisbasbelopp inklusive moms. För 2020 motsvarade detta 354 750 kr.
2. Åtgärdens omfattning överstiger 25 procent av ursprungligt antal kvadratmeter fasad. Det kan exempelvis vara fler än 25 av 100 fönster.

Om någon av ovanstående punkter uppnås bör det redovisas som komponent. Om åtgärden inte når upp till något av dessa kriterier bör den redovisas som underhåll (kostnad).

Komponenter	År	Procent
Stomme	100 år	1,0%
Värme/Sanitet	50 år	2,0%
El	40 år	2,5%
Fönster	40 år	2,5%
Fasad	60 år	1,7%
Yttertak	60 år	1,7%
Innerväggar	30 år	3,3%
Ventilation	25 år	4,0%
Sanitet	50 år	2,0%
Hiss	25 år	4,0%
Markanläggningar	20 år	5%
Inventarier	10 år	10%
Datorer	3 år	33%

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Noter till Resultaträkning och Balansräkning 2020

Not 1 Hyresintäkter, netto	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Hyresintäkter		
Bostäder	39 425 132	38 778 323
Lokaler	1 029 520	1 272 776
Garage	530 645	502 186
Summa Intäkter	40 985 297	40 553 285

Hyresbortfall		
Bostäder	430 065	133 718
Lokaler	341 864	17 103
Garage	173 535	121 117
Intäktsbortfall	945 464	271 938

Not 2 Driftskostnader	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Reparationer	2 308 802	3 373 502
Skötselkostnader	4 145 415	4 901 652
Uppvärmning, el	6 450 463	6 607 423
Vatten och avlopp	2 084 288	1 959 698
Renhållning	913 060	1 033 483
Fastighetsanknuten administration	2 962 889	1 944 264
Summa driftskostnader	18 864 917	19 820 022

Not 3 Avskrivningar/Nedskrivningar	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Immateriella anläggningstillgångar		-
Byggnader	3 572 154	3 507 248
Markanläggning	482 891	482 891
Inventarier	140 974	126 900
utrangering	70 949	-
Summa avskrivningar/nedskrivningar	4 266 968	4 117 039

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Not 4 Obeskattade reserver	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Periodiseringsfond		
Tax 2015	-	99 479
Tax 2016	381 366	381 366
Tax 2017	1 520 788	1 520 788
Tax 2018	1 609 000	1 609 000
Tax 2019	599 000	599 000
Tax 2020	283 000	283 000
Tax 2021	900 000	-
Inventarier avskrivning utöver plan	288 000	341 000
Summa obeskattade reserver	5 581 154	4 833 633

Not 5 Byggnader	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Ingående anskaffningsvärde	215 979 694	213 039 618
Nyanskaffningar under året	1 395 587	2 940 076
Försäljning och utrangeringar	-70 950	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	217 304 331	215 979 694
Ingående ackumulerade avskrivningar	-39 154 650	-35 647 402
Försäljningar och utrangeringar	28 712	-
Årets avskrivningar	-3 600 866	-3 507 248
Utgående ackumulerade avskrivningar	-42 726 804	-39 154 650
Ingående nedskrivningar	-18 100 000	-18 100 000
Årets nedskrivning/omklassificering	-	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-18 100 000	-18 100 000
Summa utgående bokfört värde Byggnad	156 477 527	158 725 044

Not 5 Mark	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Ingående anskaffningsvärden	17 093 788	17 093 788
Nyanskaffning under året	-	-
Försäljning	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	17 093 788	17 093 788
Summa utgående bokfört värde mark o byggnad	173 571 315	175 818 832

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Not 5 Markanläggningar	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Ingående anskaffningsvärde	9 437 973	9 437 973
Nyanskaffningar under året	-	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	9 437 973	9 437 973
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 144 921	-1 662 030
Årets avskrivningar	-482 891	-482 891
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 627 812	-2 144 921
Summa utgående bokfört värde markanläggning	6 810 161	7 293 052
	-	-
Utgående bokfört värde byggnader, mark markanläggning	180 381 476	183 111 884

Not 6 Pågående arbeten	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Vattenskada Enen 11	-	150 000
Violen 12	-	151 934
Lönnen 3	6 658 977	
Ljung 1:201	1 782 511	
Styrbjörn 7	542 805	
Annelund 6:5	703 241	
Projektering – Om- nybyggnation	62 156	
	-	
Summa utgående bokfört värde	9 749 690	301 934

Not 7 Inventarier	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Ingående anskaffningsvärde	1 846 642	1 702 892
Nyanskaffningar under året	-	143 750
Försäljningar och utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 846 642	1 846 642
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 270 608	-1 143 708
Årets avskrivningar	-140 974	-126 900
Försäljningar och utrangeringar		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 411 582	-1 270 608
Summa utgående bokfört värde	435 060	576 034

Handwritten signature: S. K. 15/10/20

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Not 8 Långfristiga skulder	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Nossan Förvaltningsaktiebolag	13 200 000	13 200 000
Kooperativa hyresrättsförening Ugglan Herrljunga	2 300 000	2 300 000
Kommuninvest	140 037 016	142 887 805
Summa	155 537 016	158 387 805
Avgår Kortfristig del av lån	-2 850 790	-3 137 720
Summa långfristiga skulder	152 686 226	155 250 085

Not 9 spec lånestruktur räntebindningstid	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Specifikation av lånestruktur		
Lån med rörlig ränta	10 520 525	10 782 525
Lån som förfaller inom 1 år:	30 161 025	41 758 980
Lån som förfaller inom 2 år:	22 560 000	30 809 025
Lån som förfaller inom 3 år:	26 200 000	23 040 000
Lån som förfaller inom 4 år:	9 517 275	26 800 000
Lån som förfaller inom 5 år:	-	9 697 275
Lån som förfaller inom 6 år:	56 578 190	15 500 000
Kortfristig skuld av långfristigt lån	-2 850 790	-3 137 720
Summa långfristiga skulder	152 686 225	155 250 085
Snittränta	0,59%	0,59%

Not 10 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2020	2019
	Styrelse	Styrelse
Medelantalet styrelse	2020	2 019
antal anställda	5	5
varav kvinnor	1	1
varav män	4	4
	anställda	anställda
Medelantalet anställda	2020	2 019
antal anställda	9	10
varav kvinnor	3	3
varav män	6	7
Sjuktal	3,51%	0,74%

PR 73 ve

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Not 10 forts. Löner och andra ersättningar	2020	2019
Styrelse o VD	793 759	812 432
Tjänstemän	463 992	784 487
Fastighetspersonal	2 637 196	2 107 473
Summa	3 894 948	3 704 392
Sociala kostnader	2020	2019
Styrelse o VD	247 039	254 045
Tjänstemän	146 424	418 072
Fastighetspersonal	836 997	793 069
Summa	1 230 460	1 465 186
Summa löner, andra ersättningar och sociala kostnader	5 922 885	5 169 578

Not 11 Uppskjuten skatt	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Temporär skillnad mellan skmäss. restvärde o bokf värde	1 863 310	2 217 485

Not 12 Bokslutsdispositioner	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Inventarier avskrivning utöver plan	-53 000	-81 000
Återföring periodiseringsfond tax 2015	-99 479	-37 094
koncernbidrag	200 000	200 000
Periodiseringsfond Tax 2021, år2020	900 000	283000
Summa bokslutsdispositioner	947 521	364 906

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Not 13 Skatt på årets resultat	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Uppskjuten skatt	354 175	513 464
Årets skatt	592 834	181 758
Skatt total	947 009	695 222

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Upplupna sociala avgifter	211 822	169 015
Upplupna semesterlöner	674 156	544 751
Övriga upplupna kostnader	650 000	1 076 911
Förskottsbetalda hyror	3 338 728	3 150 477
Upplupna kostnadsräntor	70 007	47 574
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 944 713	4 988 728

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Försäkringar	590 969	822 532
Licenskostnader	258 092	365 604
Förvaltningsavtal	-	170 000
Husbyggnadsvaror	65 264	236 871
Övrig förutbetald kostnad/upplupna intäkter	367 858	56 220
Sveriges allmännytt	82 919	
Summa förutbetalda intäkter och upplupna intäkter	1 365 102	1 651 227

Not 16 Fordran Koncernbolag/Skuld Koncernbolag	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Avräkningskonto Nossans Förvaltnings AB	6 933 943	10 809 298
Koncernkredit	15 000 000	15 000 000

Eventuella förpliktelser

Ansvarsförbindelser Fastigo	70 618	61 808
------------------------------------	---------------	---------------

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Not 17 Transaktioner till närstående

Moderföretaget i den största koncernen där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Herrljunga kommun 212000-1520.

Moderföretaget i den minsta koncernen där Herrljungabostäder AB är dotterföretag och koncernredovisning upprättas är Nossan Förvaltningsaktiebolag 556637-5746.

Inköp och försäljning till koncernföretag har skett på marknadsmässiga villkor.

Not 18 Operationella leasingavtal	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Leasingavgift bilar		
Förfaller till betalning inom ett år	85 596	23 068
Förfaller till betalning senare än ett år men inom 5 år	32 277	195 172

Räkenskapsens kostnadsförda leasingavgifter (inkl löpande leasing)	209 010	158 010
--	---------	---------

Av bolagets lokalkontrakt per 2020-12-31 är 70 procent uppsägningsbara inom ett år. 20 procent senare än ett år upp till fem år. 10 procent av lokalkontrakt inom 10 år. Bostadshyresavtal och garage/bilplatser löper normalt med en uppsägningstid om tre till nio månader.

Not 19 Lån till närstående	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Lån till Nossan Förvaltningsaktiebolag		
Ingående balans	13 200 000	13 200 000
Erhållna lån	-	-
Amortering	0	0
Utgående balans	13 200 000	13 200 000

Ränta på lånet från Nossans Förvaltnings AB har utgått med 64 680 kr
Lånet har ingen fastställd återbetalningstid

Not 20 Väsentliga händelser

Det har inte inträffat några händelser av betydelse för företaget efter räkenskapsårets slut

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Bostadsbestånd

Fastighet	Byggår	Anskaffn. värde	Anskaffn. mark- anlägg.	Anskaffn. värde	Ack. avskr.	Ack. avskr.	Bokf. värde	Bokf. värde	Bokf. värde
År 2020		Byggnad		Mark	Byggnad	markanl.	Byggn.	Markanl.	
Boken 7	1957	3 182	677	160	460	237	2 722	440	3 322
Styrbjörn 6-7	1962	9 073	0	1 185	2 258	0	6 815	0	8 000
Violen 12-13	1965	5 735	908	520	931	409	4 804	499	5 823
Vetet 1	1978	12 821	4 852	1 867	2 730	1 144	10 091	3 708	15 666
Flugsnapparen 1	1965	2 367	0	287	603	0	1 764	0	2 051
Falken 3	1964	620	0	33	96	0	524	0	557
Sötbäret/Syrenen	1964	677	0	102	202	0	475	0	577
Enen 11	1969	1 696	0	265	450	0	1 246	0	1 511
Lönnen 3	1983	4 233	0	520	1 193	0	3 040	0	3 560
Mossen 3	1949	2 969	0	575	1 030	0	1 939	0	2 514
Vingen 1	1992	5 146	0	783	1 212	0	3 934	0	4 717
Blåklinten 5, 1	1977	1 108	384	468	317	154	791	230	1 489
Herrljunga 3:155	1987	5 268	0	1 901	1 281	0	3 987	0	5 888
Ugglan 10,14.15,16,22-25	2011	14 510	0	776	2 360	0	12 150	0	12 926
Oxeln 8	2014	7 430	0	737	1 179	0	6 251	0	6 988
Ugglan 9	2015	3 050	0	146	400	0	2 650	0	2 796
Linden 2	2016	23 371		219	2 322	0	21 049	0	21 268
Ljung 16:2	1971	367	0	53	107	0	260	0	313
	1965-								
Ljung 1:202	67	5 592	0	516	1 363	0	4 229	0	4 745
Annelund 7:36-37	1970	4 985	778	270	916	93	4 069	685	5 024
Annelund 6:5	1964	965	0	47	117	0	848	0	895
Mörlanda 2:64	1972	4 964	0	383	1 128	0	3 836	0	4 219
Mörlanda 2:65	1983	4 772	0	546	1 174	0	3 598	0	4 144
Ljung 1:187	1982	1 557	0	723	378	0	1 179	0	1 902
Mörlanda 2:66-75-77	1987	3 062	0	488	904	0	2 158	0	2 646
Mörlanda 2:80	1990	2 438	0	774	704	0	1 734	0	2 508
Annelund 5:1	1963	0	0	31	0	0	0	0	31
Annelund 6:4	1957	3 214	0	290	538	0	2 676	0	2 966
Od 1:11	1985	452	0	117	113	0	339	0	456
Od 1:12	1987	554	0	186	142	0	412	0	598
Od 13:2	2011	152	0	0	19	0	133	0	133
Slöjdaren 5	1991	16 543	0	732	5 716	0	10 827	0	11 559
Enen 7	1991	1 579	0	81	577	0	1 002	0	1 083
Enen 17	1989	2 210	0	120	812	0	1 398	0	1 518
Köpmannen 1+4	1990	6 847	523	647	1 771	191	5 076	332	6 055
H-a Mimer 19	1989	7 561	123	300	2 694	77	4 867	46	5 213
Hagen 16	2004	7 146	308	0	2 158	220	4 988	88	5 076
Ljung 1:201	2005	4 446	0	0	1 504	0	2 942	0	2 942
Styrbjörn 1	2018	16 543	885	246	867	104	15 676	781	16 703
		199 205	9 438	17 094	42 726	2 629	156 479	6 809	180 382

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Fastighetsbestånd

										2 020	
Fastighet	Adress	Byggår	Antal lgh					Summa lgh	Lgh yta	snitthyra 2020	Lok yta
			Ettor	Tvåor	Treor	Fyror	Fem				
Boken 7	Parkgatan 13	1957	8	17		1		26	1422	899	71
Styrbjörn 6-7	Nästegårdsgatan 4	1962	7	11				18	1001	1 305	
	Torggatan 5			18	3	3		24	1555	907	
Violen 12-13	Torget 3	1965			34	8		42	3362	874	
	Korsgatan 1							0	0		
	Västergårdsgatan 51							0	0		
Vetet 1	Östergårdsgatan 2-4	1978	23	29	24	1		77	4948	925	
	Åkerstigen 1,3,5							0	0		
Flugsnapparen 1	Ringvägen 19 a,b,c,21 osv	1965				17		17	1609	837	
	Andrérgatan17, 19,21							0	0		
Falken 3	Villagatan 6	1964	2		4			6	340	924	
Sötbäret/Syrenen 1	Änggatan 2-16	1964		9		4		13	943	864	
Enen 11	Torggatan 10	1969	6	18	2			26	1616	905	
	Nästegårdsgatan 8							0	0		
Lönnen 3	Östra Parkgatan 2	1983		6	4			10	702	1 031	49
	Storgatan 20							0	0		
Mossen 3	Arvidsgårdsgatan 6	1949		11				11	694	962	
Vingen 1	Stenbyvägen 1.3.5,7,9	1992		11	12	2		25	1916	843	12
Blåklinten	Västergårdsgatan 56-62	1977	6	6				12	660	1 142	
Herrljunga 3:155	Gustavsbergsgatan	1987		14	2			16	1145	1 147	
	Västergårdsgatan 50							0	0		
Ugglan 22-25	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2010				4		7	404	1 317	
Ugglan 14	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2011				1		0	101	0	
Ugglan 15,16	Berguvsgatan 2,4,6,8,10 ...	2012				2		0	202		
Oxeln 8	Bigatan 1,3,5	2014			6			6	426	1 264	
Ugglan 9	Berguvsgatan 15 A+ B	2015			2			2	180	1 131	
Linden 2	Sturegatan 1	2016		10	10			20	1193	1 578	
Ljung 16:2	Radhusvägen 4	1971	2	2	1			5	297	915	
		1965-67	18			3	3	24	1375		39
Ljung 1:103,116	Ringvägen 4-10,16-26										
Annelund 7:36-37	Mörlandavägen 1,3,5	1970	8	10	3	2	1	24	1595	951	
Annelund 6:5	Armaturvägen 2-8	1964	8					8	360	924	
Mörlanda 2:64	Nypon/Lingon/blåbär/Vinbärsvägen	1972	8	14	6			28	1706	890	
Mörlanda 2:65	Krusbärsvägen	1983		7	8			15	1061	951	
Mörlanda 2:65	Hallonvägen							0			
Ljung 1:187	Elvägen 1,3,5,7,9	1982		8	4			12	840	688	
Mörlanda 2:66-75-77	Tornvägen 2,4,18	1987		6	6			12	846	615	

Fortsättning till nästa sida

Handwritten signature

Meddelande 14

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Fortsättning från föreg sida

2 020											
-	-	-	Antal lgh					Summa	Lgh	snitthyra	Lokaler
Fastighet	Adress	Byggår	Ettor	Tvåor	Treor	Fyror	Fem	lgh	yta	2020	yta
Mörlanda 2:80	Tornvägen 27,29,31	1990			6			6	456	623	
Annelund 6:4	Armaturvägen 12-20	1957	4		5			9	467	1 016	
Od 1:11	Stenlyckan 3	1985			2			2	180	525	
Od 1:12	Stenlyckan 4	1987			2			2	180	525	
Od 13:2	Lärbostaden	2011				1		1	89	694	
Slöjdaren 5	Hantverksgatan 2-4	1991		20	17	7		44	3371	951	545
Enen 7	Torggatan 6	1991		3	3	0		6	398	977	0
Enen 17	Torggatan 8	1989		4	2	2		8	644	908	0
Köpmannen 1,4	Storgatan 44/Torget 2	1990		2	9	6	1	18	1586	890	1348
Herrljunga Mimer 19	Storgatan 74-78	1989	2	16	6	2		26	1688	963	0
Hagen 16	Sveagatan 16	2004	4	8	2			14	948	1 051	0
Ljung 1:201	Stationsvägen 16	2005	1	3	3	0		7	466	1 129	0
Styrbjörn 1	Torggatan 3	2018		8	8			16	1060	1 434	
			107	271	196	66	5	645	44 032	924	2 977

DRB 28/10/18

Herrljungabostäder AB
556508-0909

Årsredovisning 2020-12-31

Herrljunga 2021-02-22

Karin Carlsson

Henrik Berner

Styrelseordförande

Ragnar Emanuelsson

Kent Johansson

Finn Svensson

Christer Johansson
VD

Revisorspåteckning

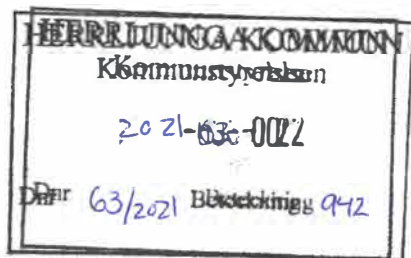
Vår revisionsberättelse har avgivits 2021-03-03

~~Öhrlings Pricewaterhousecoopers AB~~

Peter Olofsson Wank

Aukt. Revisor

Till årsstämman i Herrljungabostäder AB,
org. nr. 556508 – 0909

Till kommunfullmäktige i Herrljunga kommun

Granskningsrapport för år 2020

Undertecknad är utsedd till lekmannarevisor för Herrljungabostäder AB av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut. Styrelsens och VD:s ansvar gäller även föreskrifter, kommunala ändamål och befogenheter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamheten och interna kontroll samt pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt gällande föreskrifter.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god redovisningssed i kommunal verksamhet samt kommunens revisionsregler och ägardirektiv som fastställts på års/bolagsstämman. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Samtal om bolagets verksamhet, organisation, interna kontroll, resultat, nuvarande och kommande utmaningar och planer har genomförts med styrelseordförande, VD och bolagets ekonom.

Bolaget uppnår ägarens avkastningskrav om att direktavkastning (driftnetto/fastigheternas samlade marknadsvärde) från och med 2020 till och med 2029 ska vara minst 2% under förutsättning att nybyggnation av 64 lägenheter sker under den aktuella tidperioden. Direktavkastning för 2020 är 2,9 %. Bolaget uppnår även ägarens avkastningskrav om minst 15 % i soliditet (16,7%).

Slutbedömning

Från ekonomisk synpunkt bedöms att bolagets verksamhet i allt väsentligt har bedrivits på ett tillfredställande sätt. Vi har dock inte möjlighet att bedöma om förutsättning avseende nybyggnation av 64 lägenheter uppnås eller inte.

Vi bedömer att bolagets arbete med den interna kontrollen är ett utvecklingsområde. Vi rekommenderar därför bolaget att se över den framförallt med avseende på riskbedömning och kontrollaktiviteter.

Som lekmannarevisorer bedömer vi sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt sätt utifrån syfte och uttryck i bolagsordning och ägardirektiv.

Herrljunga den 25 februari 2021.

Göte Olsson

Lars-Göran Karlsson

Av kommunfullmäktige i Herrljunga kommun utsedda lekmannarevisorer

Delegeringsbeslut 1

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Gunnar Andersson

Tjänsteskrivelse
2021-03-29
DNR KS 91/2021 992
Sid 1 av 1

Ordförandebeslut gällande ombud till Kommuninvests föreningsstämma 2021

Sammanfattning

Herrljunga kommun är medlemmar i Kommuninvest i Sverige AB. Torsdagen den 15 april 2021 genomförs Kommuninvests föreningsstämma digitalt. Kommunen har att till föreningsstämman utse ordinarie ombud.

Eftersom föreningsstämman äger rum innan kommunstyrelsen har sitt sammanträde har kommunstyrelsens ordförande å kommunstyrelsens vägnar fattat beslut att utse ett ombud till Kommuninvests föreningsstämma 2021. Detta beslut har skett i samråd med kommunstyrelsens presidium.

Beslut

Gunnar Andersson (M), kommunstyrelsens ordförande, väljs till Herrljunga kommuns ombud vid Kommuninvests föreningsstämma den 15 april 2021.

Beslutet fattas på delegation enligt 6 kap. 39 § kommunallag (2017:725) och punkt A.4 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Herrljunga den 29 mars 2021

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Gunnar Andersson'.

Gunnar Andersson (M)
Ordförande kommunstyrelsen

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Långivaren") har denna dag ingått detta låneavtal ("Låneavtalet") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "Lånedokumentationen").

Låntagare: HERRLJUNGA KOMMUN
Organisationsnr: 212000-1520
Adress: Torget 1
524 23 HERRLJUNGA

Lånenummer: 133884
Lånebelopp: SEK 25 000 000

Utbetalningsdag: 2021-04-01
Aterbetalningsdag: 2022-03-25

Ränta: Rörlig ränta 3 månaders STIBOR + 0,13%

Räntebindning: 2021-03-30 och därefter två bankdagar före räntebetalning.

Räntebetalning: 2021-06-25 och därefter kvartalsvis i efterskott.

Datum.....
HERRLJUNGA KOMMUN

.....
Underskrift / Namnförtydligande
Titel
Kommundirektör

.....
Underskrift / Namnförtydligande
Titel

I-OR BERGLUND

Digitally signed by I-OR BERGLUND
Date: 2021-03-29 14:50:21+02:00

Kommunstyrelsens Ordf.

GUNNAR ANDERSSON

Digitally signed by GUNNAR ANDERSSON
Date: 2021-03-29 14:53:46+02:00